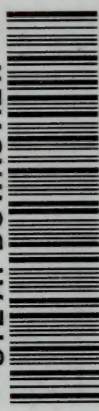

2140

20/2

کتابخانه آستان قدس رضوی

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C

اثر
رئیس انجمن تفتیش و معاینه
احمد حمادی

معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه طبع اولمشر

در معاوت

(نمود) بك مطبعه سی — باب عالی جوارنده ابو السعود
جاده سنده نومرو ۷۲

۱۳۰۰

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DS	Hamdī, Ahmed, Şīrvānī,
413	Hindistan ve Süvat ve Afganis-
H23	tan seyahatnamesi
1883	

Hamdī, Ahmed, Şirvānī

Hindistān ve Suvāt ve Afgānistān

هندستان و سورات و افغانستان
seyāhatnāmesi
سیاحتنامہ سی

اثر

رئیس انجمن تفتیش و معاینه

احمد حمدی

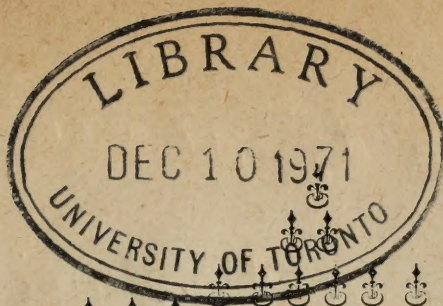
معارف نظارت جلیله سنک رخصتیه

انبیاء

محمود بك مطبعه سی — باب عالی جوازنده ابوالسعود جاده سنده نومرو ۷۲

۱۳۰۰

DS
413
H23
1883

هندستان و سوات
و افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

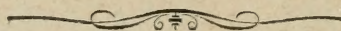
جلوه نمای پیش نظر اولو الابصار و منصفه پیرای شهود اصحاب
عبر و اعتبار اولدیغی اوزره اشبو عالم مکنوناتده لایعد و لا یحصى
ظهوره کلکده اولان حوادث غریبه و وقوعات عجیبه دن بر قسمی
تاریخیه متعلق شیلردر که اسلافک احوالندن اخلاف حصه مند
نصیحت اولق ایچون مورخان بلاغت بیان طرفلرندن قله آالنور و قسم
دیگری دیار بعیده ده بولنان اقوام و ائمک اخلاق و عادات و آثار
و حالاتنه متعلق شیلردر که او طرفلری کشت و کذار ایدن سیاحلر
طرفلرندن ابنای وطنه بر معلومات نافعده اولق اوزره سیاحتنامه
یوللو کتب و تحریر اولنور

جناب خلاق متعال امیر المؤمنین و خلیفہ کافہ موحدین ولی نعمت
 یمدانی و پیرایہ بخش اورنگ عثمانی پادشاہ عالمپناہ و شهنشاہ معدلت
 اکتناہ ﴿ السلطان الغازی عبد الحمید خان ثانی ﴾ افندمر
 حضرتلرینک وجود پر سود هما یونلرینی ماتابع الایام والیال سریر
 شوکتصیر عزو اقبالده دائم و برقرار بیورسون

سایہ هماوایہ ولی النعمیلرندہ عبد داعیلرینک مظهر اولندیغم نعم
 جلیله و عنایات جلیله شہریاریلری جملہ سندن اولمق اوزره مقدمہ بر
 مأموریت فوق العادہ ضمنندہ هندستانک اوتہ طرفندہ بولنان (سوات)
 قطعہ اسلامیہ سنہ اعزام بیورلدیغم زمان اثنای راہدہ تعلقیافتہ مرور
 و عبور ناچیزانہم اولان بلاد هندستاندہ ہر درلو مشہودات
 عاجزانہ ملہ قطعہ مذکورہ دن فرصتیاب عود و رجوع اولندیغمی
 اوان محمدت اقتراندہ بر مدتجک شہبندرلک صفقیلہ پنجاب قطعہ سنک
 (پیشاور) نام شہرندہ اقامت بندکانہم اثناسندہ نوطہ ہیئتندہ قلمہ
 آلمش اولدیغم مسموعات تحقیقیہ داعیانہ می بودفعہ مفصل برسیاحتنامہ
 شکندہ تألیف و اداسندہ ہیج بر آن قصور اولیان دعای افزایش
 عمر و شوکت ظل الہی یہ تردیفلہ نشرینہ اجتسار ایلدم

وباللہ التوفیق

استانبولدن عزیمت

یسک ایکوز طقسان درت سنده سی رجب شریفنک ایلک پنجشنبه
کونی درعلیه لیمانده لنگر انداز اولان لوئید قومپانیه سی واپورلرندن
برینه راکباً هندستانه عزیمت اولندی

یاز موسمی اولدیغی جهتله اکینلر وچایرلر ایله ریان و خندان اولان
سواحل واطه لک منظره لطیفه لرندن حصوله کلان انشراح درون
قابل تعریف دکل ایدی واپور یولده بعض اطه لره اوغرایه رق
یولجی واشیا دنکی آلوب ویردکن صکره طوغری ازمیره کیدوب
یکی انشا اولنان ریختمک دیوارینه عادتاً بر قایق کبی یناشدی
او کون نصف الیه قدر ازمیرده لنگر انداز اولوب چشمه ده کی
صولره کیتک ایچون واپوری چشمه یه اوغراق اوزره استکرا ایتش
اولان بر چوق چولق چوجقلری ایله برابر ارکک و قادین ازمیرده
بولنان او روپالی قاملیلری کیجه ساعت بش راده لرنده واپوره
طولایلر بونلر کلدکن صکره کیجه صباحه قرشو واپور قالقوب
طوغریجه ساقز اطه سی پیشگاهنه واورادن چشمه یه کیدرک یولجیلری
همان چیقارارق یوله روانه اولوب برخیلجه کیتدکن صکره
تکرار یولدن صاپه رق اوته طرفده لاروس اطه سنده یناشدی

مذکور اطه نك سكه نه سی تجارتله تعیش ایدر طاقدن اولدقلرندن
اسکندریه و بومبایده بولنان آدم لرینه مکتوب و اشیا دنکی کوندرمک
ایچون مذکور لوئید قومپانیه سنک بحر سفیده ایشلیان واپورلرینی
اطه لرینه اوغراق اوزره بیک بشیوز لیرایه قدر قونطوراتو ایتشلر
ایمش واپور اوراده بر قاج ساعت طوروب اشیا و مکتوب و یروب
الدقندن صکره اولجوارده بولنان میقونی و استندیل اطه لرینک
ارالرنده کی طار بوغازدن اسکندریه جانبنه کیمکه باشلدقده بر عظیم
صالنتی پیدا اولوب شهر مذکور لیمانه و اصل اولنجیه دکین بر
خیلیجه صیقندی چکلدی اوکون کیجه سیله برابر کیدرک صباح
قوشلق وقتی اسکندریه لیمانه و اصل اولدق لیمانه کیرمزدن اولجه
اسکندریه دن بر قلاغوز کاهرک واپوری قپودان ایله برابر شهرک
کنارینه یناشینجه یه دکین قومانده ایلدی

اسکندریه لیمانی غایت جسیم و درین بر خلیج اولوب مقدمه
اجنبی کیلری کیره بیلامکچون ایری طاشلر و قیالر ایله طولدیرلمش
و مؤخرأً تطهیز و اصلاح اولنه رق بعض محللری سکسان قدمن
اوتوز قدمه قدر درینلکده بولنش اولغله برابرینه اکثر محللری
طاش و قیاردن خالی اولدیغیچون هیچ بر واپور قلاغوز سز ایچرو
کیره مز

والحاصل در علیه دن چیقدیغیمزک یدنجی کونی اسکندریه یه
مواصلت ایدرک اوراده بر هوتله اینوب طعام ایتدکن صکره اقشام
اوزری شمندوفره راکباً مصره روانه اولدق کیجه ساعت اوچ
سولرنده مصره و اصل اولوب اوز بکیه ده کائن مسافر خانه ده

مسافر اولدق بر قايچ کون بعض امور و خصوصى تسويه
ايچون مصرده قاهره بر چهارشنبه کونى مصردن شمدوفره راکبا
سويش طرفه عزيمت اولندي کيجه ساعت ايکي بچق راده لرند
بلده مذکوره يه واصل اولوب اوراده هندستانه کيده جک واپورک
قالقمسنه منتظر اولدق

— ❧ بومباي ❧ —

ايکي کون صکره سويشدن انگيز قومپانيه سي پوسته واپورلرندن
بريسنه راکبا بومباي جانبنه روانه اولدق واپورغايت بيوک اولديغي
حالده بزمه برابر هندستانه کيدر بر قايچ انگيز مأمورلرندن بشقه
سائر يولجي يوغيدى

از جمله اسيماي و سطا و کاشغر ناميله تشکيل اولنان انگلتره تجار
شرکتک مقاوله سندن طولايي انگلتره دولتي جانبندن اجان پولتيق
صفيله بر قايچ سنه کاشغرده بولتمش و او مناسبتله کوزل فارسي
وجعتاي لساني تحصيل ايتمش اولان (مستر شا) نامنده بر ذات وار
ايدى مومى اليه بر سنه مقدم مأذونيله لوندره يه کيدوب بو دفعه
محل مأموريتي اولان کاشغره هندستان طريقيه عودت ايدر ايکن
مذکور واپورده بزه تصادف ايتسندن غايت محظوظ اوله رق دائما
بزمه مصاحبت ايتديکي جهته بو ذاتک کرک فرانسز و کرک
فارسي لسانه آشنا اولسندن بزه پک چوق استفاده ايدر ايدک
بشجى کون باب المنذب بوغازندن کچهرک (عربيه صخره)

تعبیر اولنان محلك جهت جنوبیه سنه واصل اولدق واپور کور
آلق ایچون عدن لیمانده طور دی

عدن لیمانك بولندیغی موقع کبی قیالق و صرپ و مقسی بریر تصور
اولنه مز مذکور لیمانك اطرافی سیاه و جسیم و بعضیسی شهرم شهرم
یارلمش و ولقانیق قیالر ایله محاط اولوب الك یوکسکی بولنان قیا اهرام
شکلنی اراهه ایدر ایچلرنده یکرهی ایکی طونیلاته لق بیوک طوپلر
اولدیغی حالده مذکور قیانك اوزرنده اونبر عدد طوپ تعبیه
اولمشیدی

عدن لیمانی بحر محیط هندده بولنان لیمانرك الك کوزلی اولوب
انکلیرلرك كرك پوسته و كرك سائرکی و واپورلرینك کور الدیغی
محل اولدیغی کبی اولطرفلره ایشلیان واپورلرینك ده محل تعمیر
اولمچیچون عادتاً بر ترسانه حوضی هیئتنی کسب ایتشدیر لیمانك
اطرافنده انکلیرلر بر چوق ابنیه انشا ایدرك علی العموم مأمورلری
اوراده اقامت ایدرلر

عدن شهری لیمانك ایکی میل مسافه مقداری اوتنه سنده و قیالر میانده
اون ایکی درجه عرض شمالیده واقع اراضیسی غیر منبت لکن
تجارتی واسع اوتوز بیک قدر نفوسی حاوی بر بلده قدیمه اولوب
حسب الموقع یاز موسملرنده صیحاغی غایت مشدد اولور

واپورك التی یدی ساعت قدر لیمانده توقفی اثناسنده عدن یهودیلرینك
واپور یولجیلرینه صاتمق ایچون کتورمش اولدقلری طاوس تویلری
ایله دوه قوشی یمورطه سی کبی شیردن اخذ و اعطا ایتك و واپورك
اطرافنه طوپلنوب اوفق تکنه لرده بولنان و شمالی تعبیر اولنان عرب

چو جقلىرىنىڭ سۈيە اتىلان پارەلىرى صۈيۈك دېيىدىن چىقار دىقلىرىنى
سېر و تماشىا ايتلىك بىزە برطانىلى اكىنجە اولدى

واپور عدندن حرىكت ايدرك سقطره و عبدالقورى اطەلرندن پىكد كدن
صكره صالنتى زياده لشمىكه باشلىوب نىهايت بر درجه يە وارديكه
واپورك قارەسندە دكل كوكرتەسندە بىلە اوتورمق قابل اولەمديغندن
هر كس بولنديغى يردە سىر يلوب قالدى

بىزم واپور دە بولنديغىمىز زمانلر بىحر محيطك فورطنەلى وقى
اولديغندن او قدر هندستان يولجىسى بولمىوب بولنانلر اىچون دە
واپورك اجرتى پك اغىر اولديغى حال دە برنجى قارە اجرتى اىچون
اللى لىرا و يرمىشكن نە بر كره قارە دە طعام ايتىك ونە دە بر كىچە جك
اولسون ياتىق مىسر اولدى

انگىلىزلر دكزە الیشمش بر قوم اولدقلىرىندن بولرك اكثرىسى فورطنە
نە دىمىك اولديغىدىن خبرلىرى بىلە اولمىوب كىنجىلىرى قارە دە پىانو
چالوب او يىنامقلە و مىسلىرى كىتاب او قومغىلە امرار وقت ايدىرلر
ولكن طعام وقى وياساىر زمانلر دە قارە دە بولنقى اىجاب ايدىنجە
قارە سقطنىك اورتە يىرىدن عرضنە طوغرى يىمك ماصەسنىك اوستىندە
بر تىختەنىك كىنارىنە پردە وارى بر ذراع قدر اوچ درت قات امرىقا
بىزى تعلیق و بو تىختەنىك اىكى باشىندن كچورلىش اىپلىرىنى طىشارودە
نوبتە واپور طائىقەلىرى چكەرك او مناسبتە قارەنىك صىجاغنى
تعدیل ايتىمكە اورادە اوتورە بىلورلر ايدى

والحاصل عدندن انفكا كىزدن صكرە يدى كون يدى كىچە نە بر قرە يە

و نه ده بشقه بر واپوره تصادف ایدوب دكزك یوزنده چالته رق
 طالغه ل صولرینی و بالقرینی کوکرته اوزرینه صاوردینی حالد
 بزم کبی دکر عجمیلری ایچون یدی آی قدر برمشقملی پول حکمنی
 الان سفرمزك سکرنجی کونی صباحه یقین بر زمانده قارشومزده
 اودریای اعظمك ساحلنده هندستان کی بر قطعه جسمیه نك
 اسکله سی اولان بومبای فنارینك خیال میال شعله سی کوزیکمه
 باشلینجه یکیدن دنیایه کلمشجه سنه قلمبر یزه سرور کلکه باشلادی
 کیت کیت کوندز ساعت ایکی راده لرنده بومبای ساحلنه واصل
 اولدق واپوردن چیقوب بر قایغه بنهرك (اپالو بندر) تعبیر اولنان
 اسکله یه چیتقدق

مذکور اسکله دكزك سطحندن تخمیناً اوچ مترو یوکسك ریختیمی
 حاوی اولوب اوتوز مترو طول ویکرمی بش مترو عرضنده الجق
 وقضالی بر اسکله در كرك یولجیلر و كرك سیرجیلری تهله کده دن وقایه
 ایچون کنارینه بر یچق مترو ارتفاعنده ایکی صره زنجیر کریشدر
 اپالو بندر شرقاً و غرباً و جنوباً دکر ایله محاط اولوب یالکز جهت
 شمالیسندن قره یه ملاصقدر جهت مذکوره دن دکره کیروب
 چیتقدق ایچون ایری کسمه طاشلردن یاپیش ککش نردبانلر واسطه سیله
 قره یه چیقوب شماله طوغری کیدیلور ایکن الك اول کوزه چارپان صول
 قولده بولنان بر مزین اوتیل ایدی اکثریا غربا واپوردن چیتقدقلرنده
 بو اوتیله انرلر مذکور اوتیلک اوزرنده کوشك شکلمده بر اوافاجق
 موزیقه خانه ده واردر

براز ده ایلرو کیدیلنجه بر بطاریه صره طویلر کورینور که

بو طوپلر اوراده محاربه ایچون قونلیوب مسافر سلاملاق رسومی
ایفا ایچون وضع اولندیغدن بریاض البسه لی انکلیز عسکری مذکور
طوپلرک یاننده دائما نوبت بکلمکده در

بورادن دخی بر قایچ قدم ایلرولینجه صاغ طرفده غایت مرتفع
ومتین تکمیل طاشدن یاپیش بر بنایه تصادف اولنور که اوده دکر
طرفدن کلان مسافرله مخصوص جسم بر مسافر خانه در بو
مسافر خانه بی تعقیب ایدن جاده نك وسطنده غایت نفیس و منتظم
و اون ایکی فناری حاوی و الی التمش مترو مربع محیطنده و یکر می
مترو یوکسکلکنده قله لی بر اعلا چشمه مذکور جاده بی خارج از
وصف کوزلاکه مالک قلمشدر مذکور جاده نك درت اطرافدن
کلان یولاردن جانب غربیسنده بولنان یوله کیروب کیدیلنجه بر
کیلومتر و مسافه ایلروده غایت مرتفع کارگیر بر حصار کوریلور
اوده مجوسیلرک اولولرینی یاقدقلى محلاک اطرافنده بولنان سوردرکه
ایچنده بتون کون بتون کیجه آتش شوقی اکسیک اولماز

تصادفات غریبه دن اوله رق بز بومبایه کیردیکمز کون مجوسیلرک
یقمق ایچون بر اولوی نردبان اوزرینه قویوب کتوررلر ایدی
دیدیلرکه برهندو اولدیکی زمان یوزندن ماعددا هر طرفی بیاض
بز لر ایله صاریلوب یوزی بر نوع قرمزی بویه ایله بویاندقدن
صکره اشبو نردبان اوزرینه وضع اولنوب درت آدمک اوموزلرنده
سرعتله (رام ست هی رام ست هی) دیهرک کتوررلر جنازه نك
ال یقین بولنان اقرباسی النده بر آتشدان اولدیغی حالده اوکنده
کیدر نردبان یعنی تابوت احراق محلنده حاضرلشم اولان اودون

یغینک اوزرینه قونیلور   النده آتشدان طاشیان آدم بو اودون
یغینی آتشدیکی کبی اولی یانمغه باشلار   درحال فنا قوقولی بریشیل
دومان اطرافه یایلوب میتک اتی جاذر جاذر یئار
و بوخصوصده زیاده سیله تعجیل ایدرلر   زیرا موتانک روحنی تسلیم
ایتدیکی وقتدن اعتباراً کلیاً احراق ایدنجه یه قدر کافه تعلقاتی
برشی ییوب ایچمزلر   لکن اگر موتا فقیر و بیوایه کسه ایسه
یالکز درت آدم تابودینی اوموزینه الهرق محل معهودده اوغلی
و اولمز ایسه ائ یقین اقرباسی اودونک اوستنه وضع اولنجه آتشک
شعله سی چیقار چیقمز باشنه بر اودون اورهرق پارچه پارچه ایتدکن
صکره یاقارلر

بزی کمال اعزاز واکرامله سالف الذکر اپالونیدردن مقدمه تهیه
اولمش مسافر خانه یه کتوردیلر   استقبال ایچون بومبایک یرلو
مسلمان اهالیسنک سوقاقره دوکولدکلرینی کورنجه کرک بونلرک بزه
اولان محبتلرندن وکرک بلده مذکورنک لطافتندن حاصل اولان
انبساط درون واپورده برقاچکوندنبری چکدیکمز او قورقنج
صقندیلری هب اونوتدیردی   بزا سکلله چیقار چیقمز اهالی بزم
هندستانه کلدیکمز دائر تشکر نامه لر تقدیم ایدیلر   اهالی
مذکورنک مراملری کافه کلوب بزی زیارت ایتک ایدی ایسه ده
حکومتک مغبرالخطر اوله جغی ملاحظه سیله قبول اولنه میوب
انجق بعض وجوهک کلرینه مساعدده اولنمغله اوکونینه خلیجه
ذوات کلوب بزی زیارت ایتدکلری کبی کیجه ساعت ایکی راده لرنده
مشعله لرله برچوق آدملر بولندیغمز شهبندر خانه نک اوکنده تجمع

ایدرك نمايشلر ايدوب پادشاهمز افندمز حضرتلرينه پك چوق دعالر
ايتديلر

بومبايه ورودمرك ايكنجى جمعه كوني غلبه لىكى از برجامعه
جمعه نمازىنى قلمچيون كيدىلدى ايدى بزكتديكمز وقتده هرقتدر
جامع تنها ايدى ايسه ده نماز قيلنجيه دكين جامعك درون ويرونى
انسالنه مالا مال كسلىدى نمازدن صكره جامع ايچنده اوزرمزه كل
صولرى وچچككار آتهرق بزى اكرامه باشلدیلر جامعه بولنانلر
الرمزى اوپكچيون بر درجه ده اوزریمزه هجوم ايتديلر كه غلبه لك
وازدحامدن بو غله درجه سنه كلذك كتدكه غلبه لك آرتقمده
اولديغنى كورنجه حكومت محليه نك اغبرار ينى موجب اولور
ملاحظه سنه مبنى كلنرك ارقه سنى آلمدن ظيشارويه چيقوب منزلزه
كىتمكه مسارعت ايلذك

واقعا بونك نتیجه سيده بزم ملاحظه مز ككى چيقتدى منزلزه
كيتدكدن صكره حكومت طرفندن شهر امينى ايله بر قاچ مأمور
كلهرك بو اقشام بومبايه قالمیوب مصارف راهيه مزله سائر
لوازماتمز حكومت طرفندن تسويه اولنه جغنى وعد ايدمرك
يولده دخى هر بر مايحتاجى تسويه ايتك ايچون مهماندار
طريقيله برده فارسى لساننه آشنا (دز برو) نامنده بر ميرالای دخى
بزه ترفیق اولنه جغنى سويلديلر

ايمدى بومبايدن چيتمزدن اول بومباى ايلتيله جوارنده بولنان
ممالك احوالندن و انكليزلك انلر ايله اولان معاملاتدن براز بحث
ايدلم

بالجمله هندستان قطعه سنده ايكیوز یتش ملیون دن متجاوز نفوس اولوب
بونلردن انجق الی ملیونی اسلام و باقیسی مجوسی و پارسی ایله ادیان
سائرہ اصحابیدر

علی العموم هندستان شمیدیکی ترتیبده کلکته و بومبای و مدراس
و پنجاب و ممالک غرب شمالی نام بش ایالته منقسم اولوب کلکته
ایالتده یتش ملیونه قریب نفوس اولدیغدن امتداد سطحیسنه
نسبتله کثرت نفوس بدرجه یه وارمشدرکه ایالت مذکورہ نك
(باردوان) دنیلان جهتنده لدی المقایسه بهر میل اراضی یه بشیوز
یتش اوچ نفوس اصابت ایدیور

بومبای ایالتنك امتداد سطحیسنه کوره نفوسی درجه وسطاده
اولئرق یکرهی ایکی ملیونه بالغ اولور پنجاب ایالتی اون بش ملیون
نفوسی حاویدر مدراس ایالتنك نفوسی کلکته قدر چوق دکدر
هندستانك مجمع اسلامی اولان غرب شمالی ایالتنك نفوسی دخی الی
سکر ملیون راده سنده در

هندستان قطعه سنده اوچ درلو اداره اولوب بری یرلی هند
نواب و راجه لری اداره لری و دیکری هند شرقیده فرانسرلر
مستلکاتنده دولت مذکورہ اداره سی و برقسم اعظمی انکلیرلر
ید تصرفلرنده بولنان سالف الذکر ایالات خسه اداره سیدرکه
بو بش ایالتک مرکز حکومتی کلکته شهری اولوب انکلتره حکومتی
طرفدن بیوک هند و الیسی بولنان ذات اوراده اوتورر ایسه ده لکن
معموریت و لطافت هواچه بومبای کلکته یه فائقدر تکم بوجه آتی
ذکر اولنور

هندولر بومبای شهرینه دروننده بولنان (مادیوی) نام صنمك اسمك
 تصحیف و مخفی اوله رق می و پورتکیزلر کوزل کمی یتاغی معناسنه
 اولان بمی دیلر مذکور بلده هند غربی شبه جزیره سنك
 ساحل غربیسنده برکوچك اطهسی اوزرنده انكلتره دولتنك
 ایکی یوز یکر می ملیون نفوسی حاوی مستملکتندن اولطرفلده بولنان
 ایالتك مرکز حکومتیدر مقدا مذکور شبه جزیره نك دروننده
 برقاج بالقجی اولرنن عبارت بر اوافق قریه جك بولندیغی حالده
 هجرتك طقوز یوز اوتوزیدی تاریخنده پورتکیز دولتی کشف
 وضبط ایدوب بر مدت اداره لرنده قالدقن صکره بیک یتش ایکی
 تاریخنده جهاز اوله رق انکلیرلره ترك ایتشدر و بش سنه صکره
 هند شرقی قومپانیه سی اداره سی بونی انكلتره دولتنن الدقلری
 حالده سائر ممالك هندیه امتیازاته ادخال ایلدکن صکره تکرار
 دولت مشارالیها کندی اداره سنه آلمشدر الحاله هذه طقوز یوز بیک
 قدر نفوسی محتویدر

بومبای اون سکز درجه الی دقیقه عرض شمالیده و هندستانك
 جهت غربیه سنده کائن بر یکی دنیا دینکه شایان مملکتدر که انسانلرینك
 سیالری و رسوم و عادتلری سلسله لرینی بر برندن تفریق ایدرك هانکی
 صنفندن اولدیغنی طانیلیر شهر مذکور اوزرنن یاز وقیش یغمور
 نادراً اکسك اولدیغندن هر طرفی جنت مثالی یشیل چنزار ایله
 خندان وریاندر

خصوصیه اغاجلر میاننده سروی کبی یوکسك بو یلی تار دنیلان
 اغاجلرك منظرلری بوچنستانه بشقه جه بر لطافت ویرر سائر اشجاری

عنبه و انانوس و نار جیل و چکوتره و امشالی قطعه هنده مخصوص
 اغاجلر و بزم بودیارلرده بولنان الما و آیوه و بالخاصه ارمودك یکر می
 بش نوعی بولنور و اوزمك بیاض و سیاه ایکی غریب نوعی یالکز
 بودیاره مخصوص کیدر بومبایده اصمه لرك دینه صویرینه
 قان و یروب و بالق کومدکارندن بو اصمه لرك اوزومی غایت قوتلی
 اولوب اکل ایدن آدمی عادتاً سرخوش حالنه قور مع مافیه
 اوزم آز اولور کرك بوراده و کرك هندستانك سائر محللری
 ایله افغانستانده اوزمك صاپنی مقراص ایله قیرپه رق قوتیلرده
 پموقلر اراسنه استیف ایدرك حفظ ایدرلر و اوزم اولیان محللره
 کوندرلر

بومبای هر درلو فابریقه لرندن چیقان و هندستانك ایچرو طرفلرندن
 کلان متاعی اطرافه تجهیز ایلدیکی کی ایران و عربستان و افغانستان
 و اوروپا و افریقادن کلان اشیا و انسانلر ایچون برنجی اسکله در
 هندستان حجاجنك کافه سی بو اسکله دن مکه معظمه یه و کر بلا و نجف
 اشرف و مشهد کیدرلر

بومبایه کیردی کمزك ایکنجی کونی موسم مساعد اولدیغندن کز مکه
 چیققدق بو شرین بلده نك هیئت کیندو کندویه برمزین دنیا اولدیغنی
 کوستردی جسیم بنلری بر برندن برقاچ کیلومتر و بعدده بولنان محله لره
 تقسیم اوله رق هر بریسی کندوسنه مخصوص نظارت و نفوسه
 مالک بولنور

درونده هند و عرب و عجم و اوروپالو و چینلو و سائر یه مخصوص
 محللر اولوب سو قاقلرنده باشلری بیوک قاوقلی و بدنلری چپلاق

و یوزلرینه قرمزی و صاری و مائی خطلر چکمش هندولره و بابل
 البسه لرله ملبس عربلره و مشابجه عجملره پک قریب اولان
 اوزون کلاه لرله سرافراز پارسیلره یعنی آتش پرستلره و سیاه
 البسه لر ایچنه صاریلوب چیمش اولان پورتکیز جیله لرینه
 و طمطمه ایله تکلم ایدن وحشی سیمالی چینلورله و برمانلورله و ملائیرله
 و اینجه صارقلی کچهی و کچراتیلره و بیوک عمامه لو افغانیلره و سندلورله
 تصادف اولنور

الحاصل و قوعاتی یکانه حکایت تاریخ اولان بابل شهری بنی آدمک
 بویله مکمل بر اجتماعنه ظفریاب اوله مامشدر شهر مذکورده
 اوروپا کاری آرا به لر و اعلا اتلر بولندیغی کبی سورت اوکوزلرله
 چکیلان بر نوع یرلی آرا به لرله صنعتجه پارس و لوندره صنعتنه
 یا قلاشمش ینه یرلو مصنوعاتندن آتله چکیلان آرا به لر بولنورکه بولنری
 مزین البسه لی آرا به جیلرک سرت سرت سوریشلرندن حصوله
 کلان کوریتیلردن شهرک ایچروسی صدا و شماته ایله مملو اولور
 بر قاچ کیلومتر و بر برندن اوزاق بولنان متعدد بازارلرده کی غلبه لک
 انسانه حیرت ویره جک صورتده در

بومبایک جاده و زقاقلری پک ککش و ایکی طرفنده قالدیرملر اولدیغی
 کبی جاده لرک اطرافنده کی منتظم و کارگیر دکانلرده هر درلو اشیا
 و مصنع مصنع امتعه و اقشه غایت چوقدر بعض دکانلر مخزن کبی
 صندال اغاجی اودونندن تولیدر صندال و آبنوس و فیل دیشی
 و باقر معمولاتندن غایت اعلا و اکثریت اوزره غایت کوزل اشیا
 وارددر سوقاقدن کچر ایکن طاتلو بر اذیته دوچار اولدق شویله که

هر طرفدن صندل قوقوسيله باخصوص مسك قوقوسى قوه شامه يه
سرت سرت چارقمقده واره صره يرلو خانه لرندن چيقان قوقولى
دومانلر بزم كې يانجى يه خيلجه اذيت ويرمكده ايدى

هندولر بومبايده احراق ايلدكلى اولولر قوقوسنى بصدير مق
ايچون اشبو عطريات بومباي شهرينك برنجى اهمياتنددر

بو جهتله متعدد مصنع مسك صيچانلرندن اولر طولودر بوزواللى
حيوانلردن نشئت ايدن اينجه برنوع رايحه غايت نافذ اولديغندن
روزكار جوارده بولنان خانه لره ايصال ايدر ك مارين وقائمى تعذيب
ايلديكى كې فورطنه يه طوتلش دكر يولجىلرينك دخى بو قوقولر
بومباي جوارنده بولنديغنى ايم ايدر

بومبايده برقاج ملت باغچه سى اولوب بولردن (ويقتور يا كاردن) نام
باغچه ده هندستانده بولنان حيواناتك اكثر سى كوريله بيلور بو كوزل
باغچه نك اتصالنده برده ايكي قاتلى كار كير بر بنا دروننده نمونه خانه
واردر بونك مأمورى اورو پا كارى يارم صقاللى بر پارسى
اولوب مومى اليه بزي كورنجه باشنى آچوب پادشاه اسلامه برچوق
دعالر ايدر ك كندولرينك حكومت اسلاميه يه نه درجه لره
خلوصلرى اولديغنى افاده ايلد كد نصكره بزي مذكور نمونه خانه نك
ايجروسنه كتوردى نمونه خانه نك دروننده يالكر هندستانده زرع
اولنان حبوبات نمونه سيله اوراده چيقان امتعه نك موستره لرى وضع
اولنديغى كې جسيم بر بالينه بالغنك كسكلى صفة نك اورته يرنده هيئت
طبيعيسى اوزره اوزاديلش ايدى

وینه بونلردن ماعدا انکلتره قراایچه سی ولی عهدینک تصویری ایله
 برده بر حیوان اوزرنده قمر می اوز به لی بلنده قلیج و اوموزنده قالقان
 بر رسم مجسمدن ماعدا برشی یوغیدی مذکور موسترلر میانده برده
 پارسیلرک اولولرینی اوزرینه براقوب قوشلره یدیردکاری قله نک
 تختهدن رسمی دخی بولندیغندن نمونه خانه مأموری اولان آدم پارسى
 قومندن اولمغله بو رسمده بولنان قله یه نصل موتا وضع اولندیغنی
 تعریف ایلوب دیدیکه بز اولولریمزى هندولر کبی نه آتسه احراق
 ونه ده سائر ملتلر کبی طوپراغه دفن ایتیوب هوا دهده ترکی تجویز
 اولندیغندن بو کوردیکلر رسمده اوزری آچیق اخشابدن مصنوع بر
 قله یی اولولر می ایچون تخصیص ایتشسزدر اعتقاد مزده موتایه طوقنان
 آدملرده مکروه اوله جغندن ایچمزدن ایرلش بر قاچ عملء موتا جنازه
 ایشلرینی تسویه ایدرک حیاتلرنده بوندن بشقه ایشه قاریشملر بو آدملر
 عموم نزدنده منفور اولوب بونلره خارجدن قز آلمق و اولادلرینی
 دیگر بر ایشلرده قوللانمق ممنوعدر وفات ایدن بر پارسى یی مذکور
 آدملردن بش التیسی طرفندن بر طابوته وضعله اوزری بیاض
 بزله اورتیلوب ارقه ده اقربا و احباسی بولندقلری حالده عبادت
 خانه مزه کتوروب دعالر ایتدکدنصکره کتوریلوب قله نک اوزرینه
 وضع اولنور اوراده پاره ایله صاتون النمش قوشلر ایله کندو
 کندویه طویلانمش قوشلر طرفندن از بر زمان ایچنده نیلوب
 یالکز کوکاری بر اقیلمورکه اوده قله نک دیننده بولنان قیویه
 دوکیلور

اوته دنبرو عادت می بو ایسه ده شمذیلر ده موتانک کسکرینک قیویه

دو کلسنه ده راضی اولمیه رق یکی ایجاد اولمش برماکنه واسطه سی
ایله بر میتک قله یه وضع اولنور ایکن کککری نی قرقمق و خورد
خاش ایدرک قارشیدر مقلغی و اتیله برابر قوشلرک قارینلرینه کمتسنی
دها مستحسن کوررلر

کوی وعادی قصبه لرده بولنان پارسیلری حین وفاتنده قوشلریمک
ایچون طاغه کتوروب براقه رق کلورلر

بومبایده هرسنه درت بیوک (میله) یعنی جمعیلی پنایر اولور بونلردن
بری تفسیر صاحبی اولان (مخدوم علی ققیهک) عرس میله سیدر که
بومبایک (مهیم) نام محلنده بر هفته قدر بر قاچ یوز بیک کشی
طوپلنهرق عیش و سروره مشغول اولورلر بومیلده قوریلان بازارلر
پک مطمئن اولور و دنیا ده موجود اولان کافه اشیا بوراده بولنور

۲ محرم آینک برندن بدأ ایدرک یوم عاشورانک اقشامنه قدر کرک
بوراده و کرک هندستانک بعضی محللرنده بالجمله احاد اهالی هندولر ایله
قریشه رق اخشاب و بزدن سکر طقوز قات منظره لی و اوزری قبه لی
(تعزیه) نامیله تر به تقلیدی اوله رق بر کوشک یایدیروب اوزرینی
انواع حلی وزینتلرله تزین ایدرک عشر محرمده بونک اطرافنه جمع
اولوب مرثیه لر او قورلر صکره عاشوره کونی بو تر به یی هیئتیه
بر ایک یوز آدم کتوروب صحرا ده بر مناسب یره کومرلر و یا خود نهر
و یا کول و یا دکزه القا ایدرلر

۳ (ناریل پونم) دنیلان میله درکه پت پرستلر دکر سوا حله چیقار ق
نارجیل و نبات و یان و یا تنبول دنیلان یاراغی دکزه اتارلر
۴ (نال پنجمی) تعبیر اولنان میله درکه بومبایک (نوانا کپاده) محله سنده

مجوسیلر اجتماع ایدرک ییلانجیلر واسطه سیه هر نوع ییلاندن برچوق
 ییلانلروانکرکلر طویلادوب سودلرایچوررک اکلنورلر بومیه نک سبب
 وضعنده بیان اولنان خرافات شویله درکه کان هجرتک ایکی یوز سنه
 مقدمنده (بندرابن) ایالتنده (کرشنا) اسمیه شهر تیاب برمجوسی مبعوثک
 (کانس) نام مجوسی حکمداری طرفندن کوردیکی جور وجفادن
 کندوسنی کوله القا ایتسیله برابر دکر اثردهاسنک محافظه سنده
 بولنش ایش بناء علیه اشبو میله دخی مذکور اثردهانک مخره
 ویادکاری اوله رق مجوسیلر طرفندن هر سنه اجرا اولنور

مسئله زائله اثناسنده مجروحین وایتام شهدا ایچون اعانه طویلانیسی
 دهلی غزته لری طرفندن ترغیبی متعاقب بومبای اهلایسی غیرته کله رک
 هندستانک مرکز حکومتی اولان کلکته و بومبایده اسکان ایش
 اولان بغداد اهلایسندن (سیداحمد) نام ذاتک کلکته وجوه معتبراندن
 (مولوی عبداللطیف) نام ذاته اعانه خصوصنده یازمش اولدیغی بر
 مکتوبک بومبایده بولندیغمز اثناده سوات اهلایسندن اولوب بومبایده
 طبایله مشغول اولان (حکیم سعد الله خان) بزه ویرمش اولدیغندن
 ترجمه سنک بوراده درجی مناسب کورلدی

— بعد البسمه والالاقاب —

بغات صریه نک متبوع مفخم و حکمدار معظمری اولان پادشاه
 مسلمین و خلیفه موحدین اوزرینه عصیان ایدرک برمدتنبیری اهالی
 اسلامه ییلرنده وقوعبولان محاربه و مقاتله ده جناب حقک لطف
 واحسانی وحضرت پیغمبرک امداد روحانیسیله محاربه نک

هر دفعه سنده صربلور منزه مومقهور وعساكر اسلاميه مظفر ومنصور
اولمشر ايسه ده حسب القدر محاربه مذكوره ده مصاب اولان
مجر وحين اسلاميه نك مداواتي وشهدانك ارامل وايتامنك انفاقي
ايچون ممالك محروسه عثمانيه نك هر طرفدن اغانه لر طويلتمقده
واغانه مذكوره كيفيتنده انلره ياردم ايتك بومبايده بولنان اخوان
موحيدين اوزرلر ينه واجب اولديغني حس ايدرك غيرت دينه قاني
قلبلرنده جوش وخورشه كلوب على العموم وجوه بلده برانچمن
مخصوص تشكيلى ايله خلق اغانه يه دعوت ايلدكلرنده هنود
قومندن و(پونا) شهرى پت پرستلرندن برذات انچمن مذكوره كيجه
ساعتك سكرز راده لرنده قالقوب اغانه خصوصنه اهالى يي ترغيب
و تشويق ايچون بر نطق فصيح ايرادله اكر اهالى اسلاميه بو
خصوصه متفق القول اولورلر سه كندوسى دخى قومي اولان هنودى
اغانه ويرمكه تشويقندن كير و طورميه جفنى بيان وافاده ايلدى

اوراده بولنان اهل اسلام بر محوسينك اغزندن صاچديغني اينجو
دانه لرى كى اولان بو سوزلرى ايشيدنجه مبهوت و حيران اولوب
(اللهم اهدنا على دين الاسلام) ديهرك بونك اوزرينه او كيجه انكليز
قرالچه سنده بو خصوصه بر عرض محضر تقديمه قرار ويرمشر ايدى
اشبور رمضان شريفك بشنچيسى اولان دونكى جمعه كونى او كله دنصكره
الافراقة ساعت برده قصاب جامع شريفنده ينه مجلس منعقد اولوب
عرب و عجم و كوكن و دكن و كابل و پنجاب و خوجه اهالى اسلاميه سندن
بر جمع غفير جامعه طوپلانوب بر درجه ده كه كثر نفوسدن مسجد
مذكورك اشاغى و يوقاروسنده او طوريله جق هيچ برير قالمدى

والحاصل بواز دحام ناسی کورنلر محشر کونندن برنشانه عد
ایده جکارنده شبهه یوق ایدی محضر او قوندقدن صکره ابتدا
جناب صاحب افخم ومولی معظم بومبای قاضیسی ذیل محضری
امضای شریفلری ایله مزین بیوروب بعده وجوه بومبای طرفلرندن
علی حسب مراتبهم الاجل فالاجل قاعده سنه رعایتله بیوکدن کوچکه
طوغری ترتیب ایله امضالندقدن صکره سائر اهالی دخی امضالیهرق
او کون مجلسه ختام ویریلوب صکره ینه دیگر بر مجلسک انعقادینه
قرار ویرلدی

جناب حقك لطف و عنایتله بومبای اهالیسندن بو خصوصده پك
بیوك بر جوش و خروش حاصل اولمغله اخوان مسلمین اللرینی دعایه
قالدیروب اعانه ویرنلره دعا ایتکده ایدیلر

له الحمد ذات عالی کریمانه لری بو کون کلکته ده دین اسلامك حامیسی
وهر امور و خصوصده اهل اسلامك مرجع واستناد کاهی اولدقلری
اظهر من الشمس در اکر بو اعانه کیفیتی واسطه علیه لریله کلکته ده
دخی تقرر ایدوب اهل اسلامك شرف و عزتی بو خصوصده دخی
تأیید ایدیلور ایسه دنیاده نیکنامه و آخرتده اجر جزیه نائل اولملرینه
باعث اوله جغی بی اشتباهدر ایشته مطالعه بیورلمچون انکاتره
قرالچه سنه تقدیم اولنه حق عرض محضرك بر صورتی دخی لفاً
ارسال سوی والاری قلندی والسلام

﴿ جواب ﴾

﴿ بعد البسملة والالقاء ﴾

رمضان المبارک التجی کونی تاریخیله مورخ تحریرات علیہ لریکه
مالی ممالک عثمانیہ ده بولنان غزاة اهل اسلام قرداشلریمزك ارامل
وایتامی ایچون اعانه نقدیہ جمعنه بومبایدہ کائن اهل ایمان
برادرلرمزك غیرت وحیتلرینك وقرالچہ حضرتلرینك حضور
حشمتلرینہ محضر تقدیمك شرح وتفصیلندن وبزمدہ کلکته ده
اومثالو برتشبده بولنامزی تشویق وترغیدن عبارت ایدی شرف
وصول بولوب بو طرفده بولنان اهل اسلام قرداشلرمزك یوزلرینہ
برنور سرور صاحبدی بومبای اہالیسنك بو خصوصده اولان
مسابقترلندن طولایی جہہ کلکته اہالیسی طرفندن تحسین و ثنار
ایدلدی

بنده لری اوتہ دنبری بورادہ بویله بر اعانہ دفتری ایچق افکارندہ
اولوب بو اوزرمزہ اولان واجبہ ذمتدن غافل دکل ایدم لکن وقت
مرہونہ منتظر ایدم

شمی زمانی کلدیکنندن کلکته مسلمانلری دخی کلہ جک پنجشنبہ
کونی (طونہال) صالونندہ بر مجلس عقدایدہ جکلردر دونکی کلکته
غزتہ سندہ دخی بوکا دائر وقوعبولان وقوعاتك جہہ سی مندرج
بولندیغندن منظور عالیلری اولمش اولدیغندہ شہہ یوقدر

ان شا الله الرحمن اشبو مجلس عظيم و مجمع كريمك انعقادنده مجلسده
 وقوعه بوله جق كافه مذاكراتي يازوب بيلديره جكم كبي اول طرفك
 احوال آتیه سنك تفصيلنه دخی منتظره اشعارينه همت بيوريلاه والسلام
 في ۶ تشرين اول سنه ۱۸۷۸

— پونا —

بومباين كورفك ديكر جهته كيدلد كده الهی فرسخ قدر بعد شرق سينه
 وارنجه مجوسيلرك مملكت قديمی و (مرهته) ايلتنك پايختی اولان (پونا)
 شهرينه تصادف اولنوركه شهر مذکور ساحلی تزيين ايدن بر طاق
 اوراق اوراق طاغلك اره سنده بولنديغندن نقاط عديده سنده غايت
 عظيم اختلافات مشاهده اولنور
 هند غربينك بومباي كبي بر بيوك مركزدن چيقوب بر ساعت صكره
 اهاليسی بلرينه قدر چيلاق ادملردن تشكّل ايدر نيم وحشی
 بر اقليمه يناسلوركه ساحل طرفنده اولان اورمانلرينك منظره سنی
 كورنلر غير قابل تعريف بر مسرتله حيران اولورلر اغاجلرك اشكال
 غريبه و دهميه سی پير اقلرينك شمشعه لی رنگاری آتنده غايت صيق
 اولان كولكاری ايله يرينك درجه نهايه ده قوه انباتيه سنی تماشا ايدنلری
 متأثر ايتماك ممكن دكلدر بونلری تماشا ايتدكجه بكا قالورسه بويله
 بريره دها يكي تصادف ايتديكمزدن اولمليدركه شدتلی بر خلیجان قلبك
 هجومه دوچار اولديغمی حس ايدر ايدم اقا سیه لرله تار دنیلان هند
 خرمارينك و (نیم) تعبیر اولنان اغاجلرك اشكال مختلفه ده اولان

پیراقلری بر برینک اراسنه کیرهرك صیقشمش و معلوم خرما اغاجنك
و (قوقوته) و (اراکيه) دنیلان اغاجلرك ودها اسملری و هیئتلری
مجهولم اولان یوز درلو اغاجلرك کوزل صورغوجلری دخی مفرح
بر صورتده تپه لرینه چیقشمش ایدی

کیجه حلول ایتدیکی زمان فوسفوری ضیالره آتش بوجکلری
ظهور ایتسندن هوا ی نسیمی بی بکرجه آتش شعله لری استیعاب ایتیه
باشلینجه بر طرفدن ساحل بحره قیغلم صاچیلوب اورمان یاقیلور
ظن اولنور و بر طرفدن مذکور بوجکلر پیراقلر و او تلرك ارالرنده
شعشعه پاش اولنجه اوزرینه پول ایشلمش یشیل رنگلی کشمیر شال لرینه
ویا ارالرینه پرلانتیه تر صیغ اولنمش قرش زمر دینه بکزر ایدی اشبو
چنکلسه تانده بر آدمک کچورمش اولدیغی براز وقت مدت عمرینک
سرورلی زمانلرنده خیالنده تمثیل ایده جکنده شبهه م یوقدر مذکور
محارر اسکی زمانده هندولرك طاعنک باغرنده عقلک خار جنده
اوله رق غایت کککش صورتده حفرا یش اولدقلری موتا وضع اولنان
بر چوق بیوک معبد مغاره لرینی حاویدر

ابنیه مذکور ه دن اک مشهوری فیل مغاره سیدرکه بونک شهرت
شایعه سی بومبایه یقین اولمق جهتیه ایه ده لکن (سالت) جزیره
کبیره سنک کچیلیمز صورتده صیق اولان اورمانلرینک میانده کوریلان
مغاره لره نسبة بونک یاقیشغی و آثار عتیقه نقطه نظرنده کورنشی جهته
انلره فائقدر

بومبایدن (وندیاس) طاعنه قدر تکمیل بوقسمی یعنی یوز فرسخ مقداری
طولنده اولان یرلرده سالف الذکر مغاره لر پک چوقدر خصوصیه

اوطاغك اتكنك هر طرفنده و تكميل ممالكك بعض محالارنده يك چوق
معبدلر و سرايلر و مناسترلر غایت ظریف رسملر اوزره حفر اولمشدر
(كارلی) نام محله حفر اولمش اولان مغاره لر مقدملری بیکلرجه زوارك
اسكانه غایت الویرشلی یاپلشد

مغاره لر ك اك جسیمی برکلیسادن ده ا ككش اوله رق تكميل ستونلری
وقبه و محرابلری هپ قتی قیادن کسلشد بر بوسحر نما اولان صنایع
یکرمی عصر دن قالمه اثرلر اولدیغنی اراثة ایدر

بومبایدن شمندوفر (پاریل) سواقغنده ایکی قوله ایریلوب بوقوللردن بری
(بیو کهندستان شمندوفر) نامیله شرقه طوغری کیدرك (کلیان) نام
استاسیوندن ینه ایکی قوله ایریلور بری (منیمار) و (بهساوول) ه و اورادن
ینه ایکی قول اوله رق بری شرقه تمایل ایدرك طوغری (ناکیوره)
واصل اولور دیگر قولى دخی بهساوولدن شمال شرقی یه قوشارق
(برهان پوری) کچوب (کهندوا) یه واردقدن صکره ینه ایکی خط
اوله رق بری شرقه طوغری (جبل پور) ه و اورادن (اله آباد) ه و اصل
اولدیغی کبی کهندوادن دیگر خطی طوغری شمال طرفنده (اندور)
(رتلام) و (نصیر آباد) که بوکا (نیچچ) دخی دینور اورایه کیدر
سالف الذکر کلیاندن دیگر قول جنوبه کیدرك پونا و (دهوند)
(شولا پور) و (کبرکه) یه و اصل اولوب اورادن ینه ایکی قول اوله رق
بری جانب شرقده (حیدر آباد) دکنه و دیگرى (مدراس) ه کیدر

— ❧ دکن ❧ —

دکن اردو لسانندہ ممالک جنوبیہ دیمکدر اگر آثار عتیقہ سیر و تماشایچون سیاحت ایدنلر سالف الذکر (پونا) مملکتندن جنوبہ طوغری کیدہ جک اولورسہ (پونا) دہ کوردیکی فیل مغارہ سی زیارتلری (اجنتہ) و (آلورہ) نام مشہور بتخانہ مغارہ لری زیارتیلہ ختام بولوب اورادن بر مسلمان حکمدارینک ہند جنوبینک بیوک اووہ سنک بر حصہ سنی استیعاب ایدن و (نظام دکن) تعمیر اولنان مملکتک پایتختی اولان حیدرآباد شہرینہ کیدر فقط مذکور سیاح اورو پالی اولورسہ حیدرآبادک ایکی فرسخ مقداری بعد شمالیسنده (اسکندرآباد) دنیلان قصبہ نک ایکی کیلومتری مقداری شو صہ یولک نہایتندہ رسما حکومت محلیہ نک جایہ سی تحتندہ اولان انگلیز عسکرینک محل اقامتی بولنان قشلاہ کیدوب اورادہ بولنان عسکر ضابطندن حیدرآبادہ انگلیز سفیرینہ بر مکتوب الہرق او واسطہ ایلہ شہرہ کیدہ بیلور ایسہدہ لکن حکومت محلیہ دن مساعدہ آلمینجہ شہری کزہ مز

قالدیکہ بر درجہ یہ قدر حیدرآبادہ انگلیزلر وضع ید ایتشلر ایسہدہ حیدرآباد نوابلری مملکتلرینی بتون بتون انگلیزلرک ید تغلبندن وقایہ ایچون سالف الذکر شو صہ یولک صاغ طرفندن یعنی مذکور حیدرآبادہ کیدن یولک کنارندن شہرہ طوغری (حسین ساغر) نامندہ بر تالاب یعنی کول یا پمشلدرکہ بو تالابک صوی کورنشده کسکین مائی رنگلی اینجہ سفرہ بزی کی اورتالیغہ نظافتلہ یایملش ظن اولنور

بونکده سببی دشمن عسکری بورادن حیدرآباده کیره جک اولسه
 تالابک صوینی اووهیه قوی و یرک اووهیی بپاقلق ایدنجه حرکات
 عسکریهیه مانع اولوب اووه طرفندن یول کسلنجه ذاتاً شهرک
 (کولکنده) نامنده بولنان متین قلعه سی اوچ قیانک اراسنده بولندقدن
 بشقه قیالک اوزری دائر امدار استحکام ایله ترصین ایدیلرک کرچکدن
 بر قارتال اشیانه سی حکمی کسب ایتشد
 مذکور قیالده اعلا الماس معدنلری بولمغله بوراسی مملکتک
 برخزینه سی دیمکدر

انکلیز لک کرک نواب و کرک راجه لر اذاره لرنده بولنان ممالکک
 پایتخنلرنده حسب العهود برر سفیرلری اولدینگی کبی برده شهرک
 کنارنده بر مقدار عسکر و بو عسکرلرک ایچنده بیوک ضابطلر و محکمہ
 حاکملری دخی قویمشلدرد

شاید انکلیز تبعه سندن برینک مذکور حکمدارلر تبعه لرندن بریله
 بیلرلنده بر معارضه و محاکمه لری وقوع بوله جق اولورسه دعوالری
 بوراده فصل و حسم اولنور

— ❧ اودیپور ❧ —

(احمد آباد) طریقیله (اودیپور) کیدیلور احمد آباد انکلیز لک
 تصرفنده بولنان هندستان شهرلرندن معهور و معتنا بربلده کبیره در
 احمد اباددن کاربان ایله و حشت آباد یرلردن ایکی طاغ اراسی
 کیدیلرندن کچهرک اون بش کون صکره (میوار) ممالکنک پایتختی اولان

اودیپور کورنجه اجنبی بر آدم براعلا پانارومه رسمی اوکنه المش کی
حیران حیران تماشایه باشلار بن بودیارد بویله بر مملکت بولنه جغنی
اصلا خاطره بیله کتور مامش ایدم

بوشهرک برنجی پیلاننده مطنطن سرائیلر ویتخانه لردن تشکل ایدرک
بر برینه ملاصق اورمان کی باغچه لک بر طرفندن ایریلوب میدانه
چیقمش براوزن خط استحکام کوزه چارپار

بو استحکامک اوتیه طرفنده کان عالم اجسامده وجودی اولیوب جن
و پرلره متعلق خیالی اوله رق اوفاق اوفاق قله لر و کوشکلرک طبقه
طبقه بر برینه صارلمسندن تشکل ایتش بر اهرامی تپه هیئتنده بر
شهر نمایان اولور که شهر مذکور طاغلرک مائی رنگلی اولان اتکنده
کوز قاشدیریمی بیاض مرمر لردن شعاع شمسله پاریل پاریلان
لایعدولایحصی سرائیلری وزادکان قوناقلرینک ابنیه جسمیه لرینی حاویدر
اشبو سحر نما اولان شهرک توصیفی ایسه قلم و مرکب ایله ایفا اولنه بیلور
شیلردن دکادر انجق هندلساننده (اودیپور) که (درجه ارتفاعده بولنان
کونش شهری دیمکدر) بو بلده رعنائک اسمی اولدیغندن موقع
وابنیه جه نه درجه لرده لطیف بر شهر اولدیغی اکلاشیله بیلور
حکمدارینک میوار (مهارانامی) دنیلان عنوان رسمیه راجچوتانه
زادکان و پرنسلی میاننده غایت نفوذ و حیثیتی ایما ایتدیکی کی شخص
و وجودی دخی هندولر میاننده واجب الاحترام بر شی منزله سنده در
چونکه و قتیله بونلر دهلی پادشاهلرینه سرکشاک ایدرک اولجه جنک
وجدال ایله اوغراشمشلر ایسه ده دوچار مغلوبیت و انہزام اولنجیه
اطاعت و انقیاده کلدکارنده پادشاهان مشار الیهک طرفلردن قوت

وقدرتده ایکنجی درجهده بولنان راجهله فاملیاسنه ویریلان مهارانا
و(سراج هندو) یاخود(افتاب هندو) عنوان ذیشانی بوذاته احسان
اولمشدر

مقدما اورالجه بو عنوانی آلمق ایچون سائر راجهلهده دائما غیرت
ومجاهدهدن کیر و طورمازلر ایدی چونکه عنوان مذکوره نائل اولان
راجه یالکز قومیتنی غائب ایتماک وقائی وقایه ایتک وسائر هندو
زادکانک اوست طرفنده بولنق مزیتنی دکل بلکه اقران وامثالی
بولنان پرنسالر میاننده برچوق اعتبار وامتیاز مخصوصنه نائل
اولدیغی کبی اکثریا بوراچهله واسطه سیله درجات ناس تعیین اولنق
وآینلرینه دائر اولان مذاکراتده رأی ویرمک استحقاقنی وحکممدار
جمعیتلرینه چیقرلمدیغی حالده بیله کندو کندویه حکم ایتک صلاحیتنی
دخی حائر اولور

اشبو مهارانانک اودیپورده بولنان سراییده هندستانک غایت مشهور
اولان ابنیه فخمیه لرندن بریدرکه تکمیل بیاض وپارلاق مرمرلردن
بنا اولنه رق انسانی حیران ایده جک درجهده کوزل ودلبر
دیوانخانه وصالون واطه لری وظریف کوشکر وقله لر ایله یالدیزلری
قبه لری شاملدر

سرای مذکورک حاوی اولدیغی غرایباتدنبری برقاق قات اوزره انشا
اولمش اولان ابنیه نک اوست طرفنده بولنان بر بغمچه فرخفراسیدرکه
بو بغمچه یوزسنه لک زماندن قالمه برچوق جسم اغاجلری وکوزل چیچک
محللرینی حاوی بولنسیله برابر دروننده جریان ایدن صولر مذکور
بغمچه نک وسطنده برحوض ایله اوتیه طرفنده مرمر اوزرینه مواز یق

ایشلمش قنالری دور ایتدکن صکره ایکی یرده چاغلیان پیدا ایدرک
پورتقال و نار اغاچلری اورمانلرینه طالب غائب اولورلر
اشبو محل فرحزرا و موقع دلکشاده مر مردن یاپیش اوکی آچیق
بر دیوانخانه ده قطیفه ایله دوشمش قنایه لر وضع اولنه رق
دائرة نك زاده کانی او یله طعمانی ییدکن صکره اوراده اوتوروب
بر طاتلی خلیا ایله وقت پچوررلر و برده محل مذکور غایت
مرتفع اولدیغندن اورادن باقلدقده اطرافنده بولنان اووه و اورمانلر
ایاق التمه کبی کورینور ایشته شهر مذکورک نه درجه ده متین بر
حصن منیع اولسیله انسانلرینک غیرت و حیثینه بر فکر صحیح حاصل
ایتمک ایچون مقدملری بونلرک اجدادی دهلی پادشاهلرینک
عصر لرجه هجومه مقاومت ایتش اولدقلری و مذکور باغچه نك یری
اوله بر طاقم غیر قابل انبات و عقیم یرلر ایکن مؤخرأ بر باغچه ارم
آسایه تبدیلی خاطره کتورملیدر و الحاصل صنایع سحریه ایله
یابیش انسانی حیران ایدن بو بقعه جانفزا قارشوده بر دنبه بر رسم
تابلوسی کبی نظاره نمایان اولور

بومبایده بالاده ذکر اولنان پاریل سواقاغندن دیکر قول بومبای و (باروده)
و (هندستان وسطی) شمندوفری نامیه صولطرفده کچرات طرفه کیدرکه
بونک مشهور شهرلری و هند خروسک منشائی اولان (سورت) و (بروچ)
سالف الذکر (اجداداد) و (نوساری) بلده لیدر شمندوفر اشبو
نوساریدن طوغریجه (کاتیهوار) ولایتنه کیدر لکن اجداداددن
کاروان ایله (مالوه) ولایتنه کیدیلرک او طرفلرک عجایبات و غرائباتی
ایله انسانلرک تحف تحف رسوم و عاداتی کوریه ییلور

— ❧ — باروده ❧ —

از جله بلاد مذکور دهن باروده یه کیدیلنجه باروده راجه سنک رسم
چکیدى شایان تماشا بر شیدر

شویله که مشارالیهک بورسم چکیدى زمانده منتظم عسکری بر انگیز
ضابطنک قومانداسیله کلوب چکیدن صکره عرب طابوری و مرهته
سواری بلوکی و پیاده طابوری ایله تفنیکیلر و حربه لیلر و طوپچیلر و هجین
دوه لیلر و الحاصل اوندن اون ایکی بیکه قدر عسکر نفری بر ساعت
مقداری زمان بو چکیدى اجرا ایدر لر آلاک کیر و سنده سنجاق شاهى پی
کتورن آدم اوزرى ایشله لی خشه ایله اورتولمش و توپلری بویانمش
براعلافیل اوزرنده و اون ایکی مترو طولنده صاپی التوندن و شقه سی
چوخه دن مهمول بر بیراغه طیانش و اطرافنه محاربته ائناسنده
بیراغی جایه یه مأمور اولان اوزون میزراقلی واکلی یتاغانلرله
سلاحلشمش و چلیکدن مهمول الدوانلرله بلیکاری اورتولمش و ایشیدیلوب
کورلماش بر صورتده مزین اوربالر کینش کزیده سواری عساکری
احاطه ایتش اولدیغی حالده ظهور ایدر بو عسکرلر اوزرلرینه کیدکارینی
نیتلر قیرمزی قطیفه دن و شلوارلری طاروجیرمه لرینه بورینی سوری
اولوب غیر قابل تصویر بر درجه ده سواری عسکرینه یاقیشور
صورته در بعضیلرینه باشلرنده چلیکدن یا پلش کیناری عربلرک حلقه دن
مصنوع اتکلک ایله حاشیه لشمش باشلقلری کبی باشلخنک اوزرینه صاریق
صارمش و بعضیلری اوکوز دریسندن غایت مزین ایشله لی زرهلر

کینش و مزراقلرک اوجی کوشلی و التونلی و قالقانلری شفاف کرکدن
دریسندن یابلیشدر

انلردن صکره دوه وفیل اوزرنده غایت بیوک و ککش و ایری چفته
طاوولار و بوری وز یلاردن مرتب موزیقه طاقی کلور که اشبو
موزیقه طاقی متعاقب کمال ذوق و سرور له مملکتک وجوه و معتبرانی
طاقی ایپک و قلابدانلرله ایشلمش خشه لر و غایت مزین رختلر و کوش
اوزنکر ایله طونامش اعلا آتلر اوزرنده بولندقلری و البسه
واسلحه لرینی التون و مجوهراته غرق ایتدکاری و (مرهته) سوار یسی
هیئننده اللرنده مزراق اولدیغی و آتلرینی شاخلانیدردقلری حالدده
ظهور ایلدکاری کبی بو غلبه لکک اطرافنده راجه نك خاصه
خدمه لری اللرنده بیراقلری اولدیغی و منادیلر مشار الیهک شان و شهرتی
اعلان ایچون باغردقلری حالدده کچرلر و وجوه و معتبران مملکتک
ارقه لرندن بیوک مأمورلر و وزرا و ایالت والیرلری هر بریسی کناری
یردن سورینان التون صیچاقلی قطیفه دن معمول بر ککش خشه ایله
مستور کوزل فیلر اوزرینه سوار اولدقلری حالدده کلورلر

فیلرک باشلری بیاض تویدن یوکسک سورنجلرله و النلری و خورتوملری
مجوهراتله تزین ایدیلور زادکان طاقی کوش تختلر اوزرنده
اوتوروب باشلری اوزرنده غایت اعلا و مزین شمسیه لر طوتارلر
بوزکی حیوانلر اوزرلرنده بولنان تزیناتی حس ایتدکاری سونجی لرندن
اکلاشیلور

بوآلایک الک یوکسک و پارلاق نقطه سی بو راسیدر که راجه نك اوغلی

وقزی ایله سائر فاملیا خلقی بر رفیله سوار اولمش و کندوسی ایسه ایری
 بر فیلاک ارقه سنده انکلیز قرا ایچه سنک هدیه ایتیش اولدیغی مجوهر لرله
 مزین بر تخته صرمه ایله ایشلنش بر شلته اوزرنده اوتوروب
 باشی اوستنده دخی قرمزی قطیفه دن مجوهرله دونامش بر شمسیه
 طو تلدیغی و وجودینه دخی سهیل یلدیزی کی ایری و یارلاق پر لانتله لر
 ایله مزین اسکی زمانده کیلان ککش قوللی بر نوع کوملاک کیش
 و باشنه برا علا شال دن صارلمش اولان صاریغک اوزرنه سور غوج
 طاقمش ارقه سنده بولنان برنجی وزیر ی طبق راجه نک قوسطومنه
 مساوی بر قوسطومده و بونکده باشنده سور غوجی اولدیغی حالده
 نمایان اولور لر و بونلرک ارقه سنده دخی اوزرنده غایت ظریف کیش
 ایکی آدم ایاقده اوله رق طورر که بونلر دن بری هند و الیسنک راجه یه
 ویرمش اولدیغی نارکله یی طوتار و دیکری دخی طاوس قنادن
 یاپیش یلپازه یی صالر بونلرک اراسنده راجه نک منادیسی دقیقه به
 دقیقه صرمه لی بر ککش چوقه یی یایدیغی حالده (ایشته پادشاهلر
 پادشاهی (کوندر او کایکوار) که عسکری مغلوب و منهزم اولماز
 و هیچ بر خدعه یه قایلماز) دیوندا ایتدیکی زمان سواقده کیدن
 آدملر راجه نک فیلی اورادن مرور ایدنجه یه قدر یوزی اوزری تارلر
 فیله کلنجه بو حیوان تزینات التنده مستور اولوب عادتا پارلاق
 پر لانتله لرله ترصیع اولنش التوندن مصنوع بر طاغیه بکرر اطرافنده کی
 آدملر لرنده بعض مقدس شیرله مخلوط مائی دومان ی بر نوع بخور
 یقارلر براز صکره پادشاهه خیر دعا اولدیغنه علامت اوله رق طوپلر

اتیلدقدن صکره عسکر اولکی ترتیب اوزره کچوب کیدرلر بونک
کافه سی سکز ساعت ظرفنده ختام بولور

دارالخیر اجیر

اودیوردن دارالخیر (اجیره) کیدیلور اجیر شهری بریوک شهر
اولوب تهیلی نامنده کی قلعه سنی (تبیل) نام مشهور راجه برجهتی بر
بیوک کولک کنارینه و دیگر طرفی جوارنده کائن صره طاغله ملاصق
اوله رق یاپدیرمش اولدیغی جهته طبیعی بر متین استحکامی حاوی
بولمشدر

شهر مذکورک یاننده اوچ (کروه) [*] مربعنده بر کول و درونده
برچوق تمساح و صو جانوارلری اولدیغی کبی درت بچق میل بعدنده
(پوکهر) نامنده غایت درین بر کول اولوب اسکی هندولرک
اعتقادلرنجه بر یوزنده اولان جمیع اماکن مبروکه زیارت و میاه
مقدسه ده غسل و طهارت اولنسه بیله بوصوده یقائنجه تکمیل
ثوابه نائل اولنه مز

اجیرک هواسنک اعلاقیله برابر قلعه سنک متانتی جهته بیوک
مغولرک آرامگاهی اولق مزیتنی حاوی بولمش اولدیغندن بر طاقم
قصرلر و سرای و بشچه لرایله مال مالدر مذکور بنالرک اک کوزلی اون
بشنجی عصر میلادیده (جهانگیر) شاهک بو کولک کنارنده

[*] (کروه) بر بچق میله یقین مسافه در

مر مردن یا پدرمش اولدیغی غایت ظریف و اعلا قصرلر در که
 بو قصرلرک بلور آینه لرند شهرک هیئت پانارومه مثالی عکس ایدر
 مذکور بقیچه غایت ککش اولوب دروننده یوز سنه لک اغاجلر واردر
 انکلتزه قرالی اسبق (ژاقو بر) ک هندستانه کوندردیکی سفیرینی
 جهانگیر شاه بو اغاجلر دن برینک کولکه سنده قبول ایتیش ایدی
 دهلی پادشاهلری اجیرده مشایخ عظامدن و اصحاب کرامتدن (خواجه
 معین الدین چشتی) حضرتلری ایچون تکیه بنا ایدرک اوراده اسکان
 ایتدیروب مشار الیه حضرتلرینک انقاس قدسیه لری سایه سنده
 اورا مجوسیلرندن بر چوق کسه دین اسلامی قبول ایدرک مقدمجه
 مجوسی مملکتی ایکن مؤخرأ اسلام مملکتی اولمشدر

(جلال الدین) اکبر شاه حیاتنده اکثریا اجیره تشریف ایدرک اوراده
 بولنان مشایخ و سادات و درویشانه کلی احسان و انعام ایدر ایدی
 حتی بر نذر دن ناشی دهلیدن اجیره بیان اولدیغی حالده شکار ایدرک
 کیمشدر

شهر مذکورک غایت کوزل و غلبه لکلی ککش سوقاق
 و چارسوسی اولوب اولرک الت قاتی منظم دکانلر و اوکلری قالدیرم
 یاپیش اولدیغی کبی طیش دیوارلری هند و چین بنارینه مخصوص
 بالکون و صیقاقلرله تزین اولمشدر مذکور اولر هپ بیاض
 مر مردن یا پیلوب حتی ایچلرنده کوریلوب ایشیدلماش درجه ده غایت
 اعلا بنار واردر

از جمله (سیته) لر یعنی صرافلر سرائیلری دنیلان ابنیه لر سحر کارانه
 بر صنعتله یکی اصول اوزره صره واری و غایت متانتلی یاپیش

اولديغى جەمەتە راجىپوتانا صنایعنىڭ كۈزۈل مەھسۇلەندىن اولمىغە تەخف
تەخف بالكونلار قولونلار اويمە قورنىشلار بونلارڭ صفايىخ خارجىيە سىنى
عجايىب سورتىدە تىزىن ايدىرلار

بۇ بىلدەنىڭ يالەن سىرايلىرى مۇجىب استىغراب اولان شىلردىن اولمىيۇب
شەرىمىز كوردى راجىستانىڭ (فراققورتى) مۇتەبەسەندە بولمىغە بىر تاقىم مەملىكەت
(روسىيەلىك) لىرى و دەھانچە نىچە بىيۇك بىيۇك ئاتارلىرى بىر بىرلىنە
رەقابت ايتىمىدە در دىيادە پىك آتەشەر و اردىر كە بۇ اجىر كىيى عومىيىتى
اوزىرە غايەت ظريف و كۈزۈل اىنيەلىرى مەتۈى اولسون شەرىك ك
عادى بىنالىنىڭ بىلە سوقاقە طوغرى اولان دىوارلىرى و سەدىلىرى تەكىمىل
بىيىز مەرمەردىن ياپىلىش و ياغايت پارلاق مەرمەرى صىيوا ايلە صىيوانمىشدر
شەرىمىز كۈرك كىرتىلى اولان اىنيە فەخىمەلىرى ميانىدە بىر تاقىم ئاتار
عتىقەندىن مەدود بىنالىدە و اردىر كە مەشهورى (آرا بىدىن قاجورى)
نام مەبەد واك مەھم و دىلىكشا سىر مەھلىدە ھەندۈلۈك غايەت مەھترم و مەرى
الخاطر بىراھمانلاردىن (بوشكار) نام بىراھمانىڭ مەستەلەكتەندىن اولان و احە
و ياخۇد غۇطە در

اجىر ايلە جىيۇر اراسىدە ھەندىستانىڭ بىر صەرايى كىيىنە تەصادىف
اولنۇر كە بۇ صەرايە ھىچ بىر خرابە زارىرلار كۈرىلە مەيۇب انجىق بۇرادە
اورادە روزكار كۈتۈلە پىدا اولمش قۇمىدىن بىك دىرلى خەلۋونى رەسەلەك
اوزىرىدە بىر قاچ دىكىمىلى چاللىر ايلە سىياھ سىياھ قىيالار كۈرىلە بىلۇر
صەرايى مەزكۈرك بەئىز مەھللەرىدە شەھەرلەك جوارىدە بولغان صىيىفە
و قىرىلەردىن دەھاممۇر پىلانقە و قىرىلە جوارىلەردە بەئىز صۇسەز مەدىن
قۇيۇلىرى دىخى كۈرىلۇر

چونكه بو كويلرک ترلا وچايرلرندن زياده سيلان طاشي و قمرى
ياقوت معدنلى اولديغى كې بو ككش صحرانك قوملى طوزلى
بر قوم اولوب سکنه سى على العموم معدن قيا طوزى اخراجيله
تعيش ايدرلر

صحراى مذ كورده موسمنده وقوعبولان سراب حادثه سى عجايب بر
هيئته ظهور ايدر واقعا سراب ديدكارى شى على العموم اوزاقدن
بر صو كولى كې تخيل اولنور سه ده بوراده كى سراك اطرافى
اوزاقدن جسيم اغاجلر و بنالز ايله احاطه اولنش كې كورينور
بو حادثه نك ابتدا ظهورنده موسمنده صباحين سىسلى و صغوق
بر هواده افقده ابتدا بخاردن يوكسك صره طاغلى كې جرملر پيدا
اولوب كونشك شعاعى بو خيالى طاغله چارنجه غايت شفاف
كورينور چونكه بخار مذ كور كاسر ضيا خاصه سنى احراز ايدر
صكره بو جرملر كوچيلوب اوراق اوراق پارچه لره منقلب اولدقندن
صكره تكرار بر برينه ياقلشهرق ابتدا بر چوق چاليلر و صكره جسيم
جسيم اغاجلر و قيالر و اويمه لى بنالز هيئتلر نه كيرر صكره بر لحظه ده
بونلر تپه سى صيقلنوب قوس قزحك الوان رنگاريله ملون بللور
پارچه لرى هيئته و اشاغيسى يكيپاره طاغ شكلنه كيرر و براز صكره
بو طاغك تپه سى مناره لر و خرما اغاجلى كې يوكسك شرفه و داللر
ايله مكمل كورينور

مذ كور حادثه نك توقف ايتديكى براز زمان ظرفنده مواد مذ كوره
آچيقدن آچيقه اوقدر محدود و معين كورينور كه اوزاقدن سير ايدن
مكسه نك كوزى او كنده بر شهر تمشل ايدرک بيله مز كه بو حقيقمى

یوقسه خیالیمی برشیدر صکره آزر آزر کونش یوکسلدیکجه شماعی
مواد مذکوره یی حیرتبخش عقول اوله جق بر طرز غریب اوزره
کوستردیکندن دوشندیکجه انسان ایاق اوزرنده بولندیغی حالدده رؤیا
کوررظن ایدر

والحاصل کیت کیت بوککش اووهنک نهایت طرفلرنده برسراب پیدا
اولدیغی نظاره نمایان اولور

هندستانک آب و هواسی عموماً غایت صیحاقت ایسه ده بعضی دائم
الثلج بولنان طاغلریده واردر شویله که صوسنر و موزیاتی چوق جهنم
کی یانمقده اولان جنسکلر ایله مذکور دائم الثلج طاغلر بیننده کی
اراضیسنده هر نوع نباتات و حیوانات بولنور

هر سنه ایکی درلو روز کار اسمکده اولوب بری تشرین اولدن
نیسان آینه قدر شمال شرقی سمتدن و دیکری مایسدن ایلول آینه
قدر غرب طرفدن هبوب ایدر هندستانک فصللری کانون ثانیدن
مارت نهایتنه قدر بهار ونیسان ابتداسندن حزیران یاریسنه قدر
موسم صیف و حزیران نهایتندن ایلول نهایتنه دکین موسم باران
وتشرین اولدن کانون اولک ختامنه دکین قوری قیش اولور

هندستانک مرتفع محللارینک هواسی معتدل ایسه ده بعضی محللارنده درجه
حراره ۵۶ درجه یه و مدراس سواحلنده ۸۴ درجه یه بالغ اولور
بنکاله نک آب و هواسی سرتدر سنه نک بر چوق حصه سنه سام
روزکاری بولنور قیش موسمی صفوق اعتدال درجه سنه بولنان
یرلر نواحی دهلی و موسم کر ماده اک صیحاقت و قوری یرلر (کرناطک)
ممالکیدر

یونا شهرینک جوارنده بولنان (مهابلیشر) طاغلرینه ۳۰۰ یوس
 یغمور یغار ایسه ده ایچرو طوغری کتدیکجه درجه بدرجه ازالور
 لکن (اسام) ممالکنک یغموری کثرتلو اولور حتی (چراپونجی)
 ممالکنده واقع کاسیه طاغنده ۶۰۰ یوس یغمور اولدیغی رصد
 دفترنده مقیددر هندستانک (ترائی) و (سندر بن) و (کنکا)
 و (دلنا) دنیلان محللارنده بر چوق بطاقلق و مضر صحت جنکالر
 دخی واردر

قالکوته طرفلرنده روی ارضده وقوعبولان قصرغهرک هیچ
 بر یسنه بکزمیان و هیچ بر حادثه سماویه ایله قیاس قبول ایتیان
 قصرغهر حادث اولور

اولطرفده سیاحت ایتش بر ذات دیرکه قالکوته ده بولندیغ اثناده بو
 قصرغهردن برینه تصادف ایتدم بر کون او یله دن صکره صباحدن
 او آنه قدر هوا پارلاق و کونش صاف اولدیغی حالده بر دنبره عجایب
 بر سرعتله هوا قراروب کونشک یوزینی بولوط ستر ایتدی بن او
 اثناده شهرک ککش بر میداننده بولنور ایدم همان فورطنه نک بو برنجی
 اشارتیه ایمانده بر عظیم و دهشتلی حرکت و هیجان حاصل اولوب
 کیلرک سرن دیرکلری بر برینه کچدیکنی کوردم اطرافده کی اولان آدملر
 بر دشمن قوالارجه سنه بر برینی چکنه یهرک قاچغه باشلادیلر

دها هوا اوزمان ساکت اولدیغندن کندی کندیغه بونلرک بویله
 آنسزین فرار لرینه بر معنا و یزه مدم برده قارشوده (فورت ویلیام)
 نام قلعه طرفندن بر نوع بولوط کبی توزک یری سپوره رک سرعتله
 کادیکنی کورنجه قلعه بر عظیم تلاش کیروب غایت بر دهشتله

شاشقین کی اوتہ یہ برویہ قاجغہ باشلادم اودوز میدانک اورتہ سنده
بندن بشقہ کیسہ یی کورہ مز ایدم

اوک یولنی طوغرلته رق برقاچ یوز مترو قدر یول کیدوب (دهورمتوله)
سوقاغی دنیلان سوقاقلک اوجنه واصل اولدقده ارقہ طرفدن آجی
آجی برہایقرمه صداسی ایشتم کیرو دونوب باقجہ برسیدہ نک یولک
اورتہ سنے قونمش واطرافندہ کسہ لر اولدیغنی کوردم مکرسہ
سیدہ نک درونندہ اوروپالی برقادین اولوب سیدہ یی کتورنلر
فورطنہ دن قورتلقی ایچون سیدہ یی اورادہ برافوب قاجشیر قادینجغز
سیدہ نک ایچندہ نہ پیاجغنی بیلیہ رک باغردا طوررمش بن بونی
کورنجہ قادینک معاونتہ قوشمغہ طوراندیم کلان توز دومان بردن
برہ بنی چارپوب یرہ دوشوردی او ائنادہ کندیمی طوغرلتمغہ
چالیشور ایکن توز اوزرمدن غائب اولہرق برطرفدن شمشکر چاقوب
کوک کورلیہ رک سیل کی یغفور دوکولمککہ برابر غایت شدتلی
برروزکار اسمکہ باشلیجہ بنی آیق اوزرینہ قالمغہ برالقدی قارشومدہ کی
بیچارہ قادین طالعی یاردیمیلہ سیدہ دن چیقمغہ موفق اولدی ایسہ دہ
کلان شدتلی روزکار کتوروب میدانک نہایتندہ اولان پرمقلمغہ چارپنجہ
قادین یوز اوزری ییقیلوب قالمش بن ایسہ کندیمی برکولنج ہیئتندہ
یاری اوتورمش ویاری قالمش برحالدہ طوتہ بیلدم صکرہ اوتہ دن بر
آدم ظہورایدوب بربریمزہ طیانہرق کوچ حال ابلہ سوقاقلک ایچندہ کی
(الہز) اوتلنہ کندیمزی آتہ بیلک لکن بزدن اول کلانلردن اوتلک
اورتہ یرندہ کی صفہ مالامال اولمش ایدی ایسہ دہ بزده برطرفہ
صیقشمغہ موفق اولدق اشبو برچاریک ساعت مقداری امتداد

ایدن روز کارک شدتندن اولرک دیوارلری صاللانهرق تملندن وسقنی
 دیوارندن آیرلق درجه سنه کلدی اوتلجی بزی بویله فورطنه لرده
 علی العموم قالكوته اولرنده اولدیغی کبی اطراف اوطه لر ایله محاسط
 بر صالونه طولدردی صکره روزکار ویغمور کسیلوب کوکک
 یوزی اچیلنجه کان هیچ برشی یوق ایمش کبی در حال سوقاقلر عربه
 وسدیله لر ایله مالامل اولدی لکن بو طوفانده یوزلرجه چایلاق
 وقوزغون وسائر چوق ایری قوشلرک لاشه لری یرله دوشمش
 کورینورلرایدی که بیچاره لر روزکارک شدتنه مقاومت ایده میهرک هلاک
 اولشلر ایدی

— ❧ جیپور ❧ —

هندستانک شمال غریبسیله بالخاصه دهلینک یوز الی میل مسافه
 جنوب شرقیسنده واقع جیپور شهری راجپوتانا ممالکنک یوز التمش
 بیک نفوسی حاوی وغایت متین بربلده سیدر جیپورک بیاض مرمردن
 یاپیش ابنیه لری اطرافنده بولنان استحکامات ایچنده چلیک تلدن
 معمول یوا ایچنده برطاقم یورطه لره بکزر جیپورک برنجی دفعه اوله رق
 بنا وتأسیسی تخمیناً بر بچق عصر مقداری وار ایسه ده ابنیه لری
 امریقا ابنیه لری طرزنده منتظم صورتده یاپیشدر

ایکی میل طولنده و قرق یارده وسعتنده بولنان (چوپر) نام ککش جاده سی
 منتظم سوقاقلر واسطه سیله اطرافه منشعب اولور واورته یرنده
 راجه نك آرامگاهی اولان سرایلر و حکومت قونانغی و معبدلر و باغچه لر

بناو لئمشدر جیپور راجه لری مشهور بیوک رامچندر سلاله سندن اولوب دهلی پادشاهلرینک پک چوق بیوک خدمتلرنده بولئمشلردر بولنلردن (جی سنکه سوائی) نام مهاراجه نك علم نجوم و هندسه و حسابده یدطولاسی اولدیغندن دهلی پادشاهلرندن محمدشاهك امریله ایکی ملیون مقداری روپیه صرف ایدرك (جی سنکه پوره) نام محلدہ مکمل برر صدخانه انشا ایتدیرمشدر

جیپورك هواسی راجپوتانا مملکتلرینك هوالرندن اك صحت ابدانه موافق اولمغله شهرت یاب اولان بر مملکت ایسه ده حقیقت حالده هواسی مختلف اولوب بعضاً قیش اوراده شدتله حکمنی اجرا ایدوب یالکز صباح و قتلری ترمومترو کانون ثانیده صفر درجه سنه اثر

صیحق مایس اینه قدر آرتمغه باشلایوب مذکور ایده صیحق روز کارلر اسرکه اشبو زمان هندعلیانك طغیانی و بلالوبرز مانیدر وقت مذکورك ابتدالرنده شدتلی شمال روز کارلرینك جهات مختلفه دن بربرینه چارپمسندن حاصل اولان قصرغله ایلہ موسم ظاهر اوله رق (جات) ممالکنك (میوات) ایالتنده بیوک خسارت و مضرتہ بادی اولور

موسم مذکورده هو اقالین و جلاسز صاری بررنکده برنوع توز و دومان ایلہ قریشمش بولوطلر ایلہ مستور اوله رق تعریفی ناقابل صورتنده شدتلی بریاغمورك چاتلمسنه سببیت و یردیکی کبی بو ائشاده وجوده کلان اشبو بوره و فورطنه ده غرب طرفندن بر صیحق روز کارك اسمسنه نتیجه و یرر مذکور روز کار مارستان و بلوچستان و عجمستانك یوزلرجه فرسخ صیحق قومسال یرلرندن کچمسيله حرارتی اوقدر شدتلی اولورکه

اسدیکی ایلك زماندن اعتباراً ترلا و بستانلرك اوفاق سبزواتی بردن
قوررو اغاجلرك پیراقلری دوکیلور

اهالینك بوروزکاردن چکدکاری مصیته کنبه علی العموم برای
ظرفنده هیچ برآن مهلت ویرمکسزین اسمکده اولان صیجاق و یاقبجی
بادسمودن بوغولمق درجه سنه کدکارندن چوق کسه لر بولندیغی
مسکنندن طیشارو برادیم اتمغه مقدر اوله مدقندن تکمیل اولرك
غرب طرفنه اولان اچیقلاغی غایت اهتمام ایله سدوبند اولنور و یاخود
اورالرجه (تی) و بورالرجه (پوپاس) تعبیر اولنوب استانه لرده
ایاق سسیلکه مخصوص قبا و قالین ویتور [۱] دنیلان اوتک
کوکندن طوقنش قبا حصیر ایله ایوجه طیقانوب و اوک خدمتکارلریده
علی الدوام کیجه و کوندز لایققطع مذکور قبا حصیرلره صواتمغله
روزکار بویاش دیوارک منفذلرندن کچوب ایچرو کیرنجه صیجاقلاغک
برمقدارینی غائب ایتکله اوطه نك ایچنده تنفس اولنه جق هوانک
بردرجه یه قدر جیادتنی تکرارایدن اکثر یاروزکار بردنره اخشاملری
ساکت اولورکه بوده اوده کیلره مشقتله مرور ایدر بروقتدرزیرا
یاش حصیر اوک ایچروسنه سرینک ویرمدیکی کبی باد کشلرده صیجق
روزکاردن احتیازا تحریک اولنه مز بویله وقتلرده انجق (ترمانتیدود)
دنیلان روزکار ماکنه سی استعمال اولنمغله بر آز اوطه نك هواسی
تعدیل ایدیلور

الحاصل روزکارک امتداد ایتدیکی اون بش و یایکرمی کون ظرفنده

[۱] ویتور اشیایی کووه دن محافظه ایچون قوللانیلان برنوع اوت

انسان ایچون امراروقت اورالرده غایت صعوبتلی اولور زیرا معهود
حصیرلرک رطوبتلیله مملو قرائلق بر او طهده انسان حبس اولوب
یالکز کونش غروب ایتدکد صکره بر مقدار تنفس ایچون طیشارویه
چیقله یلور

کیجه لری روز کارسیا کت اولدیغندن معهود صیحاقدن
بوغولماق ایچون طیشاروده او یولورسه صباحلین او یقودن
قالقدده انسانک کوزلری وقولاقلری واغزی وبورنی دایما هوآنک
خاوی اولدیغی اینجه قوملرله مملو اولور

والحاصل اودیاریک انسانلری بواشناده هرکون اضطراب قلب
وخلجان درون ایله جنوب غرب طرفندن هبوب ایدن روزکاره
ونزول بارانه چارچشمه منتظر اولمه وبربرلیله دخی بوروز کارک
بتمه سنه نه قدر زمان قالمش اولدیغی بحث ومذاکره سنده بولورلر اگر
وقتی کلوبده افقده براز بلوط ویاغور اماره سی کورینور ایسه
هرکس مسروریتله بربرلینی تبشیر وتهنیت ایدرلر اگر قدرت بالغه
الهیهدن اوله رق ایکی اوچ دفعه شدتلی یاغوره نائل اولورلر ایسه
ارتق مملکتک هوا سی تبدله یوزطوتوب قوملر غائب اولوب اینجه
وقیصه وزمردکی یشیل اوتلر باشلرینی واغاجلریا پراقلرینی ابراز
ایدرک هوا ده لطیف بر سرینلک پیدا اولوب کان جهنمه
خلاف مأمول اوله رق برنوع اعتدال حرارت ظاهر نمایان
وشعرآنک دیدیکلری قوه نامیه نک او یقودن او یاندیغی بر زمان اولمش
اولور

ایشته بو بر اعجوبه درکه دونکی قوم دریای سی بوکون شدتلی بر روز کارک

سوقيله يشيل چنلره مبدل و هوا خفيف يا غورلر واسطه سيله معتدل
اولور على العموم هنديلرك باد سمودن صولوق الهمدق لرندن
صكره هوايى تعديل ايدن بو خفيف يا غمورى كورنجه نشاط
و مسرويتلى شايان تماشا بر حالدر

— ❧ امير ❧ —

ديار هندستانده آثار عتيقه نك پك مشهور لرندن اولان (امير) قلعه سى
جيپورك جانب شمالنده كائن بر طاعك بوكلنده و بر قاچ يوز قدم
ارتقا عنده صاقلانمش و سكونه سى غايت چوق بر بلده قديمه در
بو قلعه يه كيدن يول لايعد ولايخصى باغچه و صيفيه لرله مالامال بر معهور
اووه دن مرور ايدر

مذكور اووه نك امير طاعنه كيدن نهايت جهتي بر بيوك كول ايله
مسدود اولوب بو كوله او قدر تمساح و اردر كه دنيا نك هيچ بر جهته نه
مذكور حيوانلرك بودر جه ده اجتماعى قابل اوله ماز ظن اولنور
امير قلعه سنه كيدن شوصه يول مذكور كولك بر طرفندن مرور ايدر
بو سو كيلى حيوانلر شوصه اوزرنده كيدن انسانك اياق سسنى
ايشيدنجه بيكر جه شوصه نك كنارينه ديزيلوب و مثلث الشكل اولان
قورقنج و چركين باشلر ينى غايت لا بااليانه اوله رق كولك كنار ينى
احاطه ايدن او تارك اوزرينه بو صويه ياتمش دشمن عسكرى كې صره
وارى فرش ايدرلر

بر انسانك ايله بر اردونك او كندن حيوان ايله كچه بيلسنى تصور

ایڊڪ معاذالله اکر حیوان بو جنوارلردن اورکهرڪ ایاغی قایوبده
دوشه جك اولسه اچیلان اغزلرك اراسنده برثانیه ده غائب اولور
بیاضلقده ضرب مثل اولان قارکبی تویلره مالک قاشجی قوشلری
سوریلره بوکولک اطه جقلرینی بم بیاض کسهرک بومشئوم ومستکهره
محله برنوع لطافت ویرلر کرک بونلر وکرک صواوردکلری مهور
تمساحلرک یانندن مرور و عبورایدلرلر غرابتن اوله رق جیور راجه سی
مشهود اولان درایت وکیاستنه مخالف ومذهبنه موافق اولدیغی ایچون
چاروناچار بویرتیجی مستکهره حیوانلری بریسوک جریمه التنده حایه
ایتمکده در

برآدم بو حیوانلری اولامق ویاسهوا یاره لامق دکل کنندی جان هولندن
قورقوده حق اولسه دیده بان طرفندن اوآدمدن جریمه اخذ اولنمی
مقرر در

سالف الذکر شوصه اشبو کولک کنارندن کیچهرک زمان قدیمدن
قالوب الآن خراب اولان برقیو کرینک التندن طوغریجه امبر
قلعه سنک اوکنده کی دوز صحنه یه نهایت بولور اورادن دخی
اطرافی عادی پرمقلقلر ایله محاط یوز مترو طولنده دیک برکجید ایله
زروه یه چیقلوب قلعه نك قیوسنندن درونه داخل اولنور بورادن
سرایه کیده بیلک ایچون اورمان ایچندن ییلان قاوی برطار یولدن
یوقاری چیققلور کلدیکمز وادی یه طوغری دونوب باقلدقده انف البیان
وادی شعله فشان اولان برینار طاغک اغزی کبی کوزکزه چارپارکه
اورته یرنده مخروطی برقبه خضرا اوزرنده اجنه و پریر طرفندن
عجائب صورته مر مردن بنا اولنش شمشه لی برسرای که یاننده

عجائبات فوق العاده سیله مشهور (غرناطه) و (اشبیلیه) سرایلری هیچ
 مثابه سنده قالدیغی کبی سرای مذکورک اتصالنده اک کوچک یاپولری
 عالی بنالردن عبارت اولان سکونته طالمش متروک و غیر مسکون
 بر شهر وانکده جوارنده سیاهمسی صوینی حاوی برکول نمایان اولور
 ایشته امبرک بو برنجی تاثیریدر

فقط بوراده تعریفی ناقابل اولان شی بر قاق دقیقه دن صکره انسانه عارض
 اولان تأثرله افسانه واسرار قیلندن اوله رق انسانی برشی استیلا
 ایدرکه عجبا بویالکز بیک بر کجه افسانه سی خیالاتمیدر یوقسه افسانه
 مذکورده واقع یکی قلندر بوراده بوشهری بردنبره چیقاروب
 قورقنج بر اسرار می دانه آندی

مذکور شهرده پک چوق خارج از طبیعت شیر کور نور مثلا التون
 لوحه لرایله قایلانمش قبه و کرلر و مائی صرچه لی مینار ایله سیوانمش
 قلعه و صاری فیل دیشنه مشابه مرمردن بنا اولنمش بر جلر و التون
 یالیزلر ایله مذهب دیوارلرکه بیک بر کجه ده کی (شهرزاد) ک قصر
 مطمئده شوندن عبارتدر

شمدی مذکور ییلان قاوی طار یولدن اشاغی کیدیلرجه اولسه
 یولک لهیب ساحلنده یعنی دیک طرفنده صیفیه قلقلو اطرافی مفرح
 ودلکشا باغچه لره و مرمردن مصنوع صفحات اربعه سی بت پرستلره
 مخصوص اصنام رسملریله منقوش بر طاقم کوشکره و بونک جوارنده
 تال نه رینک صوینک استیعابندن انجق یانی باشنده بر یول اولغجه کافی
 بر آزره بر ایش برکوله تصادف اولنورکه سالف الذکر شهر بولهیب
 ساحل جهندن بدأ ایدر

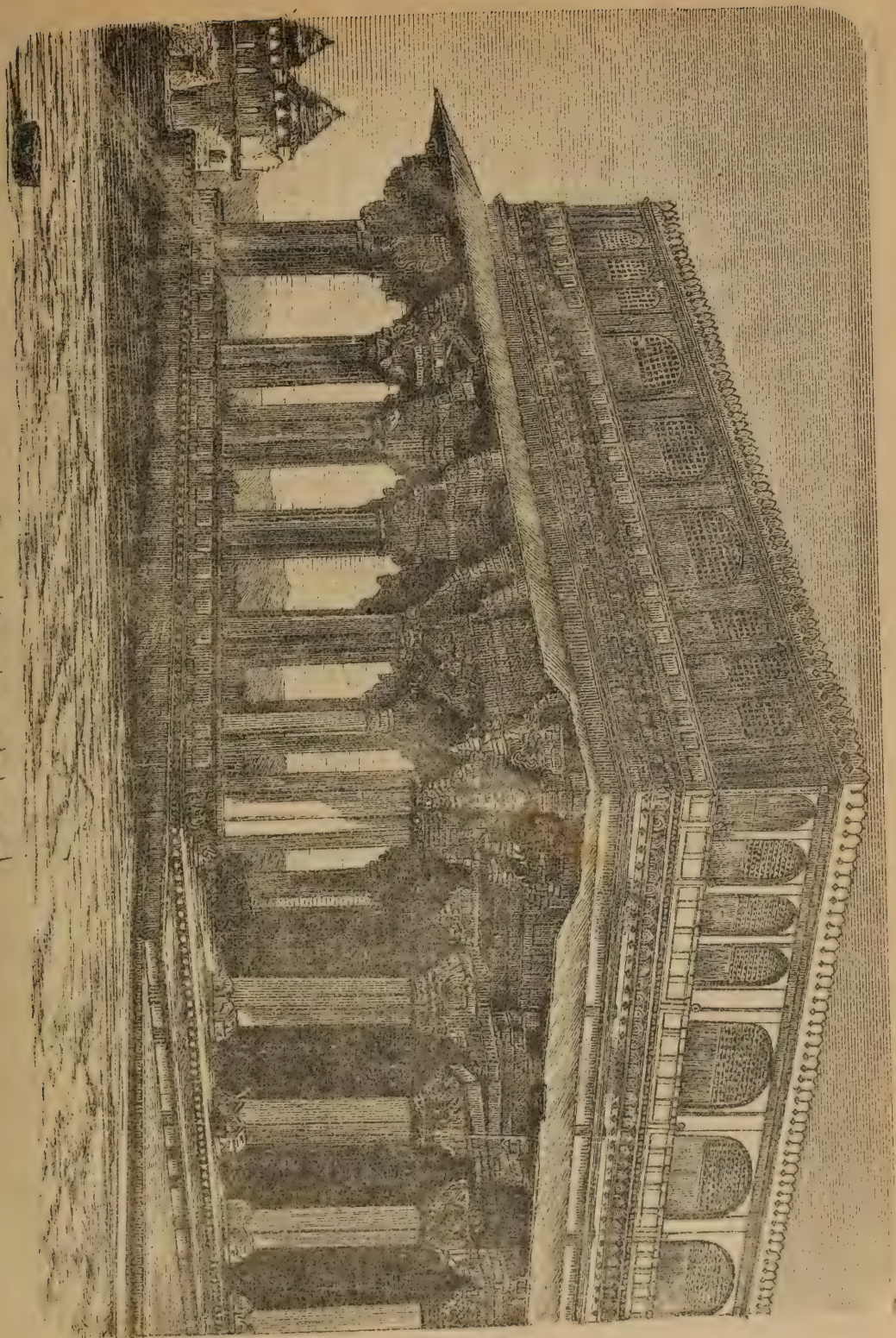
اشبو اشجاری پورتقال و (غنبه) اغاجلریله صوی می مذکور ایرمقدن عبارت اولان باغچه فرحفرایله طونامش صیفیه نك اوتیه طرفنده واقع اطراف می پرمقلقی بریولدن چیققدقه حصاره واصل اولنه یلور ایسه ده حصارك سالف الذکر بیوك قیوسی تپه نك اشاغی صحنه سنده واقع اولوب مدخلی اولان بیضی الشکل بر جسیم كرك ساده وجدی برطرزده اوزرنده اوافق اوافق چاك قله سی کی قصرلر اولوب مذکور قیودن کیرلده برنجی حولینك اوچ کوشه سنی برانیه جسیمه نك استیعاب ایتدیکی کوریلور بوانیه نك مقدما قیشله و آخور اولدیغی اكلاشیلور بورادن تپه نك ایکنجی صحنه سنه بریوكسك نردبانلردن چیقلوب اعلا و پارلاق بویارله منقش و مزین بر قیونك مدخلندن کیرلده هندستانده شهرتی عالم بالایه چیقمش اولان بوسرایك عجائب و غرائبك مرکزنده بولینولور

شویله که صحنه مذکورك برکوشه سنده راجپوتانانك آثار برکزیده سنندن دیوان خاص دنیلان بریوك صالون واردرکه بونك جهات ثلثه سی تپه لری یکپاره طاشدن صیاقلرله مکمل ایکی صره جفته ستونلر ایله طونامش و اوزری بریوكسك قبه ایله ستر اولنوب کوله ناظر اولان جهت رابعی بر دیوار ایله قیامشدر مذکور صالون حقیقتده بریوك قطعه لی کوشك دیمك اولدیغندن ایچنه ضیا وهوا غایت سر بستجه داخل اولور

مذکور صحنه نك دیگر جهته برسرایه کیمك ایچون ابیه نك اورته یرنده آثار برکزیده دن اوله رق اینجه رسملر و نقشلرله موازیق ایشلمش برقیو واردرکه هندك باش صنعتلرندن معدوددر

امبر سرائیک دیوان خاص محل

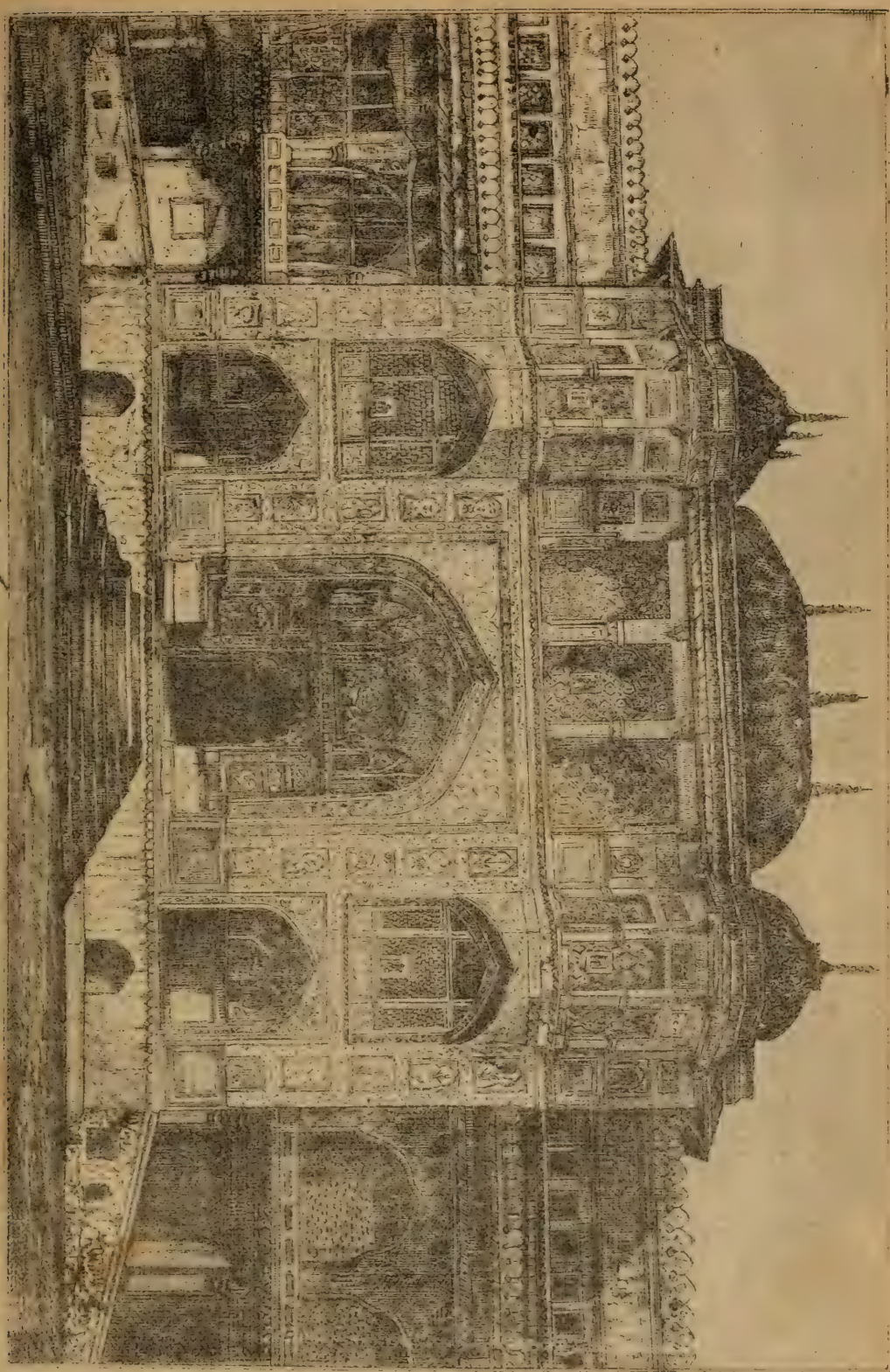

واقعا بويله پارلاق مرمرلرله يالديزلرک بر صورت عجيبه ده اولان
امتراجي حقنده بر فکر صحيح حاصل ايتک محالدر بنانک وجهه سنده
پنجره لری قپايان مرمر قفسلر هندک غايت کوزل صنعتلرندن اولوب
ايکی مترو طولنده و بر يچق مترو عرضنده طاشلر غايت ظريف
بر طرزده يونيله رق محلنه وضع اولمشدرکه قارشودن نظاره شفاف
برتول پرده کې تمايان اولور

بورايي کچدکدن صکره عجايباتدن عجايباه تصادف اولنور
شويله که دائراً مادار اطرافي سراي ابنیه سيله قوشانمش ينه بر حولى يه
کيريلور مذکور ابنیه نك ديوارلری اويمه لی قورنشلر وموازيق
ايشلنمش مرمرلر ايله تزيين اولنمش اولديغی حالده وسطنده سحر
ايله يايلىش کې خارق العاده بر بغيچه دلاراسی دخی واردر راجه نك
ارامکاهی اولان بوسراي مدت مدیده متروک اولديغی حالده غايت
اهتمام ايله باقلدیغندن باغچه نك اوته طرفنده بر اوزون خط اوزره
جمله سی هيئت نك تميزلکی و تزيينات نك پارلاقلى جهته موجب تحير
اولان بر بنا امتداد ايتمش کورينور

بو بنانک حاوی اولديغی بر صالونک ديوارلری کوش وفيل ديشی
ايله موازيق و اويمه لرله تزيين اولنمش و سطح زمینی قبارتمه لی صندل
تخته سيله دوشمنش اولديغی حالده اورته سنده بر حوضی محتوی اولوب
مذکور حوضک ايچ ديوارلرنده طاشدن قازيلش برطاقم نفيس
رسملر و نقشلر حوضک بالق و صو اوتلری ايله قاريشمشدر و سائر
اوطه و صفه لرینک ديوارلری لاجورد و يشیل طاشلر ايله چارچوه لنمش
و صفایحی صید محلنی و یا تاريخ نوع بشر و یا ميتالورژی منظره سنی

امیر سرائیک طبعیت خراجده مالیت غایت کوزل برهوس

ارائه ایدر بر چوق اوفاق و ظریف ظریف رسملر ایله
منقوش و مزین بولمشدیرکه بولردن هر بری انسانه حیرت ویره جان
شیلردر و الحاصل دنیاده هر بر اینیه فخمیه یی تزین ایدن
تزیناتک کافه سی بو خارق العاده بنالی سرایده کوریه بیلور
لکن یوز الی سمنه دنبرو متروک و خالی قاله رق و شمیدکی وحشی
سکنه سی مناسبیه خراب یاب اوله جق ایکن بوراده ینه بعض
انقیقه دیوار ایله پارلاق مواز یق زینتلی کوریه بیلور زیرا سرای
مذکورک طیش صالونی هندولرک مقدس عد ایله طایندقلری
(لنکور) و یاخود (حانومان) صنفی دنیلان مایمونلرک کایتلی
جعیترلرک آرامگاه ی بولمشدیر

بو حیوانلر هند اورمانلرینی شنلندیرن مایمونلرک ک جسیملریدرکه بویلی
یتش بش سانتیمترودن بر مترو اوتوز سانتیمترویه قدر اوزونجه
و ظریف اولوب چهره سی قیلدن عاری غایت سیاه و اطراف ی بیاض
تویدن یارم صقال ایله حاشیه لشم برغشا ایله مستور ودریسی
سنبابی رنگده ارقه سی بیاض و قارینک التی یو میشاق
بر اوزون تویله اورتلش قویر یغی جیلاق اولوب اوچنده بولنان بر
دمت توی ایله ایله برابر جرمنه مساوی اوزونلقدده در

بومبایدن بر اخشام اوزری شمندوفره بنه رک یوله روانه اولدق
شمندوفر کیچه بر چوق سرعتله کیدرک علی الصبح شفق سوکنجه
اطرافزی چن و چایر ویشیل یاراقلی اغاجلر ایله مزین و خندان
کورنجه اکلنهرک کیتیه باشلدق اوکون اخشامه قدر کیدرک
کیچه ساعت اوچ درت سولرنده (جبل پوره) واصل اولدقه

اطرافزی بیکرجه ادملر احاطه ایتش اولدیغنی کوردک بو آدملر
 دزبرونک بزم مذکور استاسیونه کله جکمز وقتی تلغراف ایله خبر
 ویردیکندن معلومات آلهرق عشق و شوق ایله اطراف قصبه
 و کویلردن بزی زیارته کلشیر ایدی واقعا بو نمایشلر حکومت
 محلیه جه اغیر برشیدر بوجهته بوندن صکره تاپشاوره کیدنبجه
 ورود ایتدیگمز یرلرده کسه لری کوره مز اولدق استاسیونده
 شمدوفر براز توقف ایتدکن صکره ینه یولزه دوام ایدرک ایرتسی
 کونی چایر وچندن یولده اثر اولمیوب توز و حرارت ایچنده کیدرک
 قوشلق وقتی (اله اباد) اوچنجی منزل اولدی

- اله اباد -

هندولر باینده مشهور و مقدس (کنکه) نهری ایله (جنه) نه رینک
 قارشیدنی محله واقع (اله اباد) شهری کرک هندو زوارلرینک و کرک
 شمدوفر ایله کیدن هندستان یولجیلرینک قوناق محلیدر چونکه
 مذکور (کنکه) نه رینک اطرافنی ساکن اولدقلری وسیع سایانلری
 ایله استیعاب ایتش ونهر زوارینک رهبرلری اولان برهمنلر زواری
 طوپلیه رق مراسم تطهیریه نک اجراسنه مباشرت ایلدکلری یربوراسیدر
 مذکور زوار هر شیدن اقدم ذکور و اناث یالکز بر کرپا سپاره ایله
 سترعورت ایدرک یاری بلنه قدر صویه کیروب جله سی اشاغیدن
 یوقاری اورولمش و بوکلش صایح و صقاللرینی کسه رک اعتنای تام
 ایله بو نهر مبارکک صولرینک طالعه لرینه آتارلر زیرا بو صورتله

نهره التا اولنان قیلار صاحبنک جنایت درجه سنده اولان کناهلرینک
عفوینه استحقاق حاصل ایدر

اشبو برنجی وظیفه اجرا اولندقدن صکره بونلری تطهیره رهبر
اولان برهنلر اوکلرینه کیچهرک بر قاق کره صویه طالوب چیقارق
صکره درت طرفنه صواتارلرکه بو حاله دیندار اولان زوار
طرفلرندن تمامیه تطبیق حرکت اولدیغندن بونک منظره سی پک
مضحک کورینور

محل مذکورده اجتماع ایدن زوار باینده (قومیرن) برونندن (کشمر)ه
قدر هند و قبائل و طوائفینک وکیلاری بولنور بویله تعلقاتیه
برلکده اولان زیارتجیلر بعضاً برقریه سکنه سنک نصفی بردن
مملکتلرندن بش التیوز فرسخ مباعدت ایدرک محل مذکورده اجتماع
ایدرلر

مذکور زوار علی العموم یکنسق اوله رق عریان اولوب یالکز
عورت محللرینه باغلانمش بز پارچه سندن و یا قرمزی و یا تورنجی
رنکنده ارککاره و صاری رنکنده قادینلره مخصوص بیوک پشمالدن
عبارتدر

بو زیارته فقرانک عددی اغنیادن دهها چوقدر چونکه زیارتی
ایفا ایتکه حسبالمواقع مقتدر اولمیان زنکینلری دخی فقرادن برینه
ایقه واسطه سیله اجرا ایتدیرلر

شمندوفرله کلان هندستان یولجیلرینک اله ابادی مطلقا قوناق یری
اتخاذ ایتلرینک سببی ایسه شمندوفر خطلری کرک بو بایدن و کرک
کاکته دن کلوب بوراده براشدیکندن هر ایکی طرفدن کلان

يوجليرك تجار ايسه ترانسپورته وسياح ايسه عجائبات محليه يي سير
ايتك ايچون هر حالده الله ابادده انملرى ايجاب ايدر

الله ابادكه بوكا بورالده الله اباد ديرلر بو نام مقدملى وسط هندستانده
اولان ولايتك اسمى ايدى ۱۱۸۹ سنه هجر يه دن ۱۲۱۸ سنه
هجر يه ده دككن اورالرى استيلا ايله درت امارته تقسيم ايتشلر
الله ابادك بر ساعت ايلروسنده هندك حكمدار مشهورى جلال الدين
اكبر شاه ۹۹۰ تاريخنده ياپديرمش اولديغى (نورجهان) قلعه سى
ومشار اليك جانب شمالنده تر به سى اليوم موجوددر

قلعه مذكوره شمى انكلتره ديو يي اولديغى كى شهر مذكوره
مقدما يوز بيك نفوس وار ايكن شمى يكرمى بيكه تنزل ايتشدر
الله اباد استاسيونك ايكى طرفى دكان ومغازه ولوقانطه واركت
وقاديلره مخصوص استراحت اوطله لرى اولديغىچون اينوب مذكور
اوطله لردن بر قاچنه تقسيم اولندقدن صكره حاضرلنش اولان
عربهلرله چيقوب براز الله ابادك چارشو و بازار ينى كزر ك شهر
مذكورك جانب شمالنده (باغ شاه) تعبىر اولنان باغچه يه كيتك بغچه نك
درونى منتظم يوللر وهردرلو چيچك وكلر واورالره مخصوص
اغاجلر ايله طونامش فقط باغچه نك بر طرفنده ايكى قبه اولوب
بوقبلرك برنده اركت وديكرينك دروننده برقاين صندوقه سى وار
ايدى اركت خسرو نامنده برشهزاده وقادين بونك زوجه سيدر
ديديلر

بورايه كلنجه هندستان مقبره لرى كورمامش ايدك بوقبلر غايت
مرتفع ودرونده فوقانى وتحتانى اوله رق بربرينك خدا سنده ايكيشر

صندوقه اولوب متوفی تحتانی سردابه کبی اولان قاتنده مدفون
ایسه ده فوقانی قاتده وضع اولمش اولان مزین صندوقه اوزرنده
متوفانک اسمی و بعضاً مختصر ترجمه حالی و تاریخ وقاتی یازلمش
اولدیغی کبی هر برینک قپوسی اوزرنده اعلا تعلیق خطله مناسب
یتلر یازلمش ایدی از جمله قادین تربه سی بولنان قبه نك قپوسنده
شو مضمونده برقاچ فارسی بیت او قودق « بواون درت کجه لك آی
وجه ارضده طلوع ایدنجه کوکده کی آیک اعتباری قالمیه جغنی
اکلادیغندن فلک رقابت ایدرک بونی زیر زمینده سترو پنهان ایشدر »
بورادن چیقوب براز ده ایلرو کیدنجه انکلتزه متخیران مأموریندن
برقومیشنرک یعنی قائم مقام درجه سنده بولنان بر مأمورک اوزری بش
التي زراع طولنده براسطوانه شکنده قالدیرلمش مدفنده تصادف
اولندیغندن وقتیه تفرج ایچون یاپلمش اولان بویه بر محل فرحقزانک
محل خاموشانه بدلنه استغراب ایدرک باغچه دن چیقوب کیتدک

— ❧ بنارس ❧ —

(آله آباد) دن اوچ دفعه مقدسیتی مزداد اولان بنارس شهری
هندستانک مشهور شهرلرندن اولوب (اله آباد) ک زوارلری بنارسک
زوارلرینه نسبتله هیچ مشابه سنده در بنارسک وضعیتنی اورو پالور
ناپولی شهرینک وضعیتنه تشبیه ایدرلر سالف الذکر (کنکه) نهرینک
بنارس جوارنده جریان ایدن قطعه سنده سائر نهرلرکده کنارنده
اولدیغی کبی (استرو وامر) کهاتی یعنی اسکله وجامی کنکه

نهرينك ترسيم ايتديكى منحرف و سيعك منتهاي غريبسند و واقع اولوب شورادن بر عطف نظر اولندقد و بتون شهر هيئت عموميه سيله بوشهرك ساحل يمينده سدلر اوزرنده بنا اولمش كي اوتوز مترو ارتفاعنده بر كوزل و غايت مفرج و مبهج منظره پيدا ايدر

نهر مذکور اسکله بولنان محلنده بر كيلومتر و يه قریب وسعتده چارشاب كي مائي وراكد بر قوی تشكیل ايدر كه بورادن باقلدقد و شهرك عجيب اولان منظره سي بر هلال شكلي ارايه ايدر خصوصيله بر قايقه بنيلو بده شهرك اوكنه طوغری كيدیلنجه انسانك نظرنده يكدیكرینی متعاقب غایت كوزل رسملر تشكیل ايدر

شمس منیر عظمتله فوق الافق ارتفاعه باشلانجه برنجی شعاعی معبدلرك قبه لرینی استیعاب ايدر كه او آنده نهرك کنارنده بكمكده اولان زوار جمعیتلری طرفندن اورته لیغه طالغالی بر میرادی منتشر اولور بونكه كونشی سلاملر ایشته بو بر مقدس زماندر كه زواری كیجه نك برودتك تأثیری ایله بوز كي صغومش اولان نهره قور بغه لر كي بردن القایه مجبور ايدر بوجهته چارشاب كي یاییش اولان صویك اوزرنده بیکلرجه باش کورینور كه بونلرك جله سی غیر متحرك اولدقلری حالده اشبو شعله پاش اولان یلدزه متوجه اوله رق طور لر

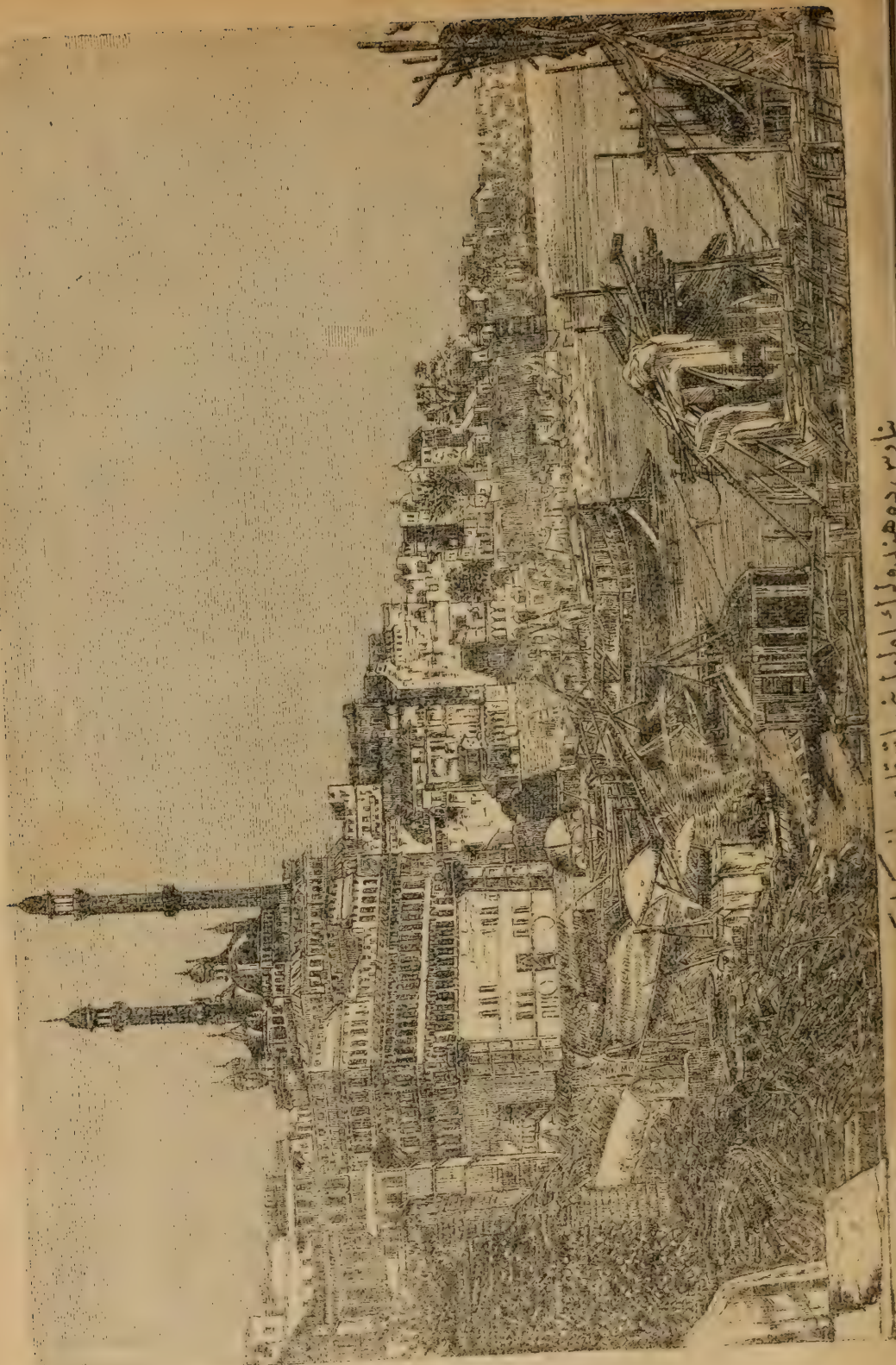
ایمدی مذکور اسکله نك بولندیغی ریختمك وسط جهتهنده (كهات مانینكه) دنیلان اسکله نك اوکنده غایت مقدس بر محل اولوب لایق قطع اوراده ییقلش اولان اودونلری یاقارلر كه بوندن حاصل اولان آتش بو محل مقدسده ترك دغدغه حیات ایدن هندولرك مدت عمرلرنده آرزو ایتدكلری احراق محلیدر

هندولر عندنده آتسه کیروب یا قلمق قات اندرقات بختیارلقدیر زیرا
روحلری بونقطه دن طوغریدن طوغری به یا جسته واصل اولور
ویا خود پک معصیت صاحبی ایسه یکی تولد ایده جک بر بر همان
جسمنه حلول ایدر اعتقادنده بولندقلرنده بو آتسه کافه دیندار اولان
هندولر جان و کواکدن ارزو کش اولورلر اغنیادن بر یسی بر مهلاک
خسته لکه دوچار اولنجه وجودلرینی باب جننه القایتمک ایچون
بنارسه قوشارلر اکر یولده بغته اولوم آنی یا قالار ایسه جسدینک
اومبارک محله نقل اولمسنی وصیت ایلر بعض کره بو (مانینکه) ده
احراق اولنمق ایچون یوزفرسخ یردن اورایه کتورلمسنی وصیت ایدرلر
قالدیکه معهود (مانینکه) نک بولندیغی ریختمی استیلا ایتش اولان
رایحه کریمه نک ومائی رنگلی دخانک تأثیری ایله انسان بو غلمق
درجه سنه کلور علوه اودون سوق ایدرک اولورلر چایر چایر
چاتیردیله یا نمسنه خدمت ایدنلرک هایقرملری دخی علوه اوله رق
چیریل چبلاق یوزلری ایسدن قارارمش اولدقلری حالده حقیقه
شیطانیه بکزرلر بونلر تیمور چموقلر واسطه سیله آتشی تحریک و یازیت
قابلینی آتسه القایدرلر مذکور ریختمه کزن آدمک هر بر آدمینده
یا ایاغی یا نمامش انسان کیملرینه طولاشور ویابرچوق عصرلر دهری تراکم
ایتش بر قاج مترو ارتفاعنده محروق انسان کلرینه طالار

بور یختمک اطرافدن مستکره سائل سوریلری آه و فغانلر ایله عابرین
وقائینی ازعاج ایدرک نهایت بر قاج پاره المدقجه یقارلرینی بر اقلزلر
مذکور ریختمک اوزرندن موکب زوار چیتارق محل مزبوره بر
صورت عجیبه ده متلاقی اولورلر

شویله که علی العموم مواصلت لری عقبنده اوز لرلنده کی روبالرینی
 اتوب مقدس صویله طلمغه چالیشورلر یدلرلنده تطهیر شهادتنامه سی
 و اوز لرلنده علامت مخصوصه لری بولنوب ساحلده تجمع ایتش اولان
 برهمنلره معتاد اولان و یرکویی اعطا ایتک عبادت لرندن معدوددر
 (مانینگه) اسکله سنه کلنجه نهردن برچوق قدمه لری حاوی نهایت سر
 اسکله دیوارلرینک تپه سنه طوغری باقلنجه صفحات دلنشینلریله
 بر برینی متعاقب کوزل سرائیلر کورینور بوسرائیلر هند راچه لرینک
 آیینلرینه متعلق بیوک بایراملرینی کلوب اوراده پکورمک ایچون بنا
 تأسس ایتش اولدقلری اقامتگاهلریدر اشبو اقامتگاه ملوکانه میانده
 الک کوزلی (ناکبور) راچه سنک سرائیدرکه تملی یونلش بیاض وغایت
 ایری طاشلردن یوز قدمه لی نردبان کرسیسی اوزرینه وضع اولنمشدر
 (بنارسه) کیتش اولان برسیاح دیرکه بوآنه قدر شهرک خارجنده
 بوبی نظیر بنالری کوررک وقت پکورمکله شهرک ایج طرفنی دخی
 بورالره قیاس ایدرک بشقه برحالده اوله بیلمسی هیچ دوشونلماشیدی
 شمدی بویوز جهتی مظنطن اولوب ایج طرفنده صاقلانمش
 اولان بنالره یعنی شهرک ایج طرفنه کچمکله کمز لازم کلدکده بن بر
 ارا به تدارکنه دوشنجه رهبرمز اولان آدم کولمکه باشلایوب
 دیدیکه (بنارسه) بیان اولمینجه کیدمک ممکن اوله مز زیرا شهرده
 اوله ککش سوقاق یوقدرکه اورادن ارا به ایله کچیله بیلسون حتی
 فیللرک مرور و عبورینه قابل از سوقاق اولدیغی کبی بو طار
 سوقاقلرده غلبه لکک از دحامندن نه آتله ونده بر تختروان وسدیه
 ایله کچیله بیلور

نادر دهنده کلا املان

والحاصل (كهات بوشر) دنیلان اسكله جهندن طیشارو چیمق
استیجیه رهبرمرك ارقه سنه دوشوب غلبه لك اراسندن بزى
چیمقارمق ایچون خلق اوتیه برویه ایتدرك بزه بر یکید آچقله
دیرمانه رق اسكله دن یوقارو چیمقدق

اسكله دن اوتیه شهره طوغری امتداد ایتش اولان بر دوز یولی
اوکزه الوب شهره داخل اولنجیه بر سوقاق واک صحیحی بر طار
قرانلق یکیده تصادف ایتدک بو سوقاقدن ایچرویه طوغری کیدنجیه
علی العموم طوغله دن یابلیش یوکسک بنارک پنجره لرینک ایلری چیمقش
اولان بالقونلری باشمرك اوزرینی ستر ایتدیکی کبی اطرافزده کی
صاتیجیلرک اشیاریده یولی ضبط ایتش اولدیغندن یولدن اوچ کشی
قارشو قارشویه کچه مز ایدی

والحاصل کیده رک ایچیه بر ککش یزه تصادف ایتدک که بوراسیده
بنارسک معبدلرندن الک مقدس بر معبدک اطرافی اولمغله معبد مذکورک
یوم مخصوصی اولدیغندن بوراده دخی شماتهلی و کورلتلی زیارت
ایله مشغول هندو غلبه لکی موجود ایدی

مذکور معبدک اهرامی الشکل اولان قبه سی التون تنکهلر ایله
قابلاشمش مزین بر بنا اولوب محوس اعتقادنجیه بر ادم کندوسنی
کناهندن تطهیر ایتدک ایچون اوراده بولنان (کیلاس) نام معبدیه
دخولی کفایت ایده جکندن بو جاهل قومک بر برینی چکنیه رک
مذکور معبدک اطرافنه طوپلانلرینه و صمئلرینه طایمق ایچون
قوشمئلرینه سببیت و یرمش ایدی لکن بوراسی غریبدرکه انلرک
بو مقدس محللارنده تجمع ایدن غلبه لکک اطرافنده دینلر بنی منکر

اولان كسه لرك بولمسنه ممانعت ايتدكدن بشقه رعايت والتفات دخي
ايدرلر

عجبا دنيا ده هندولر كي عبادت محالارنده مساعده لي و مسامحه لي بر
قوم بولنه بيلور مي بنارسك بويلا مشهور و مقدس معبدی اطرافنده
اجرای آیین اولنور ايكن سير و تماشا ايچون ساثر ملتردن برينك
طوره بيلديكي كي هانكي بر مملكت اهالي سنك اجرای آیین ايتدكاري
مخلده طوره بيلور

اك غريبي يو جهتيدر كه بوراسي علم آلهي اولان (سيوا) نك محلي
و هندولرك اك مقدس بر عبادتگاهلري اولمخله بو ازدحامك بر طرفنده
كاشن بر اغاح التنده بر پروتستان ميسيونري بر اسكمله اوزرينه
اوتوروب بر هندويي قارشوسنه الهرق اني بو ياكلش يوللرندن
منعله پروتستان آيننه چويرمكله چاليشور ايدى

مرقومك اوغلبه لكك ايچنده شبو يولده باغرديعني ايشيدر ايدم
(سز پت پرستلر طاش معدنندن كسيلوب چيقاريله رق بر طاش
پارچه سي بر اويمه جي اوسته سي طرفندن ايشلنوب اولرك ديوارينه
قونيلان طاشلر كي بر طرفه وضع اولمش ابكم واصم اولان طاشلره
طايبورسكز) و بوجسار تلي سوزلره جواباً بر كسه طرفندن ميريلتي
دخي وقوع بولميه رق كال صبر و تحمل ايله ميسيونرك بو وعظني ديكر
ايدى ميسيونرك اشبو شايان تعجب جسارته كلنجه بوده هندستانده
انكلتره دولتنك نفوذ غالبه سندن ايلرو كله شيلردن اولديغي ادنا
تأمل ايله بيلنور مواد دندر

هندولرك بو قدر مساعده ليله برابر هندستانك هر شهرنده ميسيونرلر ك بازار

کونلری چارشوده بر دکانده اوتوروب ویاخود ارا به لره را کباً
از دحام ناس اولان یرلرده وعظ و نصیحت ایتکده اولان جد
وجهدلی هیچ بر فائده بی مفید اولما قله میسیونرلی مایوس ایتکده در
بونلردن بری بر کون بکا سو یلدیکه زجتلر من کاملاً بیهوده در
قالدیکه بونلرک زجتلرینک بویله بیهوده یه کیتسندن فتور کتور میوب
ایشلرینه دوام ایتلرینک سببی ایسه انکلتزه ممالککنده توار یخ مختلفه دن
بری بر چوق میسیونر شرکتلی تشکل ایدوب شرکتلر طرفندن
کرک زجتی فائده بخش اولسون کرک اولسون معاشلرینی سائر
مأمورلر کی المقده اولدقلرندندر

— قالکوته —

هندوستانک پای تحت جدیدی و بنکاله ایالتک مرکز اداره سی اولان
(قالکوته) یاخود (کلکته) شهری در تیوز بیک و واروشلری داخل
حساب اولدیغی حالده بر بچق ملیون نفوسی حاوی غایت واسع
تجارت و صناعت محلی اولان بر بلده وسیعه در بلده مذکوره
(بیاض) و (سیاه) شهر نامیله ایکی محله یه منقسم اولوب برنجیسی
غایت کوزل و منتظم و ابنیه لری یونان ابنیه سی استیلی اوزره یابیش
ایسه ده ایکنجیسی چرکین و ناموزوند

شهر مذکورک محلی مقدا صوتیاعی و بطاقلق و برکویچکزی حاوی
منخفض بر یر ایکن مؤخرأ یعنی بیک طقس ان سکز سنه هجریه سی
انساننده انکلتزه تجارت قومپانیه سی طرفندن منتظم بر شهر هیئتیه

قونمشدر الحاله هذه شهر مذکور بر کوزل لیان ساحلنده اطراف
 باغ و بنجہر و درونی جاملی قبلہ و سائر تزیینات ایلہ مزین ایلہ
 ایلہ مالامال اولدیغی کبی سوقاقلرنده سیدیہ و عربہ ایلہ کزن اہالی
 وایشجی اوستہ لرینک غلبہ لکنندن بر بقعہ عجائبنادر
 کرچہ بعض محالرنده بر طاقم مفرح جادہ لہ و رونقلی چشمہ لہ و لاقلہ
 و بر چوق مصرفلہ وجودہ ککش اولان بر اعلا اسلحہ خانہ بناسنہ
 و بر خیلجہ مطبعہ لہ و فابریقہ لہ تصادف اولنور ایسہ دہا ایلرو
 کیدلدکدہ چامورلی و قرانلق سوقاقلر و کوز الدیغی قدر افقک
 امتدادنجہ ابنیہ فخمہ لہ عوضنہ سازدن یا پلش قولبہ لہ مشاہدہ
 اولنور

بومبایدہ بولنان منتظم محلہ لہ کلکتہ دہ کوریلہ مز دنیا نک
 بر معتبر و ہند غربینک تجارتکاہ شہری اولان بومبایک انواع
 جنس بشردن حاصل اولان تہجندن اوزاق قالمش بر بلدہ اولوب
 انجق بر مقدار چینلی و بر مالیردن ماعدا اہالیسنک همان کافہ سی
 ہند شبہ جزیرہ سنک شمال طرفندہ بولنان اہالی جنسندندر
 و احوال بتون سکندہ سی ہندستانلی و برہمن و کوش مباحیہ جلقی
 ایدن (مارداری) و اوروپا قاشی نسجی ایلہ مشغول اولان ہندواہل
 صنایعندن عبارت اولوب اصحاب حرف خسیسہ ایلہ بتون عملہ
 و حاللر تکمیل اور یسالیدرلر

زادکان طاقنہ کلنجہ انلر محو اولوب یرلرینہ طالع قوتیلہ ایلرو ککش
 اولان یکی آدملر قائمدر قالہ النغہ شایان اولمیان اشاغی طاقی ایسہ

احق و جاهل اولدقلرندن عیب و قصور اولان ساخته تعصبلیله
اوته کیلردن فرق و تمیز اولنمقده درلر

بونلرک سنبیله عموماً یرلیلر برافترایه اوغرایوب ناس بیننده بنگاله
شبه جزیره سنده ساکن اهالی وحشیدرلر دنیلکده در
کلکته ده بولنان انکلیرلر لوندره لوردلرندن زیاده استراحتله یشارلر
هندستانک تشرین اولدن مارتیه قدر هواسی معتدل اولدیغندن
کوندوزلری هر زمان دکر کنارنده اغاجلر سایه سنده واکلنجه لی
محللرده کز مک قابل اولدیغی کبی سنه نک هرآینده دخی ساعت اونبردن
صکره اوروپالیرلر اوزرلرینی کینوب کندولرینه چکی دوزن و یررک
ارابه لر ایله و یاخود بیان اوله رق کز مک کیدرلر و بریره کلوب
بر اوتلده یمک یرلر و اوینارلر و چالغی دیکلرلر

کنکه نهرینک منبعی همالایا طاغلرینک یتیش طقوز درجه ایله
سکسان درجه عرض شمالیسی میاننده واقع جبال عالیله محاط
بر اووه درونده قارلر و بوزلرک التنده (فم البقره) نام محلدن نبعان
ایدرک اولاجانب غربیه و صکره جنوبیه طوغری جریان وبعده جنوب
طرفنه انعطاف ایلدکده اورالرده بولنان طاغلردن نبعان ایدن
بر چوق بیوک و کوچک نهرلری برابر الهرق کمال بطائله کلوب
قالکوته نک اتصالده (هوکلی) نام شعبه نهردن برکیلو مترو وسعتنده
اغزله بحره دوکیلور

زواللی هندولر بونهری جنتدن کلور زعمیله جله سی غایت مقدس
بیلدکلرندن سالف الذکر زیارتلرندن ماعدا بر قسمی اولولرینی احراق
ایتدکدن صکره کلرینی و دیگر قسمی خسته و کوتورملرینی دیری

دیری ویا اولولرینی پارچه لیه رق بو مبارک نهره آتدقلرندن لاشه لری
 عینی ایله ویا بعضی اعضاسنی قالکوته یه قدر کتورر
 مذکور هوکلنک صوی غایت کوزل برمنظره پیدا ایدرک عظمتله بحره
 غلطان اولدیغندن قالکوته ده اخشاملری انکلیر مأمورلری قاملیالریله
 وهند زادکانلری اتباع و حشم لریله برابر عظیم جمعیتلر و غلبه لکلر
 تشکیل ایدرک مذکور نهرک کنارنده پیاسه ایدوب اکلنورلر
 صویک اوزرنده بلوط کبی صوقوشلری ایله بر طاقم انسان لاشه لری
 کوز اوکنده طالغه لیمغه باشلار

واقعا بو برچرکین منظره در انکلیرلر بو پیسلکی کوز اوکندن دفع ایتک
 ایچون کنکه نهرینک سوا حلقنده بولنان قرا و قصبات اهاالیسندن شهر
 امانتی واسطه سیمله طویلانیلان پاره ایله اودون الدیروب بریره استیف
 ایتدیرمشلر در بوفقی شیطانلردن بری کبرنجه در حال آتسه آتوب
 یقارلر شمیدیلده یانمادن اول اولونک لاشه سنی صویه آتمغی شدیداً
 یساق ایتش اولدقلرندن بر مقدار بو پیسلکک اوکنی آلمشلر در
 نهرک صاغ طرفنده شهرک براز اوتته سنده بر نباتات باغچه سی واردرکه
 بو کونکی کونده کره ارضه بولنان نباتات باغچه لرینک اک کشی
 واک کوزلیدر

بو باغچه ده افریقا و امریقا و اروپا و جزایر بحر محیطه مخصوص
 عجایب و غرایب اوتلر و چیچکلرک کافه سنی دکل اوستی جامله
 اورتلی بر محلقده بلکه باغچه نک اورتته سنده آچیق یرلرده نشو و نما
 ایتکده در

مذکور باغچه نک اشجاری میاننده اک شایان تعجب اولان (سنقال

باعوبانی) دنیلان بر نوع اغاج وارد رک که کوکنک دائراً مادر
چوره سی اون بش مترو کور و کذلک (هند بانیانی) دنیلان اغاج که
برسی بریره دیکیلنجه بر از وقته لایعد ولایحصی فلیرلر ویرلر ویره
دوشن دالری کوک پیدا ایدرک تکمیل اطرافنی اورمانه دوندیرر .

— کانپور —

اله آباد دن شمال غربه کیدن شمدوفره بنه رک اون درت ساعت
صکره (کانپور) ه واصل اولدق اشبو کانپور شهری هندونرک
مقدس عد ایتدکری اوده (ایالتنه) تابع ممالکدن مبارک کنکه
نهرینک صاغ طرفی ساحلنده محصلدار اولان برککش اووه نک
وسطنده التمش بیک نفوسی حاوی تجارتجه اهمیتی درکار وهرطرفی
باغ وباغچه لرله محاط برشهر اولوب هند پر نسلرندن مرهته حکمدارینک
اوغلی (نانار او) نامنده بر پر نسک اداره سی التنده ایکن صکره انکلیرلر
اخذ و ضبط ایتمش اولدقلرندن میلادک بیک سکزیوزاللی یدی تاریخنده
نانا صاحب انکلیرلرک یرلوردن المش اولدقلری عسکرلرله برابر
قیام ایدرک عظیم وقور قنچ بر قتالک وقوعنه سبب اولمشدر
شویله که وقعه مذکورده (کانپور) ده بر قشله دروننده انجق
یدی بیک نفردن عبارت اولان انکلیر عسکرینی اهل قیام بر طرفدن
محاصره ایلدکدن صکره انکلیرلرک اوتوز التی نفر ارکک و قادین
وچولق چوجقلرینی تلف ایلشلردر
انکلیر مأمورلری بونی کورنجه فاملیالریله برابر کانپورده طوغله دن

ياپاش عسکر خسته خانه سنده تحصن ايتشلايسده ناناراؤ برطاقم باشي
 بوزوقدن عبارت عونہ سيله برابر مذکور خسته خانه بي محاصره
 ايدوب هر نقدر بوضيف تحصنکا هده تحصن ايدن اوفاجق جمعيت
 ناناراؤ عونہ سنک هجوملرینه بهادرانه مقاومت ايتشلايسده ناناراؤ
 بونلرک مقاومتلريني کورنجه طريق حيله يه سلوک ايدرک اوراده
 انکيز جنرالی بولنان جنرال ويهلرله (کانپور) ده کي انکيزلري
 فاملياريله برابر کندولرینه کفايت ايدہ جک ذخيره لر يئيدہ الوب
 ماؤنه لره بنه رک کنکه نهري مجراسيله آله اباده قدر کيتلريني تکليف
 ايتش و بونلره تأمينات کامله ويرمک ايچون کافه شروطه رعايت
 ايدہ جکنه دائر اينک قويريغنه دخي يمين ايتش اولديغندن محصورلر
 بوکا اينانوب مومي اليه تکليفني قبول ايتشدرر بناء عليه محصوريني
 سنه مز بوره حزينانک يکرمي يديسندہ علي الصباح محبوسين ايله
 برابر فيلله بندروب کنکه نهريک کنارينه کتوروب مقدمه تهيه
 اولمش ايريلي و اوققلي ماؤنه لرايله انکيزلر فاملياريله برابر برنوع
 سونج ايله صويک اقديسنه طوغري کيتکه باشلامش لکن (نانا)
 اواشاده برطاقم تندرست و صاعلام انکيز عسکرينک کيتلريني کورنجه
 بونلري بويله صاعلام اوله رق آله اباده کوندرمکي تجويز ايتيوب
 يمينه مخالفته نقض عهد ايدرک چابوق الدن بر بطاريه طوپ نه رک
 کنارينه کتوروب بونلري طويه طوتدقلى کي برطاقم اتلولرده نه ره
 کوروب قايقلردن بعضيسني قومه اوتورتمش بيجاره ماونه ده کيلر
 بوني کورنجه بعضيلري صويه آتيلوب يوزرک صاوشمش اولدقلى
 کي جنرال ويهلر بولنديغي ماونه ده کورک قوتيله اورادن اوزاقلشمش

ایسهده بعض ماونه لر صو دروننده قیایه تصادف ایدرک غرق اولمشلر در

والحاصل نانا صاحب بونلردن التمش ارکک ویکرمی بش قادین و برارکک چو جغله و اوچ کنج قز طوته رق تکرار کانپوره کتوروب حبس ایتدکن صکره بونلردن او التمش نفر ارککری کوزی اوکنده بوغازلنش و باقی اختطاف اولنرله برابر سائرید اسارتنده بولنان یوز یکرمی قدر قادین و چولق چو جغی مرهتهده کائن کندوسنک قورقنج خانه سینه یعنی (ویتور سراینه) قیاتمش وقعه دن برآی صکره انکلیر عسکری کانپوره یاقلشنجه مذکور اسیرلری کاملاً بجاقدن کچوررک جوارنده بر صو صهرنجنه دولدرتمشدر

کانپوردن قالقوب برشمندوفره کیدرکن (قارانیل دیز برو) آرابه ده بنله برلکده ایدی اوکز بر باغچه یه تصادف ایدوب بو باغچه نک ایچنه کرنجه دیکیلی طاش کبی بر اسطوانه و اسطوانه نک تپه سنده بر قز رسمی کورندی مذکور اسطوانه نک اوزرنده انکلیرجه اوله رق (بوراده بر طاقم معصوملر جناب حقک حفظ و امانتته تودیع اولنمشدر) دیو یازلش ایدی

دزیرو بونی او قوینجه اغلغه باشلایوب دیدیکه اکر بو کون یوله چیقمامش اولیدق اخشامه قدر بوراده اوتوروب اغلار ایدم . بن سببنی سؤال ایدنجه دیدیکه بو اسطوانه نک التنده بر صهرنج اولوب الی یدی تار یخنده اهل قیام بر طاقم بیکناهی بوغازلیه رق بو صهرنجه طولدرمشلر در ایشته بورانک باغچه هیئته کیرمسو و اسطوانه نک تپه سنده قز رسمی بو وقعه دن صکره یازلش شیلردندر

صكره ديديكه او ائشاده انكليز جنراللردن بر جنرالك بر كوزل قزى
 اولوب بچاره قز ار باب قيامك اللرينه چكامك ايچون كندوسنى
 صوقوسنه آتەرق تلف ايتمش اولديغى جهتله مرقوم جنرال
 بوكيفيت اوزرينه عهد ايدر كه اكر اهل قيامه غلبه ايدر ايسه
 قزمك صاحبك قيللرى عددنجه اهل قيامدن آدم قتل ايديم واقعا
 اهل قيامك هيچانى تسكين اولدقدن صكره مرقوم جنرال وعدندن
 زياده آدم تلف ايتشدر

انكليزلر هر زمان بويله وقعه ظهورنده كرك دوستلرى اولان
 مجوسى حكمدارلردن و كرك پنجاب اهاليسندن عسكر الوب اهل
 قيامى تربيه ايتدكلرى كې بووقعه ده دخی (پتياله) راجه سندن عسكر
 الهرق نانا صاحبك عسكرينى تربيه ايتشدر

لكن نانا صاحبه اله چكميوب شمال طرفنده واقع (نيپال) راجه سنه
 التجا ايتشدر وقعه مذكوره انكليزلرى بدرجه ده يلدير مشدر كه
 حالا كوچك چوچقلىرى نانا صاحبه كليور ديو قورقوديرلر
 بوراده مرقوم دزبرونك كلامى تمام اولوب بزم سائرلردن ايتشديكمزه
 كوره انكليزلر ار باب قيامه غلبه ايدنجه اويله بى انصافانه حركت
 ايتشدر كه صوچلى صوچسز او توز بيكدن متجاوز آدم طاقم صره
 صره ديزه رك اوزرلرينه طوپلر و تفنگلر آتەرق دود كې يرلره
 سرمشدر و بونلرك جانلى جانسز ديميوب اياقلىرينه ايپ تاقوب سوريه رك
 كنكه نهرينه دو كشلردر حتى علمادن بر ذاتك وجودينى غازلە ملع
 ايليه رك آتش و يروب ياقشدر

نانا صاحبك اينكك قويريغنه يمين ايتشى ماده سنه كلنجه جنكانه لردن

ماعداء علی العموم هندولر بو حیوانلری زراعتده قوللاندقلری ایچون
طیارجه سنه مقدس عد ایدرلر

حتی صغیر اتی اولان یرلردن بیله قاپارلر برکون هندولر ایله برابر
شمندوفرک اوچنجی واغوننده بولنان بر اسلام دیدیکه هندولرک
واغوننده چوغالیدیغنی کورنجه یانمده کی بر هندویه بونلر هاریل هاریل
بورایه کیریورلر اما بوچانطهده صغیراتی واردر دیدم بونی ایشیدر
ایشتمز هندولر هپ طیشارو فرلادیلر

بعض هندو فرته سنک طهارتلی اینک سدیکی ایله اولدیغی کی
بونلردن بر صنفی آلنرینه اینک مایسی سوررک تبرک ایدرلر بونلر
اصلا اینکه تحمیل بار ایتدکلرندن ماعداء فقرادن برینک بازار یرنده
صامتغه قومش اولدیغی سبزواتنی بر اینک کلوب ییسه سبزوات
صاحبی انی قوغماز و بلکهده ممنون اولور

اگر بریسی قضاء بر اینکی اولدرسه و یا خود خانه سننده قیالو ایکن
حریق و یا سائر واسطه سیله یانمش و اولمش اولسه او آدم التی آیدن
بر سنه یه قدر ابنیه التنده یاته مدیغی وایشنه و کوجنه کیده مدیکی
و آوجونده طوبراق و بویننده بر ایب بولندیغی و صاچنی و صقالنی
و طرناقلرینی کسمیوب چپلاق اولدیغی حالده کیر پاس ایچنده طور ملیدر
مدت جزانک ختامنده قواق اغاجنه بکزر (پیل) دیدکلری و مقدس
عد ایتدکلری اغاج التنده بر همانلر ایله خصم و اقرباسنه ضیافت
و برچوق تره یاغی اول اغاجک پیراقلریله احراق ایدرک قرقلندیردقدن
صکره تمیزلنوب اولکی حالنه کلسنه مساعده اولنور .

— لکنو —

کانپوردن شندوفر واسطه سیله جانب شمالده و شهر مذکور دن قرق
میل بعد مسافه ده واقع اوده ایالتنک قدیم پایتختی بولنان (لکنو)
شهرینه کیدیلور

هندستانده آز شهر واردر که ایلك نظرده منظره سی بونک کبی انسانه
فرحبش اولسون مذکور شهر (کونتی) نام بر نهر کبیرک ایکی
ساحلنده واقع اوله رق شهره کیرمزدن اول شهرک جوارنده بر
جسیم (قورونک) ایچروسنده اغاجلری اوتده بروده کومه کومه جم
ویلان قاوی قطع ایش اولان مذکور نهرک اطرافی یشیل یاراقلی
اغاجلر ایله مویش اولدیغدن او قورویه ایاق باصان بر اجنبی نک اشو
تفرجگاهدن استحصال ایتدیکی حسیاتندن شهرک جاده سنه قدمهاده
اولنجه هیچ برشی زائل اولماز

چونکه جاده وزقارک اطرافنده کی پادشاه سرایلرندن ماعدا (امامپاره)
و (آصف الدوله) و (چترمنزل) و (چهلی پهنون) و (قیصر
باغ) وسائر کبی امثالی دهلیدن واکره دن ماعدا هندستانک هیچ
برشهرنده کور یله میان عظمتلی و عالی بنار ایله اخشاب و اجماردن
یابیش سائر شاه نشینلی و بالقونلی خانه لری اغوش شفقتنه چکمش
اولان هر طرفدن ککش و منتظم و دوز و مستقیم جاده لرک
خصوصیله درت یول اغزنده اغاجلرله احاطه اولمش چشمه لرک
بولدهیه نه درجه لطافت و طراوت و یردیکی قابل تعریف شیلردن

دكلدر اوده نوابلرنيك بيوك مغوللرك پايختخلى اولان دهلى يه رقابت ايتك نيت فاسده سنه مبنى لىكوده دليجه برچوق مصارفله خارج از طبيعت و حيرت بخش عقول بر صورتده بنا و تأسيس ايتش اولدقلى سرايلر دهلى يه نسبتله غايت زياده مصرفله وجوده كلش ايسه ده صنعتجه او قدر دكرى يوقدر مع مافيه بونلرك اكثر آلات وادواتنى دهليدن جلب ايتدكلرى حالده صنعت معماريه سى تدقيق اولندوقده بحق تقدير و تحسين اولنه حق صورتده كوريله مز

چونكه بونك ظاهرى مزين اولمغله يالكز كوز الداديجى و عوامه خوش كورينان سطوح و صفائح خارجيه لرينى تياترو قورنيشلىر كې غرف و زواند سطحيله ايله و سطوح داخليسى ساده بز اوزرينه يالديزلر ايله منقش و مزين بولنش اولديغندن برقاچ سنه حالى اوزره ترك اولنوب باقماز ايسه بر خرابه زاره دونه جكنده شبهه يوقدر

بيوك نوابلرك الك دكرلى اختراعلى لىكوده كندولرنيك مقام رسميلرى اولان يالكز بوسرايلردركه شهرك برچوق كيلو مترو يرلرينى استيعاب ايتشد

مذكور سرايلر برسر سرى فرانسز اونهاشيسنك پلانى اوزره ياپلش اولمغله سطح خارجيسى ايتاليا استيلى و كرلرنيك اوزرى اندلس كارى چيچكل رسملى ايله دونامش اولديغى كې قبه لرى دخی چین محوسيلرنيك معبدلرنده بولنان چاك قله لرى كې قبه لرله و بوقبه لرك تپه لرى دخی هند و معبدلرنيك اوزرنده بولنان سهمله مكمل بولنشدر . سالف الذكر معمار اونهاش فرانسز لرك هند مستملكتندن (شاندر ناغو) ده برعسكر نفرى ايكن برمدتجك خدمتى سايه سنده يالكز اونهاش يلق

تحصيل ايدہ بيلش اولديغندن بوکا قناعت ايتيهرک خدمت عسکريه دن
 فرار ايله هند غريده کائن لنگويه کلش و سطحی اوله رق فن معماری يه
 براز و قوفی جهتله فرانسه ده کورمش اولديغی عالی بنارک پلانرینی
 دستور العمل ايدینه رک لنگو نوابلری ایچون بوسرايلری يادرمشدر.
 واقعا حریف مناسبتمز اوله رق بوسرايلردن طولای مشار الیهمه
 برچوق پاره صرف ایتدیرمش و فرانسه معماری شانه یاقشمز
 برایشده بولمش ایسه ده کندیسى دخی بوسایه ده برچوق اچه
 قزانهرق اصحاب رتبه و اعتباردن اولمش و قزانمش اولديغی پاره لردن
 کرک هندستانده و کرک فرانسه ده برخیلی مکتبلر انشا و تأسیس ایدرک
 بیکارجه چوجقئرک تربیه سنه مدار اولمش اولديغندن بو خدمت
 فوق العاده سنه مقابل عفو عمومی مظهر اوله بیلور ظن ایدرم

اشبو لکنو شهری مقدملری غایت زنکین و فوق العاده معمور و بر
 ملیون قدر نفوسی حاوی برشهر رعنا ایدی اما انقلاب زمان ايله
 کليتی خساراته دوچار اولديغندن خصوصيله انگلیز لرک ید
 تسلطلرینه بکدکن صکره اهاالیسنک هجرت و ترک اوطان ایتلری
 سببيله شمديلرده انجق اوچ یوز بیک نفوسه تنزل ایتشدن
 بوکونکی کونده مذکور امامپاره نک اطرافنده بولنان نیجه عالیجناب
 انسانلرک منازل و معبدلری هپ خراب یباب اولمشدر

۱۱۷۵ سنه هجریسنده آل تیموردن حامی الدین محمد شاه عالم نام پادشاهک
 الطاف خسروانه سیله منصب وزارتله کامیاب اولان اسبق (اوده)
 نوابی (شجاع الدوله) نام ذات برمدت صکره پادشاهه عصیان ایدرک
 دعواى استقلالده بولنديغی جهتله اوده ولایتی تکمیل ید تغلبنه

پکوررک لکنوی دھلی حکومتدن ایرمش اولدیغی کبی مؤخرأ مرور
 دهور ایله اولاد واحفادی دخی نواب عنوانی المشر ایسنده
 لکن بر مدتنبری انکلیرنر لکنویه تسلط ایدرک نواب مذکورک
 احفادنن لکنو حکمداری اولان (سلطان عالم واجد علی شاه)
 اسمنده کی ذاته ایکی سنه مدته لکنوی مدیت کامله یه ایصال
 ایدرک کندوسنه تسلیم ایتک و مدت مذکورہ ظرفنده تخصیصات
 سنه ویه سنی الوب کلکتہ استراحت ایتک اوزره طوعاً و کرهاً
 قالکوتہ یه قدر کتور مشلدر

حالایکرمی التی سنه درکه بو بهانه ایله مملکت مذکورہ یی بتون بتون
 تملک ایدرک سابق حکمداری بولنان شاه مومی الیه کلکتہ بولمقده در

— اکره یاخود اکبره —

کانپوردن جانب غربه کیدن شمندوفر ایله یوله روان اوله رق اکره یه
 واصل اولدق ایکنجی کون علی الصباح اغرب غرائبات ابنیه جهان
 اولان (تاج کنج) ویا تاج محل ویاخود تاج بی بی ویا ممتاز محل نام
 ملکه نک تربہ سنی زیارتہ کیتدک

ملکه مذکورہ کوزلک ایله مشهوره بر خاتون اولوب کنج ایکن
 حیاتی (جهان آرا) نامنده اولان اورتاغنه ترک ایدرک بو عالم فانی یی وداع
 ایشدر مومی الیهای دخی شهزاده شاه جهان زیاده سیله سودیکندن
 محبت کامله سنه دنیاده طور دقجه بر اثر براقق والی الابد السنه ناسده
 ذکر ی دوران ایتک املیلہ بو بنانک یاپلسنی بالتنسیب شرق معمارلری

ایله بنانك نه طرز اوزره یاپیله جغنه دائر مذاكره ایدرك وهر برینك یاپدیغی رسملر نظرتدقیقدن پکوریلهرك (محمد عیسی) [*] نامنده بولنان قالفه نك یاپدیغی بنا رسمی قبول اولنمغله ایشه بدأ ومباشرت اولنمشدر هجرتك بیك قرق یدی تاریخنده بنانك تملی قوندقدن صكره یوز یكرمی بیك نفر عمله ورنجبرلر غایت اهتمامله چالشدقلى حالده تمام اون اوچ سنه ظرفنده یعنی ۱۰۷۰ تاریخنده ختام بولمشدر

بنانك اك برنجی احتیاجاتی طاشلری اولدیغندن هندستانك راجپوتانا ممالكنده چیقان قرمىزى مرمر دینكه شایسته بر نوع طاش جلب اولندیغی کبی اوعصرك صنایع نفیسه سنك لوازماتدن اولان مرمر اوزرینه موازىق یاثلق ایچون دیاربعیده دن برچوق اجمارثیمه دخی کتورلمشدر

مثلا پنجابدن یشم طاشی و برواجدن عقیق و بوندلکندن حجر رمانی و مالوهدن قیما بللورى و پناه مملکتندن الماس و قولومبودن کوك یاقوت وز برجد و تبت دیارندن فیروزه ویمندن لعل یمانی و سیلان اطه سندن لاجورد و عربستاندن مرجان و عجمستاندن نجف طاشی و اناطولیدن صاری عقیق کبی برچوق مملکتلردن لوازمات انشائیه جلب اولنهرق بنایه صرف اولنمشدر

بناء مذکورك بوقدر تکلفات عنیفه ایله لوازماتی جلب اولندقدن صكره مصارفات معماریه سنه دخی اوتوز ملیون روبیه دن متجاوز اقچه صرف اولنمشدر

---

[*] تحقیقات اخیریه نظراً بوذات مشهور معمار سنان چراغلرندن اولوب هند پادشاهلرینك طلبلری اوزرینه بورادن کوندلمشدر

(تاج کنج) جنه نهړينک کنارنده زوایای اربعه سنک هر برنده چاک قله سی
 رسمنده جهات اربعه یه ناظر غرفه لر ايله مزین یوکسک دیوارلری
 حاوی برمنتظم باغچه نك دروننده واقع اولوب بنای مذکورک برنجی
 غرائبی آثار برکزیده دن اوله رق مکلف و مزین بر قپوسی واردرکه
 بو قپونک مدخلی بیاض مرمردن اولدیغی کبی اوزری قرمزی مرمردن
 یابلیش صره واری غایت ظریف اویمه لی ودانتلی ککنکره لر
 ومنظره لرله مکمل اولوب بیضی الشکل اولان کمرینک یوقاری طرفی
 عقیق ویشیم وسائر ذقیم طاشلردن موازیق اوله رق چیچکلر و پیراقلر
 ايله دونامشدر قپودن ایچرو کیرلده کده نظره اولیده ایکی یان
 طرفلرنده جامع شکلنده قبه لی وایکیشر مناره لی قرمزی مرمردن
 یابلیش ایکی جسیم بنانک اراسنده بیاض مرمردن تأسیس اولمش
 تر به نك قپویه محازی بولنان بناسی کوزه چار پارکه بو رسمده بر بنانک
 ساده منظره سی نه درجه لرده لطیف اوله جغی دوشونلده کده
 اکلاشيله بیلور

یان طرفلرنده کی مذکور بنانک یالکز فائده سی تر به نك فن معمار یجه
 اولان استیلنه خدمت اولوب یوخسه بونلردن برینک محرابی قبله یه
 طوغری اولدیغندن نماز قلمق ایچون جامع اتخاذا اولنه بیلور ایسه ده
 دیگرینک قبله سی قپویه طوغری کلدیکندن هیچ برلر و ملی فائده یی
 مفید اولیوب انجق کیجه لری بعض سیاحک بیتوته وکوندزلری
 شهردن تجمع ایدن اصنافک لونه اوطه سی اولسنه یرایور ایش
 بو ایکی بنالردن قبله سی قپویه کلانک سطوح داخلیه سنی تزین
 ایدن بیاض و قرمزی رنگلی مرمرلرک کنارنده بولنان بر نوع

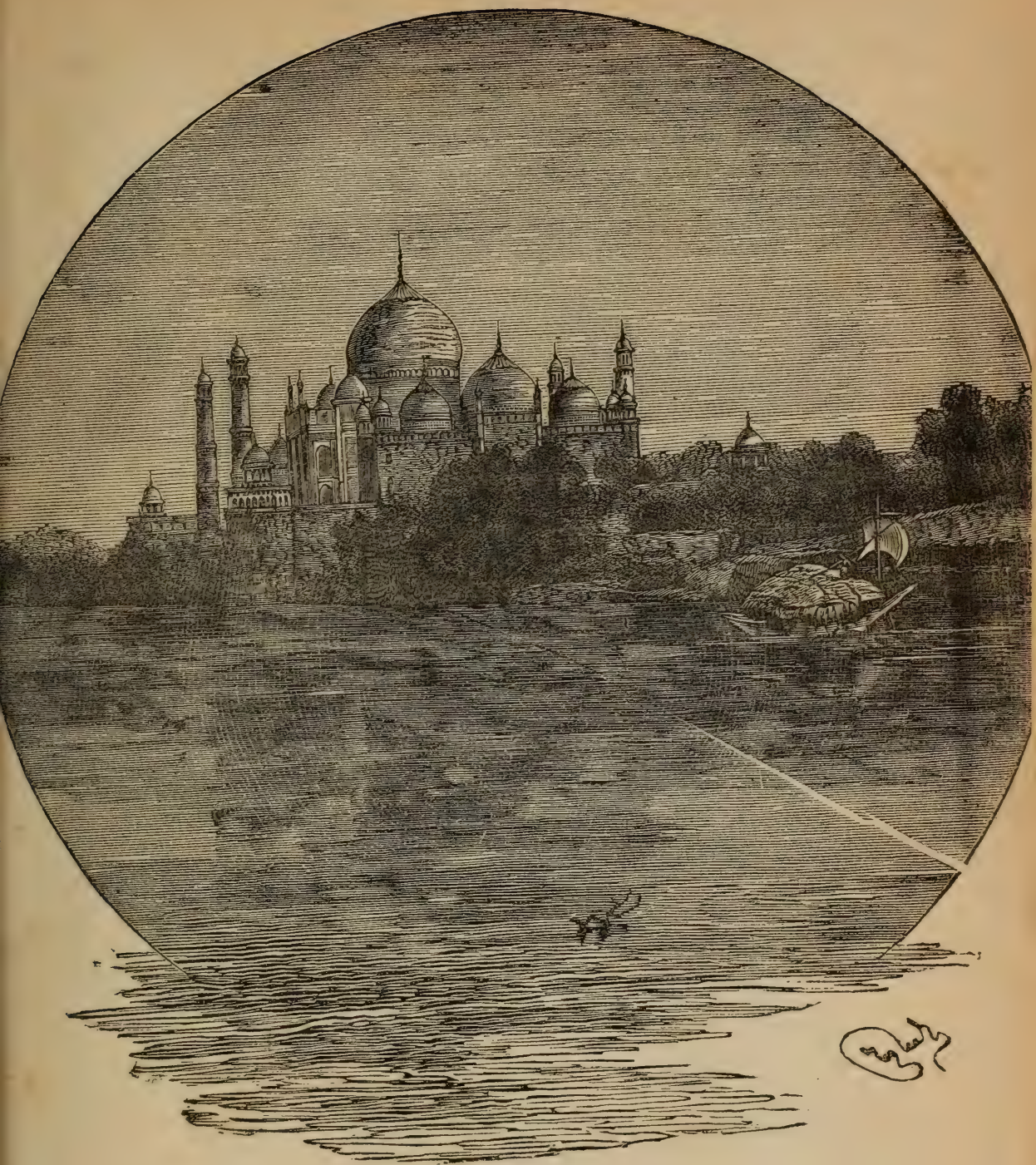
پارلاق و سیاہ طاشدن غایت ظریف بر صورتده ایشلمش زهلردن
بعضیلری دو کیلمش اولدیغندن بر طاقم چبلاق هندولر اینجه دسترهلر
وسائر اوفاق آلتلر واسطه سیله سیاہ طاشلری کسهرک بوش یرلری
تعمیرله مشغول ایدیلر

باغچه نك درونی قالدریم طاشلریله منتظم صورتده ککش یوللره تقسیم
وبویوللرک تربیه استقامت اوزره کیدن قسمنك اطراف یوکسك
سرویلرله احاطه اولنمش اولدیغندن تربیه طوغری کیدن کسمنه نك
نظرنده پارلاق بیاض مرمرلردن یاپلمش اولان تاج کنج پارلمغه
باشلینجه انسانی بر حیرت استیعاب ایدر

تاج کنجك حاوی اولدیغی بنالراو چیوز یکرمی مترو طول ویوزاون مترو
عرضی واونسبتده دخی ارتفاعی اولوب بر طرفی جنبه نهریله حاشیه لشمش
اولدیغی کبی بونك مقابلی اولان طرف مذکور نهردن بر قاق قدم مرتفع
بولنان باغچه یی تزین ایدن یشیل پیراقلی اشجار و نباتات اورته سنده بر
بیاض زنبق چیچکی دمتی کبی ودهاخیاله الله جق اولورایسه اشجارک
صیق ویشیل یاپراقلرینك منظره عمومیه سندن حصوله کلان قرانلق
اورته سنده بناده کی کسکین و کوز قاشدیر یجی بیاض مرمرلرک
شعشعلی یغینندن مهتابدن دکزده تشکل ایدن سرو سمین کبی بر
آیدنلق طاغی دیکلمش تخیل اولنور

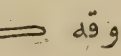
تربه بولنان بنانك الی بودروم هیئتنده بش مترو یوکسك ککنده مثن
الشکل بر سردابه اولدیغی کبی سردابه ایله برابر طقسان بش مترو
مساحه سطحیده مرمردن مرتفع بر کرسیسی بولندیغندن تربیه نك
قیوسنه بر قاق قدم نردبان ایله چیقلمور

(تاج کنجک نہر طرفدن کورنیشی)

مذکور کرسینک درت کوشه سنک بهرنده غایت ظریف اویمه لره
 تزین اولمش یوز الی مترو ارتفاعنده برر مناره سی اولدیغی کبی
 تر به نك اوزریده برطاقم ایریلی اوقاقلی قبه لر اولوب بوقبه لرك بیوکی
 وسطده بولنان ایکی صندوقه نك اوزرینی سترایدن قبه در سردابه نك
 دروننده اصل مدفونك اوزرنده بولنان صندوقه کرجله
 سیوانمش عادی صندوقه لرایسه ده بونلرك حذاسنده قبه نك اورتیه رنده
 وضع اولنان وهر طرفی ذقیم طاشلر و مجوهراتدن یاغلی بویه لی
 نقشدن و یازودن فرق اولتماز درجه ده صندوقه لرك اوزری یازولر
 ایله و داخل بنانك علی العموم صفایح وسطوحی موازیق چیمکله
 ودالار ایله دونانمش اولدیغی کبی بنا دیوارلرینک سطح خارجیسی
 اوزرلری هب اینجه اویمه لی مرمردن برباشدن برباشه اوله رق
 غرفه لر و قورنشلر ایله و تپه لری دانقیلار ایله دونانمشدر

مذکور صندوقه لرك اطرافی مرمردن مصنوع یوکسک و ککش
 برقصه جویرلشدر بوقفسک شبکه لرندن صندوقه لرك بولندیغی محل
 خفیفجه بر آیدنلق آلدیغندن ایچروده بولنان انسانلرك صوت
 و حرکتلرندن حاصل اولان عکس صدا اوراده کی آدملرك قلبلرنده
 برتأثیر حصوله کتورر

بنای مذکورک اوزرینه تر به نك ایچ طرفندن مناره نردبانی کبی مرمردن
 حلزوننی بر نردبان ایله چیققلور

تاج کنج دنیانك معجز کارانه اولان بنالرینک الك اوقاقلی ایسه ده بومکلف
 تزیناتی ایله برابر فن معمار یسنده اولان حذاقت و مهارت جهتیه
 تر به اولمشی مناسبتمزدر

بنای مذکورك توصیفی توصیف اشیا صنعتنده ماهر هیچ برمنشی
توصیف ایده میه جکی کبی رسمی دخی هیچ برصنعت تصویر ده
حذاقتی اولان رسامك کورینور کبی یاپه بیلمسی قابل دکلدر

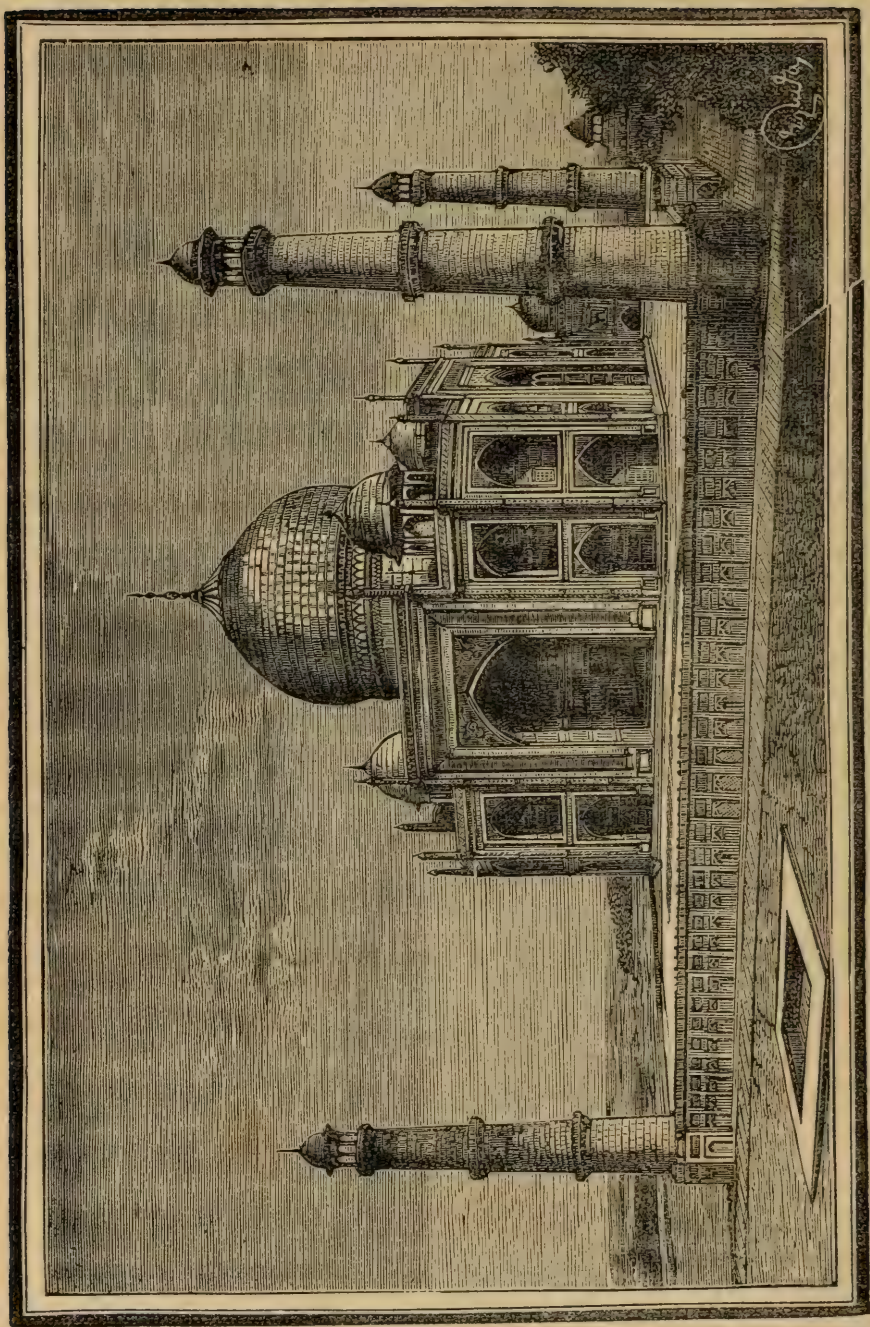
یالکز بوقدر دنیله بیلورکه مرمرلرک بیاضلغی و بناسنك رصافت
و چسبیده لکی جهته له کان یکپاره فاققوندن یاپلش برصندیغه و صفایح
وسطوح خارجسندنه بولنان مرمرلرینك اویمه لری تخیل اولندقدده
چینلی ماهر برقیومچی اوسته سندك اوزرینه اینجه اویمه لری ایشلمش
اولدیغی بیاض فیل دیشندن معمول برچکمجیه بکزر و صفایح
داخلیه سنك منقوشاتی جناب فیاض حقیقک هر درلو پارلاق الوانك
افاضه سندنه برشی اسپرکه مامش اولدیغی طاوس قوشنك قویریغنی
دیوارك سطح داخلیسندنه اجسنی ویا بوسطوحك حقیق و جدی
صورته رنگارنك چچککلره دونامش اولدیغنی تخیل ایتدیرر
شوراسنیده علاوه مقال ایده رمکه بنای مذکور ی تماشایدن بر
سیاحه وهله اولیده هر نقدر کوزل و غریب کورینورسه صکره
هر قاچ دفعه کیتدکه صوڪ کوریشنده اولکندن زیاده موجب
حیرت شیلر کوره جککنده شبهه یوقدر

والحاصل سیاح مذکور مخزن عجائب و مکمن غرائب اولان
هندستانده هر نقدر سیاحت ایلر سده تاج کنج کبی اغرب غرائبدن
اوله رق یکی بر بنایه تصادف ایده مز

بو بنانك نه درجه لرده عالی و فخیم اولدیغنك اوصافی شاه
جهان حیاتنده دنیانك هر طرفنه یایلدیغنی کور دیکندن بونك
برمثلینده کندیسچون تر به اولق اوزره یایمغه تشبث ایتش اولدیغندن

(تاج کنبجک بچیه طرفندن کورنیشی)

بنای مذکورک ارقه طرفنده برچوق مرمر طاشلری وسائر بعض
ادوات بنائیه طویلآتمش ایسه ده عمری وفا ایتمدیکندن وفاتندن صکره
شاه جهانیده تاج کنجه دفن ایتمش لر شمدی درون قبه ده بولنان
صندوقه نك بری شاه جهانك و دیگرى حرمك صندوقه سیدر

— اسکندرا —

اکره ده جلال الدین اکبر شاهك تربه سنك قرشوسنده دخی دهلیده کی
مشهور باب علاءالدینه معادل (اسکندرا) دنیلان محله ده بر اعلا
باغچه نك مدخلنده و یوکسك اهرام شکلنده برمرین برقیو اولوب
مذکور قیونك زینت وتر صیعاتندن بعض محللری بوزلمش اولدیغندن
ماهر هندو اوستلرینك اورالرینی تعمیرلرینه مصادف اولدق
مذکور قیو اکبر شاهك مدفون اولدیغی تربه سنك ککش ومنتظم
باغچه سنك قیوسی اولوب بوکاتربه ویا باغچه قیوسی دنیه مز بلکه
عالمه برسیر غرائب اولق ایچون کاناکرتی او باغچه نك مدخلنه غایت
مطنطن بر ارتقاع اوزره مجوهرله طونامش مصنع برمدخل وضع
اولمشدر اشبو تربه ده هندستانده کوردیکمز سائر سلاطین تربه لری کی
اوج قات کار کیر قبه لی وسطوح داخلیه سیله صندوقه سی اججار
دقیمدن موزایق هیئتنده یاپیش چیچکار ویا زولرله طونامشدر
اصل مدفون بو بنانك ده سردابه سنده اوزری عادی کرجه سیوالی
بر صندوقه نك التنده ایسه ده بو صندوقه نك حذا سنده اوست قاتده
بولنان قبه لی بنانك وسطنده مذکور صندوقه مصنعه بولمشدر

مذکور تر به قبه سنک اوستی ککش مسطح مهتابیه قلقلو بر محل
 اولوب اوراده دخی اوزری اجیق اولدیغی حالدده اشاغیکی
 صندوقه لرك حذاسنده بر صندوقه دهسا واردر که اورایه بر مرمر
 زردبان ایله چیقلمجه بنای مذکور باغچه نك دروننده بر قصر فرحفا
 اولدیغی ظاهر اولور اکبر شاه حیاتنده بورایه چیقهرق کرک
 باغچه نك دروننده چیچک و اغاجلرك لطافتندن و کرک هندستانک
 یاز موسمنده اولان صیغنی مناسبته هبوب روز کردن استفاده
 ایدر ایش

بویانک اوزری نقدر مفرح و دلکشا ایسه التنده اولان سرادابه سی
 اوقدر مقسی و قرانلق ایدی

بز سرادابه یه موم یقه رق کیروب اصل مدفونی اوراده زیارت ایلدک
 صکره اوست قاتنه چیقدیغمزده بر بچق مترو طولنده بر نوع پارلاق
 سیاه طاشک اوزرنده بر بیاض مرکبله یازلمش اولان شو بیتلری
 استنساخ ایلدک

❀ ابیات ❀

نکارنده جوهر آب و خاک	طرازنده کوه هر جان پاک
دو عالم ز فیض ازل آفرید	یکی کرد نپهان و دیگر پدید
به بخشید آنکه سرای سپنج	بشاهان با افسرو تاج و کنج

که از عدل ایشان شود روزگار   شکفته تراز باغ در نو بهار
 ره داوری را چو گیرند پیش   شناسند بیکانه را همچو خویش
 شهی کوچنین زیست در روزگار   بود سایه ظل پروردگار
 ز نه صد فزون بود شصت و دو سال   که شاه اکبر آن سایه ذوالجلال
 ببالای زرینه مسند نشست   بر تخت او کشت افلاک پست
 جهان را بیاراست از عدل و داد   دل اهل عالم از و کشت شاد
 بر پایه تخش از هر گروه   شده جمع مردان صاحب شکوه
 بدان سان شد او ازه اش در جهان   که در دل نکنجید را ز نهان
 پرداخت آن گونه روی زمین   که کرد آفرینش جهان آفرین
 بکیتی دو افرون ز پنجاه سال   چنین کرد شاهی ز روی کمال
 چو از عدل آباد کرد اینجهان   سوی انجهان رفت روشن روان
 شش هفت کشو درین دهر بود   کنون هشت جنت مسخر نمود
 نماید بکیتی کسی جاودان   ز دست اجل کس نبردست جان

و كذلك اکره ده شاه جهانک بر سرایی اولوب چنه نهرینک کنارنده
 واقع اولان قلعه نك دروننده نهرمند کوره ناظر مفرح و دلکشا بر محله
 اوچ طبقه اوزره ینه بیاض مر مردن حرم و سلاملق اوله رق
 متعدد دائره لره تقسیم اولمشد

ابتدا حرم طرفنده اولان دائره لر شاه جهانک هر بر حرمه مخصوص
 اوطه لردن عبارت اولوب دیشاروسی ساده مر مردن اوزری

قبه لی و ایچروسی احجار ثمنیه دن موازیق چیچکلی یاپیش و پنجره لری
جنه نهرینه ناظر اولمغله برابر نهرک اوته طرفی هندستانک یولجیلرینک
کذرکاهی اولدیغندن اوطه ایچنده بولنانلرک اکلغری ایچون براووه
درونندن مرورایدن شاهراھک کنارنده بنا اولمش برصیفیه به بکزر
ایدی

بو اوطه لری بزه سیر ایتدیرن رهبرشاه جهانک سوکیلی حرمی
ممتاز محلاک دخی اوطه سنی کوسرتدی بو اوطه سائر اوطه لردن
تزییناتجه دها اغیر اولوب شویله که سقنی یالیزی آینه لره دونامش
اولدیغی کبی صفایح جدرانی ایله سیوه لری هپ معهود موازیق
چیچکله سائرلرندن زیاده تزیین اولمشیدی

مذکور اوطه لرک صفه سنده بر متن الشکل حوض اولوب بو حوضک
تزییناتندن بولنان احجار ثمنیه موازیق لری بواریه دخول و خروج ایدن
انکلیز عمله لرینک قازمه لردن معاف قالمیوب برخیلی یرلرینی اویمش
ایسه ده یشیل زبرجدن یاپیش بر چیچکک طاشلری چیقارلدقده درین
میخلنمش اولدیغندن اورته طرفی چیتوب یان طرفلرند به بعض پارچه لری
قالمشیدی

اکره سراینک دخی سلاملغی یعنی دیوان عام دنیلان صالونک اساسی
اوتوز ایکی چفته مرمر ستونلر اوزرینه وضع اولنوب اوزری
یالیزی قبه اولدیغی کبی مرتفع دیوارلری ذقیم طاشلر ایله موازیق
ایشلنمش ایدی

دیوان عامک قارشو سنده یکپاره مرمردن ایکی بچق ذراع مربعنده
بر حوض دها کور نمکده ایدی واقعا سرای مذکور کرک فن معمار یجه

و كرك تزيينا تېجە سائر كورد يكمز ابنيه فخمه لردن كىرو قالمز ايسه ده
 بونك مفصلا توصيفندن صرف نظر ايدلدى
 فقط سراك حوليسنده شاه جهانك تاج كنجە كيتك ايچون ككش
 بويول ياپد ير مش ارده صره كنجە لرى مشعله لر ياقه رق شهر ك
 يارم ساعت طيشار و سنده بولنان تاج كنجە كيدر مش بويول حالا
 باقيدر بز دخي مشعله ياقه رق بر از كيدوب مشعله نك سونه جكنه
 يقين كىرويه دونك

سراى مذ كورده بر موزه خانه اولوب مذ كور موزه خانه مجوسى
 قومك طاپند قلى پك چوق اصنامك استاتولى اولديغى كى آثار
 مقبوله و معتبره دن سلطان محمود غزنو ينك در تيوز اون التى
 هجرى تاريخنده اسكى هند مجوسيلر ينك كعبه مى مشابه سنده بولنان
 (سومنات) نام يتخانه لرى خراب ايتد كدن صكره صندل اغاجيله
 كوشدن معمول غزنه يه كتور مش اولديغى غايت جسيم بر قپوسنى
 بو موزه خانه ده سيرايتك چونكه بو قپويى انكيلرلر مقدا غزنه دن
 كابلە و صكره اكره سراينده كى موزه خانه يه كتور مشلردر

سومنات ظهور اسلامدن درت بيك سنه اقدام (سوم) نامنده اولان هند
 پادشاهلردن بر ينك يامش اولديغى (نات) نام صمك اسميدر كه بعلبك
 كى تركيب اولمش اولديغى حالده مذ كور صمە و بومنا سبتله پكرات
 و دكن طرفلر نده صمك بولنديغى شهره اسم وير مشلردر سومنات
 بش زراع مقدارى اوزنلقده و درونى مجوهراتله مالا مال اولديغى
 حالده ايكى زراع مقدارى يره كوشلش و اوچ زراع خارجه بولنور
 هيمش و عبادت وقتنى اعلان ايچون ايكوز بظمان وزنده اطرافه

کریش التون زنجیرلردن متعدد چاکار آصیلش ایمش کسکه نهرینک
بعدی سومناته تیوز کروهدن زیاده اولمغله برابر بومبارک نهرک
صویله هر کجه پتخانه بی غسل ایدرلر ایمش

دکزلرک جذرومدی بوکا دکزلر طرفدن بر عبادت اولدیغنی وانسانلرک
بعدممات ارواحی سومناته کلوب او دخی مذکور ارواحک هر
برینی لایق اولدیغنی اجسامه تناسخ طریقله حواله ایتکده بولندیغنی
وسومنات پتلك پادشاهی وسائر عموماً دنیاده بولنان پتربونک حجاب
و بوایی بولندقلری وسلطان محمودک مقدمه کسروتلف ایتدیکی
پتربون سومنات رنجیده اولمغله انلری حایه ایتامش و الایک نظرده
سلطان محمود ایله عسکرینی هلاک ایتکده مقتدر بولندیغنی اعتقاد
ایدرلر ایمش هندولر خسوف وکسوف زماننده بوپتخانه بی زیارت
ایلدکارندن دروننده زوارک صایح وصقاللرینی تراش ایتک ایچون
برچوق بربرلروساز چالوب اوینامق ایچون نیجه یوزلرجه قیرلر و نیجه
یکلرجه زوار بولنور ایمش چونکه راجه لردن برچوغی قیرلرینی
سومنات خدمته وقف ایدرلر ایدی

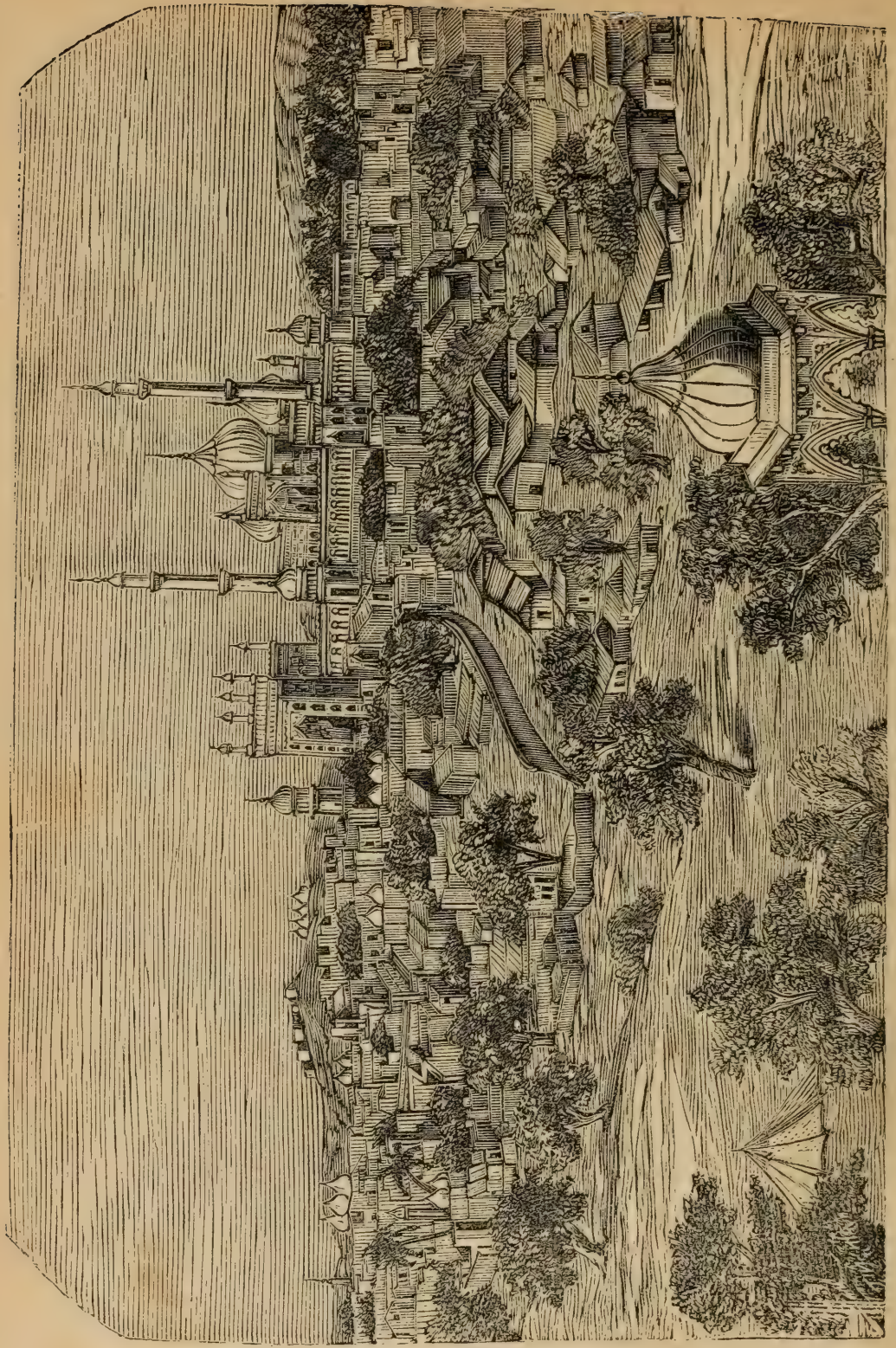
سلطان مشار الیه سومناتک بولندیغنی شهرک اوزرینه کیمدر ایکن
سومناته برشی یامزدیو آلات حربیه یه لابلایانه صارلدقلردن مملکت
ضبط اولنوب پتی وپتخانه بی خاکه یکسان والتون ومجوهراتی
یغماکران الرنده قالدیغنی کورنجه آغلا یوب ضیرلشمغه باشلامشدر
موزه خانه ده کوردیکمز استاتولرک میاننده سیاه چلیکدن ویاتونجبدن
معمول قولاقلرنده کویه والنده کتاره چالمقده اولان استاتو چالغیچیلرک
الته سی اولدیغنی زعم ایتکده ایدیلر

اكره ده پك چوق صنايع نفيسه اصحابى بولنديغى كى مرمر طباقلر
وسائر ادوات بيتلر اوزرينه موزاييق اوله رق اججار ذيقمدن ظريف
قوش و كله بك و دال و چيچك رسمى ترصيع و ترسيم ايدرلر بورادن
كيديشده اكره دن دهلى يه طوغرى كيديلور ايسه ده لكن اوتهدن
برى كلنجه دهلى دن صكره اكره يه كلنور بزمده بورالرى كوريشمز
عودده اولوب و الحاصل دهلى استاسيوننه وصولزده اوراده
حاضرلنمش اولان آرابه لره راكباً شهره كيردك

— دهلى ياخود دهلى —

شهر مذكور بر ككش اووه دروننده و چنه نهرينك صاغر طرفى ساحلنده
وقالكوته نك شمال غريبنندن بيك اوچيوز و اكره نك شمال غريبنندن
يوز سكرسان كيلومترو بعد مسافه ده كا ئندر
هندستانك اسلام حكمدارلرى بيوك مقوللرك تختكاھى اولان بوشهرك
اتصالنده واقع قلعه غايت اهميتى دركار بر بنا اولديغندن بوراده
تعريفى ايجاب ايدر مذكور قلعه نك بناسى قرمى مرمردن
ياپىلش تپه سى كنكره لى و قبارتملى و اويمه لى نقشلرله مزين يوكسك
سورلرى اولوب اطرافى بر ككش خندق ايله محاطدر
بو قلعه ده كوريلان تزيينات و تكلفات معماريه شاه جهانك نه درجه لرده
شوكت و فخامت صاحبي اولديغنى اياما و اشارت ايدر بيوك مقوللرك
اشبو شرفلى و عظمتلى قلعه سنى كورنلرك متأثر اولمدن ايرلسى قابل
دكادر

(دهلی شہری)

قلعه مذکوریه زمان سابقده کیریلهمدیکی کبی کیرمکه موفق اولنلر
دخی کال احترامله باشی اتمکسزین دخول ایده مزایکن بو کونکی کونده
چوق کمسه لر رخصت یاب دخول اولمقده درلردروننده بولنان سرای
شاهی پک چوق زمان دنیا نك برا عجبوبه سی واسیاده کی پادشاهلرک
عظمتلرینک بر نمونه سی مشابه سنده بولنمشدر

فرانسزارباب ضایعندن ومهره اصحاب هنردن (په رنیه) و (طاورنیه)
نام ذاتلر بیوک مقوللرک اشبو عجیب وغریب بناسی حقنده خیالی
وشاعرانه دکل بلکه جدی ومختصر اوله رق بر قاج صحیفه ده درج
ایلدکری توصیفات وتعریفات او قونملریدرکه بو سرائک نه اولدیغی
اکلاشیله یلسون

بونلردن طاورنیه قیومجیلق صنعتنده ماهر بر استاد کامل اولدیغندن
صنعتی اقتضاسنجه بومقوله ترصیعات وتزیینات صایغانه کندوسنده
تعجب ایراث ایتماسی اقتضایدر ایکن یازمش اولدیغی رساله ده
بوسرائک تزییناتی حقنده متعجبانه یازدیغی توصیف وتعریف قارئنده
بشقه جه حیرت ویرر

مؤلف مرقوم مغوللر زماننده برالای کونی مذکور سرائی کورمشدر
سرائک ایچ دیواری فیل دیشنه مشابه بیاض مرمرلردن معمول علی العموم
صفایح وسطوحی التون وکوش ومجوهراتدن چچکلر وداللر وامشالی
کورلمیان وتوی قلله یاپیش الوان بویه دن فرقی اولمیه جق صورتده
موزایق ایدلش وخارجا دیوارلرک سطحی ایشلمه لی آل چوقه لر ایله
مستور اولدیغی کبی اوزرلرنده دخی آل شقه لی سنجاقلر رکز اولنهرق
روزکارک بونلری انعطافندن حاصل اولان منظره لطیفه میاننده

برده ارقه لری صرمه لی خشه لرله مستور تصویر لرکی عرب آتلی و التون وفیل دیشندن مصنوع تختلرله طونامش فیلار واپک وقلابه انزلرله ایشلمش قطیفه لردن شمسیه لری حامل کمال دبدبه وطنطنه ایله کیمش و التونه غرق اولمش بر الای خدمه شاهینک الای کوریتیلری ایله کلدکاری بردنبره بواجنبی ذاتک کوزلرینه چاریمقله کندوسنه زیاده سیله تأثیر ایشدر آه زمان نه عجائب محل انقلابدر بو کون خارج سوردن قلعه یه باقلنجه بو کوزه چارپان منظره منظره سابقه یه نقدر مغایر کورینور باشنده حصیردن معمول غریب الشکل بر شابقه اشجی چراغی ستره سی کی ستره کیان برانکلیر نفری بو قیونک اوکنده قراغول وظیفه سنی اجرا ایدر داخل قلعه یه کیرلدکده چرکین وغایت کریه الشکل قشله لر افقی هر طرفندن قرانلق بر حالده بر ایشدر حیرتله بونلری سیر ایدر ایکن کندمزی دیوان عام دینلان قصرک قارشو سنده بولدق اشبو قصر عالی هر نصلسه انکلیر عمله لرینک قازمه لردن معاف طوتلیدیغندن سرائیک بو حالی حال قدیمک بر اعجوبه سی مثابه سنده قالمشدر

قصر مذکور هر نقدر قیمتی تزیناتدن تجریدوعاری ایدلمش ایسه ده حالا صنایع ونقوشی باقی اولدیغندن بر مجوهر حکمنده بولندیغی کورلمکده در

شویله که بوقصر خارجاً غایت ساده اوله رق بیاض مرمردن مبنی واسع برکوشک ایسه ده داخلأ امشالی کوریلوب ایشدلماش صورتده ستونلریله کمرلی وقبه سنک ایشله صولری مرمر اوزرنده موازیق اوله رق اجمار ذیقیمدن عربی طرزنده ایشلمشدر شمس منیرکمرلک

اراسنده بو حیرت بخش عقول اولان منقوشاتك اوزرینه وصولنده
لاجورد و انواع عقایق و امثالی جواهرله اینجه موازیق یاییش اولان
پیراق و چچکله حیات بخش ایتش بطن اولنور

انکلیز ابدالری بومنقوشاتی بر بادانا ایله ستر ایتشلر ایسه لرده زوار
فطرت ذاتیه لری اقتضاسیجه بوسنا یع دشمنلرینک یایدیغی ایشلری
کورنجه موجب عار اولان بویله بر حجابك ازاله سنه متفقاً قرار ویرمشلر
و بومشکل وز حتملی خدمتک هنوز ارقه سی النماشدر مغوللرک شوکت
و عظمتلری هنکامنده بودیوانخانه نك نه حالده بولنش اوله جغنه بر فکر
صحیح حاصل ایتمکچون مرقوم طاوریه نك مذکور سرایی کوردیکی
زمانك حالنی یازمقلمغز ایجاب ایدر

طاوارینه دیرکه بودیوان عام دائره سنك سیم وزرایله منفوش و ظریف
تزییناتله مزین اولان یالکز سقنی یکر می یدی میلیون فرانق قیمتنده
اولدیغی کبی کمرلرینک ارمه سی اقشه نفیسه دن معمول و التون زنجیرلرله
بند ایدلمش پرده لرله تزیین اولنش اولوب وسطنده السنه ناسده (تحت
طاوسی) دینلان مشهور و نامدارا غرب غرائبدن بر سریر وضع اولنش
ایدی که مذکور سریرایکی مترو طول و بر بچق مترو عرضده صوم التونندن
معمول صدرشکلنده بولندیغی حالده ایکی یان طرفلری قویریغنی مدور
صورته اچش غایت ظریف مجوهرلر و کوزل اینجولردن یاییش اولان
برر طاوس ایله تزیین اولنش و اتکلری دخینه اینجودن معمول
غایت ظریف بر صیاق ایله حاشیه لنش اولدیغی کبی اون ایکی عدد
التون دیرکلر اوزرنده موضوع اوله رق اوزرلری اینجولرله صیاق لنش
قطیفه دن و صاپلری مجوهراتله تر صیغ اولنش ایکی عدد چتر دیدکلری
شمسیه ایله سپر لنشدر

ماهر بر استاد قیو مجی ایشی اولان بو معمولات شاه جهانك سرای
ایشلمزنده مستخدم (بور دولی اوسته) نامنده بر فرانسز قیو مجینك
مصنوعاتندن اولوب طاورنیه نك تخمیننه كوره انجق یوزاللی میلیون
فرائق مصرف ایله میدانه ككشدز

میلادك ۱۷۳۹ تاریخنده ایران شاهی اولان نادر شاهك یوتختی
دهلی یه تغلب و تسلطی هنكامنده اورادن الهرق ایرانه كتور مشدر
دیوان عام دینلان قصر ك صولطرفنده پادشاهلره مخصوص برج
مثن دینلان دیوانخانه لر و سائر حرم شاهی اوطه لر ی بولنیور
بونلر كده دیوارلری جواهر ثمنیه ایله منقش مرمرلردن یاپیش ایسه ده
صكره اوزرلرینه صیوانمش اولان كرچ غایت قالین اولدیغندن شمایلرده
سیلنمش اولدیغی حالده ینه براز كرچ آثاری باقیدز

بو دائره نك حولیسی دخی غایت نفیس و منتظم اولوب فسقیه لی
حوضلر و صورت نازكده موزایق ایشلنمش بیاض مرمرله دیواری
مزیندر

سرای مذكورك قیوسی اوزرنده (اكر دنیاده بر سرای وار ایسه
اوده بوراسیدز) دیو فارسی عباره ایله یازلمشدر
بودائرلر ك قربنده (جام اكبری) دینلان بر كرمابه شاهی حالا اوسرای
وسیعك دروننده غایت اعلا بوكون یاپیش كبی محفوظ قالمشدر
جام مذكورك هیئت حاضره سی بوسرایك اسكیدن نه اولدیغی
بیلدیرمك ایچون دائره نك الك معلومات انه جق قسیمدر واقعا
بو جام سرایك الكوزل دائره سی اولمق اوزره بنا ایدلش اولدیغندن
بو كا صرف اولمق ایچون هیچ برشی اسیر كئمامك ایجاب ایدز

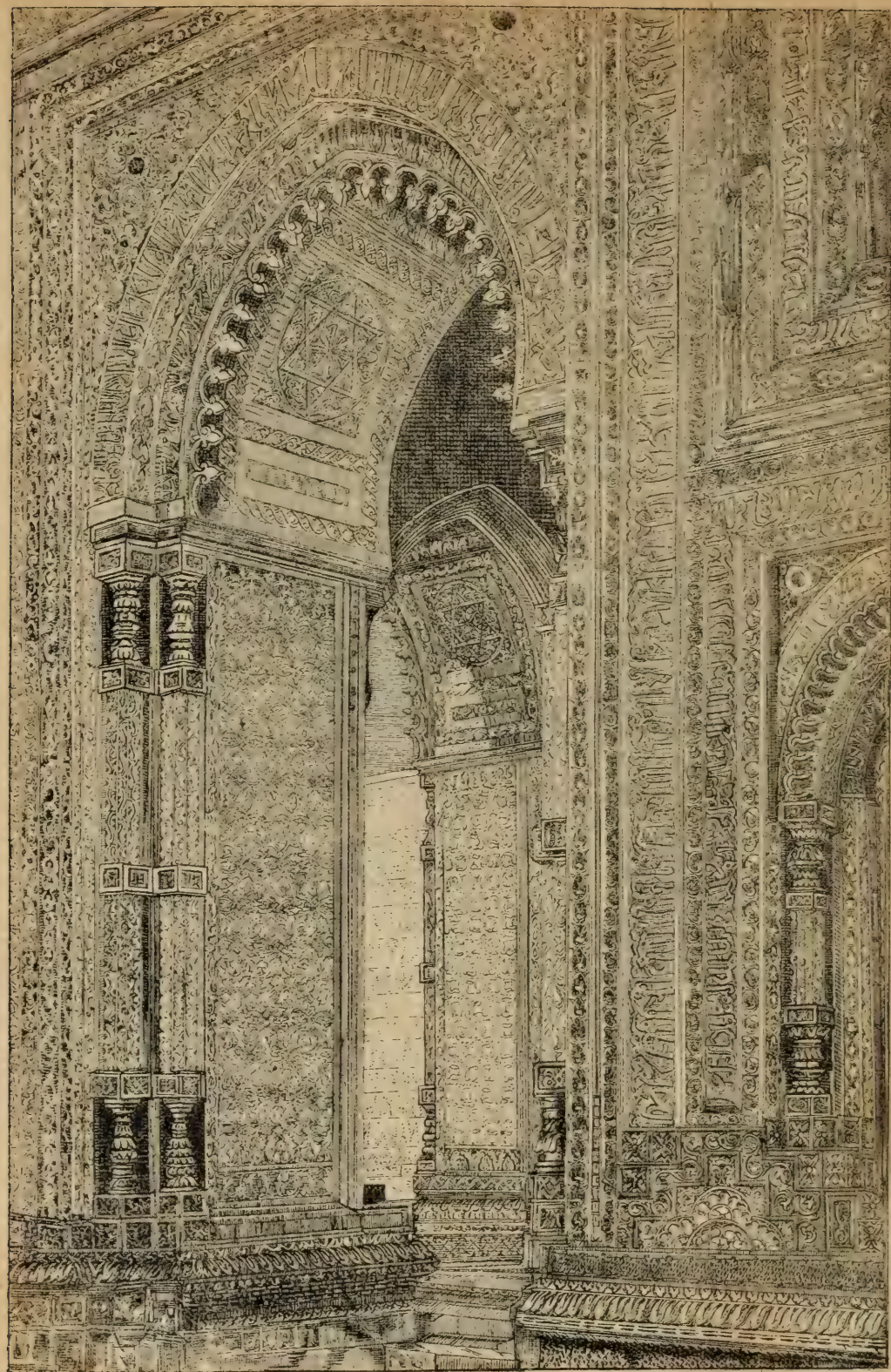
حمام مذکوره دائره وی بر صفه دن کیدیلور که اوزری کمرلی اولوب
او مکرك وسطنده قبه وی یکپاره جام واسطه سیله مذکور صفه یه ضیا
داخل اولور غیر منتظم سربیش چیچکلر کی اجار ثمنیه ایله غایت
ظریف موزایق ایشلمش بیاض مرمرلر ایله دوشمشدر

حمام مذکورک ایچروسی بر قاقچ دائره یه منقسم اولوب هر دائره ده
قورنهلر بولنور دائره دن ایچرو کیرنجه یقانمزدن اول ترمک
ایچون اوتور یله حق قپو اراسی دنیلان دائره کاملاً ذیقیم طاشلرله
چیچک ایشلمش بیاض مرمرلر دن بنا اولنش اولدیغی حالده جوانب
اربعه سی دروننده مختلف درجه حرارتده صو وهوا جریان ایدن
حلزونی وضع اولنش بورولر نمایان اولور

بزه سیر ایتدیرن رهبر کرمابه شاهی حقنده خیلی شیر حکایه ایلدی
ایسه ده یازلمسندن صرف نظر ایلدی دهلی شهرنده موجود اولان
بو غرائب جوارنده بولنان یوز یکریمی کیلومتر و مربعی وسعتنده کی
بر او وهده بولنان غرائباته نسبتله جزئیدر

دنیا نك هر جهتنده بویله بر آثار عتیقه نجمی کورلماشدر (دهلی)
او وه سی هندیلرک آثار عتیقه نمونه خانه سی اعتبار اولمغه شایسته در
زیرا اطرافه نظر اولندقد هر گوشه سنده مشاهده اولنان آثار
هندیلرک ابنیه ایچون برنجی دفعه طاش قوللانمغه باشلادقلرندن
یقین زمانلره قدر مختلف طرزده برفن معماری نمونه سنی ارائه ایدر
بوشهر نفیسک توصیفنده قلم عاجزدر مثلاً اسکی شهرده بولنان (باب
علاءالدین) ک توصیفی قابل اوله بیلور می بو قپو میلادک ۱۳۱۰ تاریخنده
یعنی ۵۷۲ سنه اقدم قطب الدین مبارکشاه خلجی نك تأسیس ایتش
اولدیغی بغچه نك مدخلنه وضع اولنشدر

بو قیونک تو صیفنده (لمعه خوارق) نام اثرک مؤلفی (روح) ک قریحه سی
 بوندن زیاده حیرت بخش بر شی اختراع ایده مامشدر
 مرقوم دیرکه حقیقه فن معمارینک روحی و خلاصه سی مشابه سنده اولان
 بو قیو غرناطه نك الحیرا سراینک قیوسنه قیاس قبول ایتمز
 غرناطه سراینک بناسی طوغله ایله یاش و اوزرنده التون والوان
 مختلفه بویارله نقش اولنمش چیمکارله تزیین اولنمش اولوب حالبوکه
 هندیلرک بوحوالیده بولنان بناری دنیا ده امثالی بولنمیان بیاض و ملون
 صرمرلر ایله احجار ذیقیدن وجوده کلشدر

بوندن ماعدا سلاطین هندیه یه مخصوص کبی مشاهده اولنان آثار
 نفیسه دن الحیراده اثر کوریله من

دهلی پادشاهلرندن (سلطان التمش) بر بیوک ذات اولوب شمدیکی
 دهلی شهرینک بر بچق ساعت قدر بعدنده اسکی دهلی شهرینک محلینده
 بر قبه دروننده اوزری ثلث یازو ایله آیات شریفه یازلمش قبرینک
 صندوقه سی شایان سیر و زیارتدر

بو تر به نك جوارنده بر جامع کبیر خرابه سی اولوب جامع مذکور
 مقدملری هندو معبدی اولمغله حولیسنده آثار عتیقه دن اوزری قدیم
 هند یازوسیه خلیجه شیلر یازلمش بر فولاد هندیدن مصنوع بر اسطوانه
 رکز اولنمشدر مذکور اسطوانه یه دائر السنه ناسده پک چوق
 افسانه دوران ایتمکده ایدی

معبد مذکور غایت قدیم اولوب صنم پرستلرک عبادته بدأ ایتدکاری
 ائیلرده معبود اخذ ایتدکاری حیه یی تخاطر ایچون (دهورا) نام
 پادشاهک رکز ایتدیکی بر عوددن بدأ ایدوب سلطان علاءالدین غورینک

وقعه سنده دوشمده سی قان ایله ملمع اولدیغی حالده جناب حقه سجده اولمش بر معبد نهایت بولمشدر

بومعبدك دیوارلری یقیلوب ستونلری مقامنده بولنان مرمر دیر کار حالا تماماً طور یور معبد مذکورك یانی باشنده جامعكی زماننده (علاءالدین غورینك) بناسندن اولوب سطح خارجنده غایت ایری تعلیق خطی ایله اسماء حسنی و سائر ایات شریفه لر یازلمشدر

واوزرینه اوچوز سکسان عدد قدمه لر حوی نردبان ایله چیقیلور محیطی غایت واسع (قبة الاسلام) دنیلان برمناره جسمیه دون یانلش کبی مجدد اوله رق حالا باقیدر بونلر وقتنده ایکی عدد بولمش ایسه ده مؤخرأ بریسی محو ونابید اولمشدر

اسکی دهلینك بر ساعت مقداری جانب شرقیسنده (لاله قون) نام قوی الشوکه بر هند پادشاهنك سوری واردر که بو سورك اطراف یالچین و سیوری قیالره محاط اولوب شهر دهلینك اوراده بولندیغی زمان نشر دین اسلام ایچون کلان غزات مسلمینه مقاومت ایتماش اولدیغندن بو طاشلرده زیارت اولنسه بجادر

اشبو شهرده الیوم انکلیر حایه سنده بولنان مغول فاملیالارینك مسکنلری اولان محللر قله لرو قیالرو اغاجلر اراسندن کورلمکده اولدیغی کبی بوراده (تغلق شاه) زماننده بنا اولمش اولان جامع شریفك قبه لری حالا باقیدر شهر مذکورك جانب شرقیسنده مشاهده اولنان بو مسیره جانب غریبسنده بر طاقم ستونلر ركز ایدلمش قبرستان منظره سنه نهایت بولور سابقده رسمی ایله ارائه ایدلمش اولان شمدیکی دهلینك وسطنده شاه جهانك انارندن اوله رق غایت مکلف

و کبیر بر جامع شریف اولوب ایکی یوز قدمه دن زیاده نردبان ایله
 تپه سنه چیتلمده اولان مناره سنک اوزرندن بتون شهرک اولری
 و بناری وارالنده ییلان قاوی سو قاقلری ایله سائر برچوق جوامع
 شریفه و قبه و ستونلر کورندیکی کبی شهرک اطرافنه اماله نظر
 قلندقد قومه سال براووه ایله برلشمش بریول صحرا کورینورکه بوصحرا
 جانب غربیدن جانب شرقه طوغری قرمزی رنگلی قیالردن
 بر خطله محاط اولوب درونی قبه و قصرلر و ستونلرله مملودر مذکور
 اووه جنبه نهرینک ککش صویتاغندن عبارتدر

کلهلم جامع مذکورک بناسنه بوجامع طبق استانبولده کی سلاطین
 جامعلری کبی ایکی مناره لی لیکن یالکز قبله طرفنک بر قاج صف جماعت
 آله حق قدر محلتک اوزری قبله و کرلر ایله مستور و اوکنده کی
 حولی فاتح جامع شریفنک حولیسی کبی مربع الشکل و اطراف
 دیوارلرینک اوکنده کی ستونلرله اوزری کرلر و قبله لره اورتلی و درت
 زاویه سنندن هر برینک اوزری چال قله سی کبی منظره لریله مزین اولوب
 اورتله طرفنک اوزری کاملاً اچیقدر جامعک قبله طرفنده کی کر و قبله
 ایله اوزری مستور اولان محلتک زمینی اطراف اینبه سیاه طاشدن سجاده
 رسمنده محرابلی اوله رق زهلمش بیاض مرمر طاشلر ایله فرش اولمشدر
 بوجامعک جوارنده اکبر شاهک کریمه سنک یاپدیرمش اولدیغی برکوزل
 جامع دهها واردر دهلی برچوق زمانلر عموم هندستانک پایتختی
 اولدیغندن بونلردن ماعدا پک چوق مکلف و ذقیم آثار شاهانه یی
 حلونلر دهلیده بولنان پادشاهلر سائر علی العموم راجه و نواب کبی
 هند حکمدارلرینه فرمان فرما اولمشدر

بيوك مغوللاردن بوضيلرينك اسمى (شاه جهان) و (عالمكير شاه)
و (جهانكير شاه) و (شاه عالم) اولمى دخی بوسبيله مبنيدر

— دهليده كى زيارت محملارى —

(شاه عبدالله دهلوى) حضرت تولى كه (مولا ناخالد) حضرت تولى نك مرشدلى
اولان ذاتدر كه اوراده اصل اسمى (غلام على) ديمككه مشهوردر
بوزات شريف سادات كرامدن اولديغچون شاه عنوانيله معنوندن
تربه شريفهسى شهر ك دروننده جوانب اربعهسى درت ديوار ايله
محاط اوستى اچيق بر محل مبارك اولوب استاد كراى بولنان خواجكان
نقشبنديه رجانندن (جان جانان) ايله كندى خليفهسى بولنان (ابوسعيد)
ارالنده عبدالله شاه حضرت تولى نك تربه شريفهسى اولديغى حالده
اوچى بربرينك صره سنده دفن اولمشدر

ابوسعيد حضرت تولى مجهول الاحوال سرسرى برسياح نادانك خنجر
غدريله شهيد اولديغندن بو تربه نك قپوسى اوزرنده تاريخ وفات
اوله رق (عاش سعيداً مات شهيداً) عبارتهسى تعليمته يازمشدر
صندوقه لرينك اوزرى مرمر ايله صيوانمش اولديغندن يازى ونقوشه
دائر برشى يوقدر تربه مذكور دنك قبله جهته ده اوكى اچيق بر بنا
اولوب مولا ناخالد حضرت تولى عبدالله شاهك ترپسه لرنده بولنديغى
وقت هر صباح نمازى بوبنده جاعته قلندقدن صكره طلوع شمس قدر
مرشد مشار اليه حضرت تولى نك توجهلرنده بولنور ايش اليوم بومسجده
امام ربانى اولادلرندن الى الى بش ياشلرنده سياه صقاللى واسمر

چهره لی اوزون بویلی ضعیف البینه بر شیخ ختم خواجگان اوقور
واقعا بوذاتده اوراده بولنمزا یسه منبع فیوضات اولیاءالله اولان
دهلیده سلسله طریقت منقطع اولمش بولنه جقق دیمکدر شیخ
مومی الیه دخی دوام اوزره دهلیده بولنمیوب یازین اورای ترک
ایدرک یایلایه کیدوب قیشین عودت ایدر

ینه تر به نک شمال غربی جهتهنده (مولانا خالد حضرتلرینک) ساکن
اولمش اولدیغی فوقانی براوطه شمعی صبیان مکتبی اولمشدر
دهلی شهری بولندیغی اووه دروننده برقاق کره تبدل ایتدیکندن اسکی
شهرلرک محللرنده بر طاقم زیارت یرلری واردر

محل قدیمدنبری سالف الذکر سلطان التمشک تر به سی بولندیغی یردرکه
اشبو خطیرهده بولنان زیارتگاهلر اوزری اچیق اطراف دیوارله
چویرلمش بر برینک ارقه سی صره بیاض کرچله صیوانمش بر خیلی
صندوقه لردن عبارتدر تر به دارلری بولنری زیارت ایدنلرک باشلرینه
تبرکا بیاض بز پارچه لری صارارلر زیارت ایتدیکمز تر به لر میاننده
سلطان العارفین و استاد المشایخین (بختیارکاکلی) حضرتلرینک
تر به سیده وار ایدی مشارالیه حضرتلرینک مناقبی پک چوق اولوب
بورسالهده تحریری تطویل کلامی موجب اوله جمنندن صرف نظر
ایدیلرک یالکز شو بیتلرله اکتفا اولندی

آن نهنک محیط نور خدای	غرقه لجه حضور خدای
رفته درلا مکان زهستی خویش	کرده اظهارحق پرستی خویش
شده از جان بلا مکان واصل	کرده هر دم هزار جان حاصل
بخدا محو درخنی و جلی	قطب دین بختیار شیخ ولی

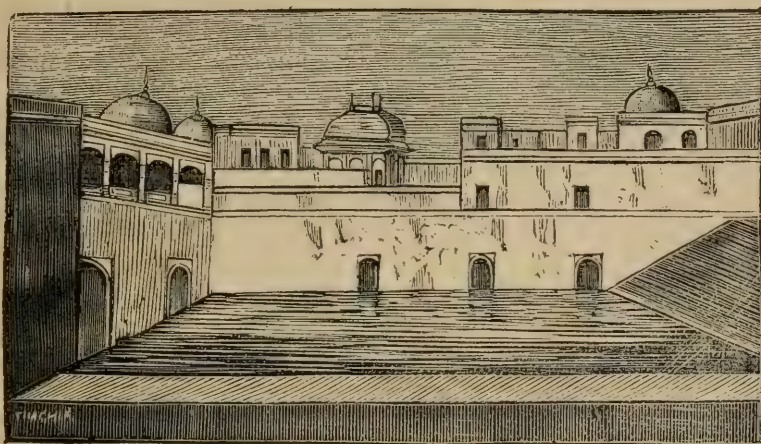
واقعا اوتەدنبىرى دەھلى كىبار چىشتىنەن بوزات كېي پىك چوق ذوات
مقدسەنك آرامكاھى بولمىش اولدىغى جەھەتلە محل مذكورك جانب
شرقيسنەنە و شەمەدىكى دەھلىنك ىنە ايكي ساعت قدر بىعدنە (شيخ
نظام الدين كاكى) حضرتلرينك تربە شريفەلرى بولنيور كە اوراسى
دەھا اسكى شەھرىرى اولمىغلە شيخ حضرتلرينك برىمىن تربە شريفەسى
ايله صويى امراض جلدیە شفا ويرر بر كرامت كولى واردر
اشبو بىتلر مشاراليھك مناقبى حقنەدر

شەھنشاھ اورنك عرفان حق	دلش صدر ديوان ايوان حق
ملك برده در يوزه از شان او	فلك كاسه سبزر خوان او
قدم راند زان كونه در راه فقر	كه شد شاه اورنك درگاه فقر
بساطن ز تكوين اطوار محو	بظاهر ز تمكين نكهدار سهو
دلش ساكن ملك ذات صفات	ز هي پاك دين و ز هي پاك ذات
نظام الحق آن شيخ عالي مقام	كز و كار ارباب دين شد تمام

(شيخ نظام الدين اولياء) علوم ظاهرى و باطنى نك جامعى اولوب
(فصوص الحكم) و (مواقع النجوم) و انلك شرحندن و فقه ابوحنيفه
رحمة اللہدن و تفسير و حديث و اصول كلامدن مكمل استحضارى
وار ايدى

مشاراليھك پدر بزكوارى (احمد بن دانيال) غزىندن هندستانه كلوب
(بداؤن) بلده سنەنە متوطن اولمش و شيخ مشاراليه التيز او توز درتە
متولد اولوب بش ياشنەنە ايكن پدرى وفات ايدرك والدەلرى تربەلرينە

قیام ایلمش اولدیغی حالده یکر می بش یاشنده والده سیله دهلی یه کیدوب
 اوراده ساکن اوله رق سالف الذکر بختیار کاکی حضرتلرینک
 سرخلیفه سی اولان (شیخ فریدالدین مسعود کنج شکر) حضرتلرندن
 انابه ایدوب مسند ولایت واصل اولمش صکره یدیوز یکر می بشده
 وفات ایدرک دهلی نک (غیاث پور) نام محله سنده مدفون اولمشدر

(تر به سیله کولنک رسمی)

— ❧ — امیر خسرو دهلوی ❧ —

کنیه سی ابوالحسندر پدری (امیر سیف الدین محمود) هزاره بلخ امیر
 زاده لرندن چنکیز خان وقعه سنده هندستانه کلوب امرای هند
 سلکنه منتظم اولدی امیر خسرو (مؤمن آباد) که شمایلرده (پتیمالی)
 دینکله مشهوردر اوراده تولد ایدوب پدری و (اعزالدین علی شاه)

و (حسام الدين) نام برادر لريله دهلى پادشاهلرندن (غياث الدين) بلبنك مخدومى وفات ايتد كدنصكره شيخ نظام الدين اوليانك خدمته مشرف اولوب اكامريد اولديلر طقوز سنه صكره امير سيف الدين محمود سكسان ياشنده اولديغى حالده برغزاده شهيد اولقله اعزالدين عlishاه پديرينك قائمقامى اولدى

امير خسرو ايسه غياث الدينك مخدومى شهزاده سلطان محمد خانك خدمته داخل اولدى شيخ نظام الدينك وفاتندن صكره دهلى پادشاهلرينك خدمتى ترك ايدوب مشاراليهك تربه سنده ساكن اوله رق وقت چكوردى شيخك وفاتندن التى آى صكره يديوز يكرمى بش سنه هجريه سنك يكرمى طقوزنجى ذى القعدة سى جمعه كيجه سى جوار حقه واصل اولدقده او خطيره ده كندى مرشددينك اياغى طرفنده دفن اولندى كرات ايله شيخ (امير خسرو) بنم صاحب اسرار مدر بندنصكره چوق يشايه مز اووفات ايدنجه بنم ارقه طرفده دفن اولنسون زيرا بن آنسز پانهاده بهشت برين اوليه جنم اكر ايكي كشي يى بر قبه قويمق جائز اوليدى انيده بنم قبريمه قويسونلر ديو وصيت ايدر دم بيورمش اولدقلى جهته امير خسروك وفاتنده هر نه قدر حضرت شيخك تربه سنده دفن ايتك ايسته مشلر ايسه ده شيخك متصب وزارته بولنان خلفاسندنبرى حضرت شيخ ايله اميرك قبرى زواره مشتبه اولنور ديهرك بر تربه ده دفن ايتدير ميوب تربه نك خارچنده دفن ايتدير مشدر

﴿ اشبو تاریخ وفات قطعه سی راستاد کدر ﴾

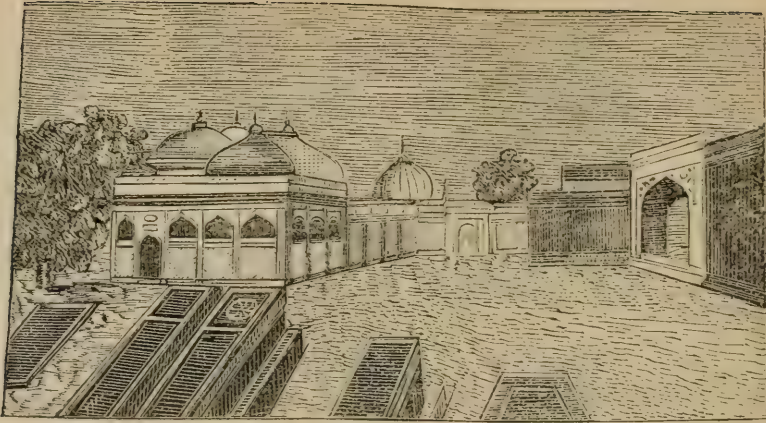
(قطعه)

میر خسرو خسرو ملک سخن   آن محیط فضل و دریای کمال
نثر او دلکش ترازماء معین   نظم او صافی ترازماء زلال
بلبل بستانسرای دادو دین   طوطی شکر مقال بیرنوال
از پی تاریخ سال فوت او   چون نهادم سر برانوی خیال
شد (عذیم المثل) یکتا تاریخ او   دیکری شد (طوطی شکر مقال)

مشار الیه حضرتلرینک تربه سنده دائرا مادار دیوار لرینه صره واری
قاقلمش لوحه لرده بو قطعه نك هر بر مصراعی بر تخته ده اوله رق کومش
سبیکه ایله موزایق واری یازلمش ایدی

امیر مشار الیهک سلاست اشعار و نقاست کفتاری مسلم صغار و کبار
اولوب بر رساله سنده مجموع اشعارم در تیوز ایله بشیوز بیک اولمق
کر کدر دیمش

(شیخ آزی) جواهر الانوار نام کتابنده دیر که (شیخ مصلح الدین سعدی
شیرازی) نهایت پیر لکنده شیرازدن امیر خسروی کورمک ایچون
هندستانه کلمش و شعرده حق استادلغی اکا براقشدر

(مشار الیهک تر به سنک رسمی)

قدیم دہلی ایالتی شمالاً لاہور جنوباً اکرہ جنوب شرقیدن اودہ جنوب
غربیدن ملتان ایلہ تحدید اولنور طولاً ۵۰۰ و عرضاً ۲۷۰ کیلومتری
بعدندہ اولوب تقریباً اون التی ملیون نفوسی جامع ایدی مقدا
دہلی غربی شمالی ایالتہ ملحق ایدی ایسہدہ شمدیلردہ پنجاب ایالتہ
الحاق ایتشلردر

دہلیدہ حکومت ایدن پادشاہلرہ کلنجہ : ابتدا ہندستانہ اسلامیتی
نشر ایدن سلاطین غزنویہ ایسہدہ دہلی یہ قدر کیدہ مدکلرندن بونلرہ
(سلاطین لاہور) دینور برنجیلری امیر (ناصر الدین سبکتکیندر) کہ
دردنجی عصر ہجریدہ اون بر دفعہ ہندستانہ سفر ایدوب اورادہ
فتح ایتدیکی برقاج قلعہدہ جابجا جامع ومساجد بنا ایدرک مظفر
و منصور بر چوق مال غنایم ایلہ غزنینہ رجعت ایلدی اندن صکرہ
اوغلی (یمین الدولہ سلطان محمود سبکتکیندر) کہ ہندک برخیلی یرلرینی
فتح ایدرک اہالیسنہ دین اسلامی تلقین ایتدی صکرہ اوغلی

(سلطان مسعود) و صکره (اوغلی سلطان مودود) صکره سلطان
 مسعودك اوغلی (فرحزاد) و صکره (ارسلانشاه) بن مسعود واك
 صکره لری بو سلاله دن (خسرو) ملكدركه لاهورده وفات ايتدی
 دهليتك برنجی اسلام پادشاهی ۵۶۷ هجریده (شهاب الدین) غوری در
 ۲ شهاب الدینك مماليكندن سلطان (قطب الدین) ايبكدر ۳ (ارامشاه)
 بن قطب الدین ايبك ۳ ینه شهاب الدین غورینك مماليكندن سلطان
 (شمس الدین) التمشدر ۵ (فیروزشاه) بن شمس الدین التمشدر ۶ سلطان
 (ناصرالدین محمود) بن شمس الدین التمشدر ۷ سلطان التمشك
 مماليكندن سلطان (غیاث الدین) بلبندر ۸ سلطان (معز الدین کیقباد)
 بن نصرالدین بایقراخان بن سلطان غیاث الدین بلبندر ۹ سلاطین
 غوریه امراسندن سلطان (جلال الدین فیروز شاه) خلجی در ۱۰
 فیروز شاهك برادرزاده سی سلطان علاء الدین خلجی در ۱۱
 (شهاب الدین عمر) بن سلطان علاء الدین خلجی در ۱۲ سلطان (قطب
 الدین مبارک شاه) خلجی بن عمر در ۱۳ سلطان غیاث الدین بلبندك
 مملوك زاده لرندن سلطان (غیاث الدین تغلق) شاه در ۱۴ سلطان
 (محمد تغلق شاه) بن غیاث الدین تغلقشاه ۱۵ غیاث الدین تغلقشاهك
 برادر زاده سی فیروز شاه باریك بن سالار رجب در ۱۶ سلطان
 غیاث الدین تغلقشاه بن فتح خان بن فیروز شاه باریك ۱۷ ابوبكر
 شاه بن ظفرخان بن سلطان فیروزشاه باریك ۱۸ سلطان ناصرالدین
 محمدشاه بن سلطان فیروزشاه باریك ۱۹ سکندرشاه بن ناصرالدین
 محمدشاه ۲۰ ناصرالدین محمود شاه درکه بوژاندن صکره دهلی
 پادشاهلغی سلطان شهاب الدین غورینك موایلرندن منقطع اولمشدر

بونلر د نصکره مشهور تیمور لنگ هندوستانی ۸۰۱ هجریده استیلا و دهلی یی ضبط و یغما و برکونده یوز بیک مجوسی قتل و احیا ایدوب صکره سمرقنده رجعت ایتشدر

تیمور وقعه سندنصکره ۸۱۷ سنه سنده دهلی پادشاهلغی پنجاب و ملتان حاکی اولان (خضر خاندن) بدأ ایدوب ۲ ابو الفتح (مبارکشاه) بن خضر خان ۲ سلطان (محمد شاه) بن فریدخان بن خضرخان ۴ سلطان (علاءالدین) بن سلطان محمدشاه ۵ سلطان (بہلول) لودی ۶ سلطان (سکندر) بن سلطان بہلول لودی ۷ سلطان (ابراہیم) لودی بن سلطان سکندر لودی ایشته بوذاتند نصکره سلطنت لودی تمام اولوب هندستانده تیمور احفادن بن بر مغول دولتی تشکل ایتشدر که بونلرک برنجیسی سلطان (بابر) ۲ (ہمایونشاه) درکه بر آراق بو عجمستانه صاوشمغله تختی (شیرشاه) افغان بن حسن سوره واندن صکره اوغلی (سلیم شاه) بن شیرشاه و اندنصکره (محمدشاه) سوره و صکره (سکندر) شاه سوره انتقال ایتدک د نصکره هندستاندن افغانیلرک دولتی مؤخرأ نہایت بولشدر

ہمایونشاه عراق عسکریله کلوب تکرار هندستان حکومتی ید ضبطه الدقدنصکره (جلال الدین محمد اکبرشاه بن ہمایونشاه) پادشاه اوله رق صکره ۱۲۴۷ سنه سنه قدر بیوک مغوللرک سلطنتی هندستانده امتداد ایتشدر

دهلی تیمور لنگک ید تسخیرینه کچوب یغما اولندقدنصکره ۱۰۶۱ هجریده جهان شاہک زمان سلطنتده کسب عمرانہ یوز دوتہ رق (اورنگ زیب خان) زمانده فوق العاده معموریت حاصل ایتش ایسہ ده بونک وفاقی اوزرینہ انحطاطہ یوز طوتمش اولدیغی حالده سنہ ۱۱۶۶ تاریخنده

نادرشاه ضبط ایدوب اشبو محار به ده متغلبینک المش اولدقلى مال
 غنائم اون ملیار روبیه قیمتده بولمشدر شهر مذکور بر مدتجك
 ۱۱۷۷ ده مرهته لرك يد تغلبنده دخى قالمش ايسه ده نهايت ۱۲۲۳
 ده انكايىر لرك يد تسلطلرينه آلدقلى كى صكره ممالك هندك
 بر چوق يرلرينه ده تملك ايتمشدرر والحاله هذه كافه مستملاكاتلر نه
 ساكن مليونلرجه اهالى بى تدابير پولتيقه سايه سنده اورو پالى
 اوله رق يالكز التمش بيك نفر انكليز عسكرى ايله اداره ايتمكه
 بولنديغى كى دائما اطراف وجوانبده بولنان حكمدارلرك متصرفاتنى
 آهسته آهسته يدرندن نزع ايتمكه بولمغله بويولده بر چوق
 حكومت محليه بى بتون محووافنا ايدرك مملكتلرينى كندى مستملاكاتلرينه
 علاوه ويا استقلاليتدن دوشيرهرك امور حكومتلرينه مداخله
 ايتمكه درلر

— نيبال —

بوكون هندستانده موجود اولان راچه لكردن تام استقلاليتده
 قالمش اولان حكومت همالايا طاغلرى دامننده وتبت ممالكى
 جوارنده يكرمى التى درجه اوتوز دقيقه عرض شماليده واقع
 بشيوز ميل طولنده ويوزاللى ميل عرضنده كائن ممالكده اون مليوندن
 متجاوز نفوسى شامل نيبال راچه لغيدركه اهالىسى مغول وهندودن
 عبارت ايسه ده آب وهواسى كوزل اولديغندن دنياده بولنان هر نوع
 اشجارك نشوونماسنه قابل بر مملكتدر

عموماً نیپال ممالکی درت ایالتہ منقسم اولہرق ہر برندہ راچہ طرفندن
 برر والی بولندیغی کبی پای تختلری اولان (کتھماندو) شہرندہ دخی
 بیوک مغوللرک اصول ادارہلرینہ توفیقاً اون ایکی نفر وکلاسنگ رأی
 وتدبیرلری ایلہ دولتنی اداره ایدر دولت مشارالیهانک یوز بیگ
 قدر منتظم عسکری واون چاپدن قرق چاپہ قدر درتیوز قطعہ طوبی
 وغایت اعلا طوب و تفنک فابریقلری اولوب انکلتزہ حکومتی بوآنہ
 قدر بونلرک استقلاللرینہ هیچ بروجھلہ خلل کتورہ مامشدر

تفصیلاتی آتیدہ بیان اولنہ جنی وجھلہ شمال غربی جھتلرندہ بولنان
 (کشمیر) راچہ لغی الحالہ ہندہ بر نوع انکلتزہ تبعیتندہ بولندیغی کبی
 جوارندہ بولنان (پتالہ) راچہ لغنک دخی بعض مصالح وامورینہ
 مداخلہ ایتکدہ درلر بر مدتنبرو جنوبی راچہ لقلرندن سالف الذکر
 بارودہ راچہ لغنی بر نوع ضبط درجہ سندہ کتورمش اولدقلری کبی
 سالف البیان (حیدرآباد) نوابلغی امورلرینہ دہ بر نوع مداخلہ ایتک
 ایستلر ايسہدہ دہا استقلاللیرینہ خلل کتورہ مامشدر

—❧— راچیوتانا ❧—

ہند غربی جھتلرندہ واقع یوز قرق بیگ میل مربع مساحتہ
 سطحیہ لی بر محلہ ہندستانک الک جسور ومحارب اہالیسی اولان
 راچیوتانا قومی راچہ لقلری مملکتلرینک طارلغی ایلہ برابر بر برلریلہ
 اتفاقلری سایہ سندہ بوآنہ دکن انکلتزہ حکومتک پنجہ دخل
 وتعرضنہ دوچار اولمہرق خود بخود ملککارینی اداره ایتکدہ درلر

بالجمله راچپوتانا اهااليسى يكرمى مليون قدر نفوسى اوله بيلور ايسه ده
 انجق طقسان بيك قدر منتظم عسكرلى واردر
 راچپوتانا ممالكندن يالكز سالف الذكر دارالخيراجيردن بشقه سنده
 انكليزلك برقونسوسى بيله يوقدر اشبو راچپوتانا ممالكندن معدود
 هند وسطاده كائن (جات) قومنه مخصوص بر طاقم ايالات مستقله
 وممالك ممتازه اولوب بونلردن برينك بريائختى تاريخ بر كذارى اولان
 (بهر پور) شهرى و ديكر پايختى (دهولپور) شهر شهريدر

— ❧ اندور ❧ —

ينه بو طرف راچه لرندن اندور حكمدارى بولنان (هولكر) نام راچه زنكين
 بر اراضى يه مالك و اهاالى يه و ير كو طرحنده ماهر اولمغله اورالرجه
 بانكرلق ايله شهر تياب اولوب مستلكاتنك اتى البيان سند هيا قدر
 وسعتى اولميه رق انجق اون بيك ميل مربع مساحه سطحيه ده بر
 ملكك حاكمى و اون بشييك نفر عسكرك آمرى ايسه ده وارداتى سند
 هيانك وارداتنه مساوى بر دولت مستقله در

— ❧ سند هيا ❧ —

مرهته حكمدار لرندن سند هيا راچه لغى هند وسطا مهاراچه لرندن
 اقتدار و عظمتجه دها يوكسك بولنديغندن بونلر بيوك مغوللر طرفندن
 (سدهس سرى مهاراچه ۰۰۰۰ بهادر) عنوان ذيشاننى حائز اوله رق

اوتوز اوج بيك ميل مربع مساحت سطحه ده بروسيع ملكك فرمانفرماسى
اولوب الحاله هذه اوتوز بيك قدر منتظم عسكرى وايكوز اون قدر
طوپلرى وار ايسه ده حين محاربه ده سلاح باشنده حاضر بولمق
اوزره المانيا اصولنه توفيقاً بتون اهاليلى عسكرلك وظيفه سييله
مكلف بولمىش اولديغى حالده ينه انكليزلك مداخله لرندن آسوده
بولنه ميورلر

اشبو سندهيا راجه سنك پايتهختى اولان كواليار شهرى ايكي جهته
توز يع اولوب برينه (كواليار) وياخود (اسكى شهر) و ديكرينه
(لشكر) وياخود (يكي شهر) دينور

سندهيانك پايتهختى اولان بواسكى شهر بر يالچين قيانك تپه سنده يوز
يكرمى مترو ارتفاعنده ودرت كيلومترو امتدادنده بر شهر جسيم
اولوب سوريك وضعيتك منظره خارجيه سنده بر طاقم اثار
متعده نمايان اولديغندن ميوار اياالتك پايتهختى اولان (چتور)
قلعه سنى خاطره كتورر بوشهرك موقعى اولان مذكور قيا سرت
بازالت طاشندن عبارت اولوب الت طرفنده كى سيورى قيالر طبيعى
بر متريس شكلنى المىش اولدقدن ماعدا شهرك اطرافنده يكپاره قيادن
يونىلش وسكز كيلومترو يري استيعاب ايدن سور ديوارى مصنع
كنكرلر و كوزل قورينشلرو مائى ويشيل و كستانه رنكى والتون ايله
مينالتمىش اولان طوغله لرذن موزايق ايشلمىش قنديلار و برهمن
اوردكلى وفيل و طاوس رسملى ايله مستور اولديغندن بوديواره
نسبت قبول ايتمز بر ظرافت بخش ايتشدركه اوزرندن اون درت عصر
كذران ايتدىكى حالده بونلرك پارلاق قلعلر ينه برخلل كلامشدر واقعا

دنیاده بویله بریکپاره طاشه بو مثللو لطافت و ظرافت و یرلش
 بر مصنوعات معماریه اولدیغی کسه نك خاطرینه کله مز
 لشکریعنی یکی شهر برقچ طاش کو پر یلر واسطه سیله عبور اولنان
 (سوانیکا) نهرینك کنارنده واقع اولمغله منظره سی باروده شهرینی
 خاطره کتورر اشبو شهر سالف الذکر اسکی شهر استحکامیله مکمل
 قیانك ایاغنه دوشن تپه جکر ایله محاط دائره وی بر کوچك اووه یی
 همان کاملاً استیجاب ایدر

شهر مذکورك خارج قلعه ده بولنان و اروشلی نظامتی بر محل
 اولمقدن بشقه سوقاقلری طار واکری بوکریدر انجق وسط طرفلرنده
 کارکیر کوزل و منتظم و ظریف اولر و کنارنده ککش و اعلا یولار
 و غلبه لکی چوق چارشولر واردر بر چوق اغاجلر دیکلمش بر محلات
 نهایتنده بر سرای ابنیه سی متمد اولوب بو بنانك خارجدن کورینشی
 وهله اولیده اوقدر کوزل کورنمزایسه ده تعمیق نظر اولندقه
 ایتالیان و انکلیزلی هندو معمارلرینك یکی استلاری اوزرینه اولان
 یاپولر اولوب بوده ممالک مذکورهنك شمیدی راجه سنك انشا ایتدیرمش
 اولدیغی بر سرایدز

سرای مذکورك ابنیه سی قارشولقلی اوله رق غایت کوزل و متانتلی
 بر طرز اوزره هواسی لطیف بر باغچه نك ایچنده بایلشدر
 دائره لرنك بعضیلری ذیقیم اشیاء نفیسه ایله دونامش و قپو و پنجره لری
 اغیر قاشلرله مستور اولدیغی کبی دیوارلری کرج سیوا اوزرینه
 نقشلر و اویمه لی قورنشلر ایله مزین در
 هندستانی سیاحت ایدن بر ذات دیرکه سیاحت مزسند هیایه منتهی اولدقه

بزم کې اورو پالی سیاحلرک باروده واودیپور اهاالیسندن کوردیکی
 میل والتفات فوق العاده یی سندهیاده کورمیه جگمزی بیلدیکمزدن اورایه
 ورودمزدن برقاچکون صکره انکلیز (اجان پولتیقی) واسطه سیله
 راچه حضرتلرینه تقدیم اولندقدده ملاقات خصوصی اولمق ایچون
 تعیین اولنان کونکه راچه نك هند ومکاتب عالیہ سنی معاینہ یه
 کتدیکنی برکون ایدی کندولرینی آتہ سوار اولدیغی هیئتده دخی
 سیرایتمک ایچون سرایه بزی کتورن ایکی نفر وزیرایله برابر سیرایک
 بالکوننده اوتوروب راچه حضرتلرینک حضورنده مرهتہ
 سواریلرینک مسابقت ایچون آت قوشدیردقلری ککش برمیداندن
 تشریفلرندہ مشار الیہای سیروتماشایلدک بو ذاتک بندیکی اعلا
 عرب کھیلانی اولوب اوزرنده مرهتہ یه مخصوص برتہورایله
 بتون خیال وافکاری التندہ کی آتدہ اوله رق کاه ایکی ایاغی اوزره
 شاخلدیروب وکاه صچراته رق وکاه اوتہ یه برویه وولته ایتدیره رک
 مغرورانہ برطورایله کلشی انسانی حیران ایدہ جک برسیر ایدی هله
 راچه ایله حیوانک اوزرنده بولنان صرمہ لی قاش ایله التون وظریف
 مجوهرلرک شمشعه پاش اولسی جهتله ایکیسی برمسایوی کسوده
 کوزه چارپار ایدی

راچه نك خدام وحشمی ایله برابر سائر بیعد وحساب ورودینه منتظر
 اولنلرک میدان مذکورک نہایت طرفلرینه کومه کومه تجمع وتشدلری
 برمہج رسم تابلوسی هیئتی ارانہ ایدرایدی

وقتا که راچه آتدن نزول ایدرک (دربار) دنیلان دیوانخانہ نك ویادیوان
 عامک صفہ سندن کچوب کندی تختہ اوتوردی صاغظرفنده براز

یوکسک بر تخت اولوب انک اوزرنده بولسان کموش والتونون
معمول بر صندالیه ده غایب ایتش اولدیغی ایکی نفر اوغلارینه
قائم مقام اولق ایچون اوغلانغه قبول ایتدیکی میراث یدی پرئسی
اوتورمش اولدیغی کبی بوندن ماعدا دیوانخانه نك هر طرفنده قولتیق
صندالیه لری اولوب بونلرک اوزرنده دخی زادکان و مأمورین مملکت
اوتورمشلر ایدی

مهاراچه [*] و سراج سنده یانک صورتی بر هیئت معلومه معینه ده
اولوب چهره سی غایت اسمر اولدیغی کبی یوزینه باقلدقده برنجی دفعه
کوزه چارپان شی آلینک بوریشقلغی ایدی بوندن ماعدا بوذاتک
اغزی چتین آچیلور و افاده سی حزنلی و قسوتلی و کورینیشی و حشیجه
ایسه ده هیئت کبار و باقیشی محبتلی ایدی سنی هر نقدر اوتوز ایکی یی
پکماش ایسه ده لکن چهره سی مسن آدم چهره سی کبی کورینور ایدی
بومهاراچه ده طبیعی برقصورده و ارایدیکه بزم کبی اجنبی برانسان ایله
کورشدکده محجوب کبی طورر و سویلدیکی زمان ککه لیهرک صغوق
برصدا ایله سویلر ایدی

مشارالیهک بویله رسمی و خصوصی بر ملاقاتده تکلم ایتسی ضروری
اولدیغیچون بوندن اجتنابی جهته دیوانخانه نك اشاغی طرفنده اوتوران
خواننده و سازنده ملر ملاقاتمز زماننی شرقی سویلک ایله کچوردیلر بوراده
حضاره کل صوی طاعتیق کیفیتی غایت پارلاق بر صورتده اجرا اولندی
شویله که حضاردن هربری ایپک مندیله رینی صاغ الیرینه آلهرق

کل صوبی ایله ایصلا تدیلر مهاراچه دیزلری اوزرینه چوکوب کمال
تلاشله مندیلمی کل صوبیله ایصلا تدیغی کی کندی ایله مسافرله
تنبول یا پراغیله قاقله تقسیم ایتک ایچون ایلر و کلوب تکرار کرو
چکیلرک هر دفعه کندوسی بالذات یردن الوب و یرمه ده خیلجه اذیت
قبول ایدر ایدی

والحاصل بر قایح ساعت اوراده امرار وقت ایدرک صکره وزیرلردن
بری قالقوب کی دنجه بزخی وداع ایدرک منزله کیتک کوالیاردن
(بوندلکنده) طرفنه عزیزمزمانی کلنجه راجه مشارالیه یوللر قورقیلی
اولدیغندن بزى برعادی سیاح کی دکل برپرس کی متعدد اتلولر
قوشه رق یوله چیقاردی واقعا اوکزده برچوق مخوف و صعب
المرور چنکستان و اورمانلق بولنوب بونلرده پک چوق قیلان و بیر کی
حیوانات ضاره بولندیغی مثالو برچوق اشقیادخی بولنور ایدی
والحاصل اشو سندهیا طرفلرنده هندستانک اورته سنده سائر
جهتلردن ایریلوب قلمش اولان بعض وحشی یرله اوغرالنور که
اوراده نه مترددینی اکسک اولمیان برشاهرا ه ونه ده برشمندوفر خطنه
تصادف اولنور

بوندلکنده

بو طرفلرده اوتوزیدی قطعه ایالت ممتازه اولوب بو ایالتلرک ال
و سعتلیجه سی انجق اوچبیک بشیوز کیلومتر و میل مساحت سطحیه سنده
بالغ اوله بیلور بونلر کده مشهور شهرلری (داتیا) و (چهترپور)
و (اوچه تری) و (پنا) و (چرکاری) و (میهر) ممالکیدر

❧ داتیا ❧

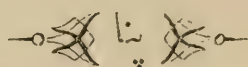
داتیانك مركز اداره سى داتیا نامنده بر يوك شهر اولوب دروننده بر قاج سرايلر واردر بونلر كده اك معناسى اولان (برزنك دو) سرايى مهجانه بر حوضك كنارنده نمايان اولور سراي مذكورك موقعنك هواسى لطيف و جيد ايسه ده بولنديغى قصبه عادى و يكي طرز ابنه لى بر بلده اولديغى كى مذكور سرايده يكي موده اوزره ايتاليان صيفيه لرى ايله راجپوت صيفيه لرى مياننده قريشيق براستيلده بنا اولمشدر

❧ چهرتريور ❧

چهرتريور ايلتنده كائن چهرتريور شهرى جوارنده غايت مهارتله مشهور اعصار سابقه هنرورلرندن بر مهندسك ياش اولديغى بر معبد قديم اولوب معبد مزبورك يانى باشنده غايت جسيم و نامدار بر پناير قوريلوركه او جوارده بولنان مملكه تترك كافه سندن اوراده انسان بولنور مذكور پناير يرى تاته و تخته و ساثره دن ياش قوبله لر كثر تندن بر قصبه شكلنه كيرمش اولديغى كى مذكور قوبله لى ايكي طرفلى ارالزنده ككش يوللر بر اغيله رق منتظم صورتده ياشلر و بو مسكين جاده لرده بر طاقم متنوع اشياء نفيسه و خسيسه سركيلرى سريله رك زيارت محلى اولان معبد واسطه سيله اخذ و اعطا و مبادله اشيا دن طولايى غايت اهميتلى بر تجارت محلى اولمشدى

مثلا سر کيلده کي اشيايرلي اعلاقاشلري و نقشلي و صرمه لي امتعه لرايله کليم
 و سجاد و طپراق دستي و چو ملک کي شيلردن و انکليز بزي و بصمه لري
 و اياق قابلري و تونجبدن معمول ادوات بيتيه و هريردن چيقان اسلحه کي
 اشياء متنوعه دن عبارت ايدی چارشونک درونی اخلاط زمردن غلبه لک
 ايله مالامال اولوب جمعيت مذکورہ مياننده کوزه چارپان تحف شي
 اوتيه برويه صوقيلوب فيسلدي ايدنلرک احوالي ايدی که بونلر کندولرينه
 مخصوص کوزل البسه لريني اکتسايدين برطابق ارککلر و قاديئلر
 و بلاسپوش هندو ققرالري ايله حقه بازلردن عبارت اولوب کندی
 مقدس لکلر يني وادرسلريني بو عجايب جمعيتک اراسندن بعضيلرينه
 عرض ايدرلر ايدی

بزشو چارشويه کيرر کيرمز مذکور معبد کوزمزه چارپمش ايدی
 زيرا بومعبدده بولنان صنمک اياغنه پاره اتمق ايچون ايچرويه کيروب
 چيقانلردن اوزري اچيق بر نردبانک قدمه لري اوزرنده برچوق
 انسان غلبه لکی وارايدی بن معبدک سدرينک کوزلاکی ايله صفحات
 خارجيسنک اويملرينه حيران خيرن باققده و معمارينک مهارتني تقدير
 و تحسين ايتمکده بولنديغم زمان معبد مذکورہ دائر برهمنلر بوقبا جمعيتک
 ذوقلرينه موافق بعض متعصبانه ايضاحات ويرلر ايسه ده اوراده
 بولنان ادملرک ذهنلري زوار و پنايراييله مشغول اولديغي جهتله سائر بر
 ايوجه معلومات ويره جک آدم بوله مديغمزدن اورادن صاوشوب کيتدک

(پنا) شهری هر نقدر اوفاق برقصه ايسه ده جوارنده زمان قدیمدنبرو

اچلمش اولان الماس معدنی جهتهله مشهور و نادر بر بلده در معدن مذکورده چالیشان عمله اون ایکی اون اوچ مترو محیطنده و یکر می مترو عمقنده بر مدور قویو دروننده بولنورلر و بوقویونک بولندیغی یرده قاریچ ایله فلزیاتدن مرکب صخریت و فحمیتدن عبارت اون کیلو مترو مقداری قالنلقده افق بر برینک اوزرینه وضع اولنمش راقانک یعنی یتاقلرک التندن چاقاق طاشیله خارچه قاریشمش قرمز ی طیراقدن حاصل اولان عجینه میاننده معادن مشتهله جوهرلری ظهور ایدر

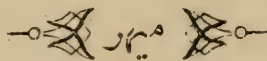
معدن مذکورک اچلمسنک طریق ی شویله درکه معدن اولمی مأمول بولندیغی عرصه یی تیمور بورغوايله دریجه اچوب دیندن علائم معدنییه تصادف اولنورایسه اچیلان یرتوسیع اولنهرق اشاغیسنده معدن مذکور تحری اولنور

قالدیکه مذکور قویوده ایشجیلر برتمابل ایتش کچید واسطه سیله ایلرولیوب برقچ نفر عسکرک اولدقلری معدن یتاغنه قدر کیررلرکه اوراده قوغه ایله چیقارلمی قابل اولمیان بر صویه طالاق اوصویک دیندن چامورلر قاریشیق مولوزلری کوفه لره طولدیروب طیشارو ویررلر طیشاروده بولنانلر بو کوفه یی قویونک یانی باشنده اطراف ی دیوار ایله چورلمش بر میدان جغزده کائن بیوک طاش تکه نه لره بوشالتدقدن صکره غایت اهتمام ایله یقیموب چاقاق طاشلی اولان شو مولوزلری مرمر طابله لر اوزرینه دوکوب الماس آیقلیانلره تسلیم ایدرلر بونلر دخی هر برینک ارقه سنده کوزه تیجی طورمش اولدیغی حالده الماس مذکوری مولوز ایچندن برر برر تحری ایدرلر

شویله که ایشه یرامیان موادی یانی باشنده کی کوفیه و بولش اولدیغی
 الماسی الوب او بر طرفه اتاراشبو الماس ارامق بیوک بر حذاقته متوقف
 اولدیغی کبی کوزتجیلر ده غایت کوزی آچیق ادملر اولمیلر لر
 چونکه ارایجیلر بواشی غایت سرعتله یاپارلر الماس قاریج و چاقاق
 طاشی وسائر موادک اراسنده قولایقله تعین ایتدیکی حالده بواشده
 ماهر اولمینه ایش کوریه من

مقدملری راجه بومعدندن حاصل اولان الماسلری طوغریجه اله اباده
 واورادن پارسه کوندروب ایشلانماش اولدیغی حالده صاتیررایکن
 بر قایح سنه دنبرو پنده الماسه فاساته یایمق ایچون بر فابریقه ایجاد
 اولمغله شمذیلر ده فاساته یاپلدقن صکره صاتیلور

کرچه بوراده یاپیلان فاساته فلنکده کی قدر اعلا دکلسه ده او قدر
 فساده دکدر الماس افقی وضع اولنش واوزینه الماس توزیله یاغ
 سورلمش ایاقله چوریلان بر قوللی چلیک دن معمول چرخله فاساته
 یاپیله رق جلانور شویله که الماس بر نوع قورشون قلم کبی بر تیمور
 آلتک اوجنه طاقلدیغی حالده چرخ مذکور اوزرینه وضعله
 بالتحریک الماسک اطرافنی آشینهرق فاساته لر پیدا اولور شمذیکی حالده
 بوراده عموماً هندولر اوروپاده اعتبار اولنه حق درجه ده فاساته یایمق
 اقتدارینی کسب ایتشلر در

(بهوپال) و (میهر) راجه لخنک پایتختی اولان (میهر) شهری اوست طرفنده

کائن طاغترله مستور کوزل بر شهر اولدیغی کبی (بهلسا) شهر قدیمی
 دخی اسکی هندستانک یوکسک طاغتری ایله محاط پارلاق وشعشعه‌لی
 آثار عتیقه‌نک محلی اولدیغندن هیچ برسیاحک نظر تفتیش وتحریسندن
 یکمامش اولان بوراده غایت اهمیتلی و شهرتلی (هانسی) معبدینک
 بناسی یکرمی عصردن متجاوز نصف کره شکنده درت قطعه کرلر
 و اویمه‌لر ایله تزیین اولنمش (بوده) [*] آییننه تابع هندولرک معبد محرابی
 نوعندن اوله‌رق بر عجیب و غریب هیئتده مشاهده اولنور

هندو آیینلرینک اهلونی بودا آیینی اولوب بوکا تابع اولنلر روی
 ارضده اوچموز ملیون قدر نفوس تخمین اولنور بو مذهبه
 هندولر بودا دیدکاری کبی چینلیلر (فو) و ژاپونیالولر (لامه)
 دیرلر خلاصه‌ مآلی دنیاک صورت و اشکالدن منزّه قادر و علیم
 اولان برخالق اولدیغنی و اشبو دنیای دئی مادیدن تبری ومسافات
 منوره‌نک مافوقنده غیر فانی اولان عقل کامله وصول هر عاقل
 ایچون لازم اولدیغنی اقرار و تصدیق ایله درجه کاله واصل
 اولمش اولان بودا ارواحندن برینک بودنیایه باغلانمش اولنلری
 قورتارمق ایچون یزه نازل اولوب تجسد ایتدیکنی و تجسد ایدن
 اویمه بر بودا وفات ایتدیکی زمان احکامنک دیکرینک ورودینه دکن
 جریاننی اعتقاددن عبارتدر

بومذهب میلاددن بیک قرق سنه مقدم (سیدهارتا) نامنده برذات
 طرفندن وضع و ایجاد اولمشدر بورایه قائل اولنلر دیرلرکه هر قوم
 براره‌لق غیوبت ایدرک بر مغاره‌ده عزلتله علوم جاریه‌نک کافه‌سنی

[*] بودا هند لساننده علامه ویا عقل کل دیمکدر

تحصیل ایتدکدن وادیان و طبایعک اسرارینی کشف و بر اهمه مذهبیک
بطلانی تحقیق ایلدکدن صکره بو آیینی وضع و تأسیس ایلشدر
مرقومک یوزسکز جلدی جامع اولان (غانث) وایکیوز قرق جلدی
حاوی اولان (دانث) نام کتابلری هندستان کتبخانه لرندہ موجوددر

بہار [۴]

جهت شمال شرقیده (بہار) راچہلری برقاچ بیک سنہ دنبری اباً
وجدأ اولطرفلردہ بولن ان برطاقم بیوک راچہلقبرک ایمراطوری
مثابه سنده بولنش اولدقلری حالده ابتداملکری ممالک اسلامیہ الحاق
اولندقدن بر مدتصکرہ انکلترہ دولت فخمہ سنک حوزہ تصرفہ
دوچار اولدیغی کبی اولطرفلردہ کائن زمان قدیمہ مستقل بولنش
اولان سائر برطاقم ایالتلر دخی دولت مشار الیہانک ید استیلاسنہ
کرفتار اولمشلردر

ایالت مذکورہ اصول عتیقی اوزرہ بر وجه آتی بیان اولنور ایمدی
مذکور بہار راچہلغنک پایتختی کنکہ نہرینک ساحلندہ ابنیہ وسرایلری
چین کاری نقوش ایله مزین بولن ان (پتنہ) شهر کبیر یدر شمس منیر
برج قوسہ وارد اولدیغی زمان داخل حکومتدہ بولن ان برچوق
هندولر ہرطرفدن شہرک زیارتہ کلوب عبادت وموتالینک ارواحنہ
اورادہ دعاو وخیرات وحسنات ایدرک نہر صوینی خوشنود ایدرلر
اعتقادندہ بولنورلر شہر مذکور جوارندہ یردن نبعان ایدن برچشمہنک

[*] بہار ہند لساندہ مدرسہ دیکندر

صوبی برنوع مرمر طاشنه تحول ایدر اشبو بهار ممالکی قدیم بنکاله
ایالتی ایله هم حدود اولدیغندن ایکی ملکک حدودینه فاصله اولمچون
(مومکه) قصبه سندن تاکنکه نهرینه و اورادن نهرک اوتته طرفنده بولنان
بر یوکسک طاغه قدر طاشدن بر دیوار چکمشر و بو طاغک اتکنده
معبد وزیرتکاه اولمق اوزره (مهادیوه) منسوب اولان درت غدد
قبه اولوب مذکور قبه لردن پک چوق عجایبات ظهور ایتدیکی
اعتقادنده بولندقلری کی حولیسند بولنان قدیمدن قالمه بر یوک
اغاج حقنده ابتدای خلقدنبرو هیچ کسه نک مذکور اغاجک
دیگلدیکی خبر و یرمیدیکی اعتقادنده بولنورلر معبد مذکورک
خدمه لری بو اغاجک التنده اکل و شربدن منقطع اوله رق مهادیوه
مناجات ایدرلر بوراسی هندولرک دارالعلی و آب و هواسی کوزل
بر محل اولدیغندن تحصیل فنون و ریاضت روحانیه ایچون بر همنلر
ایله ریاضت کش قلندرلر اطرفدن بورایه تجمع ایدرلر

اشبو بهار راچه لغی ایله جوارنده بولنان (بنکاله) و (لکنو)
(ستارکانو) و (جائنکر) نام ممالکده حکومت ایدن اسلام پادشاهلرینه
سلاطین شرقی و پوربی و بنکالی دیرلر پاشاهان مشار الیه میانده
ابراهیم شاه شرقی نام ذات مشاهیر اصحاب تألیفدن اولوب مشهور
(کافیه حاشیه سی) اولان (هندی) و کذا علم نحو دن (مصباح) و (متن
ارشاد) که (صلح المثال) دیمک ایله مشهوردر و (بذیع البیان)
(فتاوی ابراهیم شاهی) و (بحر المواجه) نام تفسیر فارسی و (رساله عقیده
شهابیه) علی العموم مشار الیهک تألیفات بر کزیده لرندندر رجه الله
علیه مشار الیه ابراهیم شاه دیار مذکور سلاطینک طبقه اخیره سنده

و حکومتی دخی (جونپور) حکمداران صرہ سنده اولوب لکن بہار دیارینہ ابتدا شعایر اسلامیہ بی میدان انتشارہ وضع ایدن ذات (شہاب الدین غوربک) امرای کباری زمرہ سندن (وملک حسام الدینک) ملازملرندن (محمد بختیار خلجی) نام ذاتدرکہ ارہ صرہ جمعیت پیدا ایدرک بہار ولایتہ هجوم ایلہ اورارک سرکش راچہ لرینی تربہ ایدرک برچوق مال غنائم ایلہ عودت ایدر ایدی دہلی پادشا ہلرندن سلطان (قطب الدین ایبک) بو ذاتک کار کذار لغنہ واقف اولہرق تربہ سنہ قیام ایتدیکی جہتلہ بر کون جمعیت عظیمہ انعقاد ایلہ کیدوب ہندولرک دارالعلی اولان سالف الذکر بہار قلعه سنی فتح ایدرک ممالک اسلامیہ یہ الحاق ایلدی

محمد بختیار اولطرفلر دہ بولنان لکنو و جاجنکر و جونپور و امثالی بر خلیجہ ممالک اخذو ضبط و بنکالہ راچہ لریلہ زمیندار لرینی یعنی بکارینی دخی کندو سنہ مطیع و متقاد ایتدیکی جہتلہ سلطان قطب الدین ایبک طرفندن اورایہ حاکم نصب اولنوب حکومتی لٹنا سنده الہ پکوردیکی غنائمک الکزیدہ سیلہ وارداتک بر قسمی دہلی یہ کوندرر ایدی لکن مشارالہ ہندو صکرہ بر مدت دہابورالری دہلی سلاطینک امر او ولایتلہ اداره اولنہرق بعد ۷۳۹ تاریخندہ حکومت مستقلہ یہ تحویل ایتیش اولدیغی کبی ۹۸۳ سنہ سنده بیوک مغوللردن (جلال الدین اکبر شاہ) سائر ہند حکومت صغیرہ لر ایلہ برابر تکرار دہلی حکومتہ قلب ایتیشدر مقدما بہار دہ تدریس اولنان کتابلرک لغتی متروک و هالک اولدیغندن اوزماندن قالمش الہ پکن کتابلری شمدی اوقویہ جق کسہ قالماشدر

ممالك مذکورده مشهور (رهناس) قلعه سنك بولنديغي يوكسك
 رهناس طاغنك زروه سنده اون درت نوع تخم زرع ايدلديكي كي
 اراضيسنك هر هانكي محلي درت ذراع مقداري حفر اولنور ايسه
 صونبعان ايدر يغمور وقتي رزوه جبلده ايكوزدن زياده كول
 حاصل اولور چونكه رهناس قلعه سنك دروني بش التي گروه
 مسافه مربعنده اولوب هندستانده بونك كي بر مرتفع طاغك
 تپه سنده شويله بر قلعه نك دها وجودي يوقدر ممالك مذکورده ياز
 موسمي صيچاق و قيش موسمي معتدل اولور قيشين ايكي ماه قدر
 هندولر ايچون البسيه احتياج وار ايسه ده ايكي آيدن زياده لباس
 كيكيه احتياج مس ايتز هوانك صيچقلغي ايله برابر التي آي قدر
 نزول باران اكسك اولمديغندن زراعت غايت كوزل اولمغله ارپه
 و بغداد كثر اوزره اولديغي كي بوراده اكيلان تنباكو و (محكند)
 تعبیر اولنان كلري غايت لطيف قوقولو و كوزل رنگلي و ميوه لري ده
 غايت الذ و طاتلو و بيوك اولور

حيوانات اهليه دن آت و دوه بولمبوب حيوانات وحشيه دن فيل
 و ارسلان و قپلان و طاغ كچيسي پك چوق اولور خصوصيله
 مذکور كچيلر غايت سمير اولور و كذا جنكي خروس ايله تكلم ايدر
 پاياغانك اعلالري بوراده بولنور يالديلي شيشه اعمالی بودياره مخصوص
 كبيدر دروننده جريان ايدن انهاردن (سالكرام) دنيلان نهر دن چيقان
 سياه طاشك بر چوق نوعي اولوب هر نوعي بشقه بشقه اسملر ايله تسميه
 ايديلور مذکور راجه لق ۱۲۰ ميل طولي ۱۱۰ ميل عرضي
 و سكر قائمه قاملغي و يكرمي درت ناحيه يي شاملدر

— ❧ — بنکاله — ❧ —

(بنکاله) ایالتنک مرکز حکومتی (دهاکه) شهری اولوب شهر مذکورک
کمال وسعتی وآب و هواسنک لطافتی جهتله یدی اقلیمک اشیامی
اوراده موجود اولدیغی کبی هر ملتدن بر چوق آدملرده بولنور صیچاق
وصغوق اعتدال اوزره اولور

نیسان آیندن کروییه التی آی یغمور اکسک اولمیوب بر ترلا سنده
اوچ دفعه اکیلور ایسه ده اغلب اوقاتده دیار مذکورده یغمور
ویاقاریا غنجه لر مزرعاتی تلف ایتدیکندن یالکیز اعشار النقی ایله اکتفا
اولمیوب هر آی اهلیدن ویرکو الورلر ارپه و بغدادی اتمکی اورانک
آب و هواسنه توافق ایتدیکندن باتلجانی پیشیروب بر کون بر کبجه
صغوق صبوده بر اقیله رق فرداسی کون یرلر طوز اوزاق بر
محلدن کلدیکندن پک بهالو اولور الماس وز مرد وعقیق ویشم طاشلری
بورایه جوار بندر شهرلردن غایت چوق کلور

اهالیسی بر نوع حصیر پیارلرکه ایپک منسوجاتدن دها کوزل کورینور
هله (ستیل پاتی) دنیلان چین حصیری بوراده غایت ظریف ولطیف
اوله رق طوقنور بو دیارده ارککلرک فیله وآته بنلری نادرأ وقوع
بولدیغی کبی ایشلری اکثر یا قادینلر کوررلر

ممالک مذکورده مقدما پادشاهلرک اقامتگاهلی بولنان (الکبوتی) شهر
قدیمک هواسی کوزل اولدیغندن (نجیب الدوله) نام مشهور
وزیر اعظم عمر اینشه بذل همت ایتدیکی جهتله اسمی (نجیب آباد) تسمیه

اولنهرق شهر مذکورك غایت متین بر قلعه سی اولدیغی کبی جانب
شرقیسینده بر کول واردرکه اگر بندی قریله جق اولسه شهر صویه
غرق اولور طپراغنده کوزل میوه و غایت شیرین قلون وقار بوز
اولدیغی کبی و چوب چینی و عود اغاجی چوق بولور

مذکور عود اغاجی بوراده یغموردن صکره کسیلوب بر مدت کسیلدیکی
پرده یاشلغی زائل اولنجیه قدر براقیلور بورالرده هر یردن زیاده
انسان طواشی ایدیلور ایالت مذکورده کائن (بکلان) شهرینک
متاتله شهر تیاب قلعه قدیمه سنک بر طرفی دکز کنارنده و سائر
طرفلری اورمانلر ایله محاط اولوب بهر آینک ابتداسندن اون دردنجی
کوننه قدر طاغیر کبی طالغهر قلعه یی دوکوب آیک اون دردندن صکره
بوراده طالغهر لدن بر اثر بیله بولتماز وینه ممالک مذکورده (کانور)
نامنده بر دیگر قصبه واردرکه دروننده سحاره و شعبده باز ارکک
وقادینلر پک چوق اولوب هندولر اجرام فلکیه نك اثارینه معتقد
بولندقلرندن بوشعبده بازله چوق رعایت و احترام ایدرلر

قصبه مذکورده جوارنده بر نوع اغاج اولوب بو اغاجک بر دالی
کسلدکده غایت طلی و انسانک صوسزلغنی از الهیه کافی صوطاملا دیغی
مشهور در اشبو مملکتده ساکن هندولردن بر قسمنک آیینلرنجه وارشی
اولیان موتانک مال و ثروتی یره کوموب دیریلری او مالدن
اتفاق ایتزلر وینه مذکور هندولرک اعتقادنجه بوراده جنت
قیوسنه وارر غایت درین بر قویو اولوب تارک دنیا اولان هندولر
کندولرینی حیا بوقویویه القا ایدرلر دنیلورسه که بر آدم عقلی باشنده
اولدیغی حالده اولمک ایچون کندوسه نی قویویه نصل اتار اوت

هندولده کندوسنی حیا صویه اتان واتشلره یقان پک چوقدر حتی
 بعضی خسته هندولری برهمنل طرفندن طوغریجه جنته کتمک ایچون
 برره راست اولمق اوزره ده ا اولدن اول کنکه نهرینه القا اولمسنی
 تشویق و بیچاره خسته بی قاندر دقدن صکره الک اغیر البسه سی
 کیدیر یلوب و مجوهراته دائر هرنه سی وار ایسه طاقیدیر یلوب بر
 دسکره ایچنده نهرک جذر ومد اولان محلمده صو چکلدیکی زمان
 قوملر اوزرینه قونیلور یاننده یالکز بر برهمن بر اقیله رق هرکس
 ایشنه کوچنه کیدر مرقوم صویک چوغالمسنه قدر اوکسه تک یاننده
 بکمر صویک چوغالمسنی کورنجه قالقوب علی العجله دسکره ایچنده کنی
 کوزجله صویدقدن صکره (هر بولو هر بولو) دیه راء اوزاغه چکیلور
 دسکره ایچنده کی اکر بر حیات وعقلی باشنده ایسه ده (رام هی) (رام هی)
 دیه راء مقابله ده بولنور نهایت صو یوکسلور خسته دسکره ایله
 برابر غائب اولور شاید بر آدم اولو مجمل خسته اولمیوب یالکز
 دوچار اولدیغی امراضک شدندن باییش بولندیغی و صوده عقلی
 باشنه کلوب جان حولیله طشره اتلیدیغی تقدیرده اوینه کلنجه قبول
 اولنور می خیر اوده دکل بر یرده قبول اولتماز

چونکه بونلر عادتاً هزار قاچغنی دنیلان خورتلاق مثابه سنده اولوب
 خورتلاق نصل قبول اولنور بالفرض بر بیچاره نک خسته لغی مقتضایی
 دماغی سد اوله رق نبضی طورسه هرکس انی اولو ظنیله کتوروب
 کومسه لر صکره او آدمدن قان ظهور ایدرک آیلوب بر طریق ایله مزاردن
 چیقوب اوینه کلسه او خلقی نه یاپار البت باغریشوب چاغریشوب
 هر بری بر کوشه یه قاچار

اشته صویه براغیلا نلردن طشره یه جان اتان و اولمش برعزری
 و یا قوجه سیله برابر دیری دیری آتشه اتا اولندیغی وقت قاچان
 هندولره شیطن اولمش و خور تلامش دنیله رک هیچ بر یرده قبول
 اولماز هر زهره کیتسه قاچتین اولدیغی جهته باغ و باغچه لار اسنده
 و پرنج ترلاری ایچنده چقال مشالی کوندزلری کزنوب کیجه لری
 چیتوب عمرینی بویولده کچورمکه جهور اولور و ائما بیچاره هندو
 نه یاپسون بونلرده عادت کریمه دن اوله رق افلاح اولمز خسته لری
 نهره اتا ایتک و ظائف آیتلری اقتضا ندن اولدیغی کبی خصوصیه
 بونلرده فقیر و عوام طاقندن اولان کسندلردن بری اسیر فراش اولور
 ایسه برکوشده کندوسندن کچوب پیسلکلر و مردارانر ایچنده
 یاتدیغی حالده اصحاب حیت و مروت طرفندن باقلق شویله طورسون
 خصم و اقر باسی جانندن بیله امله نظر شفقت و مرحمت ایدلیوب
 او یله جه اوده بویولده پیسلک ایچنده تلف اولوب کیده جکدر

خسته بیچاره بویسلکی انجق کنکه نهری کبی بیوک برنهر و یا دکر
 پاکلیه جغنی ده بیلور چونکه بویله قالدقجه نه رعایت ونه معالجه
 کوره بیله جکدر همدما هندولردن بری اولنجه زوجه سنیده انکه
 برابر حیا آتشد یقارلر ایدی

انکلیرلر شمیلرده دیری آدمی اولو ایله یاقغی و یا خسته یی نهره اتا
 ایتلرینی شدیداً یساق ایتلردر

و بویله خسته لر ایچون هندولردن پاره طویلهرق خسته خانه
 دخی یا بدیروب بدرجه یه قدر مدیت عادتته الشیرمیلردر مقدمه لری
 انکلیرلر هندستانده بولمزدن اول بونلراهل اسلام خسته لرینه معالجه

ایتدیردکاری ایچون پک چوق عیبلرل ایدی لکن قوت جبرییه مؤخرأ
 کندولرینی ده تفر ایتدکلرین ش بئہ اعتیاده مجبور ایلشدیر . واقعا
 انکاتره دولت فخمه سنک هندستان ضبطر تسخیر ندن سکره هندولرک
 بردرجه یه قدر آیلرینه وهن وفتور طاری اولمش ایسه ده لکن ینه
 تنظیم طرر . و تربیه نفوسه کالی ایله تشبث اولمور . حالبوکه انکاتره
 دولتی کبی مدنی بردولت بو آنه قدر هندستانده خلیجه آثار مدنیّت
 ابراز نه چالشه جق ایکن بالعمکس کندولری بیله قدیم شهرلرک درون
 اسکان ایتیب خارج شهرده صیفیه لرده وقت کچور مکده بولنیورلر

❦ کله لم بنکاله ده حکومت ایتمش اوان سلاطینه ❦

بنکاله و بهار ولایتی سالف الذکر محمد بختیاردن صکره یدی نور
 او توز طقوز هجریده حکومت مستقله اولوب برنجی پادشاه سلطان
 (فخرالدین) ۲ سلطان (علاء الدین) ۳ سلطان (شمس الدین)
 بهنکره ۴ شاه سکندر بن سلطان (شمس الدین) ۵ شاه (غیاث الدین)
 بن شاه سکندر ۶ سلطان السلاطین بن شاه (غیاث الدین) ۷
 (شمس الدین) شاه بن سلطان السلاطین ۸ (راجه کانس) ۹
 (جنمل) ولد کانس المخاطب بسلطان (جلال الدین مهتدی) ۱۰ سلطان
 (احمد بن سلطان جلال الدین) ۱۱ سلطان (ناصر الدین) بهنکره
 ۱۲ (بارک شاه بن ناصر الدین) ۱۳ (یرسف شاه بن باریک)
 شاه ۱۴ سلطان (بارک خواجه سرا) ۱۵ (فیروز) شاه ۱۶
 (محمود شاه بن فیروز) شاه ۱۷ (مظفر) شاه حبشی ۱۸ سلطان

(۱۳۲)

(علاءالدین) ۱۹ (نصیب شاه بن سلطان علاءالدین) ۲۰ سلطان
(بهادر) شاه ۲۱ (سلیمان کرانی افغانی) ۲۲ (بایزید افغان)
۲۳ (داود خان بن سلیمان) افغان صکره ۹۸۳ ده دهلی پاشادهی
جلال الدین اکبرک یدینه کچوب دهلی حکومتیله برلشدرمشدر

— هند جنوبی و یاد کن —

(دکن) هندستان غربی دنیلان شبه جزیره نك منتهای جنوبیستند
عبارت اراضی وسیعه در كنكه نهرينك بریسنده بولنور وقتيله
بوراسی شمال شرقی و جنوبی دکن نامریله ایکی یه تقسیم اولنوب
اولکی بر طاقم مستقل ایالتلر ایله (اوریسه) (اورنگ آباد) نام
دیگری (دولت آباد) (پچاپور) و (مالوه) و (خاندیس) (سورات
و احمد آباد و احمد پور) و (احمد نکر) و (برار) شهرلرینی
و ایکنجی (مالابار) و (میسور) و امثالی شهر و ایالتلری جامع
بولنور ایدی

— اوریسه —

(اوریسه) بر ایالت مشهوره اولوب حالا ۲۹ متین قلعه لری و آب
وهو اسنك كوزللكی دیلارده مذکور در سكرآی یغموری اوچ آی قیشی
و برآی قدر یازی اولوب كل ومیوه سی خصوصیه نسرين چچکی پك

چوق بولنور يملکری بالق ايله پرنجدن وسبره سی باتلجاندن عبارتدر
 يملکرینی کچه لری هندو ادابی اوزره پیشیروب کوندزلی یرلر
 فولاد قلم ايله تار اغاجنک پیراغنه مکتوب و سائر یازمق بو مملکتک
 عادت غریبه سندندر

دکز ساحلنده کاشن (برستوم) شهرنده آفتاب عالم تاب اسمنه منسوب قدیم
 حکمدارلرندن برینک احداث ایتش اولدیغی بتخانهک تاریخ بناسی
 درت بیك سنه دن زیاده اولوب مملکتک اون ایکی سنه لک وارداتی
 صرف اولنه رق یابیشدر

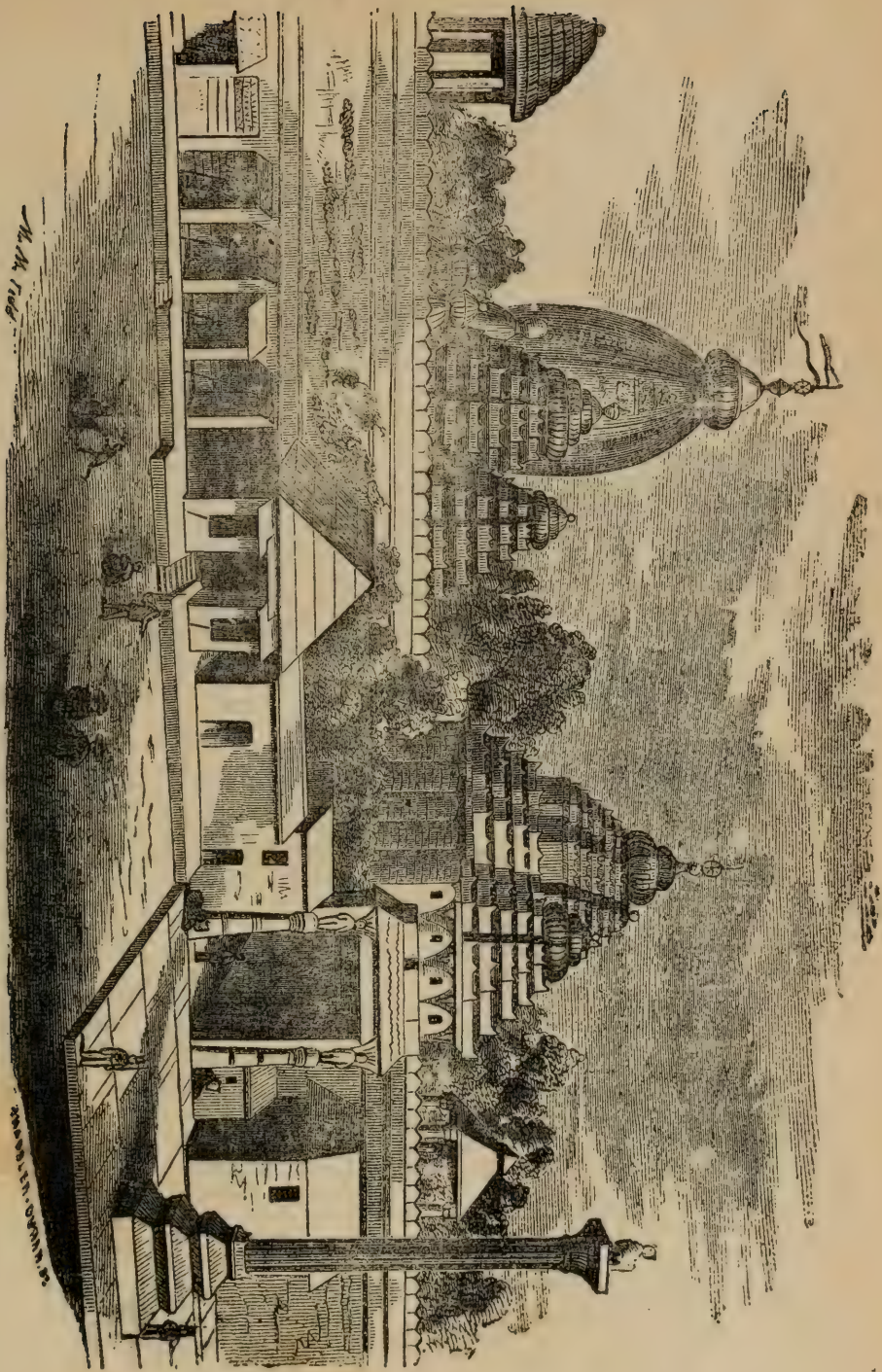
تزیینات معماریه سی برکال اولان بو معبدک دیوارلرینک یوکسکلکی
 یوز الی و عرضی اون طقوز قاریش اولوب اوچ قپوسی واردر

ایالت مذکوره ده (نرباراج) نامنده بر شهر اولوب نسالری ستر وجود
 ایدرلر ایسه ده ارککلردن هیچ بریسی لباس کیمیوب یالکز ستر عورت
 ایدرلر بو ایالتک طولی درتیوز میل قدر اولوب اون بش قضا
 و او توز ایکی ناحیه سی واردر

وینه بو اوریه ایالتنده قالکوتنه دن ایک یوز الی میل بعدو مسافه ده واقع
 (پوری) شهری اولوب بوشهرک بیوک جاده سی اوزرنده جکرات [*]
 بتخانه سی مأمورلرینک اقامتلرینه مخصوص اولان کارکیروجسیم

---

[*] (جکر) دنیا (نات) صاحب معناسنه اولمغله جکرات دنیا صاحبی دیمک
 اولیور

(جگر نات بخانه بی)

(۱۳۵)

بنار بولندیغی کی اطرافی متین دیوار ایله محاط الی دونک برمیدان
عبادتخانه اتخاذاولمشد

دیوارک شرق جهتنده اولان بیوک قیوسندن کیدلدکده زروه سنده
مایمون هیکی بولنان یکپاره طاشدن مصنوع اوتوز قدم ارتفاعنده
برستونه تصادف اولنور بوستونک ارقه سنده زمیندن اوج درت قدم
ارتفاعنده برسد اولوب اصل معبد بوسدک اوزرنده بنا ایدلشدن

عبادتخانه ایکیوز قدم ارتفاعنده وقیولری طاشدن معمول ارسلان
واژدرها رسملیله تزیین ایدلش ایکی قبه یی حاویدر

مارتک ایلک کونی جکرنات بتک یوم مخصوصیدر یوم مذکورده
جکرنات قاعده می اوتوز درت قدم وارتفاعی قرق اوج قدم اولان
هرمی الشکل ارا به سنه خدمه مخصوصه سی طرفندن ارکاب ایدیلور
ممالک بعیده دن کلان و اوتوز بیک نفوسدن عبارت پوری
اهالیسیله برابر ایکیوز بیکه بالغ اولان زوار سف بسته احترام
اولدقلری ومعبد خدمه لری مغایر اداب و اخلاق شرقیلر چاغردقلری
حالده عرب طیشارویه چیقاریلور خدمه وسندنلر شرقیلرینه
دوام ایدرک کیدرلر زواردن بعضیلری عربه نک ایپلرندن چکر
ایپلرندن بعضیلریده بو قدر جک اجره قناعت ایتیدرک تکرلکک
النه یاتهرق جکرناته فدای جان ایدرلر

جکرناته بویله الای والا ایله شهرک جاده لرینی طولاشدیرلدقندن صکره

اقشام اوزرى يرينه كتوريلور خدمه لر بر طاقم شمعشعلی شرقيلر
دها چاغردقدن صكره زوار طرفندن ال چرپيله رق آيننه نهايت
ويريلور

ايرتسى كوني سواققلرده ارا به نك تکرلـكـرى التنده از يلمش جكر ناك
لطف و عنایت قدسيه لرينه نائل اولنلر طوپلانیله رق احراق ايدیلور
قالديكه هندولر اوتهدنبرو اشبو جكر ناك معبدینه هر سنه بينلرنده
بر مقدار معين ويركوويرمك تكفيله مكلف اولوب بوويركودن حصوله
كلان اچقه برخيلي مبلغه بالغ اوله رق بوپاره يي معبد مذکورك تزینات
ولوازماتنه صرف ايدرلر ایدی مؤخرأ انكليزلر بوويركوي لغو
ايتديکندن معبد بر شی ويره مدکاری جهته الیوم معبد مذکور
یالکز سنه دن سنه یه اورایه کیدن اغنيا زوارك ویره بیلدکاری جزئی
اچقه ایله اداره اولتمقده در

معبد مذکوره اوزاق محالردن لایعه ولا یحصی هندولر توجه برله
یوز اوستی یاتمق وایاغنی قویدیغنی یره تکرار باشنی قویمق کبی غایت
تکلفی بدرجه ده ریاضت اوزره کلورلر ار باب ریاضتک شیخلری
برتابوت ایچنده اولدیغنی حالده ویالکزیکر می درت ساعتده ویریلان
بر مقدار خرما ایله محافظه حیات ایدرلر و بودردمندلردن
بعض امکنه مبارکه لرده ریاضت و عبادت ایچون ایاق اوزره
طوروب صاغ الینک شهادت پرماغنی قالدیرمش ویا بر النی یوقار
طوتمش یاخود قاز مثالی برایاغنی اوستنده طورمش اولدیغنی حالده
افراط ریاضتده بولندقلری روایت اولنور

— اورنگ ایالتی —

اورنگ آباد ایالتی بعض تاریخوں کے روایت سے کورہ ازمینہ سابقہ (دیو کدہ) اسمیلہ تسمیہ اولدیغی خالدہ مؤخر (سلطان محمد فخر الدین) فتح ایتدکن صکرہ دار السلطنہ اتحاد ایدرک (دولت آباد) تسمیہ ایلدیکی کبی اوچیوز سنہ صکرہ کی فاتحی اولان (اورنگ زیب) نامہ نسبت ایدیلرک (اورنگ) آباد دنیلدی آب وهواسی پک کوزل ولطافت موقعیه سی بی بدل غایت طرب افزا بر جای دلکشادر هر بر فصلی بهار فصلی کبی اولوب فقط درت آی مقداری یغمور یغار بشقه موسملده یاغماز هر درلو میوه وکل وانواع چیچکلر و دنیانک بشقه جهتنده کورلماش بعض عجایب میوه لر بوراده بولنور محصولی چوق بر مملکت اولدیغندن قحط وغلا وقوعبولمز هیچ بریده بولنمیان کران قیمت اقشه وجواهر و اشیای نادره لر بولنور اهاالیسنده جواهر فروش وصاحب ثروت چوق کسه لر واردر عوماً اراضیسنک طولی بشیوز وعرضی اوچیوز میل تخمین اولنه بیلور سکر قائممقاملق وسکسان ناحیه سی واردر

— بیچاپور ایالتی —

(بیچاپور) ایالتی اشبو هند جنوبی طرفنده اون عدد جبال شامخه اراسنده واقع اولوب کوزل آب وهواسی و اعلا زراعتی واردر صحرا واورمانلرنده فیل چوق بولنور

و بردوز او و ده واقع درت اطرافى كوچك طاغـلرله محاط (كده)
 دنيلان برمتين قلعه يى مشتملدر عجايباتدن اوله رق اوراده بر قيو
 و اردر كه ايچنه حيوانات دوشرايسه كيمكلى تحجر ايدر مذكور
 قيوده الماس معدنى اولق مناسبتيله دروننده بعض كره امثال مس الماس
 پارچه لرى دخی بولنديغى و اردر طاشدن بيوك بيوك دبركلر يونار
 اهل صنعتلر بورايه مخصوص كيدر قانى و كوكى سياه اولان بر نوع
 خروسى اولوب اسمنه (كركنات) ديرلر

(پشكيا) تعبير اولنوب اوج ميل مربنده معبد عد اولنان چشمه لى
 بر حوضك جوارنده يوكسك بر طاغ اولوب بو طاغدن نيمان ايدن
 طوزلى صودن صابون و كهرچله پيارلر هندك غايت كبير الجته
 مايونلرى بوراده بولنور ايالت مذكورهنك طولى التيوز و عرضى
 بشيوز ميل قدر تخمين اولنوب اون قائم مقاملغى وايكى بوز ناحيه سى
 و اردر

— مالوه —

(مالوه) ايالت مستقله سنك مركز اداره سى اولان (اوجين) شهرى
 مقدما بيوك حاكمدارلرلر پاي منخى اولديغى كېي بونك اشاغى طرفنده
 غايت وسعتلى بر نهر اولوب اهالىسى بونهر پرستش ايدرلر
 (مؤمن آباد) بر نهر كبيرك ساحلنده واقع بر قصبه اولوب دروننده
 بولنان چشمه هندولرلر مقدس بر معبدلرى عد اولنور و ديارى مذكورده
 زمان سابقده دار الحكومت اولان (مندوى) نامنده بر شهر اولوب

قلعه سی مثن الشکل بر قلہ بی و خلجی سلطانرینک مدفنرلہ سلطان
 هوشنگ قبہ سندن صو طاملایان تربہ عجیبہ سنی حاویدر
 مالوہده اسکی زمانہ (ہوج) حکمدارلرلہ سائر اسکی پادشاہلرک
 تختکاهی اولان (دہار) قصبہ سی مشہوردر ایالت مذکورہنک آب
 و ہواسی لطیف ایسہده سنہ سنک درت آبی بلوط و انجور و صغوق
 اولغلہ کیچہ لری صولر طونر خشتخاش و شکر وقاون و قاربوزی
 اعلا اولور اکثر محلندہ ییلده ایکی و بیس یرندہ ییلده برقاج دفعہ
 حاصلات آلنور

اهالی مذکورہ علی الدوام جنک وجدالرن خالی اولملر اشبوابالتک
 طولی سکزیوز و عرضی درتیز میل قدر اولوب اون ایکی
 قائمقاملغی واردر

✽ خاندیس ✽

(برہانپور) خاندیس ایالت نیم مستقلہ سنک پای تختی اولوب (تپتی) نہرینک
 کنارندہ واقع اطرافندہ کی باغ و باغچہ دہ عود و صندال اغاجیلہ انواع
 میوہ اغاجلری ورنکین کلر بولنور قسط یاز موسمندہ توز چوق
 اولدیغی مثلاًو انجور یاغنجہ چاموریدہ چوق اولور
 ہردرلو زراعتلری ایو ایسہده پرنجی پک اعلا اولور
 دیار مذکورہ (آسیر) نامندہ غایت یوکسک بر طاغک تپہ سندنہ
 بر قلعہ اولوب وقتیلہ حکمدارلری اولان امراء فاروقیہنک
 تحصنکاهی دی قلعه مذکورہ بو طاغک تپہ سندنہ کائن بر میل

مقداری دوز اووه نك اطرافنده بر متین سورله متعدد بر جلری حاوی
 اولوب دروننده دائم الجریان اولان نیجه چشمه لر و نیجه صوصهرنجلری
 بولندیغی کبی غایت جسیم و مزین ابنیه عالیه و منتظم باغ و بغچه لر
 و کوزل حوضلرده واردر قلعہ مذکورہ نك محتوی اولدیغی جامع
 کبیر کبی بر جامع هندستانك بیوک شهر لر نده بیلہ آز بولنور جهان کبیر
 شاه تختہ جلوس ایلدیکی زمانده جامع مذکورك تزییناتی دها تزیید
 اولمشدر امراء اکبر شاهیدن (خواجہ ابو الحسن) تربتیدن
 مرویدر دیر که هندستان قلعہ لرینك اکثر یسنی رأی العین مشاهدہ
 ایتمشدر اما آسیر کبی هیچ بر قلعہ کورہ مامشدر اگرچه هندستانك
 جانب شرقیسنده کائن رعتاس قلعہ سی بو آسیر قلعہ سندن دها
 مستحکم ایسده اما رعتاس قلعہ سنك درونی بش التی کروه مسافہ
 وسعتنده بولندیغندن هنگام محاربه ده انجق اون ایکیک قدر عسکرله
 وآسیر قلعہ سی ایسہ بیک بو قدر عسکرله محافظہ اولنه یلور

— احمد آباد کجرات —

(احمد آباد کجرات) ایالتی سلطان احمد بن سلطان مظفر شاه سکر یوز
 تاریخ هجریده سنہری نہرینك کنارنده متین بر قلعہ یاپوب کندی
 نامنه اولہرق احمد آباد تسمیہ ایدرک زماننده تختگاه اتخاذ ایدوب
 او توز ایکی سنہ اوراده پادشاهلق ایتدیکنندن شهر مذکور
 عظیم عمرانیته ایصال ایتمشدر شویله که شهر مذکورك جوامع

و مساجد و سرای کبی ابنیه فخمه لری عموماً طوغله دن یاپیلوب
مرمر و کرج سیوا ایله سیوانمشد

بوشهرک برجهتهنده (تریولیه) یعنی دروازه اولمق اوزره طوغله دن اوج
عدد/جسیم کر یاپیشدر

چارسو و سوقاقلری او قدر ککشدز که اون ارا به یان یانه کیده بیلور
شهرک خارجنده بر مسجدله چارسوی حوی او چیوز التمش (پوره)
یعنی واروش یاپیشدر

والحاصل احمد آباد کبی آسیا قطعه سنده منتظم بر شهر یوقدر (احمد
بیدر) و (احمدنکر) و حضرت پیغمبر علیه السلام افندمز نامه اوله رق
(رسول آباد) و (مصطفی آباد) و کذا احمد شاه بکراتینک بنا و تأسیس
ایتمش اولدینی (محمدآباد) شهرلری هب بو جهتهنده مشهور شهرلردر
شاه مشارالیه زمانده ۳۶۰ قصبه اعمار ایدوب شمدی هربری بر شهر
اولدینی کبی بیک قدر منارلی مسجد و خانقاهی واردر

رسول آبادده کبار اولیاء اللهدن معدود (شاه بخارا) مدفوندر
مذکور احمدآبادک حین اقتضاده دریاه کیدمک اوزره کیرلی یولی حوی
بر برجی واردر صنایع نفیسه اصحابی اولان نقاش و قیوجی
اصنافلری کبی هنرورلری دخی چوق اولوب صدفدن تخته اوزرینه
اعلا یازی یازارلر و غایت کوزل و ظریف چکمه و جزؤدان و قوطی
پیارلر و البسه لک قاش و زربفت و خارا کبی کوزل امتعه و اقشه
طوقوزلر

والحاصل بوراده بالجمله ایران و روم قاشلرینی تقلید ایدرلر خصوصاً
قطنی و قلیج و خنجر و اسلحه سائر نک پک ایولرینی اعمال ایدرلر شهر

مذكوره جواهر تجاری پك چوق بولنور دیار مذكوره (پتن) نام
 شهرلك ایكى قلعہ سی اولوب بری طاش دیکری طوغله دندر بوراده
 اعلا و بنام اوکوزلر بولنور قلعہ نك اوکنده اتش ارشوندن منجاوز
 عرضنده بر خندق اولوب اوزرندن تخته کوپری ایله مرور و عبور
 اولنور درلو درلو میوه سی و خاصه آنوسی پك چوق اولدینی
 کبی ایران آتش پرست آینلری اوزره بولنان کبرلک دخی هجرتکامی در
 دیار مذكوره (سورت) نام ایالت طاغلق اولوب مذکور طاغزده
 یدی قلعہ موجوددر ایانت مذکوره نك مرکز اداره سی دخی
 سورت نامنده بر شهر شهر در

بکلانه نامنده آب و هوای لطیف و کوزل معمور بر بلده اولوب بر
 چوق اسکله سی اولدیغندن فوق الزایه تجارتی واردد اقله حریردن
 مشهور الاجه بوراده پك چوق بولنور

اشبو قطعه جسمیده خیلی زمانلرجه خصوصی حکمدارلق تشکیل
 ایدلیدی حالده اون یدنجی عصرده دهلی پادشاهلرندن اکبر شاه ودها
 صکره اورنك زیب خان طرفندن فتح و تسخیر اولنوب وفاتی اوزرینه
 بر چوق کوچك امارتله انق سام و مؤخرأ بالتدریج انکاتره دولتی
 ممالکنه انضمام ایلدی

الیوم دکن هندستانده بومبای ایالتنك قسم اعظمی ایله قالکوتہ نك
 جانب غر بیسنده کی ممالکی تشکیل ایلر نفوسی الی ملیوندر
 بو دکن قطعه سنده حیدرآباد ایالتنك برنجی شهری و نظام حکومتنك
 مرکز اداره سی بولنان سالف الذکر حیدرآباد شهری (موس) نهری
 اوزرنده کولکنده نك جهت شرقیسنده اوچ کیلومترو ومدراسک

جهت شمالی و شمال غربی بسنده ایکوز اون کیلو مترو مسافه ده واقع و ایکی یوز بیک نفوسی جامع الماس تجارتیله مشهور در

شهر مذکورده ۹۹ هجرتده تأسیس اولنوب مقدمجه (بانیاغور) نامیله معروف ایکن مؤخرأ تبرکاً حضرت علینک اسمنه اوله رق حیدرآباد تسمیه اولمشدر حیدرآبادک قدیم ایالتنه کولکننده ایالتی دینسور اییدی/اشبو ایالت شمال و شمال غربی طرفندن بیدر و جنوب غرب طرفندن بیجاپور و جنوب طرفندن بالا کمرات ایالتی و سرکار ملکیتی و شرق طرفندن کوداوری تفریق ایدن غاندوانی ایله محدوددر

ایالت مذکوره مرتفع جبالی آزاوی اولوب غایت منبت و محصولدار اودیة کثیره سی واردر اهالی موجوده سی برهمن مذهبندن اولوب (تلنکان) لغتی تسکیم ایدر لر مقدمات حیدرآباد تلنکان و بیجاپور راجه لقرینه مابق ایکن طقوزنجی عصر میلادیده اسلام ضبط ایازک کولکننده حکومتی نامیله برخصوصی حکومت تشکیل ایلدیلر

مؤخرأ ۱۰۹۹ تاریخ هجرتده اورنک زیب ملکنه الحاق ایدوب ۱۱۳۲ ده جنسکی خان مغول حکومتی نامه اولمق اوزره بو ایالتی اداره ایدر ایکن صکره دعوی استقلال ایدرک ۱۱۶۰ قدر بر حیات اولوب وفاتندن صکره یرینه اوغلی (قاضی الدین خان) کچدی و مؤخرأ حیدر علی خان مرهته لره وانکایز لره قارشو بر برینی متعاقب محاربه ایدن نظام علی نک ضبط و تصرفنه کچوب حالامشار الیهک سلاطه سی تصرفنده در

زمان قدیمده

دکن طرفلرنده استقلالیتله حکومت ایدن حکمدارلرک القوی الشوکتی

سلاطین بهمنیه در بونلرک برنجیسی سلطان (علاءالدین حسن کانکوی بهمنی) دنیلان ذاتدرکه اوائل حالنده دهلی پادشاهلرندن (محمد تغلق) شاهک منجمی (کانکوی) بهمن نام ذاتک آدملرندن بولنمش ایسه ده مؤخرأ کوکب طالعی بیت اقباله واصل اولنجه هند جنوبی حکمدار صاحب اقتداری اولوب افندیسی اولان کانکوی بهمنه نسبتله کندوسی و سلاله سی سلاطین بهمنیه عنوانیله شهرتیاب اولملردر

سلاطین مشارالیهک ایکنجیسی سلطان (محمد شاه بن سلطان علاءالدین حسن) کانکوی بهمنی در ۳ سلطان (مجاهد شاه بهمنی بن سلطان محمد) شاهدرکه (ملک سیف الدین) غورینک کریمه سندن تولد ایتشدر ۴ (داود شاه بن سلطان علاءالدین حسن کانکوی بهمنی) ۵ سلطان (محمود شاه بهمنی بن سلطان علاءالدین حسن کانکوی بهمنی) ۶ سلطان (غیاث الدین بهمنی بن سلطان شاه بهمنی) ۷ سلطان (شمس الدین بهمنی بن سلطان محمود شاه بهمنی) ۸ الغازی ابوالمظفر سلطان (فیروز شاه بهمنی بن داود شاه بهمنی) ۹ (احمد شاه بهمنی بن داود شاه بهمنی) ۱۰ سلطان (علاءالدین بن سلطان احمد شاه بهمنی) ۱۱ (همایون شاه بن سلطان علاءالدین بهمنی) ۱۲ (نظام شاه بهمنی بن همایون شاه) ۱۳ الغازی ابوالمظفر (محمد شاه بن همایون شاه بهمنی) ۱۴ سلطان (محمود شاه بن سلطان محمد شاه بهمنی) ۱۵ (احمد شاه بن سلطان محمود شاه بهمنی) ۱۶ سلطان (علاءالدین بن سلطان احمد شاه بهمنی) ۱۷ (شاه ولی الله بن سلطان محمود شاه بهمنی) ۱۸ (شاه کلیم الله بهمنی)

بن محمود شاه (دركه بونلر عمومآدكن دنيلان هندجنوبيه پادشاهلق
ايدوب بونلردن صكره حكومت جنوبيه تهديد ايتشد
ايكنجيسى سلاطين عادلشاهيه در بونلرل برنجيلرى (يوسف عادلشاه) دركه
هند مورخلرينك قولنج سلاله سلاطين عثمانيه دن اولديغى حالده ابتدا
ايرانه و اورادن هندستانه كلوب سلاطين بهمنيه و كلاسندن (محمود
كاوانك) ملازملرى سلكنه داخل اوله رق سلاطين مذكورهنك
انقراضدن صكره (بىچاپور) قطعه سنده تخت سلطنته عروج ايتشد
۲ (اوغلى اسمعيل عادلشاه) ۳ (ملو عادلشاه بن اسمعيل
عادلشاه) ۴ برادرى (ابراهيم عادلشاه بن اسمعيل عادلشاه)
۵ (ابوالمظفر عليشاه بن ابراهيم عادلشاه) ۶ (ابراهيم عادلشاه
ثانى بن طهماسب شاه بن ابراهيم شاه اول) دركه بونك زمانده
ممالك عادلشاهيه تكرر دهلى حكومته الحاق اولنه رق بعده
انكيزلرده قرار بولشد سالف الذكر (محمود كاوان) ملاجى
مرحومك انشاسنده مكتو بلشد يغى ملك التجار ناميله ذكر اولنسان
ذاتدر

هند جنوبى پادشاهلرينك اوچنجيسى سلاطين (نظام شاهيه) دركه
پايتختلرى (اجدنكر) شهريدر بونلرل برنجيسى بيجانكر برهنلردن
اصل اسمى (تيمبته) و پدريتك اسمى (بهرلو) اولوب
سلطان اجد شاه بهمنى زمانده دين اسلام ايله دين ايتدكن صكره
ملك حسن تسميه اولنه رق پدريتك اسمك تحريفيله ملك حسن بخرى
دينكله مشهور اولشد مؤخرآ خواجه جهان (محمود كاوانك)
حسن التفاتيله تلنك مملكتك امور خصوصى بوكا حواله اولنش

ایدی و الحاصل افندیلرینه اولان خدمات صادقانه سی سایه سنده
 درجه اعتباری کون بکون تزايد ایدرک نائب السلطنه (محمد شاه
 بن احمد) شاهک و کیلی اولمش ایدی مؤخرأ اوغلی (ملک احمد)
 عسکر تدارک ایله هندو راجه لرندن (کوکن) طرفلرینی جبرأ
 وقهرأ اخذ و ضبط ایدرک زمان حکومتی یدینه الدی پدرینک
 وفاتندن صکره اسمی (احمد نظام) شاه بحری دینکله احمد نکرک
 برنجی پادشاهی اولدی ۲ بونک اوغلی (برهان نظامشاه بحری)
 ۳ انک اوغلی (حسین نظام شاه بحری) ۴ اوغلی ابوالمظفر
 (مرتضی نظام شاه بحری) ۵ اوغلی (میران شاه) ۶ اسمعیل بن
 برهان نظام) ۷ پدری (برهان نظام شاه ثانی بن حسین نظام
 شاه) ۸ (ابراهیم نظام شاه بن برهان نظامشاه ثانی) ۹ بشقه
 سلاله دن (احمد شاه بن شاه طاهر) ۱۰ (بهادر شاه بن ابراهیم
 نظام شاه ثانی) ۱۱ (مرتضی نظام شاه بن شاه علی بن برهان
 شاه اول) درکه بونک زمانده مملکتلری اکبر شاه واسطه سیله دهلی
 حکومتنه تابع اولمشدر

دردنجیسی سلاطین بکراتیه در بونلرک برنجیسی اولان مظفر شاه
 عنوانیله معنون اولان (ظفر خان) دهلی پادشاهلرندن فیروز شاهک
 زمانده بکراته کوندریله جکی زمان ورزات منشوری یازلده قدده
 فیروز شاه دست خطیله منشورک عنوانی شویله یازمش ایدی که
 خان معظم و عادل و مجاهد باذل سعید الملة والدين و ظهیر الاسلام
 و المسلمین عضد السلطنه و عز المملکة قانع الکفره و المشرکین
 قانع الفجره و المتمردين قطب سماء المعالی نجم فلک الاعالی صفدر روز

و غا تمهین قلعه کشا و کشور کیر آصف تدبیر ضابط امور ناظم
 مصالح جمهور ذی المیامن و السعادات صاحب الراى و الکفایات
 ناشر العدل و الاحسان دستور صاحب تران (الغ قتلغ اعظم همایون
 مظفر خان) ۲ بونک حفیدی (احمد شاه) بکراتی ۳ (محمد شاه
 بن سلطان احمد شاه) بکراتی ۴ سلطان (قطب الدین بن محمد
 شاه) بکراتی ۵ (داود شاه بن احمد شاه) بکراتی ۶ (محمود شاه
 بن سلطان محمد شاه) ۷ سلطان (مظفر شاه بن سلطان محمود
 بکراتی ۸ (شاه اسکندر بن سلطان مظفر شاه) ۹ سلطان (محمود
 بن سلطان مظفر شاه) بکراتی ۱۰ سلطان (بهادر بن سلطان
 مظفر شاه) بکراتی ۱۱ بهادر شاهک همشیره زاده سی (محمد شاه
 فاروقی) ۱۲ سلطان (محمود بن لطیف خان بن سلطان مظفر شاه)
 بکراتی ۱۳ سلطان احمد شاهک حفیدی (احمد شاه ثانی) ۱۴ سلطان
 مظفر بن محمود شاه) بکراتی در که بونک زمانده بکرات اکبر شاهک ید
 تصرفه یکم شد

هند جنوبی حکمدار لری جاله سندن بریده (مالوه) حکمدار لریدر بونلرک
 برنجیسی سلطان (شهاب الدین غوری) احفادندن (دلاور خان)
 غوریکه اصل اسمی (حسین در) بوکا کلنجه مالوه دهلی پادشاهلرینک
 تصرفند اولوب پادشاهان مشار الیه من سلطان (فیروز) شاهک
 وفاتند نصکره بو ذات مالوه حکومتنه نائل اولور اولمز استقلال دعوا سنده
 بولندیغی کبی بوند نصکره او نبر نفر دن عبارت اولان مالوه حکمدار لری
 ۹۷۹ تاریخنه قدر استقلالیده بولم شد در ۲ سلطان (هوشنگ بن
 دلاور خان) غوری ۳ (محمد شاه بن سلطان هوشنگ) غوری بوراده

غوريلرك انقراضندن صكره مالوه حكومتى سلاطين خلجى يه
 انتقال ايدرك بونلر كده برنجيسى سلطان (محمود خلجى) ۲
 سلطان (غياث الدين) بن سلطان (محمود خلجى) ۳ سلطان
 (ناصرالدين) بن سلطان (غياث الدين خلجى) ۴ سلطان (محمود
 بن سلطان) (ناصرالدين خلجى) دركه بوندن صكره مالوه حكومتى سلطان
 (بهادر بجراتى) واسطه سيله سلاطين بجرات سلسله سنه انتقال
 ايليه رك ۹۴۱ ده دهلى پادشاهى اكبر شاهك ضميمه ممالكى
 اولديغى كې مؤخرأ انكلتره دولتنك تصرفنه كچمشدر

هندجنوبى سلاطيندن (خاندیس) حكمدارلرينه سلاطين فاروقيه تعبير
 اولنور پايتختلرى (برهان پور) شهريدن برنجيلرى سلطان (علاءالدين)
 خلجى و سلطان (محمد) تغلقك ابأوجداً امرای صاحب اعتبارلرندن
 (خان جهان فاروقى) نك مخدومى ملك راجه دركه دهلى پادشاهى
 (فيروز) شاه طرفندن ايكي بيك سوارى يه رئيس ايديله رك دكن
 حدودنده واقع (خاندیس) ولايته كوندرلمش ايدى مشار اليه ملك
 راجه يديوز تيمش ايكيده حدود مذكوره يه كيدرك سلطان
 (علاءالدين) ه انقياد و اطاعته تمرد ايدن اولطرف راجه لرینی حرب
 و ضرب ايله اطاعته كتوروب الديغى اون بش فيلار ايله مال غنائمدن
 اولان نقودى تكميل دهلى يه كوندرمى و بوطرف راجه لرینك جله سنى
 دهلى پادشاهنه باجكذار قلمسى اوزرينه (فيروز) شاه طرفندن سرهزارلق
 رتبه سيله بكام بيوريلوب (خاندیس) سپهسالارلغى عهدده سنه احاله
 بيورلدى كيتدكجه كوكب طالعى اوج ترقى يه صعودله اون ايكيميك
 سوارينك رئيسى اولدى و الحاصل ايشى بر درجه يه كتوردى كه سلطانك

وفاتند نصکره اورالرده استقلالیت کسب ایتدیکی کبی کندوسند نصکره
 اوغلی (نصیرخان) صکره بونک اوغلی (میران عادلخان) صکره
 بونک اوغلی (مبارکخان) بعده (میران عنیاخان بن مبارکخان)
 صکره برادری (داودخان) صکره (اعظم همایونخان بن نصیرخان)
 صکره (میران محمد شاه بن عادلخان) صکره (میران مبارکشاه بن
 عادلخان) بعده (میران محمد شاه بن مبارکشاه) صکره (راجه
 علیخان بن میران مبارکخان بن اعظم همایون عادلخان) صکره
 (بهادرخان بن راجه علیخان) درکه بوند نصکره (خاندیس) حکومتی
 (اکبر) شاه واسطه سیله دهلی حکومتنه متقل اولدی

هند جنوبی حکمدارلرندن بریده حکومت (عماد) شاهیه درکه
 (برار) ممالکنده حکومت ایتشلردر بونلرک برنجیسی (عماد الملک)
 نام ذاتدر که بوده اصلنده بیجانکر هندولری اولادنن اولوب
 هندکام صباوتنده اسیر دوشه رک سلاطین بهمنیه طرفندن ولایت
 برار سرعسکری اولان خان جهانک غلامانی زمره سنده منتظم اولمش
 و شباییتی زماننده ناصیه سنده رشد وقابلیت آثاری ظاهر اولدیغندن
 خان جهانک مقرب و معتمدلرندن اولدیغی کبی مشارالیهک
 وفاتند نصکره سلاطین بهمنیه غلامانی سلکنده داخل اولوب سلطان
 محمود شاه بهمنی دورنده خواجه جهان محمود کاوانک کندوسنه
 اولان توجه والتفاتی سایه سنده (عماد الملک) خطایله بهره مند
 اولوب برار عسکرینک رئیس اولدی صکره ۸۹۲ ده براری ید
 تسلطنه آلدیغی کبی کندوسند نصکره اوغلی (علاءالدین عماد الملک)

وصکره دریا (عماد) شاهک اوغلی (برهان عماد شاه یا شاه) اولوب
 بونک زمانده ملکی نظام شاهیه املاکنه منقلب اولمشدر
 هند جنوبی حکمدارلرندن بریده حکومت بریده در بونلرک پایتختی
 بیدر شهری واوللری (قاسم برید) نام ذاترکه ابتدای حالنده کرجی
 کوللرندن اولدیغی حالده خواجه (شهاب الدین علی زدی)
 واسطه سیله دکنه کلوب سلطان (محمد) شاه فاروقییه صاتلشدر
 شجاعیله برابر اعلا دست خطی ز علم و سیقیده دخی مهارتی اولدیغندن
 منصب امارته نائل اولوب مرهته هندولرینی تربیه یه مأمور اولدیغی
 جهته اوراده بریوک فتوحاته نائل اولوب مرهته سردارینی قتل
 ایتدکدوصکره کریمه سنی اوغلی امیر بریده نکاح ایتش وصکره سلطان
 طرفندن (ساباجی) مملکتی کندوسنه معاطعه وریلدیکندن مذکور
 قزک درتیوز نفر قدر غایت شجیع و بهادر اقربا و تلمتاتی بوزاته
 ملازم اولوب مرور دهور ایله جله سی شرف اسلامه تشرقله
 مشارالیهک فدویانه ظهیری و مخلصی اولمشدر سلطان محمود شاه
 بهمنی زمانده استقلال تمام پیدا ایدرک ارقه داشلری (عادل) شاه
 و (عماد) شاهک تجوز و تصویبی ایله (آؤسه) و قندهار و اود کیر قلعه لرنده
 خطبه بی کندی نامه او قوتدیرمش کندوسندوصکره اوغلی امیر علی
 برید وصکره اخلافی ۹۱۰ دن ۱۰۱۸ هجری یه قدر حکومت
 ایتشدر

هند جنوبی سلاطیندن بریده کولکنده وتلنک حکمدارلریدر بونلره
 سلاطین قطب شاهیه دیرلر ابتدالری (سلطان قلی) همدانی دنیلان
 ذاترکه سلطان (محمود بهمنی) عصرنده مرتبه امارته واصل

و قطب الملك خطابنه نائل اوله رق تملك ممالك كنده كولا كنده بلده سنك
مضافاتيله برابر اقطاعي كندوسنه احسان اولندي بر نيجه مدت
اوطرف سپهسالاري اولوب فرمانرده صاحب السيف والتلم عنوانيله
مشرف اولدي (محمد يوسف عادل شاه واحد نظام شاه) دعوای
سلطنته قيام ايتديكي زمانلرده بوده تملك طرفنده استقلال ايدرك
۹۱: هجريده امر سلطنته تصدي ايدوب كندوسندين صكره اوغلي
(جشيد قطب شاه) و صكره برادري سلطان (ابراهيم قطب شاه)
صكره اوغلي (محمد قلي قطب) شاه پادشاه اولديلر

(مالابار) ممالكي هند جنوبي ممالكين اولوب اوائلده واليلى
(بيچانكر) و (كرناطك) حكمدارلرينه اطاعت ايدرك اره صره آنلره
نفائس تحف و هدايا ارساليله مملكتلريني محافظه ايدرلر ايدى
ظهور اسلامدن صكره دكر طريقيله اورايه تجارت ايچون كلوب وكيدن
آوروپالو و خصوصيله پورتگيزلى اوله رق نسارى ويهودى طايفه لرى
اهاليه نيه الفت بيدا ايدرك بونلر دن مالابار شهرلر ندين بر طاقم تجارو بازاركان
ساكن اولنه باشلامش ايدى هجرتك اوچنجى عصرى اوائلنده
عرب و عجم اهاليه ندين بر خيلجه كسه كشتى سوار اوله رق حضرت
آدمك قدمكاهنى زيارت قصدي ايله سرانديب اطه سنه كيدر ايكن هر
نصلسه باد مخالف كيلريني مالاباره آتمش اولديغندن اوراده قالمش
مالابار حكمدارى بولان (سامرى) نام ذات بر عاقل و كامل كسه اولمغه
بونلره محبت و الفت ايدرك دين اسلامه تدین ايتمش و او مناسبتله دين
اسلام مالاباره منتشر اوله رق الله هذه ايكي مليون قدر نفوسنك
اكثريسى اسلام اولديغى كي اكثر حكمدارلر يده اهل اسلامدن

اولورایدی سنه ۹۰۰ هجریه دکن و بکرات پادشاهلرینک حاللرینه
 ضعف طاری اولنجہ پورتکیرلر ساحل هندده قلعہ یامق املیلہ
 سنه ۹۰۴ ده درت عدد پورتکیرلر کیلری (بندریه) و (قالکوته) طرفلرینه
 کلوب اورالک حالنی کشف ایدرک عودت ایتشلر ایکنجی سنه
 پورتکیرلر طرفندن التی کی دها کلہرک مسلمانلری عربستانه
 کتمکدن منع ایتک ایتشلر ایسه ده حکمداری بولنان ذات قبول
 ایتیهرک بولرک قتل عام اولمسنه امر ایتسیله برخیلی نفر ایله برابر
 یتش نفرده عسکر ضابطی قتل ایدلد کدنصکره باقیلری گندولرینی
 کیلرینه آتہرق اولطرفده (کوجی) حاکمنه التجا ایتشلردر کوجی
 حاکمنک مالابار حکمداری ایله بینلرنده عداوت اولدیغندن پورتکیرلر
 قلعہ یامق ایچون کنندی مملکتی ساحلنده یرویر مسیله برقاچ کون ظرفنده
 برقلعه یایوب اوراده بولنان برمسجدیده کنیسیایه تبدیل ایتشلردر

هند ساحلنده اوروپا لولرک یامش اولدیخی قلعہ لرک بو برنجیسیدر بو قلعہ
 مناسبیله پورتکیرلر هندده راحتجد بو روزنجیل و امثالی عقاقیر تجارتیله
 مشغول اولشلردر مالابار حکمداری بو حال کورنجه بولر ایله محاربه
 ایتش ایسه ده کوجی اهاالیسیله برابر بولندقلری جهتله غلبه پورتکیرلر
 قالمش اولدیغندن بودفعه مصر وجده و دکن و بکرات حاکمرندن استمداد
 ایتسی اوزرینه مصر حاکمی بولنان سلطان (قانصور) امیر حسین نام
 کسه یه اون اوچ کی ایله کافی عسکر ویره رک مالابار جانبیه
 کوندریکی کی (شاه محمود) بکراتی و شاه محمود بهمنی دخی برطاقم
 کیلرله عسکر کوندروب مالابار و مصر کیلریله (بندردیو) ده برلشهرک
 پورتکیرلرله محاربه یه طوتشدقلرنده ابتدا برکملرینی الوب ایچنده کی

عسکرلرینی تلف ایدرک بندر دیو اسکله سنه عودت ایتدکلرنده
پورتکیرلر ارقه دن بغته کلوب بونلرک بر قایچ کیرلرینی الوب
برخیلیده عسکرلری تلف ایتشلردر

بووقعه دن صکره مصر کیرلی کال پریشانییت ایله مصره رجعت
ایدوب بو ائنده (سلطان سلیم) دخی مصری الوب غوریلرک حکومتی
مصر دن زائل اولدیغی کبی پورتکیرلرده هند سواحلنده
قلعه لرینی چوغالتغه باشلامشلردر (۹۴۴) ده سلطان سلیمان هند
سواحلندن پورتکیرلری چیقارمق ایچون (سلیمان پاشا) [*] ایله یوز
قدر کی کوندرمش ایسه لرده یولده عدنی حاکمی بولنان (شیخ داود
اوغلی شیخ غازی دن) اخذ و ضبط یلد کدن صکره بندر دیو کلوب
اوراده پورتکیرلره محاربه ایدرک برایکی لیمانله قلعه لرینی تسخیر
ایدوب التی آی قدر اوراده مکت ایتشلر ایسه ده مؤخر آهر نصلسه
کیلری محو و تلف ایتدکدن صکره کیرویه عودت ایتشلردر

هند اهللیسی پورتکیرلردن تنفر ایتدکلری ایچون بونلر دینجه کندولرینی
مخالف انلر کی کسه نک مذهب و املا کیله ایشلری اولیوب یالکز تجارتله
متصف طانیدن انکیلرلر جهانگیر شاهک مساعده سیله بکرات ساحلنده
قلعه یاپوب بومناسبتله برنجی دفعه اوله رق انکیلرلر هند سواحلنده
یرلشمشلردر و الحاصل مؤخرأ مالابار حیدر علی نک اداره سنده ایکن
انکیلرلره یکمشلردر

عمان دکرنده مالابار اطه لری نامیه مشهور (لاقدیو) یاخود
(لاکه دیب) نامنده بربرینه مجاور برچوق اطه لر اولوب بونلردن
اون طقوزی مسکون باقیسی غیر مسکون اهللیسی هندی و عربلردن

[*] بورالرجه کال رئیس ایله کوندرمش اولدیغی مشهوردر.

عبارت و خاکلری اسلام و اهل سنت در اداره لرنده مستقل ایسه لرده

انکایرله دفع تسلط ایچون سنوی بر مقدار الجه و برزلر
(شاندرناغور) یا خود (چاندرناکور) مالابار ساحلی اوزرنده واقع
(بناهه) اراضی سنده و الیوم فرانسه دولتی زیر اداره سنده برشهردر
و مرکز اداره سی پوندیشری شهریدر

پوندیشری مدراس شهرینک یوز التمش کیلومتر و جنوب غربی سنده
یکرمی ایکیمیک نفوسی جامع و بویا و منسوجات قطنیه فابریقه لرینی
حاوی اولوب فرانسه دولتی ۱۰۹۵ هجریده اشترا و اعمار ایدرک
برچوق فرانسر اسکان ایتدیلر و کیدرک بیویوب ۱۱۰۴ فمیلکویه
یکدی ایسه ده دوت سنه صکره فرانسرلینه استرداد ایدوب
هندستانده اولان مستملکاتلرینه مرکز اتخاذ ایتدیلر

هندستان غربیده قومورن برونی اچیتلرنده اهاالیسی اسلام حکمدار یله
اداره اولنور الی یدی قدری مسکون و باقیسی غیر مسکون اولق
اوزره برقاچیموز افاق اطه لر دن عبارت (مالدیو) اطه لری ده واردر
برما هند شرقی نیم جزیره سنده بر حکومتدیر لرلر (برما حکومتی
دیرلر) حدودی شمالا تبت و شرقا چین و غرباً ارافن و جنوباً بنکاله
کورفری و سعیتی طولاً ایکیمیک و عرضاً بشیوز کیلومتر و سکز میلیون
نفوسی حاویدر

اداره سی (ایروادی) نهری اوزرنده کائن (ماندهاله) شهری اولوب
(آماره پوره) و (آوه) شهری دخی ممالک مشهوره سندنر شهر مذکور
اهالیسنک ثانی اسلام اولوب التمش جوامع شریفه لری واردر خطبه
نام خلافت مقدسه یه اوقنور برمان حکومتی ۱۱۶۷ هجریده

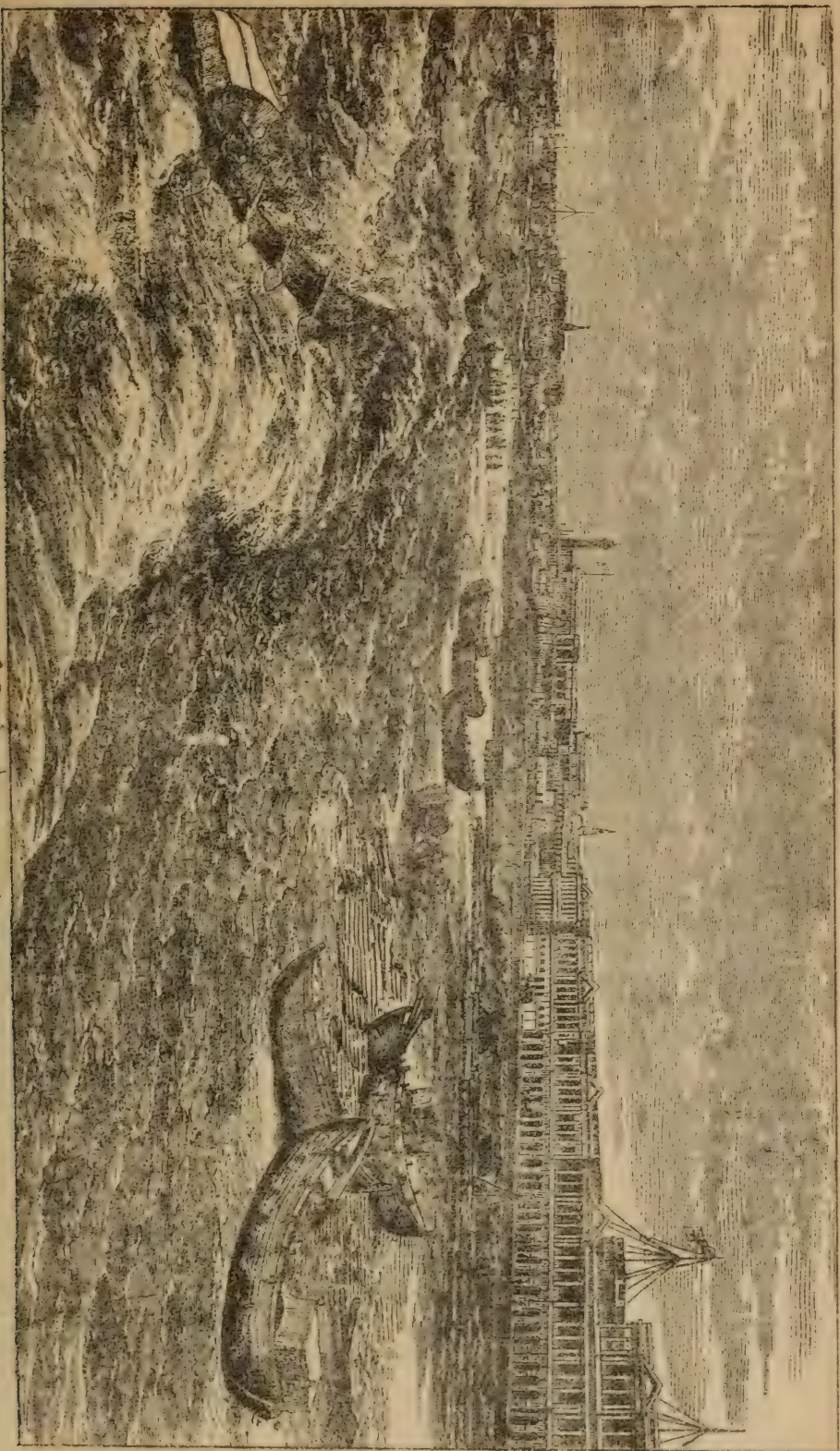
استقلالانی اعاده ایدوب ۱۲۳۷ و ۱۲۷۵ سنه هجریسنده کی
مخاربه لرده بر مقدار بر و یردی ایسه ده حالا تکمیلنی المغه
اوغراشورلر برمانده (قیوم) نام معبد قدیم شایان تماشا آنا
عتیقه دندر

سیام قرالیتنه تابع ملاقه شبیه جزیره سی کنکه نهرینک اوتیه سنده
و بنکاله و چین دکرلری بیننده بیک طقسان کیلو متر و طول و یوز
طقسان کیلومتر و عرضلی بر قطعه اولوب اوچیوز یتش بیک نفوسی
واردر هواسی صحیق و وخیم وزراعتی آزرلردر صاری صبر
و صندال و امثالی اشجار و الماس و سائر اجمار ذیقیم و التون و قلاهی
و تیمور معدنلری واردن جزیره مذکورده بولنان ملاقه شهرنده
اوروپاکی و چینلی و مالابارلی اولمق اوزره اوتوز بیک نفوس واردر

— مدراس ایالتی —

هندستانک ایالت جدیدلرندن مدراس ایالتی سکر درجه عرض شمالیدن
یکرمی درجه عرض شمالیه قدر اراضی بی حاوی هندستانک جهت
جنوبیه سنده مثلث الشکل بر قطعه اولوب مذکور مثلثک جانب شرقی
سواحلنده (کرد مندی) و جهت غربی سواحلنده مالا باره منتهی
ایالت مذکورهنک مرکز اداره سی (سیلان) اطه سنک قرشو طرفنده
التیوز نفوس حاوی بومبایدن یدی یوز میل مسافه بعد شرقی جنوبیده
و کلکتهدن سکر یوز یتش میل بعد غربی جنوبیده درت کیلومتر و
طول و ابکی کیلومتر و عرضنده حاوی (مدراس) شهریدر

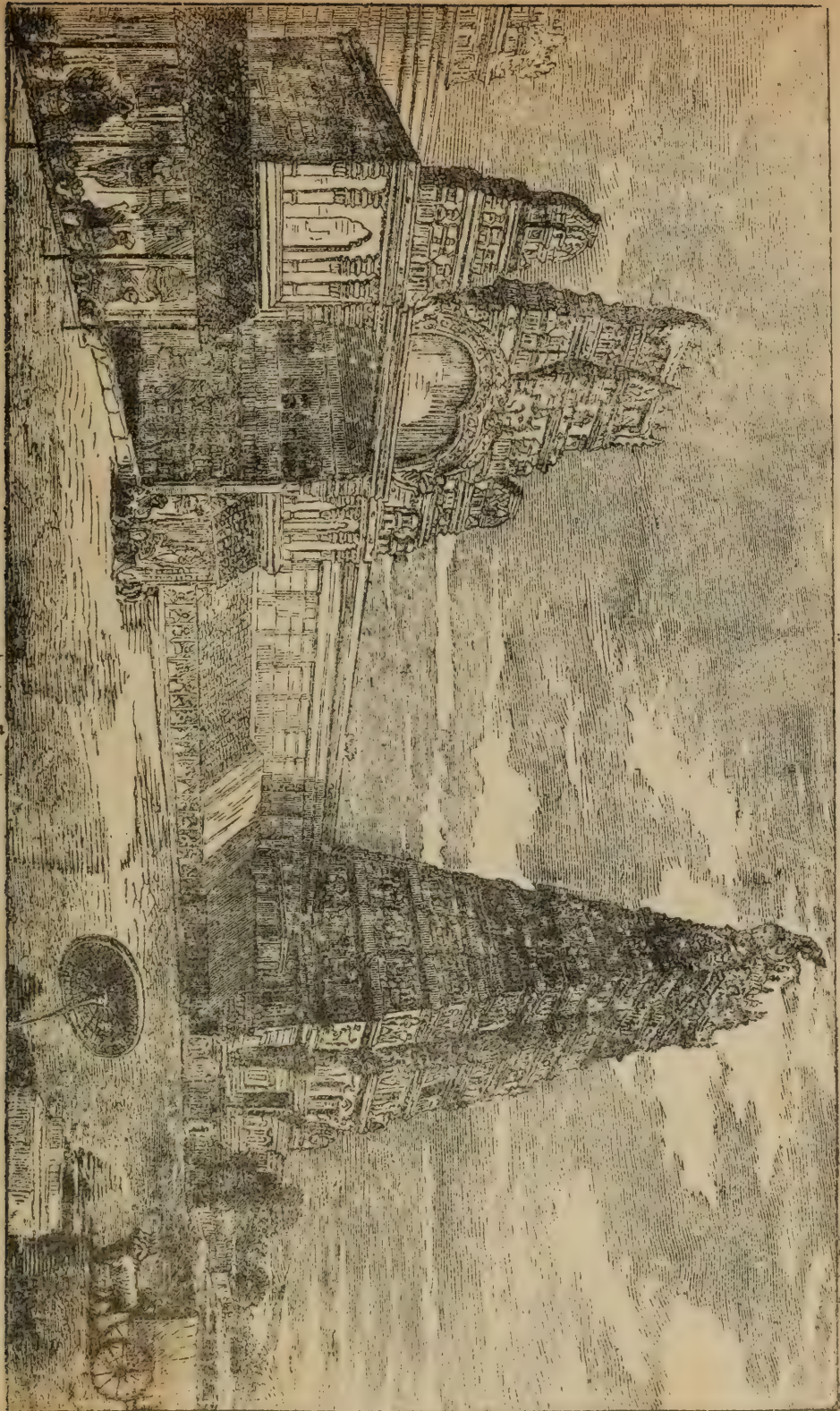

مدراس بلاد ساحلیہ دن اولغلہ برابر لیمانی تھلکہ لی اولوب لدوس
اسدیکی زمان لیمانده هیچ برکینک طورہ بیلمسی قابل اولہ مدیغندن
مدراسک تجارتی بومبای و کلکتہ دن دھا اشاغی اولدیغی جھتلہ
بومبای و کلکتہ اھالیسنک ثروتی مدراس اھالیسنده یوقدر لکن
مدراس شہرینی تزین ایدن عالی بنار بومبای و کلکتہ نکل بنالردن
دھا چوقدر خصوصیلہ مدراسک (چیوکل) دنیلان محلہ سنده نواب
کرناطکک غایت انفس بر سرایی اولدیغی کبی صومامکی طاشلردن
یانیلش ایکی عدد منارہ لی جامع شریف مقدا اورادہ بولنش اولان
حکومت اسلامیہ یی خاطرلرہ کتور مکدہ در مدراسک اطرافندہ
بولنان اراضی زراعتہ قابل اولدیغندن اھالی تجارت و صناعتلہ
اشتغال ایلدکلری جھتلہ مدراسک امتعہ تجاریہ سی اقشہ قطنیہ
واراضیلردن حاصل اولان خام پموق و توتون و انجو و صدف
و چوید کبی شیلدر مدراسدہ متعدد غزتہ لر چیقار جوامع و کلیسا
و بتخانہ سی اولدیغی کبی رصد خانہ سی دہ واردر مدراس و قتیلہ
هند حکومتلردن بری ایکن مؤخرأ ۱۰۴۹ ہجریدہ انکلیرلرک
الارینہ یکدی شمدی هند مستملکاتلرینک الدمعتبری عد اولنیور

ایالت مذکورہ نکل مشہور شہرلردن مدراسک درتیوز اوتوز کیلومتر و
بعد جنوب غریب سنده مقدا یوز الی والآن اوتوز بیک نفوسی حاوی
(سرنکپتن) شہری واردر کہ متین برقلعہ سیلہ برابر حکمدار سابق اولان
مشہور حیدر علی نکل برسرای عالی سیلہ هندولرہ متعلق سرنغاویاسرنک
نام معبدی و سائر برطاقم جسیم بنار ایلہ جبہ خانہ و طوپ فابریقہ لرینی
محتویدر

مدد اس پیجی ایسی

و کذا حیدر علی نك تربۀ مشهوری الآن شهرک برطرفندۀ شایان
 زیارت بر بنادر حیدر علی مدراس ایالتندۀ واقع میسور مضافاتند
 قولار نام موقع اهلایسندن سیادتله شهرتیاب بر ذات جلالتسمات
 اولوب مرهتلر ایله وقوعبولان محاربۀ سنده ابراز ایتیش اولدیغی
 شجاعت و بسالتی مناسبتیه راجه طرفندن التفات اولمق اوزره
 کندوسنه وزارت و یرلش ایکن ۱۱۷۵ تاریخندۀ رفیع لوای
 قیام ایدرک ابتدا سر نکپتنی و متعاقباً میسور ایالتنی ضبط و تسخیر
 ایلدیکی کبی فرانسرلرک معاونتیه کلکته و مالابار حوالیسینی
 دخی زیر حکمتۀ الدقدن صکره انکلیرلر بوکاقرشو طور مق
 ایستدیلر ایسده بر قائده قزانه مدیلر مشار الیه حیدر علی ۱۱۹۷
 تاریخندۀ وفات ایدوب اوغلی (تیپو سلطان) خلف اولدیغی جهته
 اوزمانلرده پایتختلری اولان سر نکپتن شهرینک نفوسی یوز الی بیکه
 بالغ اولیور ایدی

۱۲۰۷ تاریخندۀ تسلطانک انکلیرلرله اولان محاربۀ سنده مغلوب
 اولدیغندن اداره سنده بولنان ممالکک نصفی ایله مصارف حربیه یی
 و یرمکه مجبور اولدی ایسده یدی سنه صکره انکلیرلرینه بر بهانه ایله
 محاربۀ آچوب بیچاره بوسفر شجیعانه مقاومت و مدافعه سی ائاده
 کنای وزیر اسندن بر خائنک دست خیانت سرشقیله قتل اولمش
 و (تیپو شهید اکبر شد) تاریخ وفات واقع اولمشدر

✻ ميسور ✻

ميسور ايالتى هندستانك اقسام ممتازه سندن بريدر وبالا كهاتك جنوب وقويمبتورك شمال وكنارا ومالابارك شمال شرقى جهتلرنده واقع سطح بچردن بيك زراع مرتفع اولديغى حالده اوچ مليون بشيوز بيك نفوسى حاوى وهواسى معتدل واراضيى منبت اولوب منطقه حاره يه مخصوص محصولاتك كافهسى انبات ايدر بوياالتده پك چوق تيمور معدنلى اولوب كافهسى ايشلدلمكده در بر قاچ عصر راجه لر اداره سنده بولندقدن صكره بيك يوز اللى اوچده حيدر عليـنـك يد تسخيرينه كچدى صكره حيدر عليـنـك اوغلى تپو سلطانك وفاتندن صكره اهامالى اسكى راجه لر دن برينك اوغلى تخته كچورديلر ايسه ده اسكى نفوسلى قالمبوب مركز اداره سى اولان ميسور انكليزله كچدى

✻ لنكا ياخود سرانديب وياخود سيلان ✻

سيلان وياخود سرانديب هندستان غربى شيه جزيره سنك جهت غريب سنده وهندوس نهري ايله حيدرآبادك جهت جنوب سنده (قورماندل) ساحلنده منقار وبالق كورفزلى ايله قره دن تفريق اولنور طولاً درتيوز يكرمى وعرضاً ايكي يوز التمش بش كيلومترو مربهنده ايكي مليونه قريـب سـكنه يـي وبرطاقم اوفاق حكومتلى حاوى بريوك اطه اولوب مركز حكومتي اولان (قولومبو) شهرى اهامالى سنك لسانلى

سانسکریت لغتی وسائر بلده و قرا اہالیسنک لسانلری متنو عدو مشہور
شہرلری مذکور حکومتلر مرکز ادارہلری اولان (قاندی) (نومبو)
(ترنگہ ماء) (غفار) شہرلر بدر

مذکور قولومبو شہرندہ برانجمن دانشلہ برچوق مکاتب و ہر طرفندہ
شوصہ و تیمور یولار وارددر اہالیسی درت صنفہ منقسم اولوب بری
یرلی اہالیسنندن کہ ہیج حکومتہ تابع اولمہ رق یارم چپلاق اولدقلری
حالدہ اور مانلردہ یالکز تہیش ایدرلر ایکنجیسی سہنگالی اہالیسی
اوچنجیسی مالابار ساحنندن کلوب جزیرہ نک بعض محللرینی فتح
ایتمش اولان مالابار اہالیسیدر دردنجی مہریرلردر کہ بونلر عرب
نسلندن وقتیلہ ہندستانہ ہجرت ایتمشلردر

بونلردن ماعد اپورتکیز و ہولاند و انگیز اہالیسیدر جزیرہ
مذکورہ دہ مقدمجہ پورتکیز و مؤخرأ ہولاند لیلر حکومت ایتمش
ایسہلردہ شمدی انگیزلرک ید تصرفلرنہ کچمشدر

جزیرہ نک اے بوکسک محلی دریادن ایکسک ایشوز یکرمی یدی مترو
ارتقا عنندہ بولنان (آدم تپہ سی) اولوب بوتپہ نک اطرافندہ غایت منبت
اووہلر وارددر

جزیرہ نک اطرافندہ جذر و مد حمنی غایت شدتکہ اجرا ایدر درونندہ
سیر سفاینہ قابل نہرلر وارددر ہواسی غایت صیجاق ایسہدہ
ہندستانک سائر محللری کبی صحتہ خیر موافق دکلدر چونکہ دکزدہ
ہبوب ایدن روز کارلر واسطہ سیلہ صیجاق تبدیل ولور
اراضیسی غایت منبت اولدیغندن ممالک حارہ مخصوص محصولاتک
جلہ سی بورادہ حاصل اولور

تمر هندی و خرما و موز و هند جویری و انانوس اغاجیلہ امثالی بلاد
 حار دیہ مخصوص اغاجلر بولنور محصولاتی توتون قهوه شکر قامیشی
 پنبوق و کتان مزروعاتی و دارچین اغاجی مغروساتیدر

دارچینک اغلاسی بوراده اولور اغاجی اون مترو قدر طویل اولوب
 عناب اغاجنه بکزر دارچین اغاجی غرس اولندقدن صکره اون سنه
 قدر طوقمزلر و اندن صکره ایکی اوچ سنه لک دالری قیریلهرق
 قبوغی چیقاریلوب بربری ایچنه صوقیلدقدن صکره کونشده قوریدیلور
 اغلاسی رنگی لطیف و جرمی ضعیف و اینجه و سرت اولانی در
 تقلیدی و دیگر محللرده حاصل اولان عادسی دخی واردر

جزیره مذکورده دارچین اغاجی غرس اولنوب محصولندن دارچین
 روحی ایله یاغی چیقاریلور سیلان اراضیسی سنه ده اوچ کره محصول
 و یردیکی کبی پک چوق صیق اغاجلی اورمانلر و بو اورمانلرده
 قیلان و مایمون و فیل سوریلری و امثالی حیوانات وحشیه و کبیره
 بولنور

حیوانات و حشیه میاننده فیلدن حساس وزکی حیوان یوقدر فیللر
 سوریلرینی تشکیل ایتدکری زمان برنجی درجه ده مسنلری ال اوکده
 و ایکنجی درجه ده مسنلری ال ارقه ده کیدوب کنج و عاجلری
 اورته ده کیدرلر مخاطره لی و قتلرده یاوریلرینی خورطوملری ایله
 الوب ارقه لرینه آتارلر و دائماً برسوری دیگر سوریدن اجتناب ایدرک
 غایت اوزاق کیدر لکن هندلور بونلری اصطیاد ایدرک اهلی
 حیوانات صره سنده استخدام ایدرلر

فیل اوچ درلی اصطیاد اولنور بری برچوق آدم طاول و سور نا

و مشعللر ايله كيدرک سوریدن آیرلش اولان فیلی اور کیدوب اجبارله
مقدمجه حاضرلش اولان محله صوقارلر بر قاقچون اوراده آچ
صوسز قالدقدن صکره رام اولور

ایکنجی فیل اصطیادنده مهارت کسب ایتش بر قاق آدم فیلی ارامق
ایچون اورمانه کیروب فیللردن بر کوچک سورویه مهاجه ایدرک
جدتلندیرنجیه دک قوغالغه باشلارلر بو حالده فیللر بر شاشقنلق کله رک
یواش کیتکه قونیلور ارقلرندکی ادملر آهسته یوریشله تعقیب
ایدرک برایکی قوتلی ايله آتیلان کیندر فیلک ارد ایاغنه طولاشدیغی
حالده ینه ارقلرلی صره یواش یواش کیدرک قارشولرینه بر بیوک
اغاچ تصادف ایدنجه کیندک اوجنی اغاچه ربط ایدرلر و بومنوال
اوزره بر سفرده بر قاق فیل اغاچه باغلارلر

فیل اغاچه باغلی اوله رق بر زمان قالدقدن صکره بونلری رام ایتک
ایچون کتورلش اولان الشمس فیللره تسلیم اولمده عناد ایدر ایسه
الشمس فیللره امر ایدرلر عنادلرندن یکورنجیه قدر خور توملری ايله
دوکرلر

اوچنجی بر قاق الشقین دیشی فیلی اورمانه کتوروب بر اقلرلر بو فیللر
وحشی فیللری سوریدن آیروب کندو طرفلرینه جلب ایتدکدن صکره
صیادلر الشقین فیللره برابر مجلوب فیللری الوب کیدرلر
فیللر اوت و کوک و پیراق و یوساق چالی و چرپی و میوه و بغدادی
واتمک اکل ایدوب اصلا اته دائرشی یمزلر

فیلک تربیه لیس و حشیشندن دها زکی اولور بو جهته ایولک ایدنن
منون اولدیغی کبی حقارت ایدن کسه دن انتقام المغه حاضرلنور

(دکن) مملکتسندہ بر فیل کندیسندہ حقارت ایش اولان فیل جیسی انتقام
 ایچون ازمش فیلچنک قاریسی بونی کورنجه ایکی ارکک چوجغنی
 کتوروب قوجه می اولدر دیک باری بوچوجقلم ایلہ برابر حیاتمی بزہ
 باغشلہ یولی چوجقلم فیلک ایاغنه آتجه فیلک حدتی ساکن اولوب
 متأسفانه بر هیئتده چوجقلم بیوکنی پدرینک یرینه فیلمیلکنہ قبول
 ایتدیکنی ایما اوله رق خورتومی ایلہ طوتوب ارقه سنہ اتار وکذلک
 (ورسای) حیوانات باغچه سنده بولنان بر فیل کندوسیلہ اکنانلری
 اکلا یوب انتقامه وسیلہ ازادیغنی ایما ایدر ایش بر کون کندوسنہ
 برشی اتار کبی الداتان آدمی خرطومیلہ دو یروب ارقه سی اوزرینه
 دویره رک ایاغنک برینی قیرمشدر

— ❧ — علیک — ❧ —

عودتمزده سرهنددن دهلی یه کیدر کن شمدوفره کیردیکمزده
 واغونک برنده سید احمد خان نامنده آق صقاللی بر ذات اوتورر
 ایدی انکلیرلرک بزم ایچون تخصیص ایش اولدقلم تره نه بویله
 بر یانجی آدمی بر اقدقلمنه استغراب ایتدک مکرسه مومی الیه دهلی
 خانداندن بر معتبر ذات اولوب انکلتره حکومتی نزدنده ده اعتباری
 اولدیغندن اقران و امثالنک نائل اوله مدیغنی معتنا بر مأموریتی دخی
 وار ایش مومی الیهک یولزک اوزرنده کائن (علیکر) نام قصبه ده
 یاپدرمش اولدیغنی مکتبلرینی کوسترمک ایچون علیکر استاسیوننده
 اینوب قصبه مذکوریه چیمقلغمزی رجا ایده جک ایش خان

مومی الیه خصوص مذکور دنطولایی حکومتدن مساعده المش اولدیغی
ایچون ساعت اون راده لرنده مذکور استاسیونه و اصل اولدقده بزدن
اول حاضر انمش اولان عربله ره را کبأ بر چاریک مسافه مقداری استاسیونک
بعدنده واقع علیکر قصبه سی خار چندہ انکلیز لک محله اتخاذا
ایتدکاری ککش جاده لی اغاجلق و باغچه لق برجای فرا حفزاده
یادر مش اولدیغی اوچ باب مکتبلرینی کورمکه کیتدک

خان مومی الیه کرک مکتبلرک بنا و انشاسی و کرک سنوی وقوعبوله جق
کافه مصارفنی کندو طرفندن تسویه ایتکده ایمش مذکور مکتبلرک
بهرنده یوزدن متجاوز شا کرد بولندیغی حالده برنده (صرف و نحو)
ایله سائر علوم آلیه ایکنجی سینده حدیث شریفله فقه و امثالی کتب دینیه
و اوچنجی سینده انکلیز لسانیه ریاضیات و طبیعیات کبی علوم حکمیه
جدیده او قوتدیریلور ایدی

سید احمد هند مسلمانلری غایت متعصب اولدقلرندن انکلیز لک
مکتبلرینه چوجقلرینی و یرمیوب مجوسیلر ایسه علی العموم
چوجقلرینی مکتبه و یردکلرندن انلرک اولادی ایلروده حکومت
نظرنده اعتبار بولوب اسلام اولادی اعتبار بولمیه جقلرینی اکلا دیغی
جهتله اهالی اسلامیه اولادینی تحصیل معارفه تشویق ایچون
بومکتبلرک تأسیس و کشادینه صرف نقود ایلدیکی کبی درس
پروغرامنی دخی کندوسی ترتیب ایلش ایدی

والحاصل مکتب مذکور کیدیلهرک شا کردانک درس لرینه دائر
بعض سؤال و جواب وقوعبولدقن صکره خان مومی الیه اردولسانی

اوزره امیر المؤمنین اولان پادشاه مسلمان حضرتلریله حشمتلو انکلتره
قرالیمده سنه دعاوثنایی حاوی برکوزل نطق ایراد ایلدی
اهالیء مسلمانک انکلیر مکتبلرینه رغبت ایتدکلی کیفیتنه کلنجه
هند اهالیسی بونلردن برقاچ ماده دن طولایی رنجیده خاطر درلر

از جمله هندستانی ابتدای تسلط پرده شرع شریفه تمامیه مخالفت
اولمیه جنی وعد اولمش ایکن بو کونکی کونده بوکا مخالف حرکت
ایتملی ۲ اهل اسلامک شرعاً احقاق حقلمی ضمنده قاضی و حاکملمی
بونمسنه امتیاز ویرلمش اولدیغی حالده مؤخرأ بونک دخی لغوی کیفیتیدر
۳ معارف و خیرات ایچون تأسیس اولمش اولان اموال و ققیه نک
فسخنی کیفیتیدر

۴ انکلیر معارفی اصولی اوزره تحصیل علم اولمشنی التزام ایتملی
و مکتبلرینک اصول مذکوره اوزره ترتیب اولندیغی جهتله
بین الاسلام تقید اولندیغنه بناء معارفندان اسلامک ازالمسی ماده سیدر
و کذلک هندستانک زراعت خصوصنده ممالک سائر هیه مرجع
اولدیغی مسلم اولوب ولیکن اهالی اغزنده برسوز دوران ایدیورکه
املاک بزم ایسه محصول انکلیر لر کدر املاک نظامنامه سی بونلری
فوق العاده صورته تضییق ایتدکن بشقه حاصلاتک قسم اعظمی
طرح و توزیع اولنان و یرکولر ایچون اخذ واستیفای ایدلمکده در
بو جهتله هندستانده کرک اهل اسلام و کرک هندو طائفه سی
چالیشهرق النلرینک تريله حاصل ایتدکلی محصولاتک چوغنی
انکلیر لره ویردکلی کی عسکر دخی ویرلر
انکلیر لرک هند اهالیسنی بویله اغیر تکالیفله ایکتمکده اولدقلمی حالده

چو جقلىرى تحصيل ايتك ايچون يامش اولدقلىرى مكاتبىدن طولايى
اهالىنىك ممنون اولميه جقلىرى اشكاردر

مع مافيه انكاته حكومتى بوقدر اهالى يه اغير و يركولر يوكلكمك ايله
برابر بوكونكى كونده كافه مستملكاتندن سنوى يتش مليون ليرا
رادهسنده بر واردات تحصيل ايدى بيلكدهدر

حالبوكه هندستاندن بونلرك استملاك ايتدكلرى يرلرك زمان قديم
وارداتى يوز اللى مليون ليرا رادهسنده بولنش اولديغندن انكاته
حكومتى واردات حاضره يى اسكى رادهسندى كتورمك ايچون دائماً
بر چاره ارامقدهدر

مثلا زمان سابقده (اله آباد) ايالات اربعه سنك واردات سنويه سى
طقسان سكر كرور سكرلك التمش بشبيك التيوز دام مبالغه بالغ
اولور ايدى

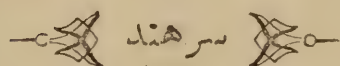
(دام) ديدكلرى تقريباً بزم يكرمى پاره قدر براچه نك اسمى اولوب
لك يوزيك عدد و كرور يوزلكدن عبارت اولديغى جهته بو حساب
اوزره مبلغ مذکور در تيوز سكرسان ايكي مليون غروش قدر
پاره ايدر

وكذلك (بنارس) ايالتنك واردات سنويه سى اوتوز يدى كرور التمش
بريك دام اچيه بالغ اولور ايدى

وينه (لكنو) ايالتنك حاوى اولديغى قضاو ناحيه لردن سنوى يكرمى
التى كرور قرق بش لك وسالف الذكر (بهار) راجه لغنك اوتوز سكر
كرور يدى لك اوتوز بيك دام و (بنكاله) ايالتنك قرق التى كرور يكرمى
طقوزلك در تيوك دام و (اوريسه) ايالتنك قرق كرور و قرق برلك دام

و (اورنگ آباد) ایالتنک اون بش کرور التمش ایکی لک و بیجاپور ایالتنک
ایالتنک التمش کرور و یتیش ایکی لک دام و (خاندیس) ایالتنک التمش
کرور و طقسان لک دام و (اجیر) ایالتنی محمد اکبر شاه انا لک تصرفند
اخذ و ضبط ایتدکن صکره سنوی الی بش کرور الی اوچ لک دام
واردات اخذ و استیفا اولنور ایدی و سائر ایالتلرده بو قیاس
اوزره در بوندن اکلاشدیغنه کوره هندستانک زراعت و تجارتیله
ثروت عمومی سی اوائلده دهها زیاده ایش

مشهر امام ربانی ایله بعض اولاد کرامی بوراده مدفون اولدقلرندن
مشار الیهم حضراتنی زیارت ایتک ایچون عودتمزده شهر مذکوره
کیتمکی ارزو ایتدیکنز جهته انکیز حکومتی طرفندن بزم سرهنده
کیده جگمز کونیه راجه مرقومه خبر و یرلدیکندن (امرت سر) دن
چیقوب دهلی یه کیدر ایکن اثنای راهده سرهند استاسیوننه ایندک
اورادن بزی سرهند شهرینه کتوردک ایچون راجه مشار الیه اوزلرنده
اطراف التون و کوشدن معمول ظاوس قوشلری رسم مجسملریله مزین
قورنه شکلنده بر تخت بولندیغی حالده کندوسنک رکوبنه مخصوص
اولان ایکی رأس فیل و برقاج عدد مطمئن فایطونلر و صرمه لی
خشلر ایله مزین عرب اتلری طرفندن سرهند و الیسی بولنان مجوس
طائفه سندن برذاتی سرهند خاندانندن براهمیتی مأمور یتده بولنان
مسلم برذاته ترفیقاً وارقلرنده متعدد سواری و پیاده ادملر بولندیغی

حالده استاسیونه کوندرمش و کندوسنک بیله بعض مهم مشغولیتی
اولیه جق اولیدی بالذات کله جکنی بیان ایش اولدیغندن مسافرلردن
هر بریمز بونلردن برینه را کباً شهره عزیمت ایلدک فقط فیله بنک
پک قولای اولیوب فیله یه چوکدیکی حالده بومثللو بنک فیله یه
یاننده دایما اصلش نردبانی اولدیغندن فیله یه یی یاتردقدن صکره
نردبانی یانه قویهرق اوزرینه بنه جک ادم بونردبان واسطه سیله بنر
فیل اوتورر ایکن اوک ایاقلرینی اوزادهرق اوتوردیغی جهته قالقار
ایکن اوزرنده کی آدم صار صیلامق قابل دکلدر

استاسیونک بر چاریک اوتیه سنده سرهند شهرینک کنارنده دهلی
پادشاهلرینک اثار برکزیملردن اولهرق (شاه باغی) دینلان باغچه یه
نازل اولوب بغچه مز بورده واقع قصرده مقدمه تهیه اولنش
اولان طهامی یدکدن صکره تکرار عربله ره را کباً امام مشارالیه
حضرتلرینک تربه شریفلرینی زیارتیه کیتدک

تربه مقدملری شهرک درونده ایکن شمدیلرده بو شهرک او طرفلری
خرابه زار حکمنی الدیغی جهته جوارنده کائن برجامع شریفله سائر
برطاقم قبلردن بشقه بر بنایوق ایدی مسلمانلر ایله مجوسیلر بیننده
اوتیه دنبرو عداوت اولدیغندن مسلمانلر حکومت اسلامیه زمانلرنده
مجوسیلرک معابد و زیارتگاهلرینی خراب ایتش اولدقلری کبی مؤخرأ
سرهند مجوسی اله کچدکده انلره مجمع مراقده و مشاهد اولان محله
اسلامیه یی یاقوب یقهرق خراب ایتش اولدقلردن اولیه خرابه زار
برمحلده امام ربانی حضرتلرینک صندوقه سنک اوزرنده بر پول ایله
ایشلمش اورتودن بشقه تزییناته دائر برشی یوغیدی

فقط بونکله برابر تر به مذکوره اسلامي کي مجوسيلر دخی احترام ایلدکارندن کسه اورتویی سرقت ایتماش اولدیغی کي جامع مذکورک امام ومؤذنی و تر به دازیده موجود ایدی

امام حضرتلری همشیره لایله برابر برقه دروننده و سلسله خواجکان نقشبندیه دن اولان اولاد کرامی او جوارده یالکز اوله رق هر بری بر رقه ده مدفون ایدی

الحاصل بو تر به لک علی الاصول زیارتلری تکمیل اولدقدن صکره فیلار و ارا به لره راکباً شهرک دورنی سیر ایتکه کیتدک سوقا قده او کومره چیقان مجوسیلر تعظیم و احترامده قصور ایتیب هندستانک بعض محالارنده عادت اولدیغی اوزره عزیز مسافرلینه ولو (بریس) یعنی یکر می پاره اولسون پاره ایله اکرام ایدرلر سرهند مجوسیلرینکده بعضیلری بو عاده رعایت ایتدکاری کوریلور ایدی

صکره کلوب ینه کیجه ساعت برده حاضرلنش اولان طعامی یدکدن صکره استاسیونه کیدیلدی بز راجه نک مسافرلری اولوب مهماندارمز اولان سرهند والیسی ایله مسلمان امر اسندن رفیق بزمه برابر شمدوفره بنه رک پتیاله حدودندن کچر دیکدن صکره بزدن راجه یه خوشنودیتزی حاوی بر مکتوب الوب کیویه عودت ایتدیلر

سرهند قدیم بر قصبه بولنش ایسه ده مؤخرأ هند پادشاهلرندن (فیروز شاه) یدیوز سکز تاریخنده معموریتی تزید ایتش اولدیغندن الحاله هده بر شهر شهیدر که خطیره سنده امام ربانیدن مقدم اولیاء المهدن بر چوق ذوات کرام مدفون اولدیغی کي شاه جهان زمانده

اوراده پوست نشین اولان (فرید الدین مانی) حضرتلری ایله شیخ
 (معصوم کابلی) قدس سره حضرتلرینک انفاس قدسیه لری سایه سنده
 بر چوق مجوسی شرف اسلامه مشرف اولدقلری کبی اولاد
 کراملرندن بر خیلی پوست نشین مشایخ دخی کندولرندن صکره
 اورالک احیاسنه سبب اولمشلردر و الحاصل بلده مذکوره لایعد
 ولایحی مرقد و مشاهد اولیائی مشتمل بواندیغندن (برج اولیا)
 عنوانیه یاد اولمغه شایسته بر محل مبارکه در

سرهنده مجوسیلرک دخی بر چوق اماکن مبروکه و مقدسه لری
 اولوب از جمله شهر مذکورک اوتوز گروه بعد جنوبیسنده برکول
 واردر که هندولر بوکولی یرک کو بکی عدایدوب کره ارضک
 خلقتی اورادن بدأ ایشدر اعتقادنده بولنه رق بیاغی کونلده
 مذکور کولده ییقانمغی ثواب عدایدولر ایسه ده کسوف شمس
 زمانده اوراده غسل ایتمک حسابسز اجر و ثوابی مستلرم اوله جغندن
 اول اثناده غایت اوزاق محللردن یک چوق ارکک و قادیلر کلوب
 ییقانولر

سرهندک قرق گروه بعد شمالیسنده واقع (کانون) نام صره طاغلرده
 التون و کوش و باقر و قورشون و تیمور و زرنیخ و امثالی معدولر
 واردر

پتیاله راجه سنک زیر اداره سندن سرهنددن ماعدا مشهور شهرلردن
 (انباله) و (دیوبند) بلده لری واردر بونلردن (انباله) شهری
 مقدملری غایت بیوک و غلبه لک بر شهر بولنش ایسه ده شمیدیلده
 ارتفاعندن تنزل ایدرک قصبه حالنه کلشدر

شهر مذکور هر نقدر راجه موھی الیه تابع ایسده انکلیرلرک برقاچ
 طابور پیاده و سواری اوله رق اور پالی عسکر یله برچوق هند
 عسکرلرینک اقامت ایلدیکی جسیم و متین قشله سینده محتوی بولمده در
 چونکه او جوارده پتپاله راجه سندن ماعدا سائر بعض راجه لر
 دخی بولندیغندن بو عسکری احتیاطاً اوراده اسکان ایتشلر در
 دیو بند ایسه هندستان قطعه سنک هر طرفنک دار تحصیلی و اهالی
 اسلامیہ اداره سنده بولنان (مدرسہ عربیہ) یی حاوی اولوب هندستانک
 مشهور عالمی بوراده بولنیور

همالایا طاغی شعباتندن اولوب انکلیر امراسنک موسم صیفده
 فاملیالریله برابر صیفیه لکیرینه مخصوص (شمال) طاغی دخی سالف الذکر
 راجه لرک مستملکاتندندر

مذکور طاغیه چیقماق ایچون ابتدا ابناله استاسیوننه کله رک (طریقشن
 انجن) دنیلان عادی قومسال یولده ایشلر بر نوع ماکنه لی عربہ ایله
 یولدن سکزیبک ارتفاعنده بولنان (کالکا) طاغیه چیقماقورکه بو طاغیه
 (کالکا) اسمنده برقصه دخی وارددر

کالکادن ایکی اتلی عربیه بنیلرک یکر می درت ساعتدن صکره
 شملانک اوچنجی حصه سی اولان (بالوکنج) نام محله کلنورکه بوراسی
 مذکور کالکایه الی سکزی میل مسافه در

کالکادن شمالیه قدر یول غایت دیک اولمغله برابر مصرف سایه سنده
 سهل المرور بر یول حکمنی کسب ایتش اولدیغندن هر نوع ارا به
 ایله کیدیله بیلور اما یولک ایکی طرفنده پک چوق یوکسک قیالر
 و اوچورملر اولوب اورادن ایلک دفعه کچن آدملر قیالر اوزرمره

يقلور وياحيوانك اياغى اوچورملردن قايار ديو اضطرابندن دىخى
خالى اولماز

كالكادن شىلايه دكىن امتداد ايدن طاغلر ك كوزل منظره لرندن دلسير
اولق قابل دكلدر اشبو طاغى كسوب يول يايىق ايچون انكليز
مليونلرجه روبيه صرف ايتش اولدقلى كى هر سنه تعمير وترمى
ايچوندى پك چوق پاره صرف اولتمده در

سالف الذكر بالو كنجدن كوچك شىلايه واورادن دىخى بيوك شىلايه
كىدىلور كه بيوك شىلانك ارتقاعى تخميناً اون بشيك قدمه بالغ اولمغه
اوزرنده اولان دوز اوهنك هواسى بر درجه ده لطيفدر كه انكليز
مأمورلى هر سنه هندستانك ياز موسمنده كى شدتلى ووخيم صيغندن
قاچوب اورايى ملجاء اتخاذايدىنورلر

زيرا اوراسى لطافت هو اونظافت مكان جهتيله دنيانك برنجى موقعى
اولدىغى كى صيفيه لك ايچون يايلىش ابنيه فخيصة نكده وصفى ناقابل
بر صورتده در

يازين شىلايه هندستان واليسى فاملياسيله برابر قالكوتهدن كلدىكى كى
هندستانده بولنان سائر انكليز مأمورينيله اصيل وزادكانى والمانيانك
اصحاب معارفيله امر يقانك زنكىن سياحليده اوراده كوريله بيلور

— سند اىالتى —

سند اىالتى بحر عمانك شمالنده ولاهورك جهت جنوبيه سنده وبلوچستانك
جهت شرقيسنده وراچيو تانانك جهت غربيسنده واقع اولوب طولاً

۳۸۰ و عرضاً ۳۶۰ میل اراضی بی و بش میلیون نفوسی حاوی بر قطعه در
 اهالیسی اسلام و خرسیان و مجوسیدن عبارت اولوب بجه سی
 صاچلری ایله البسه لری اوزون برهیئنده بولنورلر
 ایالت مذکور هك مرکز اداره سی (حیدرآباد) سنده شهریدر که یکر می
 يك نفوس و بر قلعه داخلیه ایله اسلحه فابریقه لرینی مختویدر
 شهر مذکور چکن عصر ك اواسطنده تأسیس اولنوب سند حاکم لرینك
 زمانده فوق العاده عمرانیتی حاوی ایدی ایسه ده بوندن الی سنه اول
 کایتلو خسارته دوچار اوله رق كك نفوس و كرك ثروتجه چوق
 تنزل ایتشدر معمافیه تجارتی درجه کالده اولوب دیار مذکورده
 بولسان (کراچی بند) قصبه سی غایت معمور بولمغله شمیدلرده مرکز
 اداره اورایه نقل اولمشدر

✽ سند حکمدارلری ✽

سند زمیندارلری یعنی بکری ایکی قسمدر برینه (سومرکان) و دیگرینه
 (ستمکان) ودها بیوکلرینه (جام) دیرار تغلقشاهك اواخر زمانده
 مسلمانلرک امداد و اعانه سیله دولت سومرکان خاندانندن ستمکان
 فرقه سنه انتقال ایتدیکی جهته بونلرک اکثر حکمدارلری اغلب اوقاتده
 دهلی پادشاهلرینه مطیع و خرج کذار اولمشلردر
 زمان اسلامیتلرنده بو طایفه دن سند حکومتیله بکام اولان کسه نك برنجیسی
 (جام افزاه) ۲ برادری بولسان (جام جونا) ۳ (جام مانی)
 بن جام جونا ۴ (جام تماچی) بن جام مانی که بونلر اصحاب زنار اولان
 مجوسیلر دندر

بوندن صکره بونلردن شرف اسلامله مشرف اولنلردن (جام صلاح
 الدین) ۲ (جام نظام الدین) بن صلاح الدین ۳ (جام علی
 شیر بن نظام الدین) درکه بوسلسله نك سلاله سی بوراده منقرض اولمشدر
 ۴ (فتح خان) بن اسکندر ۵ (جام تغلق) بن اسکندر ۶ (جام
 مبارک ۷ (جام اسکندر) بن جام فتح خان بن اسکندر ۸ (جام
 سنجر) ۹ (جام نظام الدین) ۱۰ (جام فیروز) بن جام نظام الدین
 ۱۱ (شاه بیک ارغون) ۱۲ (شاه حسین) بن شاه بیک ارغون
 ۱۳ (میرزا عیسی ترخان) ۱۴ (میرزا باقی) ۱۵ (میرزا جانی) درکه
 بوندن صکره سند حکومتی اکبر شاه زمانده دهلی حکومتیله برلشمشدر

دارالامان ملتان

ملتان شهری دخی سند ممالکی بلادندن اولوب طوغله دن برقلعه سی
 وهرطرف اهالیسی ایله مملو وهردرلو اشیا بیع و فروخت اولنور
 چارشو وپازاری واردر

شهر مذکوره عراق تجارلری قندهار طریقله غایت اعلا عرب اتلری
 کتوروب اوراده بیع و فروخت ایدرلر

ملتانک هواسی اعتداله قریب برهوا ایسه ده لکن موسم صیفده
 صیحا ق غایت مشد و یغور آز اولور اهالیسی سند و لاهور لغتی
 بینده قاریشق برلغته تکلم ایدرلر

ملتان جهتلرنده اسلامیتک ظهوری خلفای امویه زمانده اولوب
 برمدت صکره (قرامطه) استیلاسنه دوچار اولش ایسه ده سلطان

محمود غزنوی مذکور ملاحدہ نیک ید تغلبندن خلاص ایدرک مدت
مدیدہ غزنوی خاندانی الارندہ قالوب دولت غزنویہ تنزلہ یوز
طوتبجہ تکرار ملتان قرامطہ نیک تصرفنہ یکوب بعدہ سکز یوز قرق
سکز ہجریہ سلاطین غوریہ دن (سلطان معز الدینک) قبضہ تصرفنہ
یکدیکی کی غوریہ لردن صکرہ دہلی حکومتی التندہ قالوب تاکہ اقلیم
ہنددہ ملوک طوائف ظہور ایدنبجہ ممالک ملتان مستقل برحکومت
ادارہ سنہ یکدی ملتان شہری اوتہ دنبرو (مخدوم العالم) دینککہ مشہور
(شیخ بہاء الدین) وامثال اولیاء اللہ عظامک مسکنی اولدیغی کی الان
شہر مذکورده برچوق اولیاومشایخک تربہ شریفہ لری واردر

✽ ملتان حکمدار مستقلہ لرینہ کلنبجہ ✽

بونلردن برنجیسی (شیخ یوسف ملتانی) ۲ (قطب الدین لنکاه)
۳ (شاه حسین لنکاه) بن قطب الدین لنکاه ۴ (فیروز شاه)
بن حسین شاه لنکاه ۵ (محمود شاه لنکاه) ۶ (شاه حسین ثانی)
بن شاه محمد لنکاه اولوب بوندن صکرہ ملتان ایالتی دخی ینہ اکبر
شاه دہلی حکومتیلہ برلشدیرمشدر

✽ پنجاب ایالتی ✽

(امرت سر) پنجاب قطعہ سنک ہندستان جہتندہ معمور بر بلدہ سی
اولوب کشمیر شالانہ معادل شال دستکاکہ لریلہ ہر نوع قاش فابریقہ لرینی
محتوی تجارتیکہ برشہردر

بوراده هر سنده نك تشرین اولده بر عظیم بنابر قوریلدیغندن هر طرفدن
 رغبتله پنایر وقتی بورایه هر درلو حیوانات سوق اولنور
 انکاتره حکومتی طرفندن پنایر مذکوره ایو حیوان کتور نلردن
 هر کسك حیوانك مقبولیت واعلا لای نسبتنده اون روبه دن بیک
 روبه یه ودها زیاده قدر اکر امیه ویریلور وینه اون نسبتنده رسم
 الورلر

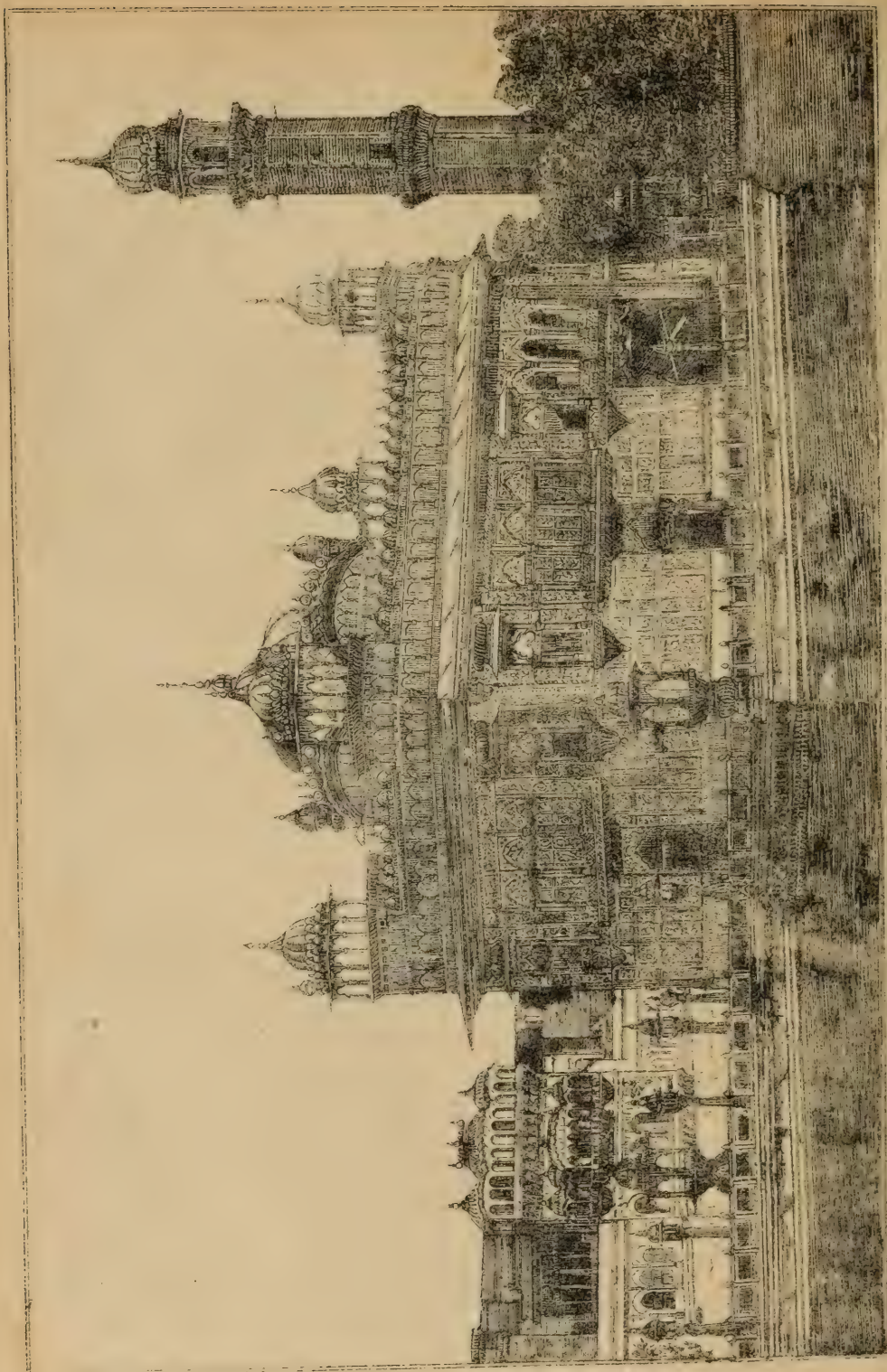
بعضکله بو پنایرده بر حیوان اکر امیه سیمله برابر بازارلق ایدلایکندن
 مشتری حیوانه ویردیکی پاره یی اوله بیلور که اکر امیه سندن چیتاروب
 کندوسنه حیوان مجاناً قالور و یا خود غائب ایدرده حیوان اکابر
 چوق بهایه اوتورر

پنایر شهرک خارجنده اطراف یو کسك اغاچ پارمقلقلرله چویرلش
 واسع بریز اولوب هر کسك هدیه المسنه اشارت اوله رق
 کتور دیکی حیواناتله برابر یاننده بر بیراق رکز اولمشدر
 ایشته امر تسرده کی بو پنایرک هدیه و اکر امیه سی سایه سنده عربستانک
 اک اعلا آتلی هندستانده کور یله بیلور

امر تسرده ابنیه فخمه دن بر چوق مساجد و معابد اولدیغی کبی
 اهالیسی اهل تجارت اولدیغندن بو نلردن جامع یاپدیرمغه مقتدر
 اصحاب ثروته بولنور بزم امر تسرده بولندیغمز کونلرده یرلودن بر
 ذاتک یاپدیردیغی جامع رسم کشادی زمانی اولمغله بزده نماز قلمغه کیتدک
 اوراده اهالی طوپلانوب جامع صاحبی بر تطق او قودی که مالی
 معارفک مدنیه اولان درجه تأثیرینی بیان ایله برابر پادشاه مسلمان ایله
 قرالیمه دعادن عبارت ایدی

امر تسرده دنيانك ابنىة فخمه سندن معدود (سق) قومندن اولان بر
 مجوسيلرك سر معبدلرى اولوب مذكور معبد هر درلو صنايع يديعه نك جمعى
 اولديغندن بيلغزكه بونك مصارف فوق العاده سنده اولان اسرافاته مى
 يوقسه عجائبات صنايعه سنده مى استغراب اولنسون معبد مذكور هندولر
 لساننده (اسرار خدا) و (ابدیت) نامى ويريلان بر ككش كولك
 تاوسطنده ديوارلرى بياض مرمردن و قبه سى صوم التوندن ياپلش
 اولديغى كې چانلق و يا مناره سنك قبه سى ينه صوم التوندنر
 معبدك ايجرو ديوارلرنده بولنسان برچوق اويمه صورتلرك كافه سى
 مرمر اوزرينه موزايق اوله رق ترصيع اولتمش مجوهر اتدن اولديغى
 كې ينه بوقيلدن اوله رق زمردن پيراقلر و قوشلر و سائر امثالى
 ذيقيم طاشلردن اغاچ داللى و چيچكلر ايشلمش و قيو پنجره لر ينك
 سيوهلرى كذلك موزايق اوله رق احجار غاليه دن ياپلشدر
 معبد مذكوره كيدلك ايچون بياض مرمردن مفروش صويك ايچنده
 بر ككش و منتظم شوصه يول ياپلش اولديغى حالده ينه چبلاق
 هندولر صوقوشى كې كوله اتيلوب يوزه رك كيدرلر
 مذكور يولاك هر ايكي طرفنده اوزرى التون قبه لى و يوكساك
 بررغاز فنارى كې فنارلر ركز اولنديغى كې معبدك حذا سنده ايكي عدد
 مزين معبد دخى قره ده اوله رق بو كولك كنارنده ياپلشدر
 بو معبدلرك التوندن ياپلش اولان قبه لرى ايله نهايت درجه ده بياض
 و شفاف اولان مرمرلرك عكسى هندستان كوشنك شعاعى التنده
 هر بر نظارك كوزلرينى قاشدير مقده در

معبد مذکور هندو لړك غندنده غایت مقدس بر زیارتگاه ایسه ده
مقدما پیشاور و کشمیر و لاهورده حکمدارلق ایتمش اولان (رنجت
سنکه) نام مجوسی حکمداری بو معبدك محتاح تعمیر اولان یرلرینی
تعمیر ایتدیکی زمان جهانگیر شاهك لاهورده کی جوامع و تربه و ابنیه
سائر هسنگ طاشلرندن جلب ایدرك تعمیر ایتشد

لاهوردن بومبایه انجق طقوز ایده کیدیلور ایکن کرک شمندوفر لړك
خط مستقیم اوزره کتمسندن و کرک و اغونلرك غایت سرعتله حر کشتدن
بومبایدن لاهوره یدی کون یدی کیچه ظرفنده کیدلای

لاهوردن جهلمه قدر بشقه جه بر قومپانیه طرفندن عادی اودون
یا قیلهرق ایشلادیلان بر شمندوفر اولوب هند شمندوفرلری کرچه بر
خیلیجه اوزون تیمور کوپریلردن مرور ایدر ایسه ده لاهور جوارنده
مذکور شمندوفر عادتاً اووه کی درت میل مسافه قدر ککش برنهرک
اوزرنده بولنان تیمور کوپریدن مرور ایدر (قارنائل دزیرو) درایدیکه
بو کوپری کی بر کوپریده یالکز امر بقاده اولوب آندن ماعدا بو
اوزونلقده کوپری دنیانك بشقه محلنده یوقدر جهلمدن پیشاوره قدر
بر شمندوفر دها یا یلقده ایسه ده اعمالات ترابیه سی تکمیل اولمديغندن
جهلمدن راول پندی یه واورادن پیشاوره قدر مکمل پوسته عربه سیله
کیدلای

لاهور جوارنده اولان استاسیون ایکی طرفلی بر طاقم مغازه و متعدد
مسافرن اوطه لری ایله ایشجی دکانلری و هوتلری حاوی اولدیغی
حالده غایت منتظم صورتده یایلمشدر

❖ لاهور ❖

لاهور نام دیگر لہاور پنجاب قطعہ سندن معدود مقدمہ ہند
شہزادہ لردن برینک پایتختی اولدیغندن غایت معمور برشہر اولوب
مؤخرأ برچوق محاربہ لر کوردکی جہتلہ اسکی عمراندن براز تنزل
ایتمشدر

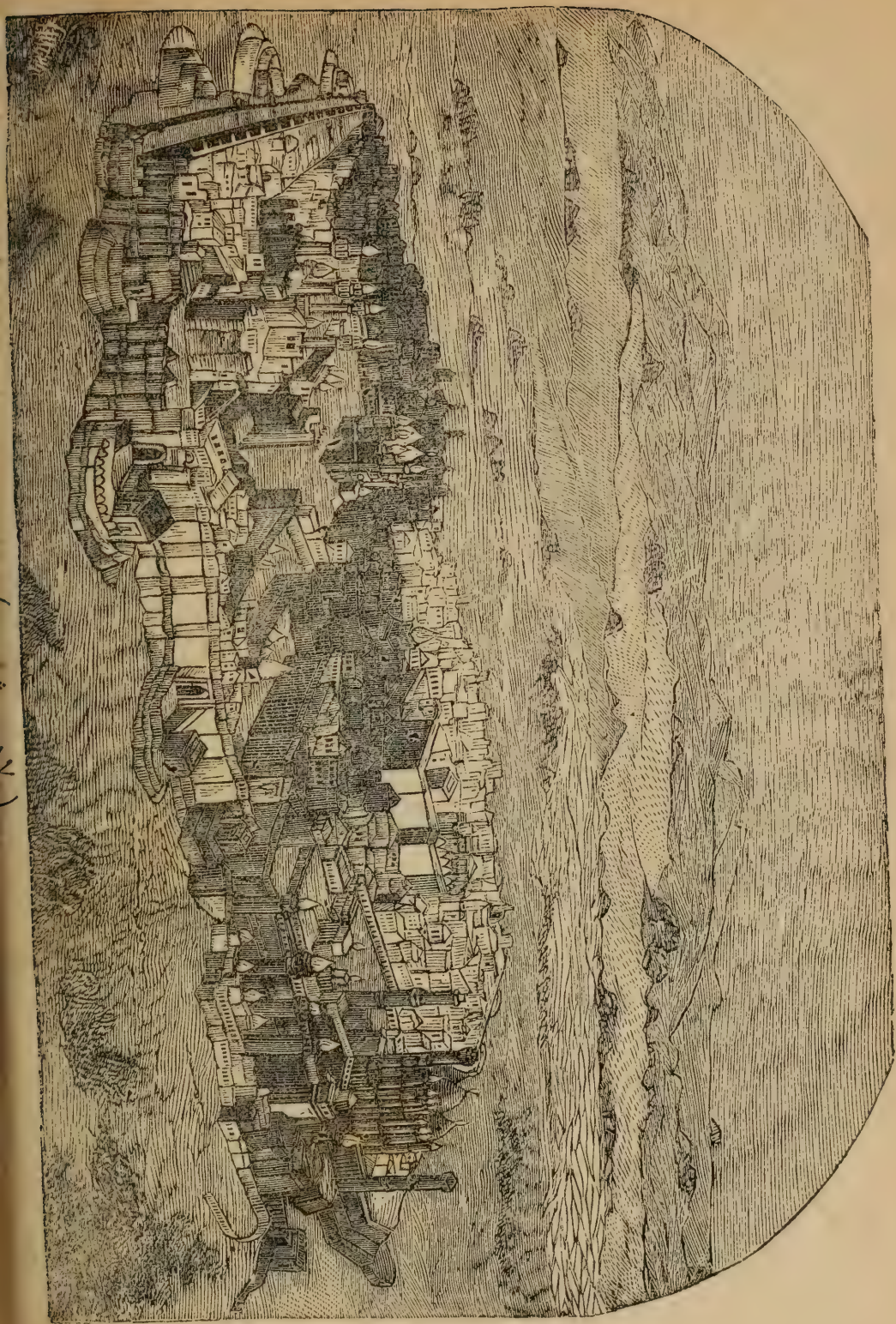
لاهورک شالی مشہور ایسہدہ شمیدلردہ کشمیردہ نسج اولنان شالار
لاهور شالارینہ فائقدر زمان قدیمدنبرو لاهور هندستانلہ افغانستان
وایران بیندہ ایشلیان قافلہ لرک کذرکاهی اولوب طقسان بیک نفوسی
حاوی برشہر معتنادر

لاهورک چارشولری سائر هندستان شہرینک چارشولری کی فوقانی
وتحتانی کارگیر دکانلر ومغازہ لردن عبارت اولوب بودکانلرک
اوزرنده کی اوطہ لر پازاری قادینلر ودکانلردہ چبلاق ہندولرلہ خفیف
البسہ لی اصنافلر اخذ اعطا ایدرلر سوقاقلر طار واکری
اولدیغندن اراہلر راحت کیچہ مز ابنیہ لری ہب کار قدیم اولوب
یکی اصول اوزرہ پک چوق ابنیہ یاپیلہ مامشدر

فقط شہر مذکورک برطرفندہ جسم برملت بغچہ سی اولوب درونندہ
انواع طیور و حیوانات بسنور پایاغان دنیلان قوشک بوباغچہدہ
قرق نوعندن برقاچ نوعی بولنور

مذکور قوشلردن بعضیلرینک منظرہ سی پایاغان اولدیغی پک کوچ
اکدیرر ملت باغچہ سنک جوارندہ کائن بر موقعدہ اقشاملری

موزيقه لر ترنمساز اولمغله انگليز مأمورلری فاملياريله برابر کلوب
اوراده اکنورلر لاهور شهرينک برايچ قلعه سی اولوب بوقلعه نك
دروننده (برج ويا قصر مثن) تعبیر اولنان فوقانی و تحتانی ایکی طبقه یی
حاوی بر هیئت غریبه ده بنا اولمش بر کوشک وارد درکه اوست طبقه سنده
بولنان او طه نك سقفنده رنگا رنگ جاملر و آینه لر ترصیع اولندیغندن
اطر افدن اچیلان پنجره لر دن کونشك ایچرو داخل اولان حزمه
شعاعیه سی مذکور جاملره وصولنده بر غریب منظره ارائه ایدر

قصر مذکورک بر او طه سنده بعضی متبرکات شریفه اولوب بونلردن
بری (فخر کائنات علیه افضل التحیات) افندمزك یشیل صارقلی (عمامه
شریفه لری) ایله مشهور قضیب (شریفلری) یعنی عصاری ایکی
اندازه مقداری طولده قزلق اغاجنه بکزر بر نوع اغاج اولوب زمان
قدیمده قریش اولدیغی روایت اولنان یرندن کومش بیله زیك ایله
یاپشدر یلمشدر

وبرده خلوتی مشایخی صارق قرینه بکزر (حضرت) علی افندیمزه نسبت
اولنان عمامه شریفه ایله (امام حسین رضی الله عنه) افندمز حضرتلرینک
مائی بزدن سیوری تپه لی صارق سز بر تقیه لری و (اویس القرنی)
حضرتلرینک بر قوطی دروننده پامپوقله مستور مبارک دیشلری واردر
تأسف اولنورکه مذکور امانت شریفه لر او طه نك اورتیه سنده جاملی
بریوکسک طولاب درنده اچیق اولدقلری حالده وضع اولنمشدر
قصر مثنه کیریلنجه صوقاق قپوسنك صاغ طرف ابنیه لرندن برنده
اسلحه قدیمه دهبوی اولوب دروننده بر چوق اوق یای و طپوز
وقالقان کبی سلاحلر واسکی قلننه لی و چقماقلی تفنگلر وار ایدی

بوتفنكر ك مياننده لاهورك تفنكجي اصنافي معمولاتندن قويريغندن
 طولوب در در كره پاتلار طاقندن بر عدد تفنك واردر كه التمش تمش سنه
 بوندن اول اورالده بومقوله تفنكر اعمال اولنديغني اياما ايدرايدى
 قلعه نك خارجنده شاه جهانك آثارندن اوله رق بر اعلا جامع كبير
 اولوب مؤخرأ مرور دهور ايله ايچ ديوارلرينك نقشلرنده محتاج
 تعمير اولان بعض يرلر اهالى اعانه سييله تعمير اولنور ايدى
 جامع مذكور ك حوليسي كنارنده جامع شريفه قارشو برعالي و مزين
 قصر موجود اولوب شاه مشار اليه قلعه ده كي برح مثنندن جامعه كيدلك
 ايچون قلعه ديوارينك التندن قصره بر منتظم يول ياپدر مشدر
 مذكور اويولدن كلوب قصر مذ كورده بولسان بر مصنع و مزين
 حوضك كنارنده ابدست ايدرك جامعه نماز قلعه كيدر ايمش
 جامع مذكور سائر هندستان جامعلرى كي قبله جانبدن بر قاچ صف
 بجاعت آلور محلك اوزرى مستور اولمغله جهت مذ كورده متعدد
 قبه و سستونلر ايله قپولرى حاوى اولوب اندن اوتة شماله طوغرى
 اوزرى اچيق عادتاً بزم جامعلرك حوليلرى كي غايت ككش حوليسي
 و داللى مصليره سايبانلق ايدر جسيم اغاجلى و بجاعت ابدست
 المق ايچون بريوك حوضي مشتمل اولديغني كي خارجاً و داخلاً
 جامعك سطحى بياض مرمرله فرش اولمشدر
 لاهورك چارشولرنده وزير جامعى دنيلان بر جسيم جامع اولوب
 قپوسنك طيش ديوارلى سطحنده بر جلى يازو ايله (افضل الذ كر لاله
 الا الله) يازلمش اولديغني كي بويازونك اطرافيده تعليق يازولر ايله فارسى
 و اردو لسانى اوزره مناسب بيتلرله نقش و تزئين اولمشدر

لاهورده بونك كې خېلىچە جسيم و قدیم جامعلره تصادف اولنور
 ايسه ده لکن بر طاقى شمدیلر ده خراب بر حالده بولنیور لاهور ك
 بر ساعت مقداری خارجنده تخمیناً یوز دوئم مقداری عرصه یی
 حاوی اطراف اربعه سی طوغله دن و بوکسك دیوار ایله مستور
 و هر بر زاویه سنده یونمه طاش و مرمر دن بر چاك قلعه سی مثالی
 قصرله مزین بر منتظم باغچه دروننده جهانگیر شاهك تربه سی اولمق
 اوزره غایت جسيم بر بنا اولوب بیاض مرمر دن یابلیش اولان
 دیوارلر ك ایچ سطحی عادتاً الوان بویالی نقش و یازولردن فرقی اولمیان
 چچكلر و یازولرله منقوش در

بنانك ایچروسنده قبله طرفنه طوغری سیاه یشیم طاشلردن موزایق
 اوله رق اعلا ثلث یازوسيله اسماء حسنی و صندوقه نك اوزرنده (كل
 نفس ذائقة الموت) آیت کریمه سی یازلمش اولدیغی كې مدفونك بیک
 او توییدی سنه سنده وقوع بولمش اولان تاریخ وفاتی ده نقش اولمشدر
 بناء مذکورك جامع قپوسی کی قبله طرفندن ماعداسا اتر طرفرنده دخی
 بر ربیوك قپوسی و ارايسه ده شمال طرفی قپوسندن صندوقه غایت اچیق
 کورندیکی كې جهت شرقی و غربیه سنده بولنان قپولر طولانی بر کر
 التنده کیدلدیکندن صندوقه کور یله مز باغچه دیوارلر نك زوایای
 اربعه سنده کی چاك قلعه سنه بکزر قصرلردن تربه بناسنك دخی زوایای
 اربعه سنده موجود اولوب بو قصرلره یکر میدن متجاوز قدمه یی
 حاوی نردبانلرله چقیقلور

و غرب ایله شرق طرفنده کی قصرلر ك اراسی طقسان اوچ ادیم مقداری
 بولنان طولندن بنانك نه درجه جسيم اولدیغی اکلاشيله یلور

مذکور تر به دہلی واکرہدہ نیچہ نیچہ نادیدہ و مصنع ابنیہ لری و جامع لری
بولنان سالف الذکر شاہ جہانک اثار نندندر
لاہور دہ شاہ جہانک تأسیس ایش اولدیغی (شعلہ ماہ) ناسندہ کی باغچہ
دنیاک عجائبآندن عد اولنمخہ شایستہ بر اثر اولوب بویغچہ شمالدن
جنوبہ طوغری طولاً بر میلدن زیادہ اوله رق اویچ قطعہ یه تقسیم
اولنشد

هر قطعہ ثلث میل مقداری عرصہ یی شامل و بر بردن شمالہ
طوغری درت زراع مقداری الحقق و جلہ سنک قرمزی طوغلہ
ایلہ اطرافی منتظم و یوکسک وزوایای ار بعہ سندنہ بر رچاک قلہ سی
کی قصر لری مشتمل دیوار لرایلہ محاط اولدیغی کی باغچہ نک سطحی
عرضاً و طولاً زمردین چنلرلہ فرش وارالینہ بللور وضع اولنمش کی
ککش حوض لرایلہ و حوض لک درونی فسقیہ لرایلہ طونامش و هر طرفندن
ایکی زراع عرضندہ منتظم یوللرہ تقسیم اولنہ رق طوغلہ و کرج
و خوراسان ایلہ متین قالدیرم یابنشد

مذکور فسقیہ لک یوکسک هوا یہ آتوب تکرار سطح مائہ واصل
اولان اینجہ قطرہ لردن باغچہ نک درونی دومانلی بر هوادہ لطیف یاغور
یاغار بر ہیئتدہ کورندیکی کی سطح مائہ وصولندہ بللوردن بر سطحک
اوزرینہ اوافق اوافق اینجودانہ لری نثار اولنور و یا بحر رجتدن
نور قطرہ لری صاچیلور تخیل اولندیغی کی باغچہ نک منتظم صورتدہ
غرس اولنمش اولان اغاجلرینک یشیل پیراقلری ایلہ قرمزی
وصاری چیچکلرینک اراسندن صولرک سطحنہ واصل اولان ضیانک
عکسی قوس قزحدہ کی الوان سیمہ یی تصویر ایدر ظن اولنور

باغچه قیوسندن کیرلده بر مربع الشكل ککش حوضدن عرضاً و طولاً
 باغچه نك نهایتنه دکن مستطیل الشكل لاقتر امتداد ایدوب بولاقلرك
 مرور ایتدیکی یوللرده دهانجه نیجه مربع الشكل بیوکلکی کوجکلکی
 حوضلرك وسطنه التصاق ایدرك مرور ایدركه اشبو قطعه ده کی
 حوضلرك الكجسی طول و عرض اوتوزر ارشوندن متجاوزدر

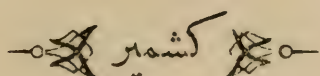
ایشته باغچه مذکورک بویارچه سنک نهایت جنوبیسنده بیاض مر مردن
 اوزری یالیز نقشلرله منقش بر قصر عالی اولوب بوقطعه ده کی
 حوضلرك علی العموم صولری بونك اوکنده کی حوضده برلشهرک
 قصرک التندن اوتته کی قطعه یه پنجه سطح مائل هیئتنده وضع
 اولمش منقوراً منقش یصی بر مرمر طاشك اوزرندن چاغلیمان پیدا
 ایلدیکنده هر قطره دانه سی بر ایری انجو مثالی التنده کی حوض
 دروننه اتیلورکه قصرده اوتورانلرك قلبلرینه بومنظره نه درجه لرده
 فرح و سرور بخش ایده جکی تعریفدن مستعیدر

باغچه نك جهت جنوبه طوغری ایکنجی قطعه سنه کلنجه قصر
 مذکورک اتصالنده کی حوضه چاغلیمان واسطه سیله دوکیلان صولر
 بو حوضدن چیقارق طولانی برلاق واسطه سیله اوتته طرفنده وسطنده
 مر مردن مصنوع مزین و منقش بر تخت قونلش و بوتخته کیدلک ایچون
 بر بچق زراع ککشلکنده موضعک هر طرفنده وسطنه طوغری
 طوخله ایله یاپلش منتظم یوللری حاوی و درت طرفی فیسقیه لرله
 مالامال مستطیل الشكل لاقترله متشعب اولان تخمیناً بیک ارشون
 مقداری سطح مر بعنده بر حوضه واصل اولور

اشبو حوضدن جهات شرقیه و غربیه یه مرور ایدن لاقترک هر بری

بر مربع حوضه منتهی اولدیغی کبی باغچه نك اوزرینه طوغری
جهت جنوبه کیدن لاق دخی بوقطعه نك نهایتنده بر حوضه منتهی
اولور مذکور حوضك صوی اتصالیانده بولنان اولکی قصره
محاذی بر قصر دلشینك التندن چاغلیان واسطه سیله اوچنجی
قطعه ده کی حوضه دوکیلور ایسه ده بو حوضه سائر حوضه ده کی
کبی صو بریکمیه رك آلت طرفنده کی دلیکار واسطه سیله اوتنه
طرفنده کی حوضه کیدر

اشبو حوضك دیوارنده یکپاره طاشلردن اویولمش اوفق طولابره
شعله پاش اولان جام فنارلر وضع اولندوقده شعله لرك اوست طرفندن
حوضه اتیلان صولره انعطافی نظارك قلبه نه درجه لرده انبساط
ویره جکی تعریفدن مستغنیدر وینه مذکور باغچه نك برطرفنده موسم
صیفده سرینلک اولمق ایچون نردبان ایله انیلور بر سردابه
واوکنده برککش ودرین صوصهرنجی اولان بر قصرعالی وقصرک
براز ایلروسنده ینه مرمردن یاپیش اعلا برجام اولوب بوجامک
سطوح داخلیه سی ذیقیم مجوهراتدن موزایق اوله رق چیچکلرایله
طونامش اولدیغی کبی سقفی کناری یالیزی محذب اینه لرایله ترصیع
اولنمشدر

مشاهیر ممالک عالمدن انواع لطافت و غرابتی حاوی کشمیر ممالکی جنوب ایله
شرق یلینده ممالک دکن طرفنه طوغری متمد اولان ایکی قطعه

طاغلرایله محدود اولدیغی کبی یوزکروه یعنی تقریباً اوتوز اوچ فرسخ
مقداری دوز اووهسی بولنان بر معموره یعدیل اولدیغی تارینخلرده
مسطوردر (بهت) و (ماءالجنه) نهری شهر مذکورک و سطندن مرور
ایدر کشمیرک هواسی هندستانک هواسنه مخالف و عجمستانک هواسنه
موافق اوله رق هر طرفنده فصول اربعه حکمنی اجرا ایدر

موسم بهارده اسن روز کارک کوزل رایحهسی (و نفخت فیه من روحی)
آیت کریمه سنک نفحه روحانیه سنی نثار ایتدیکی کبی صحرا سنده خندان
اولان چنزاری (یخرج الحی من المیت) آیت کریمه سنک سر جلیلانی
اشعار ایدر

باغ و بغمچه لرنده کی کوزل آتشین و ارغوانی کلردن طاغ
و صحرا سنده کی خدای نابت چیچک لری فرق اولمز افلا که سرچکمش
اولان طاغلر و تپه لری نزاهت ایاقلرینی لطافت دامننده ستر ایتمش
کباره بکزر

مذکور طاغلردن غلطان اولوب اطرافه غلغله انداز اوله رق
حدائق و بسا تیننه آقان نهیراتی انهار جناتی و منبعلردن نبعان
ایدرک ایرماقلرله حوضلره آقان آبروانلری روح روانی خاطره
کتورر

ابنیه عالیله لرینی میدانه کتورن ذیقیم اخشاب ساجیه کره ارضک
هیج بر بناسنده کور یله مدیکی کبی هر دائره سی اوطه و صفه
وصالونلری حاوی دردر دائره یه منقسم اولمغله غایت اعلا
بر طرزده یاپاش کوزل کار کیر سرایلرله عسکر قیشله سی و سائر بیوک
ابنیه لری هیج بر دیارده بولنه مز

سوقاق و چارشوسنك زمینی هب یونلش ایری طاشلردن قالدیرملر
ایله طونانمش اولدیغی کبی بو چارشوده بیع و فروخت اولنان
اقتیه حریری و مفروشات نفیسه بر چارشوده کوریه مز خصوصیه
شمیدیلده کشمیرده نسج و اعمال اولنان کوزل شالار لاهور شالارینه
تفوق ایتکده در

کشمیرک عجائبات و غرائباتی پک چوق اولوب از چله مجوسیلرک
اوقطعه ده بئوک و کوچک یوز الی بی متجاوز پتخانه لری واردرکه
هر طاشک طولی برزراعدن سکز و عرضی ینه برزراعدن بش زراع
قدر چله سی یونلش اولدیغی حالده بر درجه امتزاجلی یاپلشدرکه
ارالینه کاغذیه کیره مز

وهله اولیده ناظر بونلرک انسان یاپوس اولسنی ابا و امتناع ایدوب
جن و شباطین یاپوسی اولدیغنه ذاهب اولور مذکور پتخانه نك اکثریسی
براستیل و طرز اوزره اولوب ضلعلرینک مربعی اوچیوز ارشون
مقداری و بعضی محله دیوارینک ارتفاعی او توز زراع و بعضی محله
دها زدر و کمرلرینک عرضی هپ درت ارشون و تکمیل قبه لری یونلش
ایری طاشدندر

مذکور پتخانه لرک بعضی محللری کیسی آغلر و کیسی کولر انسان
هیئتنده نقش اولنمش نقوش و تصاویر ایله مزین و مصودر در
تاریخلرک روایتنه کوره عموماً کشمیر قطعه سی مجوسیلرک پرستشگاهلردن
عبارتدر

کشمیر قطعه سنده (برینک) نام محله برتیه اولوب بونک اشاغی طرفنده

حوض مثالی بر چقور یروارد اورتہ یرندہ بر صو منبعی
مشاہدہ اولنان منبع مذکور دہ یالکز نیسان آئندہ کونش ثور برجیندہ
بولندخی ایلک ایکی کون ظرفندہ صو فوران ایتکہ باشلایوب
مذکور چقور بر صو ایلہ مملو اولدقدن صکرہ اورادن بر ایکی
صو دکرمنی دوندردہ جاک مقداری صو جریان ایدوب بعدہ منقطع
اولہرق یالکز چقور یردہ کی صوراکد بر حالده قالور

فصل ثور یکمسیلہ چقورک دخی صوی چکلد کدنصکرہ اورتہ سندنہ کی
منبعی طاش و کرچ ایلہ محکم سد ایدیلور ایسہ بیلہ ینہ سنہ آتیدہ
فصل ثور زمانی کلنجہ صو طاشلری طیشارویہ فرلادہرق فورانہ
باشلار

بو چشمہ یہ (بریک سندن) دینورکہ ہندولرک بوکا رعایت مخصوصہ سی
اولوب نبغانی وقتندہ قربانلر کسوب نذرلر ویرلر

کان صویک فورانی اثنادہ تدورو قرابین ایلہ تلقی اولنمز ایسہ بردها
فوران ایتز اعتقادندہ بولنورلر

تبرکاً بوصویک اوکنده کی اراضیدہ غایت چوق زراعت ایدرلر
برده کشمیردہ (اولر) تعبیر اولنوریدی فرسخ محیطندہ برکول واردرکہ
بوکولک ایچندہ کشمیرک حکمدار سالفہ لرندن اتی الذکر (سلطان
زین العابدین) برقصر عالی بنا ایدوب اطرافندہ برچوق اغاج دیکمش
اولدیغی کبی سلطان مشارالیه کشمیر شہرلرندن (سری نگر)
نام شہردہ اون ایکی دائرہ یی مشتمل بنا ایتش اولدیغی قصر دنیانک
برنجی ابنیہ عالیہ لرندن معدود اولوب مثلاً تبریزدہ (سلطان یعقوبک)

قدیم (هشت بهشتندن) وهراتده (باغ زازان) و (باغ سفید)
و (باغ سبز) و سمرقنده قصر (روح افزا) و (باغ دلکشا) دن دها مین
و مکمل بر بنا ایسه ده لکن اخشاب اولدیغیچون آنلر قدر شهرت
بوله مامشدر

کشمیر اهلایسی زمان قدیمدیری عوماسنی المذهب بولمیشلر ایسه ده
(شمس الدین فتح شاه مروی) نام قدیم کشمیر حکمداری زمانده عجمستانک
(طالش) دنیلان ممالکی طرفلرندن (میر محمد نور بخش) نامنده بریسی
کشمیره انواع کفر و رندقه یی مستلزم و غیر معروف معتقدات ایله مشحون
بر مذهب غیر معروف و منکر ادخال ایدرک اهلیدن بر چوق کسنه نک
اعتقادی افساد ایتشدر

مومی الیه مسائل فقیه یی مشتمل (حوطه) نامنده اولان کتابنک
مندرجاتی سنی و شیعی مذهبی کتابلرندن برینه موافق اولمدیغندن ردی
خصر صنده علمای هند طعن و تشنیعی حاوی یک چوق رساله لر
یا میشلر در

مقدما کشمیر قطعه سننده الی متصرفلق اولوب واردات سنویه سی ۱۲
کرور ۶۰ رود ۸۵ دام مقداری اچقه یه بالغ اولور ایدی

کشمیر قطعه سی شمیدیکی حالده نیم استقلالیتده بولندرق مجوسی
حکمدارلرندن مشهور (رنجت سنکه) نک وزیر (کلاب سنکه) نک اوغلی
انکایرلرک مارشال رتبه سننده بروزیری دیمک اولدیغی حالده اداره
ایتکده در بونک تفصیلی شویله درکه متدما کشمیر و لاهور و پنجاب
حکمدارلری اولان مشهور رنجت سنکه ۱۱۸۶ هجریده مجهول
برقیله دن تولد ایدوب کشمیر لولرک انکایرلر ایله ایتدکاری محاربه ده

کسب شهرت ایدرک تخمیناً یتش سکسان سنه بوندن مقدم رؤسای
قبائل طرفندن حکمدار انتخاب اولمش ایدی
مدت حکومتی اثناسنده مملکتی انکلیرلرک تحت جایه سندن
قورتاردقن بشقه (پنجاب) و (لاهور) و (ملتان) و (کشمیر)
و (پیشاور) و افغانستانک بر قطعه جسمه سنی ید تسخیرینه الوب
(الاراد) و (اتورا) نام فرانسر جنراللری معرفتیه عساکرینی
تعلیم و اوروپا اصولنجه ترتیب و تنظیم ایلدی

مومی الیهک وقتیه برباشبوزع سرکرده سی مقامنده اولان (کلاب سنکه)
قطعه مذکورده و اقع (راچوری) نام قبائلک اهل اسلامدن اولان
بکنی مرقوم رنجیته اتباعه چالشه رق بالاخره مقصدینه موفق اولمسیله
بو خدمتدن طولای مکافات اوله رق کندوسنه مستقلاً (جون) سنجاغی
رنجیت طرفندن بالا عطا درجه سی دوبالا ایدلمش اولدیغی حالده رنجیتک
۱۲۵۵ هجریده وفاتندنصکره اطرافنده بولنان قبائل بکالرینی کندوسنه
طرفدار ایدرک لاهور ممالکنی انکلیرلره ویرمک و کشمیرده مستقلاً
حکومتی تصدیق ایتدیرمک اوزره انکلتره حکومتیه بر مقوله یامش
اولدیغندن ۱۲۷۴ هجریده انکلیرلر رنجیتک اوغلارینی کلکته یه دعوت
ایله جلب و توقیف ایدرک کلاب سنکه یی بوشه زاده لره وکیل کبی کشمیره
کوندر مشر و بومناستله لاهور ممالکیده انکلیرلرک اداره سنه کچوب
کلاب سنکه دن صکره اوغلی اولان شمیدیکی کشمیر حکمداری
بوکون کشمیر ایالتی ده جو نه الحاق ایدرک کشمیر راچه لغی نامیه
حکومت ایتکده در شمیدیکی حالده کشمیر حکومتک یکر می بیک
منتظم عسکری و طقسان التی قعظه طو پی واردر

کشمیر حکمدارلری

- ۱ (سلطان شمس الدین) ۲ (شاه جشید بن شاه شمس الدین)
- ۳ (برادری سلطان علاء الدین) ۴ (شاه شهاب الدین) ۵ (برادری سلطان قطب الدین) ۶ (سلطان سکندر بت شکن) ۷ (سلطان علی شاه بن سکندر شاه بت شکن) ۸ (سلطان زین العابدین)
- ۹ (شاه حیدر) ۱۰ (شاه حسن بن شاه حیدر) ۱۱ (محمد شاه بن حسن خان) ۱۲ (فتح شاه بن آدم خان) ۱۳ (ابراهیم شاه بن محمد شاه) ۱۴ (نازک شاه بن ابراهیم شاه) ۱۵ (سلطان شمس الدین محمد شاه) ۱۶ (میرزا حیدر ترک) ۱۷ (اسماعیل شاه بن محمد شاه) ۱۸ (حبیب شاه بن اسماعیل شاه) ۱۹ (غازی شاه) ۲۰ (حسین شاه) ۲۱ (علیشاه) ۲۲ (برادری یوسف شاه) درکه بونکله کشمیر حکومت مستقله سی ختام بولمشر

جهلم

جهلم قصبه سی بر نهرک کنارنده واقع اولوب بغچهلق و اغاجلق بر یردر بر طرفنده اوفق اورمان کی براغاجلق اولوب بو اغاجلرک اوزرنده کوزل پارلاق یشیل رنگلی پیغانلر استغرابی موجب اوله جق درجه ده تجمع ایدرلر

جهلمدن اوتیه پیشاوره قدر شمدوفر یولی تکمیل اولماش اولدیغندن

کرمیت اوزره يول ياپلقده ایدی شمدیلرده يولک عملیاتی تمام اوله رق
واغونلرک ایشلیکده اولدیغی ایشیدیلور

شمندوفر استاسیونی جهلمک یارم میل قدر بعدنده اولوب قصبه دن
استاسیونه کیدنجه يول کنارنده بولنان جسیم اغاجلرک سایه سنده
کیدیلور

شهرک کنارنده بولنان نهرده مقدماهندولر ارکک وقادین برلکده یقانه قده
اولدولرندن شمدی نهرمد کورک ساحلی کسمه طاشدن دیوار یاپیلوب بریرنده
(کهات مردانه) دیو یازلیدیغی کبی براز اوتیه طرفنده (کهات
زنانه) یازیله رق ارککله ایلله قادینلرک یقانه جقلری یرلرینی آیرمشلردر
قصبه نك شمال غریب سنده مأمورین محلیه نك نزهتگاهیی اولمق اوزره
کل و چیچک و سائر برطاقم اغاجلرله دونانمش اولان برمنتظم باغچه سی
واردر انکلیر مأمورلری اخشاملری اوراده اکلورلر

جهلم ایلله راول پندینک اراسی دخی یوزمیل قدر مسافه اولوب ایکی
طرفه یعنی جهلمله لاهوره الی میل مقداری بعد مسافه ده (وزیر آباد)
قصبه سی واقع اولدیغی کبی وزیر آبادک یکریمی میل بعد شرقی سنده مولانا
عبدالحکیم سیلکوتینک مسقط رأسی اولان سیالکوت شهر قدیمی واقع
اولمشدر

سیالکوت

روایتیه نظراً بوندن بشیک سنده اول کلمش اولان (سل قفای

باندون (ویاخود) (سالین) نام حکمدار لک بری سیالکوت قلعه سنی
 علی اختلاف (الرواتین) بنا و تأسیس ایتشدر
 شهر مذکور زمان سابقده پنجاب ولایتک مقرر حکومتی اتخاذ
 اولندیغندن حاوی اولدیغی قصبات و نواحیسی هریردن زیاده معمور
 و آباد بولمیش ایدی بشیوز سکسان سنه هجریه سنده (سلطان
 شهاب الدین) غوری لاهور شهرینک تسخیرینه کیدر ایکن سیالکوت
 شهرینه واصل اولدقد ویران اولان قلعه سنی تعمیر ایدوب
 عسکری ایچون قشله هیئتنده استعمال ایتش اولدیغی کبی صکره
 اکبر شاهک ماتسکه نک نام سر عسکری قلعه مزبوره یی اساسندن هدم
 ایدوب یکیدن بشقه بر قلعه بنا ایتشدر

مقدما (صفدر خان جون) نام حکمدارک سر عسکری دیار مذکورده
 لمصلحه توقف و عسکرینی سیالکوت قلعه سنده اسکان ایتدیردیکی
 زمانلرده چارشو و بازار و اماکن سائره سنی صورت حسننده
 اعمار ایلدیکندن شهر مذکور داخلا و خارجاً بر صورت مکملده
 معمور و صنایع نفیسه نک الک برنجی درجه ده اولان نازک و لطیف
 معمولاتی دخی اوراده احداث اولندی

کوزل کاغد فابریقه سی و حریردن مصنوع غایت موزون و بیاض
 قاش و کونا کون رنگلی ابریشم و کلابدان ایشلری یعنی التون
 و کموش و حریر تیلر ایله طوقونان پارلاق منسوجاتی مشهور عالم
 اولدیغندن تجار اطراف و اکنافدن اورایه کلوب هر بر طرفه تجارت
 ایچون اشیای نفیسه الوب کتور لر ایدی سیالکوت شهرینک
 جوانب اربعه سی غایت فرحلی و باغ و باغچه لی خصوصاً (باغ نظر آرا)

دینیلان باغ جله سنه فایق برجای دلکشا اولدیغی کبی طاغندن نبعان
ایدوب بر صدای حیرت انکیز ایله جریان ایدن صولر یتک
لطاقتی مشاهده دن بشقه برشی ایله تعریف و توصیف اولنه من
سیالکوت اهل هنر و اصحاب فضل و علمک مجھی و علماء کاملین
و فضلائی کاملین اولان ذوات کرامک مقرری اولوب انواع فنونک
تحصیلی ایچون هر بر دیاردن طلبه علوم کلوب فنون شتایی
سیالکوت شهرنده تحصیل ایتدکلرندن صکره وطنرینه رجعت ایدرلر
ایدی

خصوصیه علوم ظاهره و باطنه اصحابندن اولان (مولانا کمال)
نام ذات شریف وطن اصلیمی حکمداری (حسین) خاندن دلکیر
اولوب یدی یوز یتیش ایکی سنه هجریه سنده هجرت ایدرک
سیالکوت شهرنده وطن و انواع فنون تدریسیه اشتغال ایتمی
مناسبتیه هر بر طرفدن طلبه علوم تحصیل فنون ایچون سیالکوته
زیاده سیه رغبت ایلدکلرندن سیالکوت شهری اوتار یخده دخی منبع
فضل و کمال اولدیغی کبی اکبر شاهک حفیدی اولان شاه جهانک زمان
سلطنتنده افضل الفضلا و اکمل العلماء صاحب ذوق سلیم و طبع
مستقیم (مولانا عبدالحکیم) حضرتلرینک فضل و کمالی مانند امواج
بحار جوش و خروش ایدوب سیالکوت شهرینی انواع فضیلتلریله
مستغرق دریای نور ایلشدر

عراق و حجاز ایله عجمستان و کردستان و سائر ممالکک علماسی
عندلرنده فاضل یکنه مشارالیهک تألیفاتندن ملا جامی و مطول
و خیالی نام کتابلرک اوزرینه یازمش اولدیغی حاشیه لری انفس نفایس

تألیفاتدن معدود اولوب استانه علیه ده (سیلکوتی) و دیگر ممالکده
(حواشی عبد الحکیم) تعبیر لر یله یاد و تذکار اولنور

خلاصه فاضل هندی مرحوم جنت مقر عبدالحکیم حضرتلرینک
عربی العبارة اولان تألیفاتلری سهل ممتنع و اولاد عربک الک منجی
بولنان بلغا و فصحا تألیفاتلرندن ده اعلایا و ابلخدر

بعده شهر مذکورده فاضل مشار الیه خیر الخلف اولان رهنمای
فضلا و مقتدای علما (مولوی عبدالله) حضرتلری تدریس و عبادت
ایله مشغول بر ذات ذوالجناحین اولدیغندن طلبنده دخی زهد ایله
علمی ایترافه بادی اولمشدر

مشار الیه حضرتلری حال وفاته قدر جماعت مسلمینه وعظ و تدریس
ایتمکدن بر دقیقه خالی اولدیغی کتب توارینخده مسطوردر رحمة الله
علیهما رحمة واسعة

سیالکوت شهرنده چوق زیارتگاه اولدیغی مناسبتیه یازموشمنده
ایکی آی مقداری کرک اوزاق محالردن کلان زوار اهل اسلامک و کرک
شهر مذکور ایله جون طاغنه میانده واقع (یور مندل) نام محله
مجوسیلرک مهادیوه منسوب معبدلرینه آفتاب عالمتابک چل برجنه
تحویل ایتدیکی و هندلورجه (بیسا کهی) دنیلان زمانده هندستانک
هر طرفندن کلان هندو زوارینک کثرت ازدحامندن طولایی عظیم
بر مجمع حاصل اولدیغی کبی مذکور جون طاغنه اطراف و جوا بندن
بر چوق کمانکشلر کلوب تجمع ایدرک اوق آتمق مسابقتنی اجرا
ایله برابر دیار مذکورده بولنان بریوک اووه دروننده عظیم بر کرداب
پیدا ایدن مشهور (دیک) نهرینک صوینک دونیشه سیر و تماشا ایدرلر

نهر مذکور دوندیکی اووه نك بر طرفندن چيقوب ايلروده
(دولت آباد) و (مهر آباد) و (فرید آباد) و سائر محللردن عبور
ایتدیکندن صکره (رادی) نهرینه داخل اولور او موضعده (یک رادی)
تعبیر ایدر لر

محل مذکورده نهرک ساحلنده شاه جهان زمانده (علی مردان)
خان مخدومی ابراهیمک اسمنه بنا ایتمش اولدیغی (ابراهیم آباد)
قصبه سنده بر چوق عمارات عالیه و کوزل باغ و باغچه لر احداث
اولمش اولدیغندن بونلری سقی واروا ایچون (تهی) نام نهردن
قصبه یه بر قنال دخی یاپلشد

وینه سیالکوت جوارنده (بکرات) نامیله (محمد اکبر شاه) زمانده
تأسیس اولمش بر قصبه اولوب مشایخ عظام و صلحای بنامدن (دوله)
نام ذات کامل مذکور قصبه ده اختیار اقامت ایتدیکی ائنده اونوا حینک
بالجمله اهالیسی بو ذاتی ولی کامل اعتقاد ایلدکلرندن هر کس ثروت
و سامانه کوره درگاه شریفلرینه ندور وهدا یا اعطا وهدا ایتدکلری
جهتله مشارالیه حضرتلری نزدنده تجمع ایدن اقچه دن فقر او مستحقینه
کرکی کبی بذل و احسان ایلدکدن بشقه جامع و مسجد و تکیه
و کوپری و یول یایمق کبی خیرات و مبرات ایله بر طاقم عمارات عالیه
و باغ و باغچه لرده احداث ایدوب شهر مذکوری او یوزدن خیلجه
اعمار ایلشردر

خصوصیله لاهور جوارنده واقع (امین آباد) جاده سنده سالف
الذکر (دیک) نامیله مشهور اولان نهر عظیمک اوزرنده متین بر

کوپری بنا ایتشکه هندك هيچ بر حکمداری اوله بر کوپری یامغه
موفق اوله مامشدر

والحاصل ولی مشارالیه حضرتلرینك مقدجه (بکرات) قصبه سنده
اختیار اقامت ایتسی سایه سنده قصبه مذکور ه بکون یوزبیک نفوسی
مشمول معمور بر شهر شهر بولمشدر

بکراتده بولنان ذیقیت و اشیای نفیسه نادره سیالکوت شهرنده بولنمز
ازجمله (عراقی) نامیله مشهور و معروف اولان واون بیک رویه یه
قدر فروخت اولنور اعلا عرب اتلری بکراتده بولنور بکرات
حوالیسنده (شمس آباد) اسمیله یاد اولنان محل جوارنده (جود)
نامنده بر طاغدن معدن طوزی چیقارلدیغندن مرور ایامله بر میل
مسافه دن زیاده طولنده اچلمش اولان مغاره نك درونی سائر مغاره لر
کبی یاز موسمنده حار و قیش وقتنده بارد اولیبوب بلکه فصول
اربعده بهار فصلی کبی معتدل بر هوا پیدا ایشدر

مذکور طاغك جوارنده عمقندن بوآنه دکین خبر ویریه میان بر ببولك
کول اولوب بکولی هندولر کندولرینك غایت مقدس بر معبد قدیملری
بیلدیکلرندن شمسك جل برجنه تحویل ایتدیکی اثناده اوراده یقنامه
هجوم ایدرلر زیرا قوم معهودك اعتقادلرنجه کره ارضك ایکی کوزی
ولوب صاغ کوزی اجیر شهرینه یقین بهك کولی و صول کوزی
اشبو ذکر ایتدیکنز محله واقع اولان کولدن عبارتدر

— راول پندی —

جهمدن پوسته عربه سیله راول پندی قصبه سنه کلوب اوراده بر اولته

اندك مذکور اوتل بڭچه ايچنده بر قاتلی مستطیل بر بنا اولوب سائر هندستان قطعه سنده اولديغي کبی بوبنانك ايکی باش طرفلرنده ارقه ارقه يه برر اوطه و بو اوطه لرك اراسنده ينه ارقه ارقه يه اوزون بويلی ايکی سالون اولوب ايجابه کوره مذکور اوطه لردن بری غسلخانه و ابدستخانه خدمتی اينفا ايلديکی کبی ديکری دخی يتاق اوطه لغنده قوللانيلور کرك سالونلردن و کرك بو اوطه لردن طيشارويه قپو اولديغي کبی ارقه ارقه يه اولان اوطه لرك برندن ديکرينده بر قپو اچيلور غسل خانه و ابدستخانه اوطه لردن ماعدا سالونلر شرق اصولی ارزره کلیم و خاليلر ايله ياز و قيش مفروش اولور راول پندی قصبه سنك اورالجه صفوت هواسی مشهور و معروف ايسه ده بزم اوراده بولنديغمز ائنده صيحاقي (فره نحت) ترمومتروسی درجاتی ايله طقسان طقوز درجه يه وارر ايندی اوطه لرده اوتوريلوب ياتيلان ماصه و قاريوله لرك اوزرنده سقندن بادکش اصلوب کچه کوندز طيشارودن بو بادکش تحريك ايدملکه اوطه نك ايچنده اوطورانلر ايچون بر مقدار سرينلک حاصل اوله ييلور

انکليز مأمورلری اوطه لرنده باشلری اچيق و ستره لرینی چيقاروب يالکيز بر کوملک ايله بولندقلری حالده ماصه نك کنارنده اوتوروب ايشلرینی تسويه ايدرلر

يتاق اوطه لرنده غاريوله لرك اوزرنده آصيلی اولان بادکشلری هندولر کچه صباحه و صباح اقشامه قدر طيشارودن چکوب هواسنی تعديل ايدرلر ايسه ده غایت اوفاق سيککلرک صوقسندن راحت اويومتی ممکن اوله ماز چونکه بادکش مناسبته يتاقلرک اوزرينه چينلک قوريله من

بونکله برابر اکر او یومش اولان ادمک اوزری اچیلش اولسه
بادکشرک حاصل ایتدیکی روز کارلردن صغوق الهرق صبا حلین
وجودنده بر قیرقلق حاصل اولور

راول پندیده اوچ کون قدر اقامت اولندیغی مدت ظرفنده (سواته)
کیدیلنک مخاطره و تهلیکه سندن بحث اولنور ایدی

او اراق پیشاور قومیشتر کبیری مستر (بالنک) دخی راول
پندی ده بولندیغندن کک مشار الیه و کک راول پندی
ضابطان و مأمورلرینک رایلرله بزم هوتی مردانه کیدوب
اوراده انکاتره حکومتی عننده سواتیلرک ذممداری بولنان
(خواجه محمد خان) نام ذاتن کک بالذات آخوند صاحب
حضرتلرینه و کک قطعاً مذکوره خوانینه توصیه آلوب اورالک
احوالنه معلوماتی اولان آدمردن بر قاچ کسه نک رفاقتیله کیتکاکمز
قرار ویرلدیکندن او کون ایکندی وقتی ارقه داشلردن آریله رق
هوتی مردانه کیتک ایچون بر پوسته عربه سنه راکبا یوله چیقدق
اخشامدن صکره ساعت برده راول پندیدن اوتوز بش گروه بعد
مسافه ده واقع اورالجه (دریای سند) تعبیر اولنان (اتاق) نهری
کبیرینک کنارنده کائن (اتاق) قصبه سنه واصل اولدق

قصبه مزبورده (لشکر خان) واک طوغریسی (لشکر خان)
نامنده اورانک خاندانی بولنان بر ذاته مسافر اولدق کیجه ساعت
ایکی راده لرده طعام یئلدکن صکره خان مومی الیهله نهرک کنارینه
کله رک نهرک اوزرنده کوپری اولمیدیغندن اون اون ایکی ادمک
کورکلرله چکدکلری بر بیوک مأونه واسطه سیله اوتیه چکدک لکن

بز ماونه ده ايکن بر آدم بر دوزي يه بوري چالار ايدي نهرک شدتله
 قور قنج جريانندن وماونه جيلرک های هويندن بشقه برده بويله بوري
 سسينک کچه وقتی بزي نه درجه لرده تعجيز ايتش اولديغنده خاطره
 کتور مليدر

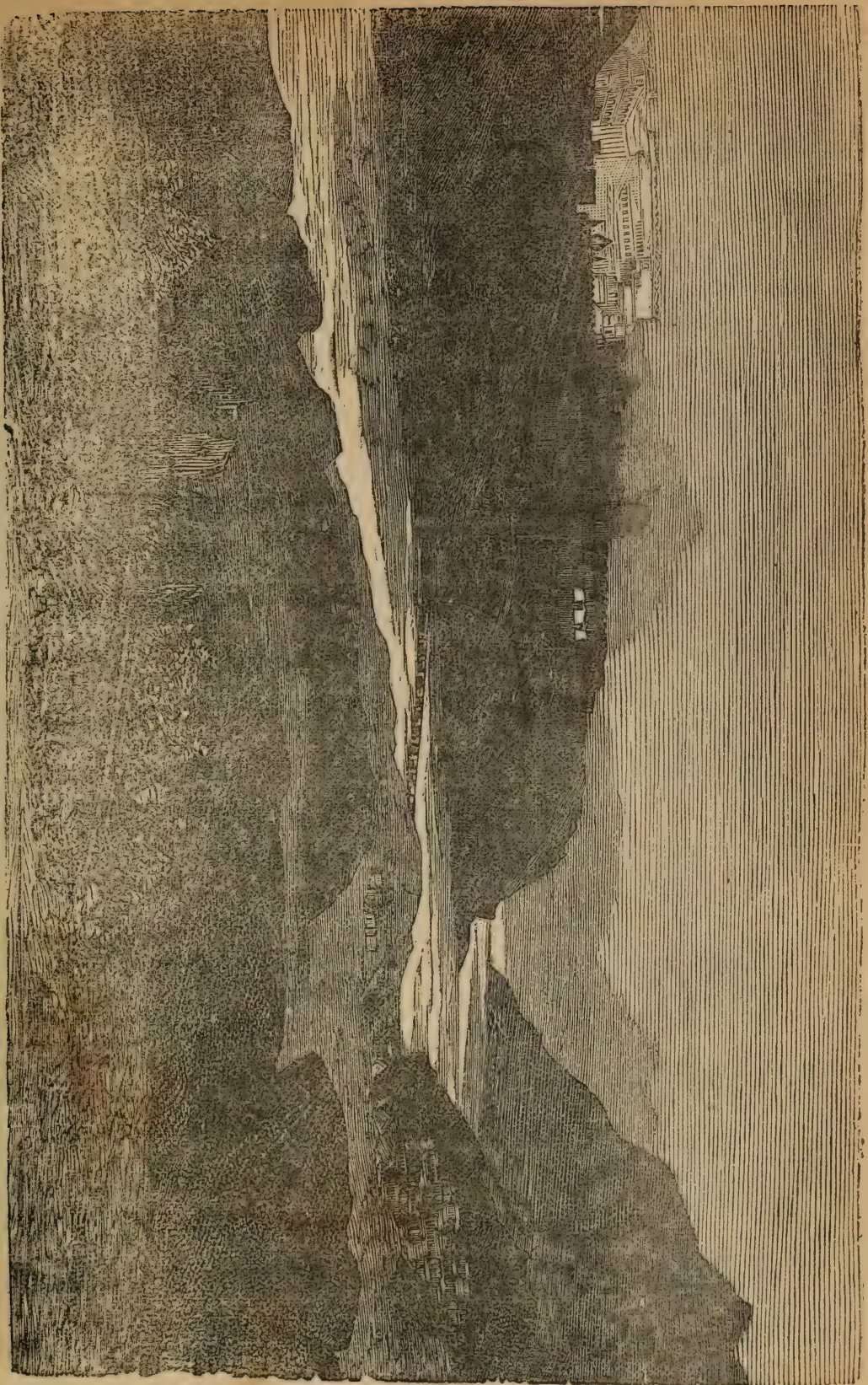
نهرک اوته طرفي قومسال بر باير اولديغندن بارکير آرابه لری ايشنک
 قابل اولديغندن مذکور بوري اوته طرفه بولنان اوکوز آرابه جيلرينک
 آرابه لری حاضر ليوب نهرک کنارينه کتور ملری ايچون چالانور
 ايتش که ساحل نهره چقيلنجه اوکوز آرابه سی بزي قومسالدن
 کچيروب بر چاريک ساعت قدر مسافه اوتده ده پوسته آرابه سینه
 ايرشديردي - انکليرلر بز عودت ايدنجيه دکين نهر مذکورک
 اوزرينه دوبه لر واسطه سيله بر اعلا کوپری يامش لرايدي

اتاق قصبه سی بو نهرک کنارنده واقع بر طاغاک تپه سنده واقع
 اولوب قصبه مذکوره ده هند پادشاهلرندن اکبر شاهک بر قلعه سی
 بولنش ايسه ده شمديلرده يالکز نهر مذکور ساحلنده کی بر ديوارندن
 ماعدا هر بر طرفي محو درجه سینه کلشدر - قصبه مذکوره حقیقه
 افغانستان حدودندن معدود ايسه ده مؤخرأ انکليرلر پنجاب ايالتنه
 ادخال ايتش لدر

مذکور ديوار بولنش واويمه لی ايری قرمزی چاقلطاشندن يابنش
 آثار عتيقه دن معدود بر بنا ايدي

(اتاق نهر یله قلعه دیواری و پیشاور جهتی)

نوشار

پونسته ارايه سيله صباحه قارشو نوشار قصبه سنه وارد اولدق قصبه مذكوره نك هواسي جيدا اولديغندن اغستوس و ايلول ايلرنده اطراف بلده لرده بولنان انگليز عسكركري كلوب ايكي آي قدر اوراده چادرلرده اقامت ايدرلر

قصبه مذكوره نك جوارنده بر توز معدني اولوب او جوارده بولنان قرا و قصبه اهالي سي بورادن يوكلرله توز الوب كتورلر و ينه بو قصبه نك جوارنده كابلدن كلان بر يوك نهر جريان ايدر كه نهر مذكور اوزرندن دوبه لردن ياپيش بر كوپري ايله چكيلور

هوتي مردانه

نوشاردن (هوتي مردانه) كيدرك قصبه من بورده ده تحصيلدارلق مأموريتنده بولنان (اكبر شاه) نامنده بر ذات كندى كاتبي اولان (احمد بخش) نام ذاتدن ماعدابرده مجوسى قومندن انگلتره حكومتى طرفندن مأمور بولنان ديكر بر ذاتله برابر حكومت امريله بر ساعت مسافه قدر استقبالمزه كوندرلمسيله بولنرله برابرجه كيدرك اكبر شاهك محل مأموريتي اولان محمله مسافر اولدق موسى اليهك بولنديغي مأموريت دائره سي خان مثالي تحتاني متعدد صره او طه لري و اورته يرنده مربع بر كوشكي محتوي اولوب كندوسنك اوتورديغي او طه ككشجه و سقننده بادكش دخی بولنديغندن اوراسنى بزه ترك ايدرك كندوسى كوشكده خلقك امور خصوصى رؤيت و اطرافنده كى

اوطه لرده دخی کاتبری کتابت ایدر ایدی استقبالمزه کلان
سالف الذکر مجوسی قومندن اولان مأمور اوجوارده دیگر بردارده
(منصف) یعنی دعاوی حاکمی اولوب بیاض البسه لی و بیوک عمامه لی
وسیه صقاللی اورته بویلی (پندت دیا کشن صاحب) نامنده برذات
ایدی بو ذاتک قیاقنده باقلنجه عارف و صالح مسلم بر کسه ظن
اولنور ایدی بر ایکی کون قدر بونکله مصاحبت ایدوب بر کون
اثنای مصاحبتزده سزک پیغمبر لریکز شویله سویلر دینجه وای سزک
پیغمبرکز یوقیدر دیدم اوت بزلرجه رهنا عقلتدر دیدی او وقت بونک
مجوسی قومندن اولدیغی اکلشلدی

مومی الیه (پندت دیا کشن) صاحب هوتی مردانده بولندیغ مدتجه
دائما یانمه کلوب کیتمکده قصور ایتدیکندن ماعداره صره بنم
ایچون شیشه لرله بیدمسک شروبی وکل صویبی کبی بعضی هدیه لر
کتور مکندن ده خالی اولماز و بونکله برابر یانمزده یمک ایتدیکدن ماعدا
نارکیله و صوبیله ایچمز ایدی

مکرسه بونلرک مذهبلرنده بشقه سنک یمکنی یمک و کاسه سنندن صو
ایچمک حرام ایش مومی الیه یانمزده چوق اوتوردیغی زمان اغزنده
برشی دولاشدیردیغی بر کره حس ایدوب اونهدر دیو سؤال ایدنجه
جیمندن بر خیلجه قاقوله ایله جوز بوایه بکزر اورالرجه (سیپاری)
دنیلان عقاقر پارچه لر چیقاروب کوسترک دیدیکه صو صادیغ زمان
بونلردن بر پارچه سنی اغزیمده طولاشدیرمقله صولاندیرر صوا ایچمکه
محتاج اولما صکره یانمه سائر کلانلردن پندت دیا کشن صاحبک
یانمزده نارکیله نیچون ایچمکدنکی صورنجه دیدیلرکه اکر مومی الیه

کندی نارکیله سنی بورایه کتورر ایسه ایچر یوقسه سائرینک
 نارکیله سندن ایچمز حتی بر خانه ده بولنان فاملیادن هیچ بری نه
 قرداش قرنداشک ونه بابا اوغلنک نارکیله سنه طوقنله یلور
 شاید فاملیا خلغنندن بری دیگرینک نارکیله سنی ایچر ویاقابندن طعام
 ایده جک اولسه صاحبجه مردار حکمنی کیر اکر تمیزلک مراد
 اولسه صاحبی او شیئی آتسه آتوب یاقدقدن وچامورلرله ییقادقدن
 صکره تکرار استعمال ایده یلور

وای بونقدر کوچ شیء (پندت دیاکشن) دوستمز بوقدر عقل و فطانتی
 ایله برابر بویله شیرایله مقید اولیورمی بونه درجه ده اسارت دیدم
 دیدیلر (آیین بلاسی) حتی انلرجه بوبرشیء دکل هندولرده یمک ایچمک
 خصوصنده اویله بر ککوچ عادت واردر که مثلا برهندو کندی
 پیشروب یمسی شرطندن اولدیغی کبی یمک واتمک پیشره جکی وقت
 بر اغاچ سابه سنه واروب اکر او هندو چپلاق ایسه فبها اکر
 چپلاق دکل ایسه باشند طرناغه قدر صوینوب چپلاق اولدیغی
 حالده اغاجک التنده بر اوجاق یاپوب بو اوجاغی مایس ویامورله
 کوزلجه صیوار صکره اوجاغک اطرافنه بر دائرہ جیزه رک اورتہ یرینه
 بر قازیق دیگر بلنده کی ایپک اوجنی اوزادوب بو قازیقہ باغلار
 صکره کندوسنه کافی خیر یوغوروب اوخیری اوافق پیده لر یاپوب
 ویمکنی پیشردکن صکره دائرہ نک خارجنه چیقارمقسزین یمه رک
 قارننی طوییرر باقی قلان اتمکی ویمکی بردن یوقاری قالدیرمق جائز
 اولدیغندن سوریکله رک اوجاغک اوستندن قالدیرر
 شاید بر آدم بونلردن بریسنک دائرہ سنه ایاق باصه جق و یادائرہ نک

ایچنه النی اوزاده جق اولور ایسه کیم اولور ایسه اولسون در حال
قرش و سنده کی اوجاقدن بر آتش الوب او آدمک اوکنه اتار والیه
اتمکه و یمکه طوقنسه ارتق او اتمک و یمک کریه اوله جغندن در حال
براقوب قاجار

انکایز حکومتی هندولردن عسکر الورلر لکن بو جیلاق هندولر
هب آل چوقه یی سود کلری ایچون البسه لری نی مذ کور چوقه دن
یا یمش لردر هندولرک جیلاق بولنملری دینلرنجه تجرید دیمک
اولدیغندن عسکر البسه سی کید کلری زمان دونسز و کوملکسز
یالکز چاکت و پانطلون کیوب شویله که اخشاملری چیقاردقلری
وقت یالکز عورت یری بریارچه بزیله باغلو اولوب سائر یری چریل
جیلاق میدانه چیقار

علی العموم بونفرلرک البسه ایله ملبس اولدقلری حالده بیالرنده ایله
یاغلو بر صاری طاس واردر یریده صوصار ایسه قویو کورنجه
طال دیروب صوالور ایچدکن صکره ینه بیلنه باغلار یمک ید کلری
زمان هر برینک چنانخی واردر که هرکس یمکنی اوکنه الوب ارقه سنی
ارقداشلرینه چویره رک طعام ایدرلر بر کون عربه ایله چارشوده کزر
ایکن چارشوده کی دکابجی هندولرک برندن تجربه ایچون رفقادن
بری صو استدی هندو پاره سیله بر برداق آلوب صوو یردکن صکره
برداغی انه بیله المیوب سوقاغه اتی ویردی هندولر سائر ملت لری کی
کونده ایکی اوچ دفعه یمک یمزلر یکر می درت ساعتده بردفعه یرلر
چونکه بونلرده هرکس کندی یمکنی تدارک ایتک پک کوج اولدیغندن
کونده بر کره ایله قناعت ایدرلر اگر قارنی اچیقور ایسه مقدمجه

قاعده سی داخلنده پیشورمش اولدیغی اتمکدن یمکله اکتفا ایدر حال
سفرده ویاغمورلی هواده حاضر یسه جکی بولمیب یمک پیشورمک
قابل اولماز ایسه لبللی اوننی صوایله قارشیدیروب بوزا کبی یاپه رق
ایچمکله سدرمق جوع ایدرلر

هوتی مردانده ایکن پندت دیا کشن دوستمزایله اوراده بولنان حکومت
قوناغنه قائممقامی زیارته کیتدک بوقوناق انکلتزه حکومتی طرفندن
تنظیم اولنش بر اعلا باغچه نک ایچروسنده (بنکله) دیدکلی صیفیه
کوشکی اولوب بوکوشک شایان توصیف برجهتی یوق ایسه ده یالکز
باغچه سنده نادرالامثال چیچکروکل اغاجلری ایله طونامش اولدیغی
حالده هر طرفنه منتظم یوللر یایلاش و اطرافنی جسم قواق اغاجلری
ایله احاطه اولنش ککش بر باغچه اولوب بو باغچه نک بر طرفنده
اوزوم باغی دخی یتشدرمشلردر

هوتی مردانده جسم ایرماق صوبی اولدیغندن کرک اراضیسی
وکرک اهالیسی قیو صولریله سیراب اولدقلرندن مذکور باغچه نک
درونده برطولاب قیوسی اولوب یازکونلری اوراده یاغمور اولمیب
اکثر وقتلری قوراقلق ایله مرور ایلدیکنندن هرکون بو قویونک
طولابنی هندولر چویره رک صوچیقارلر وچیقان صولر باغچه نک
هرطرفنه اوراق جدوللر واسطه سیله تقسیم اولنور

قائم مقامه کلنجه بوذات لوندره جوارنده کائن برقصه اهالیسندن زکی
وکنج برکسه اولوب فارسی لسانیه تکلم ایده بیلدیکنندن قونوشمغه
باشلاق

مومی الیه خاطریمزی و اوتوردیغمز پرده مستریح اولوب اولدیغمز

سؤال ایلدیکندن صکره استدیگمز حالدہ کندو دائرہ سنده ده
قالہ یلہ جگمزی بیان ایلدی

بزده منزله در احتراز او اولدیغنی سویلیه رک اورادن سوز کندولرینک
هندستان هواسیله نصل امتزاج ایلدیکی کیفیتنه انتقال ایلدی
مومی الیه هندولرک (هندستانه کلان انکلیز تحمله مالک دکلسه لر
غائب ایدر) ضرب مثلنی ایراد ایله ایچنی چکدرک نه چاره یکر می بش
سنه مدت قونطور اتو ایله کلمشدر مدت تمام اولنجیه دکین بوراده
قالماز لابد و ضروریدر

مملکتده چولق و چوجق اولدیغنی حالدہ بورالرک هواسی چوجقلرک
مزاجنه موافق اولدیغندن کرک حریمی و کرک چوجغمی کتوره مدیم
چوجقلری ایسه اون یاشنده براوغلی ایله سکز یاشنده برقزدن عبارت
اولوب بوچوجقلرک فوطوغرافیه ایله النمش رسملرینی کتوروب
بزه کوسترد کدنصکره (کوهی) یعنی کیسه وارمیدر دیهرک طیشارودن
بر خدمتکار چیغرنجه (غریب نواز) دیهرک عماده لی و مقلق
بر آدم ایجرویه کیرد کده شربت امر ایتدی بو آدم دخی برتمنا ایدرک
طیشارویه چیقوب بیدمشک شربتی کتوردی ایچدک یاننده کی کاغد
سیغاره سندن برقاچ دانه بزه ویردی بو کاغد سیغاره سی اولطرفلرده
غایت آز بولور شیلردندر

انکلیزلر وجوه و متخیزان مملکتی مأموریت غیر رسمیه دنیلان
(تحصیلدار) و (رساله دار) (ومنصف) نامرلیه معاشلی اوله رق
بعض خدمتلرنده استخدام ایدرلر ایسه ده بوده بر خیلجه
شرائط ایله مشروط و محدوددر اولا بونلر مملکتجه متخیز آدم اولمی

و صکره سنی یکر می یاشندن متجاوز اولمی و بونلردن بیوک مأموریتده
قوللانیله جق مأمورلر انکلتزیه کیدوب یعنی اوزون برسیاحت
وخیلی مصرف احتیارینه مجبور اولوب قومیسسیون مخصوص
حضورنده امتحان ویرملیدرلر

اهالینک اکثر ویرکولری حاصلات ارضیه اولدیغندن تحصیلدارک
وظیفه سی اهلیدن بو ویرکولری تحصیل ایدرک انکلیرلره تسلیم ایتک
خدمتی بولمغله تحصیلدارلرک بر طاقم فقرادن اچیقندن الدقلری
قز انکلرینک نه درجه لره بالغ اوله جغی تعریفه حاجت قالماز (رساله دار)
هندک یرلو سواری عسکرینک یوقله جیسی مقامنده اولوب بونلر انجق
شهریه اله یله جکلری بش التیوز روبه دن ماعدایرلو سواری و پیاده
عسکرینک تعبینات و مواجب لردن دخی بعض شی قاپه بیلورلر (منصف)
اهالی بیننده وقوع بولان دعاوی عادیه بی فصل و حسمه مأمور
بولندیغندن بونکده مأموریتی چوق صوکتورر شیلردن اولدیغی
جهتله شهریه معاشندن ماعدا بر خیلجه شیده اهلیدن آله بیلور
کوردیکمز یرلرده رساله دار ایله منصف اکثر یا هندولردن و تحصیلدار
خوانین اسلامیه دن بولنور ایدی پنجابده بولنان کافه مأمورین
محمیه هر سنه ایلول آئنده لاهوره کیده رک اوراده اعضا لری
انکلیر اهل دانشندن مرتب بر مجلس علمیه ده امتحان اولورلر
بالجمله امتحان اولنان ذواتک درجه لیاقلرینی غزتله ر ایله نشر ایتدکدن
صکره ابو امتحان ویرنلری محالرنجه وار ایسه اوراده یوقسه جوار
محالرده بولندقلری مأموریتلردن ده یوکسک بر مأموریتده استخدامله
ترفیع منصب ایتدیرلر

هندستانده (لار د کونړ) دنیلان بیوک والینک معیتنده (بومبای) و (مدراس)
و (بنکاله) و (شمال غربی) و (پنجاب) ایالتلرنده انکلین اوله رق (کونړ)
نامیله بشعده (متصرف) بولنور هر بر متصرفک معیتنده دخی برر مجلس
بولنوب اشو مجلس درت انکلین و سائره اعضای رسمیه سیله معتبران
اهالیدن منتخب بر قاق اعضای غیر رسمیه دن تشکیل ایدر و بولنرک مادوننده
بولنان سنجاقلرده قومیشنر و قبط قومیشنر دنیلان قائم مقام درجه لرنده
بولنان مملکت قوماندانلری واردر والینک معاشی آیده قرق
بیک روبیه و متصرفلرک معاشی اون ایکی بیک و اعضا معاشی الی بیک
بو قدر روبیه و هندستانده مدت مأموریتلری یکر می بش سنه در
شهادتنامه لی مأمور لر انکلترده مجلس مخصوصه سندن شهادتنامه لی
حائز اوله رق ال بیوک مأموریتلر بولنلره منحصر بولندیغی حالده
برنجی رتبه ده اولانلر شهری التیبک روبیه و ایکنجی درجه ده بولنانلر
اوچبیک روبیه معاشه نائل اولورلر اشو مأمورلر اکثر یا بش اون سنه
بر مأموریتده باقی قلوب یکر می بش سنه خدمتدن صکره دخی اون ایکبیک
بشیوز روبیه تقاعد معاشی الورلر انکلینلردن هندستانده استخدام
اولنمق اوزره کلش اولان کافه انکلین مأمورلری اردو لسانی اوکر نمینجه
بر مأموریته تعیین ایتزلر چونکه اردو لسانی حکومتک لسان
رسمیسی اولوب بولسان اوزره هندستانده پک چوق یومی غزته لر
چیقار و کافه محررات اردو لسانی اوزره یازیلور
لکن اوائلده هند حکومتک لسانی رسمیسی فارسی اولدیغدن اوزمانلرده
دوائرک محررات رسمیه لری فارسی لسانی اوزره یازیلور ایدی
بومناسبتله هندستانده حالا کوزل فارسی تکلم ایدن اهالی اولدیغی کبی
برچوقده انکلین ضابطانی کوریلور

کلام اردو لسانی عربی و فارسی و سانسقریت لفظریله مملو اولوب
اصل اردو لسانی اکثریت اوزره (هی) و (هو) و (هوه) دن عبارت
اوله رق ادات مقامنده قالمشدر

اهالی مسئله میاننده اردو لسانده پک چوق اشعار و ابیات عروض
قاعدہ سنه تطبیقاً سویلنش اولدیغی کبی منشور اوله رق لایعده و لایحصی
اثرلرده واردر

سوات

فضای خطه عنبرای هندکه چهره هفت کشورده خال عنبرین
وجهه افق انورده کیسوی مشکین کبی هویدا و نوادر آثار و غرائب
اطوار یله مشهور جهان اولان بر قطعه رعنادر قطعه مذکور نك اووه
و صحرا سنده بولنان قیلان و ارسلان و کرکدن مثل و حیوانات عجیبه
سائر محارده کور یله مدیکی کبی طاع و تپه لرنده طاش و قیالردن
اویولمش معابد و مقابر حقیقه شایان تماشا شیلردر نیجه اعصار دنبرو
مدن و امصارینی تزیین ایتمش اولان ابنیه فخمه لری آثار عتیقه نك
الك کوزلارندن و یقین زمانلرنده ابنیه عالیله لرینک صفایحی تزیین ایدن
ذیقیم طاشلر ایله یابیش چیچک و یازولر صنایع نفیسه نك الك اعلالارندن
والحاصل مکین عجایب و محزن غرایب دینمکه شایان اولان هندستانه
وداع ایدرک شمدوفر و اعلا پوسته عربله لرینک برینه بار کیرلره راکباً
سواته عزیمت اولندی که بوندن بویله کوره بیله جگمز شیلر ساده جه
بر مشهودات طبیعیه اولمق اوزره سوات قطعه سنی احاطه ایدن

هندو کشتی سلسلهء جبالی شعباتندن یوکسک طاغیرله چنزار و ازهار
 کونا کون ایله مستور اولان سطح مائللرنده اعلا اینک و پکی
 و آت و مانده لرك یاوریلر یله برابر کمال شوق و شطارتله
 قوشتملرینی و یاتوب یوارلنملرینی و مجرالرینی طولاشه رق
 امتداد مجراسی دائره سنده بولنان اراضیی سقی واروا ایلدکدن صکره
 بقیه سی آغوش مادر ی مشابه سنده اولان مصبلرینه جان اتان
 ایرماقلرینک ایکتیلرینی دکلکدن عبارت اوله جغنده شبهه یوقدر
 بوراسی خاطره کتورلملیدر که سنین و فیره دنبری سواتلیر انکلیرلرله
 دائما محارب و مجاهد بر صورتده بولنه رق یکدیگرندن اخره ذمتدار
 دنیلان کفیلر بر قوش بیلله اوچورمز لر

بو جهته له (هوتی مردانده) حکومت محلیه معرفتیه اورالرك حالنه
 واقف بر قاچ ارقداش تدارك اولنه رق راول پندیده کی قرارمز
 وجهله سوات ذمتداری بولنان (خواجه محمد خان) نام ذاتدن
 بالذات اخوند صاحب حضر تلیله سائر سوات خانلرینه نه طرفدن
 کلوب زهیه کیده جگمزه دائر برر توصیه و بیاننامه الهرق متهی
 عزیمت اولدق لکن بزدن بر کون اول ینه خواجه محمد خانک
 حکومت محلیه نك تنسیبیه اخوند صاحب یازدیغی مکتوبی بر ادمه
 و یروب کوندر مشر ایدی (کاشکی کوندر میه ایدیلر) بو حکومت طرفدن
 کیدن ادمه انکلیر حکومتک حقمزده اولان رعایتلرینی کرک مسافر
 اولدیغی آدمیره و کرک شیخ حضر تلیله سولش اولدیغندن انکلیرلرك
 بزه بوش یره رعایت اتمیه جکلرینی بیلدکارندن بزم سواته کیدیشمز
 انلر طرفندن اولدیغی و همیله ایشمزه چوق سگته ویره جکی دخی

خاطره کلور ایدی حسب الموسم هوا غایت صیحا اولوب کوندز اورالده یوله چیقماق قابل اوله میه جغندن بر پنجشنبه کیجه سی ساعت درت سولرنده یوله چیقماق کیجه وقتی قصبه نك باغ و بغچه لری اراسندن کچر ایکن اوزاقدن (چوکیدار) لرك یعنی بکچیلرك (خبردار خبردار) دیو باغرملی و رفقاندن ملا جالاک (زمیدار زمیدار) دیو مقابله ده بولملری کیفیتی بزه پك تحف کورینور ایدی کیجه یولمه دوام ایدوب صباحه قارشو شفق سوکدیکي زمان اوکزده بولنان (قارتلاق) قریه سنك جوارنده (تهانه دار) مقامنده بولنان ذاتك محل مأموریتی اولان کاروان سرايك یعنی خانك اوکنه نازل اولدق مذکور خانك قیوسی چالنه رق پك کوچ حال ایله اچدیریلوب ایچرو کیریلنجه ایچرودن اوکزه کلان زردبان ایله طامك اوزرینه چیقماق مذکور خان تهمانه دار دأرهمی اولدنغندن خانك اوطة لرله بزم چیقماق طامك اوزرنده اصحاب مصالحدن بر چوق ادملر بولندیغی کبی خانك خارجنده کی جنکستانده دخی برخیلیجه ادملر حیوانلرینك یاننده یاتورلر ایدی طام اوزرنده یتانلر اولدقجه متحیر ادملر اولوب رفقامز بولملری قالدره رق یرلرینه بزی اوتورتدیلر اویقوسز اولدیغمزدن هرکس اوتوردیغی یرده اویوی و یردی براز اویقو کسیدردکن صکره علی الصباح ارکندن خان اوطة لرینك برنده باقرچالنه رق سویلنان (بجمن آلهیلر) ینك شماته و کورلیتیسندن اویقودن قاله دق بو آنه دکین هندولرك بویله باقرچالوب (آلهیی) سویلدکلری عادتلرینه معلوما تمز اولمادیغندن کیفیت سؤال اولنجه نه اولدیغنی سویلدیلر طام اوزرنده یتان ادملرك میاننده (ابراهیم خان) نامنده اوزون

بویلی و اوزون صقالی شیشمانجه بر ادم سلاحرینی طاقینور ایدی
 اوراده کیلردن بری بو ذات انکلیرلرک پک معتمد بر مأموری و اهمیتلی
 ایشلرنده قوللاندقلری بر کیسه اولدیغنی بیان ایلدی
 تکیم خان مومی الیهک خدمتنه دائر بعض شیر آتیده
 یازیله جقدر کونش طلوع ایتدکدن صکره تهانه دار ارقه سنده یمک
 کتورر بر طاقم آدمیر بولندیغنی حالدده یانمزه کلدی بو ذات (سرفراز)
 خان نامنده اسمر چهره لی سیاه صقالی ضعیف وجودلی اوتوز بش
 یاشلرنده بر آدم اولوب کتوردیکی یمکی خان او طه لرندن برینه قویوب
 هر کس اطرافنه دیزیلهرک یمکه باشلادیلریمک یندکدن صکره چای ایچلدی
 بعده بر قولیسز دستی بی دلهرک مذکور دلیکه پچاوره ایلهرلشدرلش
 بر قامش لوله لی غایت قباواری بر نارکوله کلدی که اوارالرده بوکا
 (حقه) و (جلیم) دیرلر بونار کیله نک دستیسنده بولنان صویندن حریفک
 بری براز پیشاور تنباکوسنی آوجنه الوب ایصلادقدن صکره غایت
 جسمیم چاموردن یابیش لوله سنک ایچنه دولدیروب اوزرینه آتش
 قویه رق برر برر مجلسده کیلر ایچوب کیفارینی چاتدقدن صکره قالقوب
 آتله رینه بندیلر کتوردیکمز توصیه حکمنجه سرفراز خان دخی اتنه
 بنوب بزمله برابر اشبو قارتلاق قریه سنک الی میل اوته سنده بولنان
 (پیل) قریه سنه قدر کلدی هوا غایت صحیح اولدیغندن حیوانلر
 یول یوریمکدن قالدیغنی جهته قریه مذکوره یه کیروب اوزری بغدادی
 صایله اورتولش اوزون صالون واری بر او طه یه اینوب اطرافدن
 چار پایلر یعنی کره ویتلر طوپلیوب کتوردیلر چار پایلرک اوزرینه
 چیقوب استراحت ایدنجه ارقداشله هپ او یودیلر بز بونلرک عزیز

مسافر لری اولدیغیزدن ایکی آدم کلوب بری باشمز اوزرنده یلپازه
صالایوب ودیکری ایاغزی او شیرمه باشلادی هر نقدر بوتکلفات
بزم او یومقلغیز ایچون ایسه ده صیجغک شدتیه سیوری سنکلاک
کثرتندن او یومق قابل اوله مدی

ایکندی زمانی تقرب ایدنجه هر کس قالقوب یوله چیمغه متهئ
اولدیلر سرفراز خان بورادن بر آتلی چیقاروب بو کویک درت میل
اوته سنده (ایللی) نام قریه یه کتورمک ایچون بزه ترفیق ایتدکن
صکره کندوسی دونوب محل مأموریتی اولان خانه کیتدی غروب
شمس زمانه یقین قریه مذکوریه واصل اولدق بورالری انکلیز
مستملکاتندن اولیوب سوات ملحقاتندن اولغله (علاقه سوات) دیرلرایدی
مذکور کویک اوته دنبرو خاندانندن بولنان (امان خان) و (دو ستمحمد
خان) و (سر بلندخان) نام اوچ نفر خانلره مسافر اولدق هوتی
مردانندن کتورمش اولدیغیز آدم لر میانده علمادن ایکی ذات اولوب
برینک اسمی ملاجال دیکرینک اسمی ملا هوتی ایدی ملاجال
اختیارجه ملا هوتی اوتوز بش یاشلرنده یاننده عربی اوقوتدیغی دلی
قانی بر طلبه سنی برابر آلوب نزهیه اینلسه جامعه درس اوقودیر
و کیچده جامعه یتار ایدی ملاجال اوته دنبرو سواته چوق کلوب
کیتمش اولدیغیندن بوسفریمزده قنغی کویه ایندک ایسه کویک ایلرو
کلانلرینی کوردکجه قوجاقلشه رق (خجوری خوشحال) [*] دیرلرایدی
مومی الیه بوراده دخی خوانین مومی الیهم و سائر متحیران قریه ایله

---

[*] خجوری خوب جوری لفظ فازسینک مخفی اولوب ایکسی برابر ترکیه
ایومین خوشمیسن دیمک اولیور

معانقہ ایدرک رسم ملاقاتی اجرا ایتدکدن صکرہ اوتہ کی کویدن بزملہ کلان ذات کیدوب بزی قبولہ علامت اولمق اوزرہ ایندیکمز محلہ قونیلان چار پایسلر اوزرینہ چیقوب بر از استراحتدن صکرہ ساعت ایکی بچق رادہ لرندہ طعام کلنجہ بو خانلردن ہیج بری بزملہ طعام یمکہ اوتورمدیلر مکرسہ اورالرجہ او صاحبی مسافرلہ طعامہ اوتورمیوب خدمت ایتک قاعدہ دن ایمش دوست محمد خان اخلاق حسنہ صاحبی بر ذات اولدیغندن مهمانوازلق ایدرک بیورک ہر نقدر سزہ لایق طعام دکاسہ دہ بوراسی رأس حدود اولدیغندن بو کوی کرالہ انکایرلر یقوب یقوب کیتشلر بر کو یکہ برقاج کرہ یغما و احراق کوررسہ اہالیسندہ نہ بر اقور معما فیہ ینہ تشریف کز اخشامہ تصادف ایتیمہ ایدی بر چکی ذبح ایدوب مناسب یمک تدارک ایدہ یلور ایدک فی الواقع دیدیکی کبی کوی خرابہ زار بریرہ بکزر و سائر کویلردہ اولدیغی کبی بورادہ حیوانات پک نادر کوریلور ایدی واقعا بونلر بز کیتدکدن صکرہ برقاج طاوق پیشورہ بیلش اولدقلری کبی اتمکی دخی ینہ کیتدکدن صکرہ یرہ قویو کبی کومیلش (تندر) دہ یعنی فروندہ پیشیروب حاضرلشلر ایدی

مذکور خانلرک برادر زادہ لری اولان سر بلند خانک یوزندہ درایت امارہ سی اولوب اگر تربیہ کورمش اولسہ ایشہ یرار بر آدم اولہ جفندہ شہہ یوغیدی دوست محمد خانک برادری اولان امان خان غایت مبارک و متورع بر ذات اولدیغندن ناصیہ سندہ صلاح اثری نمایان ایدی بز طعام ایدر ایکن بو ذات دہا جامعہ نماز قیلار ایدی و الحاصل او کیچہ اورادہ قالدق علی الصباح سر بلند خان بزی کوپک

نهایتہ قدر تشییع ایدرک عودت ایتدکده ادملرندن برتفنکلی بزه
 ترفیق ایدوب کندوسی وداع ایدرک کیتدی بز اوراده اوکمزده کی
 (شاقود) طاغنک اتکنه طوغری رو براه عزیمت اولدق طاغ
 ایله یلنمزده ایکی میل قدر مسافه وارایدی آهسته آهسته قطع طریق
 ایدرک خورشید جهانتاب افقدن سمت سمایه طوغری صعود ایتدکجه
 استقامت خطوط شعاعندن اووهنک ایچروسی جهندن بر نشانه
 اولدی شدت حرارتک تأثیرندن دماغلریمز قوریوب صوسزلق
 زیاده لشدی کیت کیت قارشو مزده بر اورمانه تصاف اولندی
 بو اورمانک کذرکاهندن مرور ایتدکجه یمن و یساریمزده اغاجلرک
 سایه سیله ضیاء شمسدن صاقنه رق کیدیلور ایدی ایسده ینه حرارت
 صقندیسندن خالی دکل ایدک بزم هوتی مردانین چیقدیغیمز ائنده
 بورالده ییکار و چشمه دن اثر اولدیغی سویلندیکی جهته مذكور
 قصبه ده تصادفات حسنه دن اوله رق دوستلغی قزانمش اولدیغ
 (پندت دیاکشن) دوستمز کندیلرندن افتراق هنکامنده بر از قاقله
 ایله بر مقدارده سالف الذکر سیپاریدن ویروب یولده حرارت
 شمسدن صوسزلق طازی اولدقده بونلردن بر پارچه سنی اغزده
 طولاشدیرنجه اغزی صولان دیروب دماغی قوریتمز دیمش ایدی واقعا
 مذکور سیپاریده بوخاصه بولندیغندن صوسزلق هنکامنده اغزمدن
 اکسک ایتمز ایدم مذکور طاغک اشاغی طرفلری صیق و بیراقلری ایله
 اغاج و چالیلرک تراکمندن متصل اولان اورمانلقلرله مستور اولدیغی
 کبی یوقاری طرفلری یالچین قیالقدن و سطح مائلنک بعض
 محالری چاقل طاشلی قیالرله مملو بایرلردن عبارت اولدیغندن معاذالله

اگر حیوانلرک ایاغی قایه جق اولسه حیوانله اوزرنده کی انسان
 پارچه پارچه اوله جغنده شهه سز اولدیغندن مذکور طاغ اوته دنبری
 سوات قطعه سنی هجوم عسکر اعدادن وقایه ایتک خدمتده بولنور
 بر سد سدید دینکه شایسته ایدی یوز الی سنه مقدم (نادر شاه)
 بو طاغدن سوات قطعه سنه کچمک ایچون بر طریق آچدیرمینجه
 کیده مامشدر لکن شمایلرده او یول بوزیشدر والحاصل طاغک
 انکنه تقرب ایدنجه اورمانلرک اراسنده بر چوق (دراج) قوشلرینک
 نغمه جانفراری ایشدلمکه باشلادیغی کبی بایرلرک حصوله کتورمش
 اولدیغی مرعی و مزارعک لطافت و نظارتی بوکا علاوه اولنجه وهله
 اولیده قبلریمزه هجوم ایدن سرورک درجه سی قیاس قبول ایدر شیلردن
 دکلدی طاغک دیندن زروه سنه طوغری صعود ایتک ایچون پیاده
 اوله رق چیقمنه شروع اولنوب بر قاچ دقیقه کیدلدکن صکره عیون
 باکیه کبی یشار مقده اولان بر چشمه یه تصادف اولنمغه هر کس
 بونک صویندن دماغی یاش ایتدکن صکره آهسته بسته ینه صعودده
 دوام ایدلدی و طاغه چیقدیغی زمان اره صره جسم و مهیب قیالغه
 تصادف اولندیغندن یک چوق زحمتلر ایله کچیلور ایدی اوزاتیمه لم
 طاغک زروه سنه و صول حاصل اولدقده او آنده مشهود نظر
 ابتهاجز اولان لطافت و جیادتک حاصل ایتدیکی انشراح اول
 چکمش اولدیغمز محن و مشاقی بزه اونوتدیردی

مذکور طاغک ایکی اوچ میل اوته سنده (دند) دنیلان قریه ده (شیردل
 خان) نامنده بر ذات اولوب بو ذات سوات اهاالیسنک الک متخیزی
 و درایتلیسی اولدیغندن بونکله بعض مصالحه دائر مذاکره ایتک

ایچون کورمکه کیتدک خان مشار الیه اوندہ بولغیوب قریه نك
 خارجنده چایره چیقارلمش اتلرینک یاننده بولندیغنی بزه خبر ویرملری
 ایله طوغریجه اتلریمزی اورایه سوررک موھی الیهی دیدک لری کی چایره
 بولدق اتمزدن ایندی کمز آندہ ملا جمال بونکله ده (خجوزی و خوشحالی)
 دیه رک معانقه ایلدکدن صکره اوتوروب بر خیلیمه قونشوق و کندوسیه
 ایشمه دائر پک چوق سویلشدک آخوند صاحبک دامادی بولنان (مولوی
 صاحب) دنیلان ذاتده بورایه کلدی هر نقدر شیردل خان مولوی
 صاحبک بزمه برابر اخوند صاحبک مقری اولان (سیدونه) کیتسنی
 تنسیب ایتدی ایسه ده موھی الیه تهاشی و تبری ایدرک قبول ایتدکدن صکره
 بزم دخی کیتیمزی مناسب کورمدی و کندوسنی سیدون اها لیسى اخوند
 صاحبه انکیرلرک دوستی طانیتمش او قلرندن بزمه برابر دکل بلکه
 هیچ بروجله کیده بیلیمی ممکن اولیه جفنی بیان ایله اعتذار ایلدی بزایسه
 (وما علی الرسول الا البلاغ) آیت کریمه سی مقتضاسیجه هر حالده سیدونه
 کیتیمزی بیان ایدرک ایکندی وقتی قالقوب یولمه روان اولدق او ائاده
 خان بندن یادکار اولمق اوزره برشی ایستیدی بنده یاننده بولنان (مقاله
 العراق) کتابندن برینی یادکار اولمق اوزره مشار الیهک اسمنی یازوب ویررک
 یولمه روان اولدق اووه نك وسطنه طوغری کیدیلنجه اطرافنه بر نظر
 دقتله باقلدقه مهر منیرک ضیادار ایتدیکی قطعات ارضیه ده قدرتک
 وجوده کتوردیکی لطافتک کافه سی صانکه بو طاغیرک اتکنده کی
 سطح مائلره بخش اولنمش کی تخیل اولنور (مرغ زرین) دنیلان دنیانک
 نادر الوجود قوشی اطرافدن قاچوب بولطاقتلی اووه لری کندولرینه
 ملجأ اتخاذ ایتشلردر اووه نك اطرافنده بولنان طاغیرک سسطوح

مائیلرنده اسکی قارتال لانه لری کبی برچوق بنا و قلعه خرابه لری کوزه
 چارپارایدی بونلرده قطعه مذکور دنک فاتح اولی (سلطان محمود)
 غزنوی زماندن مقدم عصرلرده برطاق پت پرست اقوامک ملجا
 و مأوالری ایش شمدیکی سکنه سی ایسه علی العموم مدنیت نامی التنده کی
 غوائل کثرتدن احتراز ایله سوات قطعه سنده عالم و حدته جان ایش
 بر طاق مجاهدین موحدیندن عبارت بولمشدر الحاصل دندقریه سنک
 الی میل مقداری اوتیه طرفنده (کوته) دنیلان قریه یه تمام مغرب
 اذانی اوقوندیغی زمان واصل اوله رق بوقریه ده دخی ملا جال آتی
 براوک قپوسنه سوروب اوصاحبیه کورشدیکی کوریلنجه بزده اوک
 حولیسنه اینوب کمری الارمزده اولدیغی حالده اوراده بولنسان
 چارپایلره اوتوردق همان یاتسو نمازی تقرب ایش ایدیکه او
 صاحبک حرمی تازه اتمک پیشوروب کوی محصولات و اقشام مسافری
 طعماهی اوله رق براز یوغورتله اوکزه کتوردیلر اتمک کردن براز
 یدکدن صکره قالقوب یاتسو نمازینی قیلوب یورغون اولدیغمزدن
 همان چایلر اوزرلرنده اویوی و یردک اوکیجه یی اوراده یکوروب
 علی الصبح یولمه روان اولدیغمز و قتمه سوات اهالیسنک قطعه لرینه
 داخل اوله لیدنبرو حال و هیئت لرنده کوردکاری حدت و دهشت
 بودغه بونلره تأثیر ایدرک رفقا یینده اختلاف ظهور ایدوب کیمی
 ایلرو کیده لم و کیمی کیرو دونه لم دیدیلر ایسه ده بن (متوکلاً علی الله)
 ایلرو کیده لم دینلره تابع اوله رق کیمکه باشلاق بوکودین همان بر میل
 قدر ایلرو کیدنجه برکویه تصادف ایلدک که قریه مذکورده ده
 یول کنارنده واقع براوک قپوسنده آل و بیاض بزدن یاپیش بر بیراق

رکز اولنوب اطرافند برخیلی سلاحلی آدم طوپلانمش اولدیغنی کوردک
 بو آدم لر بزی کورنجه بر ایکسی اوکزه کلوب بزم کیم اولدیغیزی
 سؤال ایلوب اخوند صاحبی زیارته کیتدیگیزی سویلنجه کیرویه
 رجعت ایتدیلر واقعا سواطک بعض کویلرنده بویله بایراقلر رکز
 اولنه رق اطرافنی مسلح آدم لر ایله احاطه اولنش بر طاقم کویلر ده
 کوریلورایدی بو کویدن براز اوتیه کیدنجه قرشومزه ایکی سلاحلی
 آدم کلوب فارسيله کیم اولوب ونزه کیتدیگیزی صوروب هر نقدر
 جواب ویرلدی ایسه ده اقناع اولموب یاغریه باشلادیلر بونلرک
 یاغریه سيله اطرافن ده یارم ساعت ظرفنده برقاچوز سلاحلی آدم بریکدی
 او ائنده رققا ایله بو ورطه هولنا کدن کندیگیزی نه وجهله خلاص
 ایده یله جکمز خصوصنده استشاره ایدرک مؤخرأ قرارمز وجهله
 یانمزده کی صندوقده بولنان بعض متبرکات اسلامیه بی چیقاروب کال
 تعظیله بونلر زیارت ایتدیرمکه باشلادق انلرده بو متبرکاتی کورنجه
 سلاجلرینی براقوب برر برر کلوب متبرکات مز بوره بی یوزلرینه
 وکوزلرینه سورمکه باشلادیلر

ایکی میل قدر اوتیه ده برکویده بولنان برخانه توصیه مز اولدیغندن
 اوکویه کیدوب خان مومی الیه مکتوبمزی ویردک او قودقن صکره
 حیوانلر مزدن اینوب براز استراحت و طعام ایتمیزی تکلیف ایلدی
 ایسه ده رفیقلر بالاتفاق جمعه کونی اولمغله اخوند صاحب ایله
 برابر جمعه نمازینی قیلق املنده بولندیگیزی بیان ایله اترمزدن اینوب
 یولزه دوام ایلدک او یله وقتی سیاحتک نقطه منتهاسی اولان سیدون
 قریه سنه واصل اولدق قریه مذکوره اخوند صاحبک مقر
 حکومتی والک طوغریسی اعتبارناسی جلب ایتمش اولان بر مجاهد منزویک

خلوتخانه سنی حاوی اولقله سواتك سائر قراسنه كسب شرف و افتخار
 ايتكده اولان بر محل اولديغنده شبهه يوق ایدی اشبو منزوی
 ذاتله برابر جعه نمازینی ادا ایتك ایچون هر طرفدن بش التیوز نفر
 زوار جمع اولدی بزم قریه یه ~~کیردیکز~~ اثناده اوکله اذانی
 او قونمش اولدیغندن کویک وسطنده جریان ایدن نهرک کنارنده
 ابدست المقده اولدقلری کبی ابدستلرینی اکال ایله جامع شریفک
 اطرافنده بولنان جسیم سایه دار اغاجلرک کولکه سنده ادای صلوته
 مهیا بولندقلری حالده اوتور مشر ایدی سوات قطعه سنده بولنان
 اهالی علی العموم سنی و حنفی المذهب بولندقلرندن ایچلرنده هندو
 و سائر یه دائر هیچ بر اجنبی اولیوب یالکز بر هندونک مدت مدیده
 کوزی اغریوب علاجندن هکیملر عاجز اولدیغندن بر کیچه اخوند
 صاحبی رؤیاده کورمسيله کوزی ایولشمش اولدیغی جهته رفاقتنه بر
 اسلام الهرق اخوند صاحبک ایاغنی اوپک ایچون سواته کیدیور ایدی
 اره صره یولده بولر بزه تصادف ایدر وینه غائب اولورلر ایدی
 بزیدوننه کیردیکمزده معهود هندو بزدن اول کلوب اخوند صاحبی
 زیارت ایدرک درحال کیرویه رجعت ایتدیکندن قریه نك خارجنده
 بولر یه ننه تصادف ایتدک فقط بو وقعه دنناشیده اهالینک اخوند
 صاحبه بر قاتدها اعتقادلری قویلشمش اولدیغندن هر کسک اغزنده
 اخوند صاحبک کرامت و فضیلتی دوران ایتکده و (صاحب
 رحمة الله) بو مثالو کرامت چوق دکدر دیرلر ایدی واقعا ذوات
 مشار الیه دنیا نك هیچ بر جهتنده اجتماعی تصور اولنه میان بر طقم سنلری
 کماله واصل اولش محاسن شریفلری بیاض و باطنلری پاک و مطهر

ذوات مقدسه اولوب ايچلرنده مدت مديده بيت الله الحرام وروضه
 نبی عليه السلام شرف مجاورتيله تشرف ايتمش اهل ورع اولان
 برطاقم كسه لرده وارايديكه بونلرك اوراده اجتماعلى تخيل اولندوقده
 اقصاب جهنانك كافه سى بورايه جمع اولمش ويا سكان عالم بالا
 و قدسيان ملاء اعلا ارضه نازل اولمش صانيلور ايدى
 قالديكه اخوندصاحبك سوات قطعه سنك حكمدارى بولمسنك سببى
 شويلاه دركه ۱۲۳۶ هجریده پنجاب قطعه سى مجوسيلرك يدتغلبلرينه
 كچديكى اثناده دهلى علمالردن (سيداحمد) و (مولوى رلايت على) نام
 ايكي نفر نفوذلى ذات مجوسيلرايله جهاد ايتك ايچون انگليز اداره سى
 تحتنده بولنان دهليدن چيقوب كابل حدودينه كيدررك اورالرده
 متوطن جسور و متعصب سوات و بنير و افريندى و سائر كوهات
 اهاليسنى جهاده ترغيب ايدررك عادتاً بر حكومت عسكريه تشكيل
 ايلدكدن صكره پنجاب ممالكينده معهود حكمدارى بولنان (رنجيت
 سنكه) نك يندن پك چوق يرلر اخندوضبط ايتشلر ايسه ده مؤخرأ
 بو ايكي فاضل و هابى مذهبينه تمائل ايلدكارندن اهالى مذكوره
 طرفندن قتل اولندوقدن صكره سوات اهاليسندن اشبو (اخوندصاحب)
 دنيلان (ملاعبدالغفور) نام ذاتى كندولرينه رئيس اتخاذا ايدررك
 مشاراليه دخی سالف الذكر سيداحمد و ولايت على كى تسخير
 ممالكه رغبت ايتمه رك يالكز سوات و بنير و كاشغرك (*) ايكي مليون

(*) بو كاشغر مشهور كاشغرك غيرى سوات اووه سى كى او جوارده براووه ده
 بولنان كاشغر در

مقداری اھالیسنہ کندوسی اھل اللہ و مقدس بر ذات طانیسہ بیلش
اولدیغندن دینانک ہر بر طرفندہ اخوند سوات شہرتی قزانمش
اولدیغی کبی مؤخرأً ایکی دفعہ انکلیرلر سوات و بینری قطعہ سنی
تصرف ایتدکری حالہ محاربہ ایلہ تکرار ضبط ایتشد

کلہ لم قریہ نک حاوی اولدیغی اولرمیانندہ اک اول کوزہ چارپان قریہ نک
دروندہ جریان ایدن ایرماغک کنارندہ یکی بنا اولمش برخانہ اولوب
اورایہ طوغری بزى کتوردیلر بو اولک قپوسندہ سیاه صقاللی
کنج بر ذات طوربور ایدی بو ذات ایلہ مسافحہ ایدیلد کدنصرکرہ
ہوا غایت صیحا ق اولدیغندن ایچرودہ اوتورمق قابل اولہ میہ جغی
جھتلہ بزى کتوروب اولک یانی باشندہ نہرک کنارندہ بولنان اغاجلرک
کولکہ سنہ کلیم و سجادہ یایوب شلتہر دوشمش چار پاییلرک
اوزرینہ اوتوردق دکنصرکرہ رعایت فوق العادہ اولہ رق بر آدم کلوب
باشم اوزرندہ یلپازہ صاللامغہ مشغول اولدی اخوند صاحبک
بیوک اوغلی (عبدالمنان) کہ بوکا خلق تعظیما (میا کل) دیرلر ایدی
اورالرجہ (میا) لفظی بک افندی معناسنی افادہ ایدر بر لغتدر اکثریا
بو مثللو زادکانہ لقب و یریلور موھی الیہ (میا کل) علی العجلہ
قہوہ الی کتوردوب ید کدنصرکرہ ابدست المی ایچون ایرمق کنارینہ
کیتدک کویک اورتہ سندہ جریان ایدن اصل ایرمق دریندن مرور
ایلدیکندن کنارندہ ابدست المی قابل اولہ مدیغی جھتلہ نہرک
یوقاروسندن جامع شریفک الت طرفنہ طوغری ابدست المغہ مخصوص
اولمق اوزرہ بر قول صو کتوروب و صویک ایچروسنی ایری
طاشلرہ دوشمشلردر عموماً ابدست الہ حق ادم نہرک بر طرفندہ الارینی

و یوزلرینی ییقادقدنصکره اورادن براز اشاغی طرفده چایک ایچروسنه
 کیروب ایکی ایاغنی بربرینه سلوررک صو ایچنده تمیز ییقامق عادت
 جاریه لرندن اولدیغی ایچون بز دخی بو اسلوب اوزره کمال سکونتله
 ابدست الهرق جامع شریفه کیردک جامع شریفده بزم بوراده اولدیغی
 کبی بتون جماعت طویلانجه یه قدر کوزل بر صورتله تلاوت اولنان
 قرآنی جماعت کمال حضورله دیکرلر ایدی نمازه قیام اولنه جغی
 زمان طیشارودن ایکی آدم اخوند صاحبک اوزرنده اوتوردیغی
 چارپایسینک ایکی طرفندن طوتوب ایچرویه کتوردیلر چارپایی ایچرو
 کتورلدکده هر کس یرندن قیام ایتش اولدیغی حالده مذکور آدملر
 چارپایی کتوروب محرابک یانی باشنده اوک صفک صره سنده قویدیلر
 اخوند صاحب یوز یاشنی کچکین و کوزلرینه عما طاری اولمش عللیل
 و ناتوان و بیاض چهره لی قیصه بویلی بر ذات شریف اولوب اعضای
 رأسی مشارالیهک عاقل وزکی اولدیغی ایما ایتدیکی کبی حکمدارلره
 مخصوص اولان ووقار مهابت دخی یوزنده نمایان اولیور ایدی
 مشارالیه حضر تلی زیاده جه خسته اولدیغندن نمازی جامعده
 چار پایینک یانی باشنده اوتوردیغی حالده جمعه نك سنتی ایله فرضنی
 ادا ایتدی

خطیب منبره چیقوب اوتورنجه اذان او قوندی صکره خطیب
 قالدقهرق کوزل بر صورتله عربی العبارة براعلا خطبه او قویه رق
 خطبه دن فارغ اولنجه پادشاه مسلمینه و بعده اخوند صاحب
 دعا ایتدی چونکه قطعه مذکورده او قونان خطبه ده اخوند
 صاحب ذکر اولنور ایش نمازک فرضی ادا اولندقدنصکره اورالرده

تسبیح اولم یوب یالکز دما اولنق عادت اولدیغندن امام دما ایتدکن
صکره جمعه سنتی قلندی بعده ینه ایکی کشی اخوند صاحبک
چار پایسنک ایکی اوچندن طوته رق قایوب یرینه کتوردیلر
اخوند صاحب اوکونلرده فنا حالده خسته غایت ضعیف و صوک
نفسلرنده بولندیغی حالده له الحمد پادشاهمز افندمز حقنده دعاسی
آلندی واقعا اخوند مشارالیه بزم سواتدن عودتمزدن بر از صکره
وفات ایلدی (انالله وانا الیه راجعون) شیخ مشارالیه حتمزده
رعایتده قصور ایتیموب انکلیرلر واسطه سیله اورایه کیدیشمزدن
زیاده سیله تأسف ایدنجه بزم یولمز انجق انکلیر مستملکاتندن اولدیغی
جهتله مسافر لکمز رعایت ایدرلر دیدک ايسه ده جوا بمزده پکنلرده
انکلیرلرک بلوچستانی استیلاسی کرک افغان امیرینی و کرک بزلی
پک متأثر ایلدیکندن شمدی انکلیرلردن پک احتیاط ایدیورز دیدیلر
بن بلوچستان استیلاسی نصل اولدی دینجه اخوند صاحبله یلنمزده
واسطه مکالمه اولان شیخ کیفیتی شو وجهله بیان ایلدی

— ❧ — بلوچستان قطعه سی ❧ —

قطعه مذکور هک حدودی جانب شمالدن افغانستان ایالتندن
قندهار و عجمستاندن سیستان و جانب جنوبدن بحر هند و جانب
شرقدن هندستان ممالککندن سند و جانب غریبسندن ایران ممالککندن
کرمان ایله محدود اولوب طولاً التیوز میل عرضاً اوچیوز الی میل
مقداری اراضی محتوی اولمغه مساحت سطحیه سی تقریباً یوز قرق

التي ميل مربع و نفوس موجوده سی ایکی ملیونه قریب تخمین
اولنور

قطعه مذکورہ بی اوائلہ عربلر (سند) قطعہ سندن عدايدرلر ايسه ده
مؤخرأ سند ممالکی بونك جهت شرقیه سنی ولی ایدن ممالکک دینور
اولندیغنی آکلادیلر

بلوچستانك شمال غربی جهتلرنده بولنان اراضی یه (قہستان) وجنوب
جهتلرنده بولنان نواحی یه (مکران) تعبیر اولنوب خالص بلوچستان
وسط طرفلری ممالکی اولوب جہلہ سنك پای تختی کلات شہریدر

چکلردہ روسیہ نك ید تسلطنہ دوچار اولان قرقر قبیلہ سی بوقطعہ نك
جهت جنوب شرقیه سندہ واقع ممالک سندہ ملاصق اولدیغنی کبی
مشہور (صحرای فارس) دنیلان بیوک اووہ ده دخی جهت شمالیہ سندہ
واقع سیستانہ ملاصقدر

قطعه مذکورہ نك شواقسام ثلثہ سی انف الذکر کلات تخت حکمرانی سندہ
جالس (خدادادخان) نام ذاتک اداره سی تحتندہ بولنور ايسه ده اشبو
یقین زمانلردہ اہالیسنك و حشت و تربیہ سزلیکلرندن ناشی انکلیرلر
استیلا ایشلردر

شویله کہ بلوچستاندن ہندستانہ کیتک ایچون (درہ بولان) دنیلان بر
یول اولوب مذکور یول زمان قدیمدنبری عجمستان وبالخاصہ
خراسان ایلہ افغانستان بیندہ تردد ایدن کاروانلرک یولی ایدی
انکلیرلر بیک ایکیوز التمش بش سنہ ہجری سندہ پنجاب قطعہ سنی
ہند مستملکانلرینہ علاوہ ایتدکن صکرہ بلوچستان دە قریشیقلاق

ظهور ایتکه مذکور یولی بر طاقم اشقیا قپایه رق کلوب کیدن
کاروانی غارت ایتکه باشلادیلر

اول ائاده انکلیر مأمور لرندن مستر (جکب) نام ذات سند ممالکنده
(اجان پولتیق) نصب و تعیین اولمش ایدی حکومت متبوعه سی جانبندن
المش اولدیغی امر اوزرینه مذکور قطاع الطریقک رؤساسنی یانه
جلبله پاره ایله اطماع ایدرک شقاوتلرندن واز چکورمک استمش
ایسه ده بر فائده یی مفید اولمديغندن کیفیت حکومت متبوعه سینه
خبر و یروب انکلیرلر ایسه برنجی ایشلری او قطعه لرده کاروان
وسائر واسطه سیله امتعه تجاریه لرینی اطرافه نقل ایدرک بیع و فروخت
اولدیغندن تاریخ مذکور دن درت سنه مرور ایدنجیه دکن معهود
یولدن عجمستان و افغانستان تجارلری کاروانلرینک کلوب کیمسی
منقطع اولمسی اوزرینه بلوچستان قطعه سندن اولوب اون بیک
نفوسی حاوی (دیره غازی خان) دیلان محل دخی بلوچستانک اوتیه
طرفلرنده انکلیرلرک تصرفلرینه چکورمش اولدقلى محالردن اولدیغندن
بلوچستانک ممالک سائره سندن بر شکایتلری اولدجه کلوب بونلره
حالرینی عرض ایدرلر ایدی

نصلسه او کونلرده بلوچستان حکمداری بولنان خداداد خان ایله
اهالی بینلرنده برودت ظهور ایتکه بیک سکز یوز التمش بش سنه
میلادیه سنده انکلیر حکومتی طرفندن (میجر سندمین) نام ذات سالف
الذکر دیره غازیخان قائم مقامی بولمغله بلوچستان اهالیسندن (امام
بخش خان فرازی) معرفتیه بلوچستان حاکمی بولنان سابق الذکر
خداداد خانک انکلرته حکومتنه دخالت ایتسنی توصیه ایلش ایسه ده

خداداد خان صلابت دینیه اصحابندن بر ذات اولدیغندن انکلیر
دولته قوجه بر قطعه اسلامیه بی مال ایتکدن احترازاً اولزمانده
بومبایده ..... نك بر ممالك ممتازه سی اولق اوزره کندوسنی و یا اخر
ذاتی بلوچستانه حاکم نصب و تعیین اولنه بیلسنه پک چوق چالشمش
ایسه ده بر فائده بی مفید اولدیغندن وانکلیر لک مداخله متوالیه سندن
دخی تخلیص کریان ایده میهرک بالاخره هندستان والیسی بولنان
ذاتک حسب المصلحه بیک سکزیوزایتش التی سنه میلادیه سنده دهلیده
بولندیغی ائاده خداداد خان دهلی یه کیدوب والی مشارالیه ایله
عقدایتدیکی معاهده حکمنجه بلوچستان اصحاب فسادینی تربیه ایتک
ایچون سکزی بیک انکلیر عسکرینک قطعه مذکوره یه ادخالنه راضی
اولوب بونک مقابلنده والی ذخی انکلتره خزینه سندن یوز اللی بیک
روبییه خداداد خانه ویرلسنه قرار ویرملری اوزرینه در حال مقدار
مذکور انکلیر عسکری بلوچستانه ادخال ایدیلهرک معهود قطاع
الطریق تربیه ایله کاروانلرک یولنی اچشلردر که اولوقتدن بو آنه
دکین بلوچستان انکلیر لک نفوذی التنده قالمشدر

بر قاج سنه دنبری دولت مشار الیه قطعه مذکوره نك اعمارینه
چالیشه رق تلغراف خطلری تمیدی و شندوفر یوللری تسویه سیله
مشغولدرلر بو وقعه دن صکره کرک افغانستان امیری و کرک
سوات شیخی انکلیر تبعه سندن کرک سفرایه و کرک اهالی یه دائر
کسه بی ملکرینه اوغراتملر

عودتمزده اورالده اکثریا انکلیر جاسوسلری اکسوک اولدیغندن

مبادا سواتك برطاقم اھالیء وحشیہ سی طرفدن حقمزده سوء ظن
ایتمکله یولده بد معاملہ ایتمسونلر دیرک شیردل خانک کوینه
کتورمک اوزره بزه خلفادن بر شیخ ترفیق ایتدیلر شیخ ایله برابر ایکی
کوندنصکره یوله روانه اولدق بزسیدون قریه سندن چیقشمز شعبانک
اون بشنجی کیجه سنه تصادف ایتدیکندن یولده او کو مزده واقع
کویلر اھالیسی بریره طویلانوب مشعله لر ایقاد و اطرافنده برچوق
ادمکر کیکی تفنک و کیکی فشنک اتمغله شنک ایدرک مبارک برات
کیجه سنی احیا ایتمکده ایدیلر بو مثللو برقاچ کویدن مرورایله کیدرک
تا کیجه ساعت اوچ راده لرینه کلنجه سیدون قریه سنک بش التی
میل مقداری بروسنده (منقار) نام کویه شیخک تنسییله نزول ایلدک
اوراده او کیجه یاتوب علی الصبح صبحاق بصمه دن یوله چیققدق
او کون ینه شیخک تنسییله تمام او یله وقتی اولنجه نمازی قلمق و برازده
طعام ایدوب او یله نک صیجاغنی پکچورمک ایچون او کو مزده یولک
صول طرفنده واقع (عصب خان) نام ذاته مسافر اولمق اوزره قریه
مزبوره یه داخل اولدق

بو ذات اوتهدنبرو مهماندوست بر ادم اولمی ایدیکه قوناغنک یانی
باشنده خان کبی بر دائره سی اولوب بو دائره کلوب کیدن مسافرلرک
یکرمی قدر حیوانلر یله کندولرینک ارامنه کافی بر بنادن عبارت
ایدی شیخ بعض ارقداشلر یملزه حیوانلری مذکور خاندن بر اقوب
یالکز بزی عصب خانک کندو اوتوردیغی قوناغه کتورمشیدی
بو خان اوزون بویلی و اوزون البسه لی و قفاسنک هیئتندن طوغری
وصاف بر آدم اولدیغی اکلاشیلور ایدی موھی الیه بزه پکچوق

رعایت و احترام ایلدی اخوند صاحبہ خلوصی غایت زیاده
اولدیغی ایچون سز اخوند صاحب رجه اللهك عزیز مسافر لر یسکن
سزه نقدر رعایت ایتسه م حقکزی ادا ایده مم دیر ایدی

اوراده یمک یدیکدن صکره کویک خارچنده بولنان اغاجلرک الت
طرفندن جریان ایدن نهرک کنارنده ابدست آلوب او یله نمازینی
قیلوب اوتوردق بزی کورنجه کوی اها لیسنگ ایلرو کلنلرندن
خیلیجه آدم کلوب کیسی ایاق اوزرنده طوروب کیسی اغاجک
دیننده اوتوردیلر اوتورنلرک ایچنده علما و مشایخدن بولنانلر ايله
اسلامیته دائر بر چوق بحثلر اولنوب جملہ سی خلیفه اسلامه
دعا و ثناده بولندیلر ایکندی وقتنه قدر بوراده امرار وقت ایدوب
براز سرین دوشونجه قالقوب اتلریمزه بنهرک یولمزه روان اولدق
اجق شیردل خانک کوینه بورادن ایکی گروه مقداری مسافه قالمشیدی که
ایکندی نمازی کچمدن مذکور کویه واصل اولوب بودفعه شیردل
خانی جامعده بولندیغیمزدن بزده جامعک قیوسنده حیوانلر یزدن
اینوب ایکندی نمازینی اوراده قیلدقدن صکره شیخ بزی اخوند
صاحبک سلامیله برابر شیردل خانه تسلیم ایلدی

بزده اخشامه قدر جامعده خلقله برابر اوتوروب اوراده دخی مغرب
تمازینه قدر صحبت و محبت ایدوب نمازی جماعتله ادا ایتدکن صکره
خان مشارالیه بزی خانه سنه کتوروب کیچه اونده مسافر ایتدی
علی الصباح کندوسی اوغلی ايله برابر اولدیغی حالدہ اوتوز قدر تفنکلی
وسلاحلی پیاده آدملر ايله بزی تاشاقود طاغنک اتکنه قدر کتوروب
ینم پیشاورده قالمقلم خصوصنده ایلروده بر خیلیجه منافع ملیه

اوله جغنی ایما و اشاره و بنم بندیکم آت ایو اولدیغندن التنده بولنان
بر اعلا آتنی دخی بکا هدیہ ایتک ایستدی ایسه ده قبول ایتیموب
کندولری ایله بالمخابره دهاپک چوق الفت اولنه جغنی بیان و افاده
ایلدکن صکره بزملة اورادن کندوسی و داع ایدرک کیرویه
دوندی اوغلی ایله برابر تفنکیلر بزی طاعک برو طرفنه اشیروب
سالف الذکر دوستمحمد خانک قوناغنده علی العموم طعام ایتدکن
صکره اتلیمزه بنوب تانکیلر متصرفاتنه قدر کتوردیلر

صاغ و سلامت کلدیگمزه دائر شیردل خانه بر مکتوب الهرق عودت
ایتدیلر بز او کیجه کلوب سالف الذکر تهانه دار سرفراز خانک
خاننده یاتوب صباحلین هوقی مردانه طوغری روان اولدق

سوات اهاالیسی بر کونه تکالیف میریه ایله مکلف اولمیوب زراعتدن
ماعدا بر تجارتلری یوقدر زراعت ایشلرندن فارغ اولدقلری زماندن
صکره کویلرده رکز اولنان سنجاقلرک اطرفنده مسلح اولهرق اوتوررلر
بونلردن یوللرده تصادف ایتدیگمز آدملرک اوزرلرنده مائی بزدن برر
کوملک ایله برر دون اولوب ایاقلرینه چورابسزیمنی ویانعلین کیمش
فقط باشنده قوجان بر صاریق و بو صاریقک اوزرنده علی العموم
قلجیلری قونلدیغی کبی اوموزلرنده کی طیلسانی بوکوب یازین
شمسیه مقامنده کولکه لیک و قیشین یغمور یاغار ایکن اچوب باشنه
اورته رک یغموردن کندولرینی محافظه ایدرلر

بونلرک ایاقلرنده کی نعلینلردن بعضیسی غایت سوسلی اولوب تصمه
اوزرینه الوان ایپکله نقش ایشلنمیشلرندن انکیلرلر بیله لوندریه هدیہ
اولهرق کوندرلر

خوانین طاسقی ایاقلرینه اینجه چورابله سیوری برونلی یمنی کیرلر
 بونلرک علی العموم لباسلری خفیف اولوب البسهلرینک اوزرینه
 بعضاً اینجه بیاض مشلاق کیرلر فقط زرده بولنسه لر سلاحسز اولمازلر
 هر خانک معیتنده یایان یا آتلی خیلجه و سلاحلی آدملر بولنور بو
 آدملر خدمتلرینی کوردکدن صکره یمک یر ایکن خان ایله برابرجه
 اوتوروب یرلر

احاد ناسک اوزری اوقدر خفیفدرکه یانلرنده جیلری بيله اولیوب
 پارهلرینی اوچتورلرینه باغلارلر پارهلری ده ایکی درهم مقداری
 اولمش نیم یوارلاق باقر اوزرینه تمغا کی اوقونمسی ناقابل برشی
 ضرب اولدیغی حالده اون پاره مقامنده انکلیر پیسنه مقابل
 اخذ واعطاده قوللانورلر فقط کومش پارهلری یا انکلیر و یا کابل
 رویه لرندن عبارتدر

سواتک جنوب طرفنده افریدی دنیلان اقوام اسکان ایدرلر بونلرغایت
 شجیع و جسور بر قاجیوزینک اهالی مسلمه دن عبارت اولوب حالا
 انکلیرلر بونلری اطاعة کتورمکه چالیشورلر ایسه ده افغانستان کی
 بر فائده یی مفید اولما مقده در

انکلیرلرک ۱۸۴۱ میلادیه سنده کی سفرلرنده اوغرادقلر هزیمت ایله
 کسب اشتهار ایتش اولان خیر یکدی اشبو افریدیلرک الارنده در
 اهالی مرقومه نک انکلیرلرک بلوچستان ی بغته استیلا ایتلری بتون
 بتون حدتلرینی تهیج ایتدیکنندن انکلیرلر طرفندن اورالره قوش
 بيله اوچورمزلر

سواتدن عودتمزده ینه هوتی مردانه کلدک لکن اوراده نقدر
دوست و احبابمز و ارایسه بزمله صاغ و سلامت کورشدکارینه
جدو شاده بولندیلر شهر مزبورده بولنسان انکلیر اوروپا عسکری
ضابطانی ایله ملکیه مأمورلری بزی زیارته کلدیلر و بوضع حصول
اولان عودتمزدن طولایی تبریک ایتدیلر

هله (پندت دیاکشن) دوستمز زیاده سیله ممنون اولوب پیشاوره
کله حکم زمان هوتی مردانده بولنسان بارکیلر و عربهلرک بیاغی
اولدیغندن انلره رکومزه راضی اولمیوب کندوسنک براعلاقیر
عرب آتی بولندیغندن ایراده رک اوکله چکدی ایشته بواتی سزه
هدیه ایتدم دیدی بن هدیه نک لزومی یوق فقط نوشاره قدر بنوب
اورادن سزه تکرار کوندرم دیدرک مذکور حیوانه رکوبله حکومت
طرفندن بزه اسلام ضابطله برایی ده ضبطیه ترفیق ایتشلر ایدی
نوشاره واصل اولنجه ادملری بولوب کیرویه ارجاع ایلدیکم زمان
مذکور آتیده موئی الیه پندت دیاکشن صاحبک ادملرندن اولوب
نوشارده پوسته خانه مأموری بولنسان هندویه تسلیم ایلدم و اولدخی
ایکی کون صکره کندوسنه ارسال ایشلر ایدی

قالدی که هوتی مردانندن نوشاره کلدک اوزره یوله چیتدقدن
صکره یغمورلی بر روزکار ظهور ایدرک اورتهلق توز دومانندن
سیم سیاه قرالیدی یولده بو صقندی ایله کلکده ایکن اول طرفک
سربست عشایرندن بری انکلیر مستلکاتنده برقریه بی باصوب
اموال و اشیارینی یغما و قریه بی یاقوب یقوب کیتدکلرندن مذکور
عشایری تریسه ایچون کوندریلان بر طابور یرلی عسکرلرینه

تصادف اولندی که بونلرک مهماتی دوهلره تحمیل اولنش و سائر
اشیالری برچوق سدیله لرله ایکیشره هندو نقل ایتکده ایدیلر یولده
تصادف ایتدیکمز فورطنه بونلری تضییق ایتدیکی جهتله برآز
کیتدکدن صکره دهها ایلر و کیده میوب برآوه یرده صیغنوب قالدیلر بزایسه
بیک درلوز حمله کیجه ساعت ایکی راده لرینه طوغری نوشاره واصل
اولوب اوراده برآز پوسته خانه اوکنده کی اغاجلر التنده استراحت
ایتدکدن صکره پوسته عربهلری کلنجه قالقوب پیشاوره روان اولدق
کیجه یول کیدر ایکن بزم ایکی طرفزدن فیلره سوار اولنش آدملر
کلوب کیتدیکی کوریلنجه انسانه عجائب برحال عارض اولیورایدی
صباحه قارشو پیشاوره واصل اولوب بزدن اولجه تلغراف ایله
خبر و یرلش اولدیغندن طوغری بجه اورانک حکومت طرفندن
حاضرلنش اولان قوناغه نزول اولندی

پیشاور

(پیشاور) افغانستان ممالکیله پنجابک حد فاصلی و ممالک مذکورهنک
پایتختی اولان کابلک ایکویز کیلومتر و مسافه بعد شرقی جنوبیسنده
و کابلدن کلان برنهرک کنارنده اوتوز درت درجه عرض شمالیده
کائن تقریباً بش التی میل محیطنده براووهنک دروننده باغچه و بستان
وترلار ایله محاط بر بلده قدیمه مشهوره در

شهر مذکور مقدملری التمش بیک قدر سکنه یه مالک اولمش ایسه ده
شمیدیلر ده اوتوز بیک نفوسه تنزل ایتشد در بلده مذکوره قدیم هند

پادشاهلرندن بعضیسنک مرکز حکومتی بولنش اولدیغندن مشهور
جهان بربلدهدر

بو بلدهنک یکریمی درت ساعت اوته سنده افغانستانک نهایت حدودی
اولان (جلال آباد) قصبه سی شاه مشارالیهک تأسیس و بنا ایتیش
اولندیغی آثارنددر

پیشاور شهری یوز الی سنه مقدم افغانستان املا کنند معدود اید یسه ده
مؤخرأ سالف الذکر رنجیت سنکه نک ید تسلطنه یکمیش اولدیغندن
برفرانسز ضابطی معرفتیه اداره ایدر ایش

مرقوم فرانسز شهر مذکورک کابل قیوسی دنیلان طرفندن ایچرویه
طوغری ایکی یوز مترو قدر غایت ککش و منتظم بر جاده اچشدر
جاده مذکورنک ایکی طرفنده استقامت و انتظام اوزره فوقانی
و تحتانی اوله رق یکیدن تأسیس و بنا اولنش اولان ابنیه لر بوشهره بشقه
بررونق بخش ایتشدر

ابنیة مذکورنک الت جهتنده بولنان بنالر هر نوع اصنافک اخذ
واعطاسنه مخصوص دکانلر اولوب فوقانی اوطنه لردن جاده نک
صاغ طرفنده کی جهتنده عرض حالجیلر و غزته جیلر و سائر هر نوع
یازیمیلر اوتوردقلى کی صول طرفنده کی جهتنده اورالرجه (پازاری)
دنیلان بیکار قادینلر اوتوررلر

مقدملری پیشاور شهرینک اطرافنده سور اولدیغندن افغانستان اشقیالری
بعض کیجه کلوب شهر اهاالیسنک اشیاسنی سرقت و یغما ایدرلر ایش
انکلیزلرک تصرفنه کچدکن صکره بومضرتی دفع ایتک ایچون شهرک

اطرافه اون ارشون ارتفاعنده دائراً مادار متعدد قپولری حاوی کریچ
وچاموردن برسور چکمشلردر

سالف الذکر جاده دن ماعدا شهرک سوقاقلری غیر منتظم اولدیغندن
درون سورده بر محله دن محله آخره آراهه ایله کتمک لازم کلسه شهرک
بو قپوسندن چیقوب او بری قپوسندن کیرمک لازم کلور

شهرک طرف شمال غریبسنده پیشاور حکمدارلرینک محلی اولان سوردخی
سالف الذکر رنجیت سنکه نک تصرفنده بولندیغی زمان مهمات حربیه
قویمق ایچون ینه دیوارلر کرچ وچاموردن اولمق اوزره بر اوفق
قلعه بنا ایتمشلردر

رمضان بایرامندن بر قاج کون صکره اورانک اجان پولتیق مأموریتنده
بولنان (مستر قرستی) کلوب بنی آراهه سنه الهرق هندولرک شهرک
خارجنده یاپدقلری میله لرینه کتوردی

یولده کیدر ایکن ابتدا اشبو ذکری سبقت ایدن قلعه دروننده کی
مهمات حربیه یی کورمک ایچون قلعه یه کیردک بوراده بولنان طوپ
وجنخانه وسائر مهمات حربیه یی کوزدن کچوردکن صکره قلعه نک
برجنه چیقارق دورین ایله شهرک ایچروسی سیرایتدک پیشاور مستطیل
الشکل بر شهر اولوب اکثر ابنیه سی کریچله اخشابدن یاپیش
وسوقاقلری غیر منتظم اولدیغندن اوزاقدن خرابه زار کی کورینور
ایدی

شهرک جهت شرقیسنده الک اول کوزه چارپان مربع الشکل و دروننده
یولجی آت و استرلر باغلانمش بر بنا ایدی که مزبور بنا اوتهدنبری

ترکستان و عجمستان و بخارا و افغانستان و تجار و مسافرلرینک منزلکاهی
 اولوب اورالرجه (کار و انسرای) دنیلان بر خان ایمش
 صکره قلعه دن چیقوب او جو ارده بولنان حبسخانه عمومی سیرایتمکه
 کیتدک مذکور حبسخانه بر قاچ دائرهیه منقسم بر بنا اولوب مذکور
 دائرهلر دئبری قصاصله حکم اولمش قاتلاره مخصوص اولدیغندن
 جانلردن هر بریسی متین و مستحکم و قیوسی طیشارودن کلیدلنش برر
 او طهیه حبس اولمشلر ایدی و بر بشقه دائرهده جانی قادیلرک محبسنه
 مخصوص اولوب بودائرهنک قیوسی دخی طیشاردن کلیدلی اولدیغی
 حالده اوزرلرنده قادین بر ضابطه قونلش ایسهده دائره مذکورهنک
 انختاری طیشاروده بولنان بر ضبطیهنک النده بولنور ایدی

قیو آچدیریلوب ایچرو کیریلنجه محبوسهلردن کیسی یوک طرامق
 وکی ایپ بوکک ایله مشغول اولدقلری حالده ارالرنده یکی براوغلان
 چوجغی طوغورمش برقادین کوردک بو قادین دخی قونداقدکی
 چوجغی یانسه براقش اولدیغی حالده سائر قادیلرکی یوک طرامقله
 مشغول ایدی

دائره مذکورهنک تکمیل خدمهسی هند و قادیلرندن ایدیلر طیشاریه
 چیقنجه ایچروده ارکک برکسنه قالمیهرق قیویینه طیشاروده طوران
 ضبطیه کلیدلدی بوندن صکره بر دائرهیه دهاکیردک که ایچروسنده
 ایاقلری تیمورلی برچوق کنج محبوسلر اولوب بونلر مدت حبسلریله
 دخول نمرولری یاقه لرندهکی اوافق مربع الشکل تحتده یازیلش
 اولدیغی حالده مکتب شکنده اولان دائرهلرنده بونلره اردو و فارسی
 لسانی اوقوتدیرلر و یازو اوکرتدیرلر ایدی

بورادن دیگر بر دأر مه پكد كده اوراده بولنان محبوسلر كلیم و سجادہ
طوقود قلى كې دیگر بر دأر مه فرون اولوب بوراده كې محبوسلر
كافه محبوسین ایچون اتمك ویمك پیشورلر ایدی و بر آخر دأر مه
كیریلنجہ اوراده كې محبوسلردن بعضیلری كاغد یا مق ایچون كتورلمش
اولان پاچاورلری یقارلر و كی پاچاورلری دیكلرده بوزه حالنه
كتورمكه چالیشوب و بر طاقیده كاغد دستكاهنك باشنده طوروب
قالبلر ایله كاغد اعمال ایدرلر ایدی

— كاغد اعمالنك طریق —

ابتدا موجود اولان پاچاورلری ایچاق صو ایله ایصلادوب بعده
مقدار وافی سودا صوی قارشیدیر یلدقدنصكره پاچاورلری تطهیر
ایچون بر فوجی شككنده یاری یرندن از اشاغی محلنده قفس كې
دلیكلی داخلی بر طبقه سی بولنان قزغان واردر كه مذكور طبقه نك
وسطندن قزغانك تا اغزینه قدر بر بخار بورسی قونلش و بورونك
اشاغی جهتی دخی طبقه ایله فوجینك سطح داخلی تحتانیسنك اراسنه
ممتد اولمشدر

مذكور قزغانك ایچنه بر (بوغاده) وضع اولنوب طبقه مذكور نك
اوزرینه دخی پاچاورلر طولیدیریلور بخار اشبو بوغادایی
تسخین ایدوب غلیانه كتوردكده طبقه مذكور نك دلیكلرینی پچاورالر
طیقامش اوله جغندن بوغادانك اولدیغی محله بخار نفوذ ایدهجك
یر بوله میوب بوغادانك اوزرینه بر تضییق حاصل ایدر

بوغاده یی بو وجهله بخار تضییق ایتدیکه قازغانک وسطنده اولان
عمودی بوریدن بخار صعود ایدوب بورینک یوقاریسندن پچاوره لرک
اوزرینه دوکلمکه باشلار بویله جه بش التی ساعت قدر بوغاده دور
ایتدیریلرک پچاوره لر تطهیر اولندقدن صکره قزاندن چیمقاریلور برکه
صغوق صوایله ییقانیلور صکره بو پچاوره لری پارچه لمغه مخصوص
اولان دیبکه قونیه رق دیبکک ایچنده اطراف کسکین برچوق الت قاطعه
ایله دونامش استوانه نك علی الدوام تحریکیله ایوجه پارچه پارچه
قطع ایدیلور

صکره دخی بو پچاوره لر ده اینه لتمک ایچون مخصوص یابیش اولان
دیگر بر دیبکه قونیلوب کفایت مقداری صوایله دیبکک ایچنده کذلک
اطراف برچوق کسکین اینه الت قاطعه ایله دونامش اسطوانه علی الدوام
تحریک ایدیلرک پچاوره لر اولدرجه رقیقلنورکه صوایله پچاوره لر بوزه
حاله کلور کاغد ایو اولسیچون بو عملیاتده درت نسنه یه دقت
لازمدر

برنجیسی دیبکده کی صویک بولانیق اولیوب براق اولسی ایکنجیسی
پچاوره لرک ایوجه قطعیه لیه اجزای فردیه لرینک بتون تفت ایدلیسی
اوچنجیسی الات قاطعه نك کسکین اولملری دردنجیسی قطع عملنک
زیاده سیله اجراسی چونکه صو براق اولماز ایسه کاغد اسمر اولور
و پچاوره لر ایوجه حل اولمز ایسه کاغذینی قوللانمده صعبوبت
چکیلور بو حاله کلمش پچاوره لری بیاض لتمق دخی (تحت قلورین)
اجزاسیله اجرا اولنور

تطهر و تبیضی کوچ اولان پچاوره لر حقنده (غاز قلورین) قوللانیلور

بو فعلك اجراسى كرج قو يوسى طرزنده اطرافى صرچهلى طوغله
ويا مجلا برشيله مستور اولان حوضله مذکور بوزه حالنده اولان ماده
قونيله رق (تحت قلو رين كاسى) علاوه ايله برياندن لاي تقطع قارشديريلوب
آره صره دخی (حامض قلو رين) قاتيلوب تمام اغار دقدن صكره يكرمى
درت ويا قرق ساعت قدر ترك اولنور بويله ترك ايله حوضده حاصل
اولان (اسيدهيو قلو رين) دخی ايريلوب خروج ايدر

خيرك تببيض عملياتى تكميل اولدقدن صكره تكرر هوا نه قونيلوب
غایت كسكين اوسترلى اسطوانه ايله ايكنجى دفته اوله رق برايوچه
قطع ايديلور بو دفعه بوزه حالنده اولان ماده خيريه نك ايچنده
قالمش اولان منسوجات محو اولوب عادتاً اون ايله معمول لقمه جى
خيرى هيئته كلكدن صكره ال ايله ويا خود ماكنه واسطه سيله
طبقه قالب رينه افراغ اولنور

بعده غایت اينجه تلدن معمول تكنه لك ايچنه خير وضع اولنوب
يواش يواش تحريك ايديله رك خير تكنه نك بتون هر طرفنى بردوزيه
قايلاديغى وقت خيرك هم صويى سوزيلور و همده كاغد طبقه سى
شكلنى آلور بو وجهله استحصال اولنان كاغد طبقه لر ينى قولالمق ايچون
(رچينا صابونى) و (شاب) و نباتادن حاصل اولان بر نوع (نشسته لى
فكول) تعبير اولنور اجزا لى استعمال اولنور

فكول تعبير اولنور اجزا ايله تخللات واقعده دن حاصل اولان حرارت
تزايد كسب ايدرك صابونك لايقيه كاغذك هر اجزا سنده منتشر
اولمق خاصه سنى اعطا ايدر

صكره بو وجهله يعنى ماكنه سزجه بر طرز سهولت بخشده حاصل

اولان کاغذری دیوارلره یاشدیروب قوریتدقدن صکره مهره لنجه
تکمیل کاغذ میدانہ چیقار

انکیرلر علی العموم پنجابک دوائر رسمیه لرندہ بویله ماکنه سزجه
حبسخانه ده یاپلش کاغذری قوللانیلورلر

بز بونلری سیر ایدوب حبسخانه دائرہ سندن چیقجه طیشارو
قیو اراسی دنیلان محلدہ بولنان کاتبلر دفترلرینه کندی خطمزلہ
اسلمریزی قید ایتدیردیلر صکره اورادن چیتوب اراہه مزہ را کبأ
خارج شہردہ کی میلہ یی سیر ایتکه کیتدک مذکور میلہ شہر
و کویلردن کلوب تجمع ایتش اولان ارکک و قادین ہندولرک
بر جمعیت کبراسندن عبارت قرق الی دونم مقداری بر اراضینک
اطرافنہ خندق چیویرہرک چادرلر قوروب اورتہ یردہ قامشدن اون
بش زراع طولندہ بش الی زراع قطرندہ اوزری یالیزلی کاغذلر
ایلہ اورتلش بر مدور اسطوانہ شکلندہ و باشلری غایت ایری آت
باشنہ مشابہ اولوب ات قویریفندن اوزون بیقزلہ بر ہیئت مدہشہدہ
درت عدد دیو رسم مجسمی یامشلر ایدی

بو رسملر حقیقت حالندہ ایکی اولہ حق ایکن بونلرک ایکسی بر قاج
کون اولجہ یاپلش اولدیفندن اوکونلردہ یغان یغور وروز کاردن
کاغذری یرتیلنجہ قامشلر اچیلش ایدی

مؤخرأ ینہ یاپلش اولان شو ایکی ہیکلک یانی باشلرنندہ ینہ قامش
و کاغذلہ ایکی زراع مربع بر شکلندہ قلعه تقلیدی اولہرق اوزری
آچیق اطرافی چویرلش و برقولبہنک ایچندہ مزین وقرمزی البسلر
کینش توالتلی و یانلرنندہ برر چوجق اولدیغی حالندہ برر قز او تورر

سير ايتكە كلان هندولردن كىمى بونلر ك باشنه چىچك و كىمى پاره
صاچارلر

بونلر كرچكەدن قز اولمىوب دليقانلى ايكى اوغلان اولوب قز البسه
وتوالتى واسطه سيله قزدن فرق اولمازلر ايدى

بونلرى كورنجه هند و متخيرانندن بر بيلديكم آدمه فارسجه بو نصل
شيدر ديدم جوابده بزم آينمىزجه بوكه (رام نيله) رسمى دينور كه
(لنكا سيلون) شهرى حكمدارلردن (راون مهروان بهيقن)
ايله (رام) و (لچهمن) و (بال) نام ذاتلر ك اقربا و قبيله لرى ايچنده
فيل و مايون شكلنده ديولر اولوب عائله لرندن (سيتا) نام بر قارى
ايچون معارض و محارب اولدق لرندن بونلر بر بريله و طاپندق لرى
(رام چندر سيتا) و سائر ديولر ك ايتدكلرى محارب به نك تقليدينى
كوستروب او زمان وقوعاتنى اكديرمق ايچون اشبو هيكلر ك
اطرافنده بر هفته قدر چالقيلىر و اويونلر ايله شنك ايدرك بعده الى
التمش قدر كيمسه اوزمانك عسكرلرى قياقتنده يعنى كىمى آيو و كىمى
مايون و جانوار هيئتنده اولدق لرى حالده قرمزى طوپوز و صوپه لرى
اولوب باشلريده الچه بولاچه بويالى بولنديغى حالده بر محارب
تقليدى يامىق اوتة دنبرى عادتى اولديغندن اشته هر سنه بو وقت
بوراده بوميله يى اجرا ايدرز ديدى لكن سوزك صاچه صپان
بويله بر طاقم ترهاتدن عبارت اولديغى اكلاشلغله بزارلق قرلشمن
اول اورادن صاووشوب كيتك

پيشاور اووه سنك طپراغى غايت منبت اولوب اورالرجه زرعى
عادت اولميان پراصه وانك ناردن ماعدا سبزوات و حبوباتك هر نوعى

خصوصیله پنج پك چوق زرع اولنديغی ایچون شهر مذکورک اغستوس وایلول آیلرنده هواسنده بر عظیم وخامت حادث اولدیغندن بو آیلرده انکلیرن مأمورلری ایله انکلیرنک اوروپالی عسکرلری اوتوره مدققرندن بزدن بر قاچ کون صکره هکیملرک تنسییله انکلیرنر پیشاورده بولنان اوروپا عسکرلرینک طابورلرینی هواسی جیداولان نوشاره کوندروب پیشاورده یالکز یرلی عسکرلرینی بر اقدیلر

چونکه علی العموم هندستان و پنجابک هواسی اوروپا لولر و خصوصیله چوجققری حقمده غایت مضر و مهلك و اوجوارده (کوه مری) دنیلان طاغک حسب الارتفاع هواسی غایت صفوق و صحت ابدانه موافق بر ککش اوه اولدیغندن اوراده انکلیرنر منتظم صیفیهلر و بازار چارشولر یایوب عظیم بر شهر هیئنه قویمش اولدققرندن کرک پیشاوردن و کرک راول پندی و جهلم و لاهور و سائر محللرده بولنان انکلیرن مأمورلری فاملیالریله برابر یازین هب بو طاغده چیقدققری کبی مذکور کوه مریدن ماعدا پیشاورک جنوب شرقیسنده هواسی ضرر سزجه (ولهوزی) نام بر طاغ اولوب بو طاغده دخی پیشاورده بولنان بعض مأمورینک صیفیهلری بولنمغله انکلیرنردن بر خیلجه فاملیاده یازین بو طاغده چیقارلر

بزم پیشاورده بولندیغمز وقت اکثر انکلیرن مأمورلرینک بو طاغلرده بولندققری بر زمانه تصادف ایتدیکنندن مذکور مری طاغنه کیتمک ایچون بزده تکلیف ایتدیلر ایسه ده اره صره در علیه دن کلان مکتوبلر وتلغافلر و قتیله المزه و اصل اوله مامسندن احترازاً (متو کلا علی الله) دیهرک هوانک وخامتدن خسته اولدیغم حالده ینه شهرده اقامت ایلدم

خسته اولمزایسه بیله استانبول شهری کبی موقع و آب و هوا جه مشاطه
 ید قدرتدن المش اولدیغی زینت طبیعیه سیله صنعت بشریه و اهمیات
 قسریه ایله مزین و معمور اینلش اولان سائر بلدان و اماکنه
 مغرورانہ عرض جمال ایتکده بولنان بر بقعه لطیفه دن ایریلوب دیار
 بعیده کیمش و پیشاور کبی بروخیم هوالی و مزاج و اهالیسی ایله
 الفت اولنمیان بر بلده ده بولنان بزم کبی غربایه نه درجه لرده صیقندی
 ایراث ایده جکی اکلاشلیه جق شیردن دکلدر

پیشاور اووه سنده هر نوع اشجار و خرما و نار و الما و ارمود و شفتالو
 و غایت صافی بیاض پامپوق و اورایه مخصوص کبی پیشاور لدیکی
 وقت غایت اوزایان بر نوع پرنج ایله سائر هر درلوا علا پر نجلر مشهور در
 پیشاورده چشمه صوی نادر اولوب انجق اکثر محللرده ککش
 و درین یردن حفر اولمش قویولر اولوب بولنر ابتدا بر کره طولدیر لدقه
 بو صوی طوپراق کاملاً بلع ایدر ایسه ده ایکنجی دفعه طولدیریلان
 صو دائماً قالب غایت صغوق بر حالده بواندیغندن یازین صیحاقلر
 دوشدیکی وقت ایچمک ایچون بوصولر استعمال اولنور

اورالرده صهرنج صولرینه (آب نخ) دیرلر پیشاور طرفلرینه پک
 چوق قار یاغمدیغندن شهرک خارجنده بر (بوز خانه) اولوب قیشین
 اوفق اوفق چناققره صو طولدیر هرق مذکور بوز خانه نک اوزرینه
 دیرلر کیجه نک ایاز یله چناققره کی صولر طوندقن صکره بوزلرینی
 چیتاروب بوز خانه نک ایچنه طولدیرلر

انکلیزلرک ایچدکلری صولر نهرک صولرندن اوفق اوفق شیشه لری

مذکور بوزلرک دروننه کومهرک صغودوب ایچرلو صهرنج صولرینه
اوقدر اعتنا ایتزلر

پیشاورک خارجنده انکیزلرک بولندقلری محللرده غایت منتظم یوللر
واطرافنده ایری ویوکسک اغاجلر اولدیغی کبی هراقشام هندولر
قربهلر ایله صوکتوروب یوللری صولارلر

پیشاورک بر ساعت مقداری جانب غریبسندہ تخمدن یتشدیرلمش یبانی
اغاجلردن اورمانلق اولوب مذکور اغاجلر بوراده بیودکدن صکره
چیقاروب ایجاب ایدن محللره دیکرلر

پیشاورک خارجنده بولنان انکیز محله سی وقتیه قدیم بر قبرستان
اولوب صکره انکیزلر اثار قبرستانی محو ایدرک اوراسنی باغلق
و باغچه لق بر محل یامشلدرد

شهرک خارجنده واغاجلق محاک جوارنده انکیز مأمورلرینک امرار
واسکان ایتش اولدقلری صولق واغاجلق محاک جوارنده برهندو
محله سی اولوب بو محله ساکن اولان هندولر خانه باشنه بر مقدار
وظیفه ایله انکیز عسکرینک خسته لرله بعض لوازمات سفیره لرینی
سديه لرله طاشیق وامثالی امور شاقده استفاده ایدرلر

مذکور هندولر کچه یی (شیطان) و کوندزی (حوری) اعتقاد ایلدکلرندن
نهایت درجه یه قدر چاره سز قالدقجه قرانلقده طیشارویه چیمقادقلری
کبی کچه لری اخشامدن اوچ درت ساعت مرور ایدنجه وقت
مذکور دن صباحه ایکی اوچ ساعت قانجه یه قدر شیطانلری اولردن
تبعید ایچون چولق چوجقلری ایله برابر اولرک بعضیسنده طاول
وسورناو بعضیسنده ساده باقرچالوب (بهجن) آهیلری سویلیه رک بر

درجه ده شماته و کورلتی ایدرلر که اوجوارده بولنان انکلیزله ايله
اهالینک اویقو اویوملرینه استغراب اولنور
دیمک اولیور که انسان الشدیغی زمان کورلتیده بيله اویقو اویو یه
بیلورمش

بعض شهرلر و کویلرده اوفق اوفق قبهلر کورینور بوقبهلر
مذکور هندولرک معبدلری اولوب ایچروسی مسطح و مجسم رسملرله
طونانمش اولدیغندن بور سملره قیوسندن ایاغی یالین اوله رق ایچرو
کیمر کیرمز سجده یه دوشرلر و بربرلرینه ملاقی اولنجه سلام یرینه
الیرینی باشلرینی قالدیره رق (بنده کی) و اهل اسلامه تصادف ایدرلر سه
یالکز (سلام) دیهرک تحیه ده بولنورلر

پنجاب هندولری علی العموم صقالرینی اشاغیدن یوقاری طوغری اورلر
لکن اهل ریاضت اولنلر صاچ و صقالرینی تراش ایتدکلری کبی اکثریا
چبلاق اولدقلری حالده کول ایچنده یاتدقلرندن جلدلرینه کول
بولاشه رق عجیب و مهیب هیئتلر پیدا ایلرلر بومثللو اهل ریاضت
اولنلرک بللرنده بر رایپ اولوب بولنلر کماله واصل اولنلرینک
اوجنده فضله اوله رق برده اوچ پرمق شریف بولنور

مشهور همالایا طاغلرینک اتمکنده (شیوالا) دنیلان بر محل مخصوص
اولوب وحشی و بیانی حیوانلر کبی اوراده بولنلر دن بر جم غفیر بولنور
اره صره (عامنا) دیه باغردقلری زمان اورمان اره سندن بر چوق
چقالر چیقوب باشلرینه طویلانورلر

بعض شهرک خارجنده تکیه لرده اسلاملر دن بعض خراباتی بولنورلر که
بولنلرک برکونه مذهب اسلامییه مطابق عبادت و طاعتلری اولیوب

یالکز اوتهدن برودن و بالخاصه تکیه لک قپوسندن کچنلردن پاره
 دینوب الرینه کچن پاره لری نان پینروانلرجه اتمکدن زیاده برنجی
 ضروریاتلرندن عد اولنان (اسرار) اشترا ایدرک نرکوله لرده ایچوب
 برطاقم خیالات فاسده ایله امراروقت ایدرلر مذکور ادملره بوقلندرلک
 اصولی هندولردن سرایت ایتمه برشیدر

هندولرک قلندرلری بر قاق درلو اولوب بر قسمی وجودینه اصلا
 تیمور الاتی طوقندیر مامغی التزام ایدرک تو یلرینی الابدیکنه
 اوزاده رق بر برینه قارشیدرر دیگر قسمی (شوتره شاهی) دنیلان
 طاقیدر که کیر پیکارندن ماعدا وجودنده تویدن اثر براققسزین
 چاس چاولاق اوله رق بر صورتده بولنورلر و (کن پها) دیدکلری
 الری اوزرینه چنکال و اموزلرینه چاپا و کوکسلرینه مثلث نشانلر
 یارلر و قولاقلرینه حلقه لر طقارلر

کرک پیشاور و کرک سائر بعض محالرده بولنان هندولرک درون
 شهرده بومباید و سائر بیوک شهرلرده اولدیغی کبی اولولرینی یتمق
 ایچون مخصوص محالر اولیوب انجق برهندو اولدیکی زمان نعشی
 برزلبان اوزرینه باغلیوب ایکی آدم برطاغه و یابر اووهیه طوغری
 کتوررلر اکر اولو حال حیاتنده زنکین برکسه ایسه اودون ایله مکمل
 هر طرفنی یاقوب کول ایدرلر

اگر فقیر ایسه اوراده اولی یی براقوب اوتهدن برودن چور خوب
 طو پلیه رق اولونک بوکرلری اولسون احراق ایدرک براقورلر
 قالدیکه جنازه یی یاقق ایچون کتورن حریفلر جنازه یی براقوبده

چورجوب طوپلامغه کیتدکارنده اکثر یا اطرافدن قورتلر چقاللر
بریکوب موتایی پازه پاره ایدرلر

اگر بو اثناده حریفلر کلوبده اولوی قورتلرک پاره لدکارینی
کوررلر ایشه یالکز اوزاقده طوروب سیرایدلرلر و یا ایشلری و ارایسه
براقوب کیدرلر یوقسه قورتلرک اللرندن خلاصه چالشمق شو یله
طورسون قاچیرمق ایچون شماته و یا یغره بیله ایتزلر

اکثر یا بو حال موتایی یا قارایکن انسان اتنه الشمس قورتلر قوقوی
طوینجه سوریلر ایله کله رک اولوی اتشدن قاپوب پاره لرلر صکره
بربرینک الندن قایشه رق یزلر

بو کیفیت کورن مجوسیلر وقوعاتی میتک خصم واقرباسنه خبر ویرنجه
بو یله قورتلرک اکل ایش اولدقاری اولونک جنتدن محروم اولدیغی
اعتقادنده بولندقلرندن پک چوق تأسف ایدرلر

اگر سائر دینده بولنلاندنبری بو یله اولوی قورتلرک اللرندن
قورتاره حق اولسه اولونک طرف روحانیدن جهنمدن تخلصیه
جنت طرفنه قونلدیغی زعمنده بولنورلر حتی اولونک قوم قبیله سی
طرفندن رجا و یا اشارت وقوعبولقسزین اولوی قورتاران کسنه یه
زیاده سیله اکرام ایدرلر

هندستان راچه لری محاربه اثناسنده مغلوب اوله جقلرینی حس ایدنجه
اولاد و عیالاری دشمنه اسیر اولماقچون راچه برجسیم آتش یاقدیره رق
حریمیه چولق چوغنک اللرندن طوتوب بر لکده آتسه کیروب
کندو کندولرینی احراق ایدرلر ایش

حتی اطراف دهلیده بولنن ممالک راچه سی (رانا) دن (اکبر

شاه طرفندن اخذ و ضبط اولندقدده مومی اليه چولوق چوجنيله برابر
آتشه کيرمش ايسهده يالکز فاملياسی خلقندن برحسنا قادينجغز
قورتاريلاه بيلشدر

و کذلک سنه ۱۲۷۵ هجری تاريخنده (چاوداری نوبت رام) نامنده
بر راجه نك وفاتنده حرمی (کی رانی) برهمنلر طرفندن جنتده
قوجه سييله برابر بولنمق ايچون يانمغه قرار ويريلوب مومی اليه يايه
برهمنلر اسرار وافيون کبی حسی تعطيل ايدیچی شيلر ييديره رک
کندوسنی غيب ايتد کدنصکره سديه ايله کتوروب آتشک اولديغی
محله قور ايکن انکليز مأمورنری خبر الهرق در حال عسکر ارساليله
قادينجغزی قورتارمشلدر لکن برهمنلر بچاره خاتونک غایت کنهکار
وجهنه سزاوار اولديغندن بوعالم فانيده برآزدها کنه قزانمق ايچون
بياض شابقه لی شيطانلر واسطه سييله اليقونلديغنه حکم ايلدکلری
مشهوردر

حکومت محليه هند مسلمانلرينک حال حاضرلرينی سعادت احوال
ماضيه لرينه تطبيقاً هنودن زیاده اهل اسلامه رعایت ایده جاک ايکن
هندولر حکومت مشار اليه ابدان يوز بولهرق اهل اسلامه اهانت
بولنده بولندقلريده اولور

پيشاورده رمضان ابدالرنده بر هندو سرخوش ايکن مسجدک
برينه برکويک لاشه سی اتمش اهالی اسلام طوينجه بوخباشته
ارتکاب ایدن هندويی طوتوب بر چوق دوکديکدن صکره پوليس
مأمورينه شکايله حبسه دخی قويدر مشلرايدی رمضان طوغری هندولر
بعض ضابطانه رشوت ويره رک معهود هندونک حبسدن چيقارلمسنی

رجا ایتلری اوزرینه هندوی حبدن صالی ویرمک ایسته مشلر ایدی
 بونی طوینجه اهایء اسلامیہ اراسنده بر عظیم هیجان پیدا اولدی بو
 هیجانی کورنجه انکلیرلر هندوی صالیویرمدیلر

پیشاورده مفتیء بلده (مفتی داود) نام ذات احبام اولوب بو ذاتله
 اره صره کوریشلیدیکی کبی سائر علما و اهایسی ایله ده کوریشیلور
 و بعضا بینزده مباحثه دخی وقوعبولور ایدی پیشاورک ککش
 جاده لی چارشوسنک اوزرنده کی بالاخانه لک یعنی اوطه لک میاننده
 بونکده بر اوطه سی اولوب هندستان و پنجابده حروفات مطبعه سی
 اولدیغندن بو ذات کوزل تعلیق خطی یازدیغی جهتله اکثر اوقات
 اوطه سنده لیطوغرافیا دستکاهنده باصلیق ایچون اجزالی مرکبه
 کتاب یازار ایدی بز اوراده ایکن بزم دستور جسامتنده اردو
 لسانده بولنان انکلیر قانوننامه سی یازیور ایدی دیمک اولیور
 ایدیکه مومی الیهک مقتلیک وظیفه سندن تعیشنه کافی بر شی حاصل
 اولیور ایمش

شهر مذکورک هر نقدر اکثریت اوزره اهایسی سنی المذهب ایسه لرده
 بر مقدار شیعی المذهب اهایده واردر بونلری نادرشاه وقتیه
 ایراندن کتوروب اورالرده اسکان ایتدیرمش اولدیغندن مذکور
 اهای ایرانلورک نسللرندنلر دیمک اولیور

واهل سنتدن برطامیده وهایی مذهبی اوزره بولنورلر بونلرده
 جزیره العربدن ککش اولان وهابی عادتلرینک اثاریدر
 وهابیلق ایله شهرتیاب اولان یرلو علماسندن (ملا احمد) نامنده

اق صقالی ضعیف البنیہ التمش یتمش سنلرنده بر ذاتک جمعه نمازی
قلدیردیغی ووعظ ایتدیکی جامعہ کیتدم

بو ذات خطبہ اولیده خلفای راشدینی ذکر ایتیه رک جدله صلوه دن
صکره (من یردد الله فهو المهتد ومن یضلل الله فلا هادی له) الی آخره ایت
کریمه سی کبی سائر بعض ایت کریمه لر ایله خطبہ اولایه صلاوة وسلام
ایلله خطبہ ثانیه یه دخی ختام ویرد کدن صکره دعا ایدوب اشاغی
اینه رک جمعه نمازینی قیلدیردی

صکره کرسی یه چتیه رق عالمانه بروعظ ایتدی پیشاورک سائر جامعلرنده
دخی هر جمعه کونی واعظ لر وعظ ایلد کلرندن مذکور جامعلردن
هر برینه نوبتله کیدر ایدم جامعده وعظ ایدن واعظ وعظاک
صوکنده دعا ایده جکی زمان پادشاه اسلام خلد الله ملکه افدمز
حضر تدرینه دعا ایدر لر واره صره طرف عاجزانه مدن بونلره هدیه
دخی ویریلور ایدی بوراسیده غرائبندرکه کرک هندستان وکرک
پنجابده نه زمان جمعه نمازینه کتدم ایسه اوراده اوکون بر ایکی
هندونک کلوب دین اسلام ایلله مشرف اولسنی کورر ایدم

بومبایده جمعه نمازینی قیلدیردیغمز کون بر قاچ هندونک بردن کلوب
شرف اسلام ایلله مشرف اولملری دهها اغرب بر حالت ایدی فقط
بورالرده بر عادت واردرکه بر هندو مسلمان اولنجه جمعه کونی جامعده
کلوب ایکی کیشی او آدمی کتوروب ابتدا واعظ ویا امام جمعه نکالرینی
اوپدیره رک امامده اکا کلمه شهادت تلقین ایدر صکره جامعده بولنان
علما ووجوه و معتبران بلده نک کافه سنک یانه کیدوب الیرینی او پهرک
یاندیکی ادملر اکا کلمه شهادتی تلاوت و تکرار ایتدیرلر واقعا بو

هر نه قدر ايو بر شى ايسه ده لکن يکى مسلمان اولش بر آدم نه قدر
اولسه محجوب اولور احتمال که سائر مسلمان اوله جقدر بو درجه ده
تعجيز اولنديغنى کورنجه بو امر خيرک تعويقنه سببيت ويرر
بو درجه ده کزديرلما سنى عاجزانه توصيه ايدر ايدم

پيشاورک خارجنده خيلىجه مشهور ذاتک تربهلر و اردر بو تربهلرک
اوزرينه بازار ايرتسييله پنجشنبه کونلر تربهدارى بيراق چکه رک
پک چوق زوار کلوب زيارت ايلرلر و تربهداره پاره ويررلر
او کونلرده تربهنک اوزرى پاره و چيچک پيراقريله مملو اولور

بزم ساکن اولديغيمز بنکله نک جوارنده (نوغازى) نامنده اولياء اللهدن
بر ذاتک تربه سى اولوب مذکور تربهنک اوزرنده غايت جسيم واسكى
زماندن قالمه اغاجلر و اردر بورادن کچن هندولردن بعضيلر زقاقده
تربيه قارشو سجده ايدرلر لکن بيلنمز که سجده تربيه ميدر يوقسه
اوزرنده کى بيوک اغاجلره ميدر چونکه هندولردن بعض طائقه ده
اغاجلره طيارلر

وينه اوجوازده باغچه ايچنده مظنه دن بر مشهور ذاتک تربه سى
اولديغندن ايچرو کيروب زيارت ايتک ايستندکده باغچه قپوسندن
ايچرو کيرنجه قپو اوکنده کى پيکه ده اوتوران تربهدارى کيمه يى
اياق قابيله باغچه نک دروننه کيرمکه براقاز

پيشاورده شهرک خارجنده برککش اغاجلى بغچه دروننده قبله
طرفنده طبقى شهرلرده کى جامعلر کى بر قاچ صف جماعتک الور
و اورته يرده محراب اوله رق او طرفدن برازيرينک اوزرى بوينه
قبه لرله اورتولش و اوک طرفى اچيق و ايچنده منبر و کرسى دخی وضع

اولنمش بر مصلا اولدیغندن کرک شهر و کرک اطراف کوی اهالیسی
بایرام نمازینی بو مصلا ده قیلیق ایچون طویلانورلر

مصلائک خارجنده بر چوق سائل بولندیغندن مصلایه کلانلر بولنله
ایکیشر اوچر دانه (خرمه ره) دنیلان بونجقدن ویرلر انلرده مذکور
خرمه ره لری طویلوب صرافله صساتارلر اهالی بونلری تکرار
سائللره ویرمک ایچون یکرمی اوتوز دانه سنی بر (پلیسه) الورلر

مصلا ی مذکورده جماعت طویلنجه یه قدر ایکی کشی محرابک
دروننده ایاقده طور دقلری حالده بری صماغ طرفده و دیگر
صول طرفده بولنان اهالی یه یوزینی چویروب حایق ره رق هند
و افغان و فارسی لسانلریله نصایح و وعظه دائر بر چوق شعرلر
و قصیده لر اوقورلر صکره خطیب خطبه یه چیقوب بزم بورالرده
اوقونان بایرام خطبه سی کبی جدله وصلوله یی ادا و خلفای راشدینی
ذکر ایتدکن صکره وعظ مقامنده نصیح آمیز فارسی بر نعت شریف
اوقویوب خطبه ثانیه یه دخی بوراده کی کبی صلوة شریفه ایله ختام
ویررک صوکنده پادشاه اسلامه دعا ایتدکن صکره منبردن اینر

اهالی اسلامیه بایرامده اوچ درت کون قدر شهرک ایکی میل خارجنده
بر محله طویلانوب جرید اوینارلر و ات اوزرنده پرنده بازلق
ایدرلر بو اوینانان اوینلرک رسمنی حاوی بر آلبوم اولوب رمضان
اواخرنده مستقرستی دوستمز مذکور البومدن برینی بر هندو ایله بزه
کوندروب بو اوینلره سیرایتمک استرلر ایسه اکتمک ایچون بیورسونلر
دیمش ایدی بنده بایرامک ایکنجی کونی حکومت طرفندن بر قاچ

ضبطیه ایله برابر خدمت زده بولمق ایچون قونلش اولان ضبطیه کاتبی (میرزاحیات) خانک اصرار یله بر فیل کتوردوب موھی الیه ایله برابر بنهرك تعریف و ترسیم ایتدکلی او یونی تماشیه کیتدک اوراده ارکک وقادیندن عبارت بر عظیم جمعیت اولوب پنجاب اهالیسنک ایوآت بنانلری آت اوزرنده اولور اولماز جانبازلرک پیامیه جغی پرنده بازقلر و او یونلر اجرا ایدرلر ایدی

واقعا پنجاب و افغانستان اهالیسنک آت بنمکده ماهر اولان سواریلری کبی بر یرده ماهر سوار ی بولماز ایشته بونلرک طینلرنده مرکوز اولان سوار یلق و شجاعت ائاریدرکه کنجلی دایما سوار ی عسکرلک و ضبطیه لک خدمتده پک هوسکار اولورلر

پیشاورده اهل ثروتدن (غلام الدین) نامنده بردوستمک اوغلی آیده یکرهی بش رویه معاشله (راول پندی) ده سوار ی ضبطیه لکی خدمتده بولنیور ایدی آلدیغی ایلق اوراده کندوسیه اتنک بوغازینی اداره ایتدیکندن پدیری دخی هر آی اوغلنه الدیغی معاشندن زیاده پاره کوندرر ایدی موھی الیه بر قلیچ سنه دنبری اوغلنک دیار غربته سفالتله امرار عمر ایتسنی تجویز ایتیهرك ضبطیه لکدن فراغت ایدوب مملکتنده اخذ و اعطا ایتسی خصوصنده هر نه قدر یالوارر و نصیحت ایدر ایسه ده اوغلی قبول ایتدیکندن باری مصارفنک تخفیفی ایچون پیشاورده استخدام اولمسی حقه طرف عاجزانهدن حکومته رجا اولمسنی التماس ایدر و بزم کنجلیر عجائبدر نقدر سفالت چکسه لرده ینه نوکرلکی یعنی حکومت خدمتی هر شیئه ترجیح ایدرلر دیر ایدی

على العموم هندستان و پنجاب شهر و قصبه لرنده مأمورین محلیه نك
(افسر سز) نو عندن اوله رق طوب دکنك اوینادقلری ایچون بونلرک
بو او یونی اوینامه لرنه مخصوص بشچه لرده اشجاردن عاری یرلر
اولوب اخشام سرین دوشدیکى وقتلر اکثریا ارککلر و بعضاً قادینلر
یله اورایه بریکوب اوینارلر و بعض محله بومثللو یرلرک یانی باشنده
اخشاملری عسکرلر موزیقه چالمق ایچون یو کسکجه بر محل مخصوص
اولدیغندن بو او یونجیلر اندن دخی استفاده ایدرلر

بیوک و کوچک انکلیر مأمورلرینک قنغی مأموریتده بولنسه لر
مأموریتلرینه متعلق اولان سنوی کافه وقوعاتى ضبط ایله اوست
طرفنده کی مأموره یعنی آمرینه بر راپور هیئتنده تقدیم ایتک وظیفه
مأموریتلرنندر آمر موحی الیه دخی مذکور وقوعاتى تدقیق ایدوب
درونده قاعده و نظامه مخالف بر شی کوردیکى وقتده بعدما اومثللو
حرکتدن اجتناب ایتسنی مأمور مذکوره بیلدیردیکى کبی اگر بر قاج
کره جدولی قاعدهیه مطابق کوریلور ایسه اومأموری ترفیع رتبه
ویامنصب ایدرلر و بوراپورلر مناسبته ممالکنک هر جهتنده استاتستیک
جدولی قولایجه تنظیم ایدیلور

— اهالینک البسه و تزیناتی —

کرک پیشاور و کرکسه عموماً پنجاب اهالیسنک باشلرنده سیوری
کلاه اوزرینه مائی و یا بیاض صاریق صارارلر متحیرانک باشلرنده کی
کلاهلرک کاملاً اوزری ایله مذکور مائی صاریقلرک اوجلری قلابدان

ایله ایشلمش اولور مذکور کلاھک اعلاسی پیشاورده یاپلیدیغی کبی
ایاقلرینه کیدکلی سیوری برونی یمینکده برونی قلابد ان ایله
ایشلمش اولور بونکده اعلاسی راول پندیده یاپیلور

هواسی سنه نك بر چوق ایلرند صیچاقلق ایله مرور ایلدیکندن
ایاق قابلی اکثریا چورابسر کیلور احاد ناسک البسه لری یالکز
مائی ویا بیاض بر کوملک ایله بر دوندن عبات اولور

وخوانین ووجوه بلده کوملک اوزرینه چوقه دن یابیش اوزونجه
چاکت کبی برشی کیدکلی کبی علما و حاجی بابارله اختیارلرک عنتاریده
کیدکلی وارد

متخیران طاقی علی العموم اوربه لک اوزرینه کابل جبه سی کیرلر
ارکک قسمی چتاری و بسمه کبی شیردن و سیاه چوقه دن ماعدا
سائر رنگده چوقه دن روبه کیمزلر بسمه ایله منسوجات حریریه
قادینلره مخصوصدر

اکثریا سوقاقده کوردیکمز هندو قادینلریله سوقاقده کران بازاریلر
ایکی قولاقلی ایله برونلرند برر حلقه اصارلر

بوجهتله کبار قادینلرینک بیله برونلری دلیک اولوب بو دلیکلی
کوپه ویا (چارکل) دیدکلی چیچک رسمنده التوندن درت پیراقلی
و هر پیراق اوزرند برر یاقوت ویا سائر اجار ثمنیه ترصیع اولمش
(چارکل) دیدکلی زینت ایله تزین ایدرلر

قادینلرک یالکز برونلری دکل قولاقلی دخی ایکی یرندن دلیکدر بری
بوراده اولدیغی کبی قولاغک یموشاق اتندن و دیکریده قولاغک
اورته سندن اولور پاره سی چوق اولانلر بوایکی دلیکه برر چفت کوپه

طاقدقلىرى كېيى ھەر بىر قولاغنىڭ اوزىرىدىن دىخى بىرر كوپە اصارلار كە
بوكوپەلر كە عددى التى يە بالغ اولور

كوپەلر كە كىنارى دائراً مادار اوراق اوراق التون يىراقلىرى ايله
تونانمش اوله رقتوندىن ككچك چاك رسمندە ياپلىش بىشىدىر كە
عجمستان و افغانستانده ھې كوپەلر بور رسمندە اولور

بعض ھندو قادينلىرى برونىڭ اورته سىندى دىنمش اولان دلىكدن ات
يوزنىكىسنىه مشابھ بىر ككش حلقه طاقار

بعضاً بومقوله ككش و كوش حلقىلىرى اوبر قولاغندە اولان دلىكه
برونىندە اولان دلىكه بىر ابرجه طاقارلر كە بوسورتدە بىر حلقه ايكى
دلىكدن ككش اولور

ھندو قادينلىرىنىڭ توالتى ثقىل بىر قىرمىزى بويلا ايله اولوب اصلا
يوزلىرىنە پودرا سورمىزلىرى و دوداقلىرىنى دىخى مەھود قىرمىزى بويلا ايله
بويارلىرى

على العموم ھندى مىسلمان خاتونلىرىنىڭ البىسە و چارلىرى عجم خاتونلىرىنىڭ
البىسە و چارلىرىنىڭ عىنىدىر مذكور چارلرە عجملىر چاقشور دىرلر كە
دىشارو چىقان بىر خاتوننىڭ باشىدىن اياغىنە قدر ھەر طرفى بوچاقشورلە
مستور اولور

زمان قديمده تزيينات سبعة نسادن اوله رقت اليوم ھندىستانده ھندو
و سائرە قادينلىرى بالدىرلىرىنە كوشىدىن و التوندىن مەھول (خلخال)
طاقارلىرى ھندو قادينلىرى سوقاقدە اياق ياللىن كىزدىلىرى حالده بىلە
كوشىدىن قوللارنىدە بلەزىك و اياقلىرىدە (خلخال) بولنور
ھند و پنجاب اھالىسى على العموم (تنبول) دىلان يىراغىك اىچنە

عقاير نوغندن سپاری قویوب یرلر که یدکلری زمان دیشلری هپ
قان ایله بویانمش کبی قرمزی کورینور

هندستان اهاالیسنندن بعض اهل ثروت برقاچیز بیک روبیه صرف
ایدرک موزه خانه و مکتب کبی بر طاقم ابنیه جسیه یایدیررق حکومته
ترک ایدرلر

پیشاورده ایکن اره صره اکلمک نوغندن اوله رق حکومت طرفندن
تأسیس اولنش اولان مکتبلره کیدوب مکتب طلبه لرینی امتحان ایدر
ایدم مکتب مذکور هک برنده ریاضیه معلمی بولنان (میرزا غلام
حسن خان) نام ذاتله احباب اولمش ایدم موهی الیه دهلی علما
زاده لرندن اولوب (نصرت المطابع) نام غزته نک محرر و صاحب
امتیازی بولنان محمد نصرت علیخانک اردو و ترکی و فارسی و عربی
لسانی اوزرینه تألیف ایتمش اولدیغی (اتالتق) ترکی نام رساله سنی
تقریض ایتمزی رجا ایتشیدی

بونک اوزرینه برچوق وقت یکمندن خان موهی الیه طرفندن بر مکتوب
ایله تألیف ایتمش اولدیغی کتابدن درت عددینی بزه کوندروب
مقدمجه غلام حسن میرزا واسطه سیله رجا ایتمش اولدیغی تقریضک
یازلمسنی ارزو ایتمش ایدی هند ادباسنک تحریرات فارسیه لری
نه یولده یازیلدیغیک اسلو بنی ارائه ایله برابر هند اهاالیسنک طرف
ذی شرف خلافت کبرایه اولان خلوص و خصوصیلری بیلنک
ایچون بوراده مکتوب مر سول ایله تقریضک بر صورتی یازلمسی
مناسب کبی کورلدی

صورت مکتوب ❦

❦ عالیجناب کرامت ازسبب حمید الاسم واللقاب ❦

❦ دام ظلکم ❦

درینعریضه ازخوش قسمتی خود کتاب موسوم به اتالیق ترکی که مشتمل بر لغات چهار زبان است یعنی ترکی فارسی عربی و اردو تألیف نمودم چون در نیلک تاحال کسی شایق زبان ترکی بنوده چنانکه در استبول زبان اردو نشانی نداشت مکر بالفعل که اتفاق وقت باسباب ناگهانی باعث اتفاق این و آن گردیده یعنی اهل هند کمال شایق شده اند که بمهارت زبان ترکی ازاسلامیان ممالک سنیّه عثمانیه رسم و راهی پیدا کنند و همچنین بلند حوصله کان اهل ترک را قدری توجه بدارک حال ماکشدرکان دور افشاده پیدا شده است بلحاظه همین جذب التفات جانبدن خواستم که بتألیف اینکتاب پیادکار جلوس میمنت مانوس (حضرت سلطان ابن السلطان عبدالحمید خان غازی خلد الله ملک) که همین عهد مبارک ابتدای تاریخ آغاز رسم و راه هندیان و عثمانیان بوده است ارتفاع مغایرت یکدیگر بهمرسانم اگرچه بسبب تألیف ناواقفی زبان ترکی و اینکه همین اولین کتاب است که درین زبان تألیف کرده ام اینچنین تألیف را در نظر اهل زبان ترکی وقعی نیست لکن نظر بر تحمل عاقلانه و توقع قدر افزایی

تا چهار عدد از کتاب مذکور یکی بنام نامی انجناب و .....
پیشکش میکنم امیدیکه قبول فرمائید فقط

امضا

(ملتسمه سید محمد نصرت علی مالک)
(نصرت المطابع دهلی)

تقریرضک میرزا غلام حسن خان طرفندن ترکیه اولسی شفاهاً سولیمسیه
ترکیه یازلمشدر

❖ صورت تقریرض ❖

صحایف مؤلفات ادبای هندوستان که زیور دراری الفاظ ترکیه دن
عاری وشاهد زبان عذب البیان عثمانی اندیه ادبیه شرقیه دن پنهان
ومتواری ایکن صفحات وادی لغات وادبیاتده قطع منازل و طی
مراتب ایتمش اولان جناب معالیمناقب الموصوف بین الامثال بالزکاء
والذهن الثاقب (مولوی سید محمد نصرت خان صاحب) خلف ارشد
امام فن مناظره اهل کتاب امام منصور ناصر او صلهم الله الی المطالب
والمآربک اولشاهد خفی المشاهدک چهره کشای مراصد اهل
مقاصد اولسی ارزوسیلله السنه عربیه و ترکیه وفارسیه وهندیه
اوزره تألیف وترتیب ایتمش اولدقلری کتاب لغت (اتالیق) مطالعه
کذار عاجزانهم اولدقده شایان تحسین وتقدير بر اثر بینظیر اولمغین
ابنای وطنه بر خدمت اعلاواحسن وعلی الخصوص کتاب مزبورک

خاتمه سی حلیه نام نامی و زیور اسم سامی جهانبانی اعنی به خلیفه
المسلمین و امام الموحدين السلطان بن السلطان سلطان (عبد الحمید
خان ثانی) حضرت لریله موشح و مزین ایتش اولسندن طولای میر
مومی الیهی تبریک و توقیر ایدرم
احمد جدی

— ❧ افغانستان ❧ —

افغانستان قطعه سندن سیاحت عاجزانه مک تعلق ایدر جهتی انجق
سالف الذکر (اتاق) نهرینک برو طرفلری اولوب بورلری دخی هندستان
انکلیرینک پنجاب قطعه سنه علاوه اولنمش ایسه ده ینه لسانا و اقلیم
افغانستان عداولندیغی کبی افغانستانک جهات سائر هسی دخی انکلیرلر
ایله روسیه نفوذی بیننده منازع فیه برحاله کادیکی ویشاور شهیندرلکی
کابل ایله مخابر ددن خالی اولمدیغی جهته بورلردن کرکی کبی معلومات
استحصال اولندیغی مناسبتله سیاحتنامه ده قطعه مذکور ددن دخی برآز
معلومات ویرمک اقتضا ایلدیکی کبی برچوق عصرلردنبرو استقلالیت
اوزره یشایوب شجاعت و بسالتلریله برابر وطن پرور لکلرینک
اوصافی ایله تاریخ ملل مالا مال و هندوکش سلسله جبالی تپه لرنده
(لا اله الا الله محمد رسول الله) نمره سیله اعلائی کلمه الله ایدن الی
یدی ملیون قدر بر جمعیت اسلامیه امیرینک خلافت مقدسه اسلامیه
جانب عالیه سنه اولان خلوص و خصوصیت کامله سندن دخی بر
تبدیه جک اولسون بیان ایتک ایجاب ایدر
(اولاً) افغانستانک حدودی جانب شرقدن هندستان و جانب غربدن

عجمستان و جانب شمالدن ترکستان و جانب جنوبدن بلوچستان
 قطعه سنده منتهی اولدیغی کبی مقدماداره جه اوچ قسمة منقسم اوله رق برینه
 (نفس افغانستان) ایکنجیسنه (هرات) اوچنجیسنه (سیستان) دینورایدی
 ایسه ده شمیدیلده سیستان قطعه سی یوزاللی کیلومتر و طولنده قومسال
 چوللردن عبارت اولوب داخلنده بولنان (جلال آباد) بلده قدیمه
 سندن ماعدا شایان ذکر و توصیف برشیئی اولمیدیغدن قطعه مذکوره
 شمیدیکی حالده نفس افغانستان ایله هرات خانلغنه تقسیم اولوب
 هرات خانلغی افغان امیرینک ممالک ممتازه سی حکمنده بولنور
 افغانستان قسمی جنوب شرقی طرفندن پیشاور جوارنده بولنان
 (جروت) قلعه سندن تا کاشغر حدودنده بولنان بدخشان ممالکی
 نهایتنه قدر ممتد اولور

— ❖ — کابل ❖ —

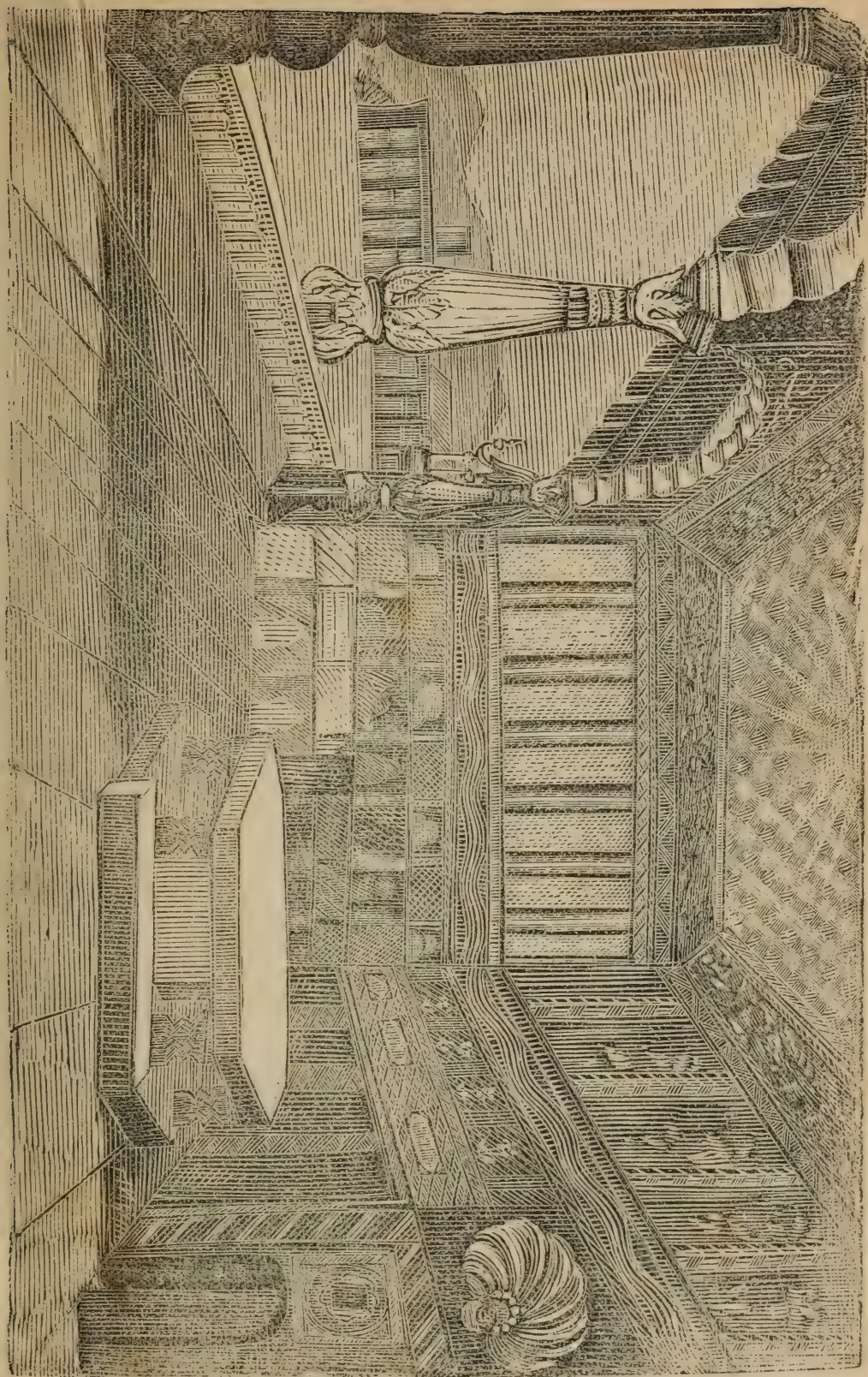
افغانستانک پایتختی سالف الذکر پیشاورک ایکیوز یکرهی کیلومتر و
 بعد غریبسنده و او توزدرت درجه اون دقیقه عرض شمالنده
 کائن بناسی یکرهی عصر دن متجاوز اطراف و درونی باغ و بقیچه لاله
 مزین (کابل) شهریدر که دروننده جریان ایدن کابل شهری
 دیگر (خطان) نامنده بر نهری برابر الهرق ازقنه و اسواقی
 طولاشور شهر مذکور یدنجی عصر هجریده هند پادشاهلغنه
 مقر حکومتی بولندیغی زمان درجه ارتفاعده اولدیغی کبی اون
 ایکنجی عصر هجری او اسطنده (نادر شاه) ایرانی طرفندن یغما

و پریشان و ۱۸۳۹ و ۱۸۴۲ میلادیه ده انگلیز طرفندن تخریب
و ویران ایدلش ایسه ده الحاله هده سرای و جوامع و مدارس و فابریقه
و قیشله کبی بر خیملیجه ابنیه جسمیه یی مشتملدر از جمله افغان امیرینک
(دیوان خاص) دینلان سزایی شایان سیر و تماشا بر بنای لطیفدر
افغانیلر طبعاً جسور و محن و مشاقه متحمل و صبور و سفک دمانه میال
ایسه زده دیندار و سائر مناهیدن پر هیز کار ادملدر اهلای مذ کوره
کندولرینی بر فاملیادن کوسه ترمک اوزره (بنی اسرائیل) نسلندن
اولدقلرینی ادعا ایدرلر ایسه ده (بدخشان) طرفنده بولنان اهلای
ترک و (ماجور) قلعه سی اطرافنده کی ککش بر اووه ده ساکن
اهلای عرب نسلرندن اولدقلرینی و جهت مذ کوره ده واقع یگرهی بش
کروه طول و اون بش گروه عرضلی بر ناحیه ساکن قبائل کندولرینک
اسکندر رومی نسلندن اولدقلرینی ادعا ایلدکلری کبی یارکنده طوغری
هندو کش طاغلرینک بعض اووه و تپه لرنده ساکن (سیه پوش) دینیلان
اهلای یه (کافر) و یرلرینه (کافرستان) دینور

اشبو کافرستان ناحیه سی طاغلیق و اورمانلق و صرپ بر یر
اولوب اهلایسی عموماً بت پرست اوله رق دائماً اهل اسلامی قتل
و غارت ایتک وظائف دینیه لرندن بولندیغندن بایرام کونلرنده
بر ادم مدت عمرنده نقدر اسلام قتل ایتش ایسه هر برینه اشارت
اولق ایچون باشنه او قدر قوش یلکلری طاقار اهلای مذ کوره اوائلده
درت قبیله دن عبارت اوله رق قنده هارده ساکن بولنمشلر ایسه ده
بولرندن اوچ قبیله شرف اسلامله مشرف اولوب یالکز بر قبیله
اسلامی قبول ایتدکلرندن ایچلرندن چیتارلدقده کیدوب مذ کور

(31. 10. 18. 1. 1K)

تعالیه احمد شاه افغانك حكومتی اثناسنده عموماً افغانستانك
پایتختی و اطرافى باغ و بشچہ لرله مزین اولان (قندهار) شهرى
واردر شهر مذکورك الان یوز بیک نفوسى اولوب افغان
دولتلك پایتخت سابق اولدیغندن الیوم اعلا سرائیلری و جامعلری
و ضربخانه لری حاوی اولدیغی کبی دزت عدد کمرلی اوزری اورتیلی
چارشوسى اولوب بوچارشولرك محل تلاقیسی بولنان وسط شهرده الی
زراع قطرنده قبه لی بر میدانی واردر (غنداب) نهرى بو شهرك ازقه
واسواقندن جریان ایدر بالجمله سکنه سی افغان و عرب و هندو و فرس
و بلوچ و تاتار و ارمنی و یهودی اولق اوزره یوز بیکه بالغ اولور

— هرات —

هرات قطعه سنده کائن (هرات) شهرى کابلک شمال غریب سندن الی
یوز قرق کیلومتر و بعدنده هر بر طرفدن یوکسک طاغیر ایله محاط
طولاً اوتوز و عرضاً اون بش میل مقداری نهر صولری ایله سقى واروا
اولنان ککش بر اووه دروننده مستحکم بر حصاری و متعدد بازار
و چارشویى مشتمل اولوب اولرینك بشچہ لرله سوقاقرنده
هر طرفدن نهر صولری جریان ایدر و کابل و کشمیر و هندستان
و عجمستان ایله واسع تجارتی اولوب شرق طرفندن شال و اقشه
قطنیه و سختیان و کلاه پوستی جلب اولنه رق اورادن (مشهد مقدس)
(یزد) و (اصفهان) و (طهران) کوندریلوب فروخت و یاچای و کاسه
چینی و خالی و کایم و کچه کبی یوک امتعه سی و باقر قابل ایله مبادله ایدیلور

بلدهٔ مزبورده ایپک وزعفرانک اعلاسی چیقار تیمورلنک بو بلده یا
شامدن قلجی اصنافی جلب ایتش اولدیغندن اعلا قلیچ یاپار
هراتدن و قبله پک چوق اهل علم ظهور ایتشدر

اشبو کرسی حکومت اولان هرات شهری دخی قدیم بربلده اولوب
حتی اسکندر رومی طرفندن بنا اولندیغی روایتی تاریخلر تکذیب ایدوب
دها قدیم اولدیغی اثبات ایدر الحالهٔ هذه یوز بیکه قریب نفوسی حاویلر
قطعهٔ مذکوره یی ۶۱۷ سنهٔ هجریه سنهٔ دکین پایتخت سلطنت اتخا
ایدن غوریلر ومؤخرأً (جنکیز) و (تیمورلنک) ودها صکره عجم
ضبط ایدوب ۱۱۲۸ ده افغانلیلر بونلردن الدیلر واون سنه صکره
عجملر طرفندن نادرشاه ینه الدی ایسه ده اون سکر سنه صکره افغان
حکمداری احمد شاه تکرار استرداد ایلدی اولوقدنبرو برنوع
مستقل حکومت اداره سنه در قطعهٔ مذکورهٔ نکرهٔ تجارتا درکار
اولان اهمیت موقعیه سنه مبنی ایرانیلر افغانلیلر ایله برقچ دفعه محاربه
ایدرک هراتک شرق طرفنده ساکن شیعی المذهب اولان (هزاره) لر
اغانه سیله ایصال مضرت ایتشله ایسه ده الحالهٔ هذه ینه افغانستانک
برقطعه سی عد اولنور

کابل امیری سابق مرحوم شیر علیخانک یوز یکر می پیک قدر منتظم
البسه لی و قیصه سیاه قالپاقلی عسکری بولندیغندن انکلیز لر دائماً
خوف و حذر اوزره بولندقلری حالده بو دفعه دولتین مشار الیها
بیننده وقوع بولان محاربه ده مشار الیه مقدمه کوچک مخدومی ولیعهد
وسابق قندهار والیسی اولان بیوک مخدومی (یعقوب) خانی بعضی
تهمتدن ناشی مدت مدیده کابلده حبس ایتش اولدیغندن یعقوب خانک

والده سی طرفندن اقرباسی بولنان عشایر و قبائل خانلری شیر علی خاندن متفر اولدقلری جهتله ابتدای محاربه ده عسکر و اهالی بیلرینه افتراق دوشمرسی انکلیرلرک کابلده قدر کیتسنه سبب اولدیغی کبی مقدماسنه ۱۸۴۲ ده وقوعبولان محاربه ده دخی کابلده کیروب شیر علی خانک پدری (دوست محمد خانک) کابل حاکملغی زماننده مشارالیهی فاملیاسیله برابر کالکتهیه کتورمشلر ایدی صکره بخارا امیری اسارتدن خلاص اولوب کابلده حمله ایدن دوست محمد خانک اوغلی (اکبر خان) کابلده بولنان بالجمله انکلیرین اردوسنی تارومار ایدرک محاربه مذکورده کابلده بیوایه قالش اولان انکلیر فاملیالرینی ناموسلری ایله کوزلجه محافظه ایتدیکی حالده بولنری کالکته ده بولنان اقربا و تعلقاتی ایله مبادله ایتشدی

ایشته زمان مذکورده انکلیرلرک افغانلردن یدکاری زخجه اونودیلر بر وقعه اولمادیغندن روسیه نك دائماً افغانستانه کلان سفیرلری انکلیرلرک قتال سابق خاطرلردن چیتمیه جغنی اخطار ایله افغانلرک انکلیرلر حقمده نفرتلرینی و ککندولری حقمده محبتلرینی جلبه چالشمقدن بر آن کرو طور میورلر ايسه ده ینه اهالی علی العموم حسب الاسلامیه دولت علیه یه اظهار خلوص ایتکده اولدقلری کبی اوتهدنبری اباً و جدأ افغانستان پادشاهی بولنان شیر علی خانک خلافت مقدسه اسلامیه یه ابراز ایتدیکی صداقت و خلوصنه خطبا و واعظله بوملکک اصل صاحبی اولان خلیفه مسلمین و امیر المومنین * سلطان عبدالحمید خان افندهن * حضرتلرینه دعا ایتسنی امر ایلسی بر دلیل علنی و بر برهان قویدر

بدخشان

وینه افغانستانك نهایتنده كاشن احجار ثمنیه معدنلری ایله مشتهر (بدخشان) مملكتی افغانستانك ممالك ممتازه سندن اوله رق (جهان دارشاه) نامنده برامیرك اداره سی تحتنده بولندیغندن افغانستان حكومتده مقن اولان ویركوسنی ویرمكده اهمال ایلدیكندن افغان عسكری برقاچ سنه مقدم بدخشانه كیده رك امیر مرقومی تربیه ایله ویركویی كاكان قرارلشديرمش اولدقلرندن جوارنده بولنان (یاركند) یعنی كاشغر حاكمی بركون كاشغر ممالك كنده افغان عسكریك دست تعدیلرینی اوزاتملرندن احتراز ایدرك بورالرجه كاشغر سفیری طانیان یعقوب بك حضرتلرینی درعلیه یه كوندروب دولتعلیه جایه سنه كیرمك اروزوسنده بولندیغنی كبی مشارالیه حضرتلرینی كذاك قالكوته ده هندستان والیسی بولنان لارد كور نرك یاننه كوندروب انكاته دولتیه ده كاشغر و آسیای وسطی نامیله بر تجارت معاهده سنی تكلیف ایتسی اوزرینه والی مشارالیه بالاده ذكری سبقت ایدن (ابراهیم خان ایله برده عربی و فارسی و هند و افغان لساننه اشنا) مستر فورست نامنده برانكلیز ضابطی ایله میلادك بیك سكریوز التمش طقوزنجی سنه سنه یكرمی اوتوز نفر مقداری اتلو آلهرق كاشغره كیدوب كاشغر امیرینك چین حدودنده چینلور ایله محاربه ایتدیکی برزمانه تصادف ایتدیكندن امیر مشارالیه ایله ملاقات ایتیه رك کیرویه رجعت ایتشلایدی

بعده بيك سكر يوز يتش تاريخنده تكرار سيد يعقوب بكك قالكوته يه
 كيدر ك اخطاري اوزرينه ينه والى مشار اليه (ابراهيم خان) ايله برابر
 سالف الذكر (مسترفورست) دن ماعدا بودفعه (افضل خان سدوزى)
 دخى برابر اولديغى حالده كاشغره كيدوب كاشغراميرى ايله ملاقات ايدر ك
 دولتين بيننده سالف الذكر عنوانه تجارت معاهدهسى عقدايتلى اوزرينه
 برانكليز اجان پولتيق ايله ايله برهكيم و برده انكليز امتعهسى بيع ايدن
 يالكز بر تاجر كاشغره كوندريلوب برقاج سنه دنبرو مو مى اليهم اوراده
 بولنور لرا ايدى بودفعه بومبايه كلورايكن هندستان واپورنده كورمش
 اولديغم مذكور اجان پولتيق اسمى بالاي كتابده سبقت ايدن (مستر شا)
 دوستمز ايديكه عودتمزده مو مى اليه لاهورده بزم اينديكمز مسافر خانه ده
 بولدى لاهورده بولنديغمز كونلرده كاشغره وقوعاتى ظهور ايتمكه
 باشلاديغندن هندستان واليسنك مذكور وقوعاتك ارقهسى النجه يه قدر
 مو مى اليه لاهورده قالمسى امرى اوزرينه اوراده بولنور ايدى
 مو مى اليه دوستمز ايله اوراده برقاج كون كوروشوب مصاحبت
 ايلدكن صكره آيريلوب بومباي جانبده روانه اولدى

پيشاوردن عودت عاجزانه م اثناسنده كرك اهالى اسلاميه نك و كرك
 انكليز مأمورين وضابطانك حق عاجزانه مده اولان حسن توجهلى
 مقتضاسى اوله رق بروجهله عودتمه راضى اولمز ايدى لكن بعض
 اسبابه مبنى عودتم ايجاب ايتديكندن لاهور و بومبايه قالدېغم زمان
 اظهار تأسفى ميين برقاج قطعه مكتوب المش اولديغم مثلو پيشاوردن
 چيقدقن صكره اسلامبولدن پيشاوره نام عاجزانه اوله رق كوندرمش
 اولان بر مکتوبى بلده مذكورده پولتيقه مأمورى بولنان (مستقرستى)

اشبو شقه دوستانه سيله برابر بومبايده ايكن طرف عاجزانهمه ارسال
ايش ايدى

﴿ صورت مکتوب ﴾

جناب فضيلتمآب احمد جدى افندى سلمه الرحمن

بعد از اشتياق ملاقات مسرت علامات كه زايد از تحرير است مشهود
ضمير تودد تخمير مي دارد كه ديروز بوقت دالـشام خطى اسمى از استنبول
رسيده خط مذكور موقوف است و اميد يكه دران از حالات سلامتى عيال
جناب قلمى خواهد بود و خداوند تعالى ايشان را بزودى تمام و خوشنودى
مالا كلام بانها ملاقى فرمايد بسيار افسوس است كه ايشان از اینجا
تشریف بردند و اگر ايشان در اینجا توقف ميکردند صورت امكان داشت كه
خدمات خوبى از ايشان بعمل مى آمد (سیر يالك صاحب بهادر) [*]
ديروز از حالات جناب بسيار مهربانى جويا كرد و كمال افسوس ظاهر
كرديد بنده اميد وارمكه سفر جناب تا استنبول بخيريت تمام خواهد
بود و نيز اميد است كه مدام از حالات سلامتى خود اينجانب را شاد
خواهيد ساخت و از درگاه جناب جل و علا اميد وارمكه يك دفعه ملك
جناب رابه بينم و دران فرصت با ايشان ملاقات دست دهد باقى
بجز اشتياق ديدار چه نكاشته آيد والسلام فقط
المرقوم ۳۰ اكتوبر سنه ۱۸۷۷
قراستى

[*] پيشاور طرفلرينك والى قائم مقاميدر

عودتده بومبایه و صولمز حج موسمه تصادف ایتدیکندن لیمانده بولنان
 علی العموم واپورلر مکّه مکرمه یه حاجتی کتور مکچون بکادکاری جهته
 بزده حج نیتیه انکلیز قومپانیه سی واپورلرندن برینه را کباً جده
 جانبته روان اولدق بو دفعه موسم شتا اولق مناسیه یوچلی چوق
 اولدیغندن قاره لک اجرتی الی لیرادن یکرهی اون لیرایه قدر تنزل
 ایتشدی قیشین بحر محیطک طالعہ لرینک ساکن و هواسنک معتدل
 برزمانی اولدیغندن کمال استراحت ایله کلمکده ایدک واپور دکزده
 کمال سکونتله کیمتکده اولدیغندن واپورک قنغی صولرده بولندیغنی
 واپورک قیودانی بر ارتفاع الی ایله ارتفاع آله رق محلات عرضی
 واسطه سیله تعین ایتدیکی کبی واپورک بر ساعتده قاچ میل
 آلدیغنی هر کون بر قاچ دفعه دکزه اندقلری (پراکته)
 واسطه سیله تخمین ایدر ایدی اشبو پراکته برکوشه سنه قورشون
 تعلیق اولمش مثلث الشکل بر تخته اولوب اوچ کوشه سنده برر
 زراع طولنده اوچ ایپ باغلنوب بو ایپلرک اوجی اوچورتمه کبی
 بر اوزون ایپ باغلیوب وهر قولاجنه بر دوکم یاپه رق بر ال دولابنه
 صاریلور واپورک سرعت سیری اکلاشلق لازم کلدیکی زمان اشبو
 پراکته قیج اوزرندن دکزه آتیلوب درحال ایکی طرفی کنیش
 واورته سی طار بر طرفنده قوم طولوشیشه دن (فوله) دنیلان دقیقه لی
 قوم ساعتی بریسی الله آلور تخته نک قورشون تعلیق اولنان
 اوجی دکزه آتیه رق ایپک طولاب اوزرندن صاغلشی قوم شیشه نک
 بر طرفندن اوبری طرفنه تماماً دو کیلمی جهته بر دقیقه یه بالغ اولدیغنی کبی
 قوم ساعتی طوتان کسه ایپی اتان آدمه درحال (طورنوطو) طوب

قومانداسنی ویرهرك ایپی طوتدیرر و قاج قولاج صاغیش ایسه
دوکلرندن اکلا یوب کینک سیرینی اکا کوره حساب ایدرلر
واپورده قارهنگ اوستنده بر خیلجه علماء و اصحاب فضلدن
ذوات یر طوتمش لر ایدی از بجه (کربلا) اهالیسندن اخوند
(سید ابراهیم) نامنده بر متورع ذات و (بندر بوشیر)
اهالیسندن (شیخ) لقبه ملقب متمکنجه و ادیب بر ذات بولمغله
بوایکی فاضلک بینلرنده جریان ایدن مباحثه دن بر نوع ذوق روحانی
حاصل ایتدیکمزدن ماعدا ایچدکاری چایلریله دخی بزی اره صره
شرینکام ایدرلر ایدی و بولردن ماعدا مسقط و بصره و او جوارده
بولنان خوارج اهالیسندن بیله بر طاقم آدملرده و ار ایدی مذکور عالملر
شیعی المذهب اولدقدقلرندن واپورده بولنان شیعه عواملرینه سوره
فاتحه لرین او قودوب یا ککشلرینی تحیح و اعمال حجه دائر مناسک لرینی
تهلیم ایدروانلرده بوذاته (امام مالی) دنیلان خیسرینه محسو بآپاره ویرلر
ایدی و الحاصل واپورده بولرله بر خوشوقت کچوردیکمز جهته سکر
کون قدر بر زمانمز بر کون مقداری بیله کورنمز اولدیغی طقوزنجی کون
عدنه واصل اولدق عدنده واپورا خشامه قدر لنکرانداز اولوب کور
واشیا الدقن صکره قالقوب او کیجه صباحه قرشو باب المنذبک
طار بوغازینک ایکی جهتمده رکز اولمش فنارلرک اراسندن مرور
ایلدیکی کبی ایکنجی کون قوشلق وقتی حدیده واصل اولنجه واپور
بوراده دخی ایکندی یه قدر اشیا و یروب آلمغله مشغول اولدی موسم
تشرین ثانینک او اخری اولمغله برابر شهر مذکورک جواری بولنان
بو دکرده صیجی بزی خیلیدن خیلی یه تضییق ایدوب عدنده

چكديكمز صيماق صقنديسنى اونوتد يردى حديدەنك منتظم اسكلەسى
اولمديغندن واپور شھرەدە برميل قدر اوزاقده طوروب برچوق زمان
صكرە بيوك ماونەلر ايله بر طاقم ادملر كلوب واپوردن اشيا الديلر
واپور يدي سكر ساعت قدر بورادە توقف ايتدكن صكرە اخشام
اوزرى قالقوب جدية طوغرى كيتكە باشلادی

حديدە جوارنده بولنان دكزده برطاقم انجو اوجيلر يته تصادف
اولنورايدى چونكە بحر اجرک برطر فلرنده يعنى جددەنك پوزميل
مقدارى اوتە سەندە سائر محللرنده بولنە ميان اعلا پنبە انجولر بولنور
والخاصل واپوراو كيجە بولنە دوام ايدوب على الصباح اطرافزده يمن طرفى
حاجيلرينك ميقاتى بولنان « يلم » طاغى كورنجه واپورك درتيوزدن
متجاوز بولنان يولجىلرى احرامە كيرديلر لکن سيد ابراهيم شيعى
مذهبنده بولنان يكرمى قدر حجاجى لبس احرامدن منع ايدوب جبل
يلم مذکور طاغ اولديغنه عادل شاهد بولمديغندن وطاق اولسە بيلە
بورادن تام حداسى دخی بيلنە مدیکندن مذهب اثنا عشریه ده ميقاتدن
نه اول ونه ده صكرە لبس احرام جائز اولمديغى جهتله بزم ايچون اسلم
طريق جدية واصل اولدقدن صكرە تکرار بو طاغە عودت ايدرك هر
نقدر عظيم تهلکەسى وارايسە ده بو طاغك دامننده بولنان (سعديه)
قریه سندن احرام بند اوله رق مکيه کيدمک ايجاب ايدر ديرايدى

والخاصل حديدەدن چيقديغمزك ايکنجى كوني اخشام اوزرى
واپور جدە اسكلە سەنە يناشدى جدە شھرى اوارالق يكي
كلش حجاجك غلبەلکندن روز محشرک بر نمونەسى اولان
بر زمان اولديغندن او كيجە واپورده قالتمش اولسە ايدك

بزم ایچون پک خوش اوله جق ایدی نه چاره که واپورک قیودانی
 ارکن یوله چیقده جنی جهته کیجه وقتی اشیلریمز شهر
 مذکورده رسومات دائرہ سنک اوکنه هزار مشقتله و کافته
 چیقار یلوب یاننده رفقادن برقاج کشی براقه رق کندیمز شهرده کی
 بریلدیکمز احبابه مسافر اولدق اوراده بر ساعت قدر آرامدن
 صکره بر عظیم فورطنه پیدا اوله رق غایت شدتلی بریاغمور یاغوب
 اسکله ده کی اشیلر مزک ایصلانه جنی خاطره کلکله استراحت و آرامز
 منقطع اولدیغندن یاننده کی ارقه داشم قالقوب پک مشقتله صولر
 وچامورلر غرق اولدیغنی حالده اشیانک یاننه کیدوب اشیایی بیک
 اذیتله نیم ایصلاق اولدیغنی حالده رسومات دائرہ سی اوطه لرندن
 برینه چکدیروب عودت ایدنجیه قدر خیلجه اضطرارده بولندم
 اگرچه بزم اشیامز براز ایصلاندی ایسه ده لکن اسکله ده اچیقده
 بولنان برچوق بغدادی و امشالی حبوبات سائر صاحبیری اوکیجه
 یغان یغموردن پک چسوق متضرر اولدق لری علی الصباح تأسفله
 هرکسک اغزنده دوران ایدیورایندی و الحاصل جدهیه و صولمزک
 ایکنجی کونی اخشام اوزری یوله چیقوب بتون کیجه راکب
 اولدیغمز حیوانی سوررک صباحلین قوشلق وقتی مکۀ مکرمه یه
 واصل اولدق

— ❦ — مکۀ — ❦ —

مکۀ مکرمه شرفها لله تعالی الی یوم التیام اطرافی یوکسک طاغیر

ایله محاط بر بقعه مستطیله مبارکه اولوب مذکور طاغردن بری مکهنک
جهت شرقیسنده (حجر اسود) لحداسنده واقع (جبل ابوقیس) درکه
اوزرنده بر مسجد شریف اولوب اورادن مکهمکردهیه طوغری نظر
اولندقدن مکهنک حرم شریفک وسعت کالی و کعبه الله علیانک بهجت
و جالی نظاره بر صورت مبتهجهده نمایان اولور طوفان (نوح
علیه السلام) زماننده مذکور طاغ زروه سنده حجر اسودی حفظ
ایتمک شرفنه نائل اولدیغی کبی انشقاق قرمعجز بهیه سنک هنکام
ظهورنده الی یوم القیام زیارتگاه انام اولان (موقف نبی) علیه السلام
شرفنی دخی حائر در ایکنجی (جبل حرا) درکه مکهمکردهنک بر فرسخ
بعدنده (منا) جوارنده کثرت ارتقاغندن آسمانه سرچکمش
وغربدن شماله طوغری متمد اولمش بر جبل مبارکدر

جبل مذکور جناب پیغمبره ابتداناازل اولان آیتک محل نزولی و اول حضرتک
(ابوبکر صدیق) و (عمر الفاروق) و (عثمان ذی النورین) حضراتیله
اوزرنده بولدیغی بر زمانده حرکت و اهترازه کلنجه زبان معجزبیان
نبودن (اسکن حرا و ما علیک الانبی و صدیق و شهیدان) حدیث
شریفنک جای ورودی اولمغله شرف اندوز کافه جبال روی زمین
اولمشدر

اوچنجی مکهنک بر فرسخ مقداری بعدند، جهت یمانیدهده واقع مشهور
(غار) شریفک محل نقر و حفری بولنان (جبل ثور) درکه غار مذکورک
جوارنده بو طاغدن ایرولیوب چیقمش اولان یارم قامت مقداری
زمیندن مرتفع اوزری بر قبه مبسوطه هیئته التنده یکر می اوتوزکشی
اوتوره یله جکی بر محل وارد درکه اکا (قبه جبرائیل) تعبیر اولنور

مذکور طاغیرك احاطه سی مناسبتیه مكه مكرمه نك يالكز اوج عدد
مدخلی یعنی قیوسی اولوب بونلردن بری مكه نك شمال شرقی
جهتده (باب معلا) دینلان قیودر كه فتح مكه زمانده سرور انبیانك
غزاة مسلمین ایله محل دخولی اولوب مكه نك بو طرفلرند یك چوق
غیر معین مشاهد و مقابر اصحاب موجوددر

حجاج ذوی الابتهاج (منا) و (عرفاته) و اهل مكه طائفه بو قیودن
چیقوب کیررلر و حجاج عراقك یعنی بغداد و بصره طریقیه کلان
حجاجك مدخلری دخی بوراسیدر ایکنجی مكه نك جهت جنوبنده یمن
طرفی قیوسیدر كه فتح مكه هنكامنده (خالد بن ولید) حضرتلری بلده
مذکوره یه بورادن داخل اولمشدر اوچنجی (باب عمره) در كه بوكا
(باب زاهر) دخی دیرلر معتمرین حضراتی بورادن خروج و دخول
ایله اجرای اعمال عمره ایدرلر بوراده متعدد صو قیولری بولندیخی
ایچون (ابن عمر) رضی الله عنه حضرتلری زیارت مكه یه دخولنده
بوراده غسل ایدر ك مكه یه داخل اولدقلری کی جده و شام و مدینه
طریقیه کلان حجاج مكه یه بو قیودن داخل اولورلر

— ❧ — منا ❧ —

(منا) دینلان محل معروف مكه مكرمه نك بش میل مقداری بعدنده
مقدما بر شهر عظیم بولنش ایسه ده مؤخرأ خراب اولغله صكره دن
حجاجك اسكانه مخصوص بر قاچ ابنیه محدثه بنا و تأسیس
اولنه بیلشدر اشبو منا دینلان محل مباركه یه کیریلنجه ابتدا (مسجد
بیعه) یه و اندنصكره (جره عقبه) یه ملاقی اولنور

— جهره —

جهره دنیلان شی طبیعی قیا پارچه سندن بر حجر منصوب و منفرد اولوب
 حجاج ذوی الابتهاجك و ققه عرفاتدن عودتلرنده مناده ارامساز
 اوله رق بایرامك ایلک کوننده شمس منیرك طلوعنی متعاقب بو جهره
 عقبه یی رمی ایدر لر رمی مذکورك ادابی دخی (راحی) کعبه علیایه
 متوجهاً مذکور طاشی صاغر فنه الهرق ادعیه مخصوصه سنی قرائتله
 یدی اوافق طاش رمی و بعده منایه عودت ایدر ك حلق و قصر اعمالنی
 اجرا ایدوب قربانی ذبح ایدر

اشبو جهره دن بر غلوه مسافه یعنی براوق منزلی اوتیه کیدیلنجه (جهره
 وسطی) یه تصادف اولنور که بو دخی اولکی کبی بر حجر منصوب
 و منفرددن عبارت اولدیغی کبی بونکده بر غلوه مقداری اوتیه سنده
 نمایان اولان دیگر بر حجر منصوب و منفرد (جهره اولی) دینور
 که حجاج ذوی الابتهاج یوم نحرک ایکنجی کونی وقت زوالده کافی
 السابق منادن قالفه رق ابتدا جهره اولی یی یدی عدد اوافق
 طاشلرایله رمی ایتدکدنصکره جهره وسطایه توجهله اوراده دخی اشبو
 رمی ایله عمل ایده جکی کبی جهره وسطانک اوتیه سنده واقع سالف
 الذکر جهره عقبه ده دخی یدی عدد اوافق طاشلر رمی ایدر لر که
 اولزمان یوم مذکورده آتیلان طاشلرک عددی یکر می بره بالغ اولور
 یوم نحرک اوچنجی کونی دخی جهره اولادن بدأ ایله هر بر جهره یه
 احجار سبعة رمی اولندقدن بو دخی یکر می بر طاش ایدنجه بایرامك

ایلك كونده ایلان یدی طوش ایله اویچ كونده رمی اولنان طاشلر
 مجموع عددی قرق طقوزه بالغ اولور
 اشبو معامله تعبدیه نك تکمیل اجراسندنصکره علی العموم حجاج
 منادن قالقوب مکده دو کیلور لر مشهور (مسجد خیف) منانك نهایت
 جهتلرنده واسع الساحة بر جامع شریفدر که زیارت اولنور

— ❧ مزدلفه ❧ —

منادن مزدلفه قدر بش میل مسافه در مزدلفه اطراف صهرنجریله
 مملو ککش بر اووه اولوب بو اووه نك وسطنده اطرافندن نردبان
 قدمه لریله چقیلور هر می بر تپه نك اوزرنده کائن بر مسجد شریف
 اولوب حجاج عرفاتدن عودتلرنده مزدلفه ده یاتدقلری کجه مذکور
 مسجدده نماز قیلوب دعا ایتک ایچون هجوم ایدرلر

— ❧ عرفات ❧ —

مزدلفه دن عرفاته دخی بش میل مسافه تخمین اولنوب عرفات اطراف
 طاغلو و تپه لر ایله محاط ککش بر اووه اولوب بو اووه نك بر طرفنده
 جبال سائرده دن منقطع تکمیل صخره صمدان عبارت محل تجلیات
 الهیه و جای فیوضات روحانیه اولان (جبل رحه) واقع اولوب
 مذکور جبلک تپه سنده بر مسجد شریف بولندیغندن حجاج
 ذوی الابتهاج بو مسجدده نماز قیلوب دعا ایتک ایچون طاغلو
 اطرافنده اویولمش نردبان قدمه لرندن اوزرینه صعود ایدرلر

اشبو جبل رحمتك اشاغی طرفنده و قبله یه ناظر آدمك صول جهتمده
 (آدم علیه السلامه) نسبت اولنان بر بنای قدیم ائاری اولوب بونك دخی
 صول طرفنده (علین) لقبیه ملقب طاشرك قربنده (ابراهیم علیه السلامه)
 منسوب بر مسجد شریف واردرکه مسجد مذکورك ایوم باقی قالان
 محلمده خطیب یوم وقفه ده خطبه سنی قرائت ایتدکده یاننده کیلرک عرفات
 اووه سنك درونده بولنان لایعدولا یحصى حجاج ذوی الابتهاج طرفلرینه
 ارده صره اشارت واقع اولمغله هر طرفدن (لیسك اللهم لیسك) الخ صداسی
 آسمانه عروج ایدر خطیب خطبه دن فارغ اولدقدن صکره ظهرله
 عصر نمازینی برابرجه ادا ایدوب غروب شمس قدر ناس متضرع
 وباکی اولدقلری حالده دعا و نیاز رب بی انبازله مشغول اوله رق امر
 وقفه بی اجرا ایدرلر غروب شمسدن صکره امام ناسله برابر قالقوب
 مزدلفه یه عودت ایدرلر لکن محل مذکوره واصل اولدقلری زمان
 مغرب نمازینك وقتی خروج ایلیمه جکندن مغربله عشا نمازینی
 برلکده قیلدقدن صکره کیمه یی اوراده امرار ایدرک و جرانه آتیه جق
 اوفق طاشلری دخی هر کس اورادن تدارک ایدوب علی الصباح صلات
 فجری بعدالادا دعا ایچون مزدلفه نك وادی محسرنام محلمدن ماعدا
 هر طرفنده بر مقدار وقفه ایدلدکدن صکره تکرار منایه رجعت
 ایدرک اوراده بوجه سابق امر می ایله ذبح قراین نسکنی اجرا ایلدکدن
 صکره طواف افاضه ایچون مکة مکرمه یه کیدرلر

﴿ ۰ ﴾ کعبه الله ﴿ ۰ ﴾

سموات عالیاتی مرتفع و اعلا ایدن جناب خالق کون و مکانك بزه قبله

و عبادتگاه اولمق ایچون اعز و ارفع بیوت عالم شهود ایتمش اولدیغی
 کعبه علیانک بناسی شکل تربیعه یقین هیئته و (رکن شرقی) و (رکن
 یمانی) و (رکن شامی) و (رکن عراقی) نامیله درت رکنی شامل
 اولوب بونلردن شرقه ناظر اولان رکنده حجر الاسود واردرکه
 طوافه بورادن بدأ ایدیلور

شویله که طواف ایدن کسه حجر مذکوردن بر مقدار اوزاق اولدیغی
 حالده بیت شریفی صولطرفنه الهرق شوط ایدر ایکن اوکنه شماله
 ناظر اولان رکن عراقی و صکره غربه ناظر اولان رکن شامی بعده
 جنوبه ناظر اولان رکن یمانی کلور بونلری کچدکنصکره تکرار
 رکن حجره عودت ایدرکه بو بر شوط عد اولنور دلیل دخی هر
 شوطک ابتداسندن نهایتنه قدر هر شوطه مخصوص اولان دعایی
 طایفه برابر قرائت ایدرلر

امابیت مکرمت قیوسی رکن حجرله رکن عراقی میاننده کی صفحه ده
 حجر اسودک اون قاریش قدر بعدنده واقع اولمشدر

حجر اسودله باب کعبه نك میاننه (ملتزم) دینورکه اورادم ایدیلان
 دعالر مستجاب اولور باب کعبه الله یردن اونبر یچی قاریش یوکسک
 اولوب اوزری یالیزیلی کومشدن نظر ربا بر صنعت بدیعه ایله تزیین
 اولمشدر که دقتله باقلدقده انسانه عجایب بر حال عارض اولور و بو
 قیونک سیوه سیله عتبه علیاسی دخی کوشدن اولدیغی کبی عتبه نك
 اوست طرفنده ایکی قاریش مقداری خالص التوندن اوزرنده قیونک
 کلیدی ربط اولنمق ایچون ایکی عدد حلقه یی حاوی بر لوحه واردر
 اشبو اون اوچ ذراع طولی و سکز ذراع عرضی حاوی اولان باب

کعبه بش قاریش قالینلغنده بولنان بر دیوارک اراسنده مشرق شمسه
قرشو شمشعه پاش اولور

بیت شریفک دیوارلری مر مردن بنا اولندیغی کبی داخل سطح زمینی
دخی مر مرله فرش اولمشدر

درونده ساج اغاجندن معمول غایت یوکسک اوچ عدد دیرک اولوب
هر بر ایکی دیرک اراسی دردر آیدر و سقفنه طوغری نصف
اعلاسی قالنجہ التون یالذلی کوشله دائر امدار قاپلانمش اولدیغندن
ناظرانی التون صفحه لر ایله قاپلانمش تخیل ایدر

وینه سقفنده بش عدد آیدنلق محلی واردر که بونلردن هر بری بر
رنکده بدیع النقش زجاج عراقی ایله تزین و روشن قلمشدر
بیت شریفه کیریلنجہ حجر اسودرکنی صولطرفده قالور سطح
کعبه علیایه (باب الرجه) دنیلان محلدن چیقور (مقام)
دنیلان محل اوچ قاریش ارتفاعی و ایکی قاریش عرضی شامل
واوستی آلت طرفندن ککشجه اوزرنده اصابع و قدمین اثرلری موجود
اولان بر حجر مبارکدر که اوزرینه زمزم صوی دوکوب ایچرلر
باب کعبه دن رکن عراقی یه قدر علامت موضع مقام اولق اوزره
طولی اون ایکی و عرضی بش و ارتفاعی بر قاریشدن عبارت بر
حوضه مخصوصه واردر که بیت شریفک صوی بورایه دوکیلور
رکن حجر دن رکن عراقی یه قدر الی درت قاریشدر و حجر اسوددن
یره قدر التی قاریش مسافه اولدیغندن حجر مذکوری اوزون بویلی
آدم اکیلدیکی و قیصه بویلی آدم اوزانیدیغی حالده لمس و تقبیل ایدر
بیت شریفک دائر امدار اطراف طقوز خطوه قدر ککشلکده یعنی

مطاف رجال اولان محلی بیاض و سیاہ و قرمزی طاشلرله و بونک
اوتہ طرفلری بیاض قومله مفروش اولوب قادینلر طاشلرک
طیشاریسندن یعنی بیاض قومله مفروش اولان محلدن طواف ایدرلر

حطیم

حطیم التی ارشون مقداری بریردر که اهل قریش بیت شریفی بنایتد کبری
زمان قواعد ابراهیمدن بوراسنی دیشاوردہ براقہ رق اولطرف دیوارینی
ایلرویه چکمشلردر حطیمک اطرافنی یکرمی طقوز خطوه مقداری
الحق بویلی دیواردن عبارت اولوب دیوارک سطح داخلی یتش
قاریشه بالغ اولور و دیوار ایسه مرمردن بدیع التقارب بر
صنعتله یابیش که نظارتی انسانه حیرت ویرر بام کعبه ده واقع (التون
اولوغک) مصبی حطیمه واقع اولمشدر

حرم شریف

حرم شریفک طولی درتیوز و عرضی اوچیوز زراع و اون طقوز
قیوسی اولوب بونلرک المشهوری باب (صفا) درکه اورادن
(صفا) ایله (مروہ) یئینده سعی ایتک ایچون چیتلور صفایه
اون درت و مرویه بش قدم زردبان ایله چیتلور صفا ایله مروہ نک
اراسی بر میل قدر مسافه اولوب اطرافنی چارشو و بازار ایله محاط
اولدیغندن سعی ایدنلرہ یمین و یسارلرندن اخذ و اعطایه مشغول
اولان ناسک ازدحامی هنگام سعیلرنده خلیجہ زجت ویرر

❧ زمزم ❧

زمزم شریف حجر اسودك مقابلنده واقع اولوب بونكله
 حجر مذكورك اراسی یكرمی درت خطوه در اوزرنده کی قبّه لی
 بنانك زمین داخلیمی مرمردن دوشمنش بئر شریف بنانك وسطنده
 اولوب دوری قرق و ارتفاعی درت بچق قاریش و قالینلغی برقاریش
 مقداری دیوارله اغزی قالدیرلشدر بومبارك قویونك عمقی
 اوتبر و صوینك عمقی یدی قامت یوکسکلیکنده در بنانك قیوسی
 شرقه ناظر در

§

حجاج منادن مکّه مکرمه یه کادکدن صکره مکّه ده قولرا اماره سی
 ظهور ایتدیکی جهته له اعمال حج دخی ختام بولدیغندن هرکس برآن
 اول مکّه دن چیقوب جده یه دوکلیکه باشلادیلر جده یه کادکدن صکره
 حجاج میاننده قولرا خسته لیکندن و فیات ظهور ایلدیکندن بر قاج
 کون صکره حجاجی کتورمک ایچون جده اوکنده بکلیان واپورلره
 طولهرق یوله چیقدیلر جده ده دها قولرا پکده آچیقدن آچیه حکم
 سورمدیکندن بز اوراده ایکن قرانته دن بحث اولنمیوب یالکز
 قیودانلر تنیه لی اولدقلرندن جده دن خروجزدن برکون صکره
 (جبل طور) حذاسنده بردن بره واپور تیمور اتوب درت بشیوز
 نفردن عبارت اولان واپور خلقی قرانته بکلمک ایچون (و جیهی)

قلعه سنك) او كنده قره يه چيقاريلوب مقدمه حاضرلشم اولان چادرلره تقسيم اولنديلر فقط واپورك قاره سنده بولنديغمز ايچون بزه رعايت مخصوصه اولمق اوزره يرمنده براقديلر قرانته بلاد معموره دن بعيد محله بولمسي مناسبته ييه جك ايجه جكه دارشيلرك فيئاتي غايت بهالي اولديغندن بچاره يولجيلر چادرلره پك چوق صقندي چكمشرايدى وينلرنده دخى او قدر قولرا وقوعاتي اولمديغى جهتله يكره سكر كوندن زياده اوراده بكمك قابل اولمديغندن واپور مذكور يولجيلرى آلهرق قالقوب سويش قارشوسنده لسكرانداز اولدى واپور بورادن قالقجه سويشدن عرب برقلاغوز كلوب تاسويشه قدر واپورك قوماندا امريني قيودانله برابر اجرايه باشلادى اوراده صحيه مأمورلى كلهرك برقاچ كون دها حجاجك (عين موسى) ده قرانته بكملرينه قرار و يرديلر اوچ كون قدر اوراده دخى قالدقه هكimler تميز پانته ويرمديلر ايسه ده كرك قيودانلر و كرك واپور خلقى زياده سيله صيتميلدق لرندن اويله بولاشيق اولدقلى حالده بالاسيدان واپورلى قناله ادخال ايدر ك يوللرينه دوام ايتديلر بحر اجر سويش پيشكاهنده جذر مد احداث ايتديكندن هر كون اخشام و صباح ساحلدن ايجرويه طوغرى دكرك صويى چكيلوب قوشلق زمانندن وقت عصره قدر صولر يرنده بولنديغى جهتله واپورلر و كيلر ده قناله كيروب چيقارلر واپورك قنالدن چيتمسي صباح و اخشامه تصادف ايدرايسه قنالك سويش اغزنده كي جهتندن صولر چكلايكدن واپور قناله بولنديغى محله قالقوب طيشارو جيقه مديغى كبي بعينه سويشدن قناله كيره جك واپورلره صو

کلنجہ یہ قدر بولندیغی یرده قالور بوجهته بزنده قناله کیره جگمز
کون برازده صویک کلمی بکلندی ایدی

قناله کیرلدکده سویش جهته کی مدخلنده طاشدن اسطوانه
اوزرنده بر انسان نیم رسم مجسمی وضع اولمشدر مذکور رسم
قناله مهندسی طانیخ اولان موسیو (لیس) دن اولجه قنال
مجراسنک خریطه سنی یایوب اعمالنه موفق اوله میهرق وفات ایتش
اولان مهندسک رسمی ایتش مومی الیهک امکی ضایع اولسون
دیهرک رسم مجسمی یایوب اورایه وضع ایتشلردر قناله اچیلسی
مصارفی تحقیقاته کوره انجق یکر می الی ملیون فرانسر لیراسی
راده سنده بر مبلغه بالغ اوله ییلور که بوده شمذیکی مشهود اولان
فوائد و منافعه کوره بر شی دیمک دکلدر قنالده کیدر ایکن اورته
طرفلرنده بش الی ساعت مسافه لک دکر مثالی ککش بر کوله
تصادف اولنور مذکور کول زمان قدیمدن برو اوراده بولندیغندن
اوائلده اورادن بحر سفیدله بحر احمرک متصل بولندیغنی ادعا
ایدنلرک اثبات مدعایینه مدار اولقده در واپورده بولنان بعض
اوروپا اصحاب معارفی اشبو قنال اچلدقندنصکره افریقای جنوبینک
صیحاقلغی بر مقدار تنزل یوز طوتمش اولدیغی کی اوروپای
جنوبینک دخی هوا سنک برودتی بر خلیجه تزايد ایتش اولدیغنی
ادعا ایدرلر والحاصل قناله کیریشمک ایکنجی کونی (پورت سعیده)
واصل اولوب اوراده دخی واپورک بولاشیق اولدیغی حالده
کلدیکنی بیلدکلرندن واپور اهالیسندن کسه بی طیشارویه براقیوب
انجق خلق ییه جک ایچه جکلرینی مأونه لر ایله واپورک یانسه کلان

صاتیگیلردن بعض واسطه لر ایله الدقدنص کره واپور قالقوب بحر
سفیددن طوغریجه کیدرک از میر جوارنده کی تحفظ خانه نک اوکنده
تیمور آتدی اوراده دخی واپور خلقی قرانته بکلمک ایچون طیشارو
چیقار یلوب یکی یابیش اولان او طه لره صحیه مأمورلری معرفتیه
تقسیم اولندیلر مذکور تحفظ خانه یی بزده واپوردن چیقوب
کزدک واقعا بوراسی اولکی قرانته محالری کی غیر منتظم یرلر اولیوب
کرک موقعنک محرز اولسی و آب و هواسنک لطافتی و کرک کار کیر یاپورلینک
انتظامی جهتیه غایت دلنشین بر بنا اولدیغی کورلدی حتی واپور لوید
قومپانیه سی واپورلردن اولدیغیچون قپودانلر بیله بوراسنی اوستریا
تحفظ خانه لرینه ترجیح ایدرلر ایدی اوچ کون قدر بوراده قرانته
بکلند کدنص کره هکیملر بودفعه تمیز پاتنه ویردکلرندن واپور یولجیلرینی
الوب طوغریجه از میر لیمانه کتوردکده یولجیلردن بر چوق کسه
مدت مدیده شنک و شهر کورمدکلرندن واپوردن چیقوب از میره
دوکلدیلر او کیجه واپور لیمانده لنکر انداز اولدیغندن کیجه بیله
یولجیلردن قرده قالنلر بولنوب فرداسی کونی قوشلق وقتی واپور
قالقنجه هرکس عودت ایدوب واپور از میردن فک لنکر ایدرک یولنه
دوامله مدالی و چناق قلعه و مرمره دن مرورله طوغریجه در سعاده
واصل اولدق (انتهی)

ایشته سیاحتنامه حاجزی بوراده ختامه رسیده اولدی سیاحتنامه
جمعیت بشریه نک منافع و فوائد تمدنیه لرینه خدمت ایدر بر اثر جیل
اولدیغندن بو اثری وجوده کتورمک ایچون اوروپا دولتسری

برچوق مصارف اختیار ایله اقطار عالمه وقتا بعد وقت هیئت سیاحیه
کوندر مکدن خالی اولمازلر

وبومنافعک تحصیلنه مبنیدرکه هندستان هیئت مأموریندن هربری
دائرة مأموریتلرنده جریان ایدن وقوعات ایله برابر طشرده بولنانلری
حسب الموقع حاصل ایتدکلی مشهودات و تحقیقاتلرینی حاوی برراپور
تنظیمیه مقامات عالیاته عرض و تقدیم ایدرلر مأمورین مومی الیهم میانده
بوقاعده مرعی الاجرا بولندیغی کی عاجزلری دخی هندستانده بولندیغ
مدتجه روزمره وقوعبولان وقوعاتی (نوطه) هیئتنده ثبت دفتر ایدرلر
له الحمد والمئه هندستاندن عودت عاجزانهمک بشنجی سنه سنه مصادف
اشبو ۱۳۰۰ سنه هجریه سنده مذکور نوطه دن عبارت بولنان اوراق
جمع و ترتیب ایله بر مکمل سیاحتنامه یایله ورق میدان انتشاره وضع اولندی

اعتذار

سیاحتنامه نك حین طبعنده لدی التدقیق انظار اولی الابصاره خفی
اولیه جق برطاقم سهو و خطا لر وقوعبولمشدر مثلا بعض یرده
(موزایق) (موازیق) و (لکنو) (لنکو) ویتش اوچنجی صحیفه سنده
اولان (مچهلی پھون) (چهلی پھون) و ۷۶ ده (کاکته ده) دنيله جک
محلده ایکی یرده (کاکته) و ۷۸ صحیفه نك اون التجی سطرند
(سیمتر یسنه) دنيله جک یرده (استیلینه) یوز قرق ایکنجی صحیفه نك
اون دردنجی سطرند اوننجی عصر دنيله جک ایکن اون یدنجی عصر
دینلمی و بعض حرف و نقطه وادانك نقصان وزائد اولمسی کی که
بولر معلومی تعریف دیمک اولدیغندن خطا و صواب جدولی تنظیمندن
صرف نظر اولندی والسلام
احمد جدی

[illegible]

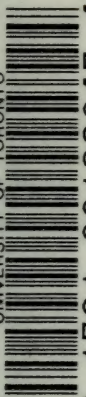

آثار عاجزانم

→ 333 00 000 ←

پاره غروش

غروش

۴ تسهیل العروض والقوافی و صنایع

شعریه رساله سی

۱۰ ترجمه المقامات الحریریہ

۰۰ فرائض مع الحساب

۰۰ بلاغت لسان عثمانی

۰۰ اصول جغرافیای کبیر

۰۰ اصول جغرافیای صغیر

۰۰ اصول جغرافیای متوسط

۷ مدخل انشا

۵ نصایح انشان

۸ تلخیص الصرف والنحو

۲۰ ۲ قواعد فارسی

۰ اصول فقهیہ بن مجامع ترجمہ سی

لوامع الدقائق مع علم الجدل

وابطالہ و علم المناظرہ والمنطق

۳ مقالة العرفا

۳ صور النکواکب